

Itä-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelma 2021-2031: avoimen kommentoinnin aikana 12.5.-9.6.2021 saadut kommentit ja vastaukset niihin. Kommenteista on poistettu yksityishenkilöihin viittaavat nimet ja osoitteet.		Espoo.fi-osoitteet päivitetty sivujen uudistumisen myötä 1.9.2021		
Huomio: Viheralueiden ABC-hoitoluokitus on muuttunut syksyllä 2021 Viheralueiden kunnossapitoluokituksen RAMS 2020 mukaiseksi. Tässä suunnitelmassa olevien metsien ja niittyjen osalta muutokset on tehty viereisen taulukon mukaisesti. Ennen muutosta annettujen kommenttien sisältöihin ei ole vaihdettu uusia kunnossapitoluokituksen mukaisia A- ja M-luokkia.		Vanha ABC-hoitoluokitus	Uusi RAMS 2020 -kunnossapitoluokitus	
Toimitustapa, kommentin jättäjä	Aihe tai kuvionumero, jota kommentti koskee	Kommentti, kommenttiketju	Vastaus	
Sähköposti	195, 190, 191, 193, 195, 198	<p>Koska Espoossa on annettu mahdollisuus ottaa kantaa maisemointiin ja metsänhoitoalueisiin, lähetän tämän viestin. Asiani koskee Jupperissa sijaitsevaa nimeltään Jupperinmetsä aluetta ja siinä erityisesti kuvionumeroita 195, 190 ja 191. Olemme vuosien odotuksen jälkeen saaneet käyttöömmä vasta-avatu Yhteistuvantien raitin, joka yhdistää Yhteistuvantien Ylänkötiehen ja Vahverotiehen. Uusi Yhteistuvantien raitti ja sen jatkeena oleva Yhteistuvantie onkin osoittautunut erittäin suosituksi ulkoilijoiden, kouluisten ja koiraihminen keskuudessa.</p> <p>Jupperimetsän vastakkaisella puolella on ahkerassa käytössä Koirapuisto, jonne usea kulkija suuntaa matkansa. Ongelmana on lähinnä kuvionumeroiden 195 ja 190 villiintynyt maastopohja, joka kasvaa riskuuta estäen jalankulun. Vieressä oleva asunto-osakeyhtiö Yhteistuvantie 2 on käyttänyt kyseistä yleistä aluetta puutarhajätteiden kaatopaikkana ja myös Espoon kaupungin tienvarren karsintatyön jälkeisiä rankoja on jäänyt esteeksi jalankululle.</p> <p>Ystävällisesti esitän: - Kyseisiltä kuvionumeroilta karsittaisiin jalankulkua estävät risukot ja kaadetut rangat poistettaisiin uuden raivattavan metsäpolun alta, jotta jalankulku metsässä koirapuiston suuntaan mahdollistuisi kulkematta talviaikaan petollisen, vaarallisen jyrkän jäisen mäellä sijaitsevan polun kautta (198 ja 193).</p> <p>- Yhteistuvantie 2 yhtiötä huomautettaisiin puutarhajätteiden kasaamisen suhteen.</p> <p>Lähitulevaisuudessa aukeaa Jupperintulissa myös käyttöön uusi elintarvikekauppa, jonne kyseinen metsäpolku olisi luonteva rauhallinen virkistävä kulkuyhteys.</p>	<p>Kiitoksia palautteesta. Mainitseni luonnonhoitokuviot 190, 191, 195 Jupperissa ovat osa asutuksen lähimetsäkonaisuutta, jonka käyttö tulee varmasti lisääntymään alueen palveluiden kehityksessä. Kuvioille 190 ja 195 on suunnitelmaan ehdotettu poimintahakkuuta, jossa huonokuntoisia puita poistettaisiin tonttien, teiden ja ulkoilureittien reunoilta. Toimenpiteiden yleisiin työohjeisiin kuuluu alueiden käytön ja läpikulun mahdollistavien reittien aukaiseminen ja puhtaanapito toimenpiteiden jälkeen. Kyseessä olevien kuvioiden läpi ei kulje varsinaisia ulkoilureittejä tai kävelyteitä mutta mikäli toimenpiteiden alueella on selvästi näkyviä maastoon muodostuneita vakiintuneita polkuja, poistetaan niiltäkin toimenpiteissä käyttöä ja läpikulua haittaavat kaadetut rangat. Vakiintuneiden polkujen ulkopuolelle jätetään tiheämpää puustoa ja lahoppua ohjaamaan alueen käyttöä ja siten maanpohjan kulutusta jo käytössä olevalle polulle. Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa ei aktiivisesti suunnitella uusia polkuja raivattavaksi. Taajamametsien ulkoilu- ja virkistyskäytöstä johtuva metsänpohjan kuluminen on yksi suurimpia olemassa olevan puuston kuntoon ja luontaisen uudistumiseen vaikuttavista tekijöistä, joita toimenpiteiden rajauksilla pyritään pienentämään.</p> <p>Kirjaan kommenttinne pohjalta kuvioiden 190 ja 195 toimenpiteiden työohjeisiin vielä lisäyksen vakiintuneen polun avoinna pitämisestä, mikäli sellainen alueella on.</p> <p>Kirjaan myös kuvioille tiedon puutarhajätteestä ja välitän kommenttinne asiasta alueen viherkunnossapitoon.</p>	Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan ei aktiivisesti suunnitella uusien polkujen raivauksia. Ulkoilureitit, luontoreitit, kävelytiet ja vakiintuneet polut pidetään kuitenkin avoinna toimenpiteissä.
Puhelu Espoo-Kauniainen Riistanhoitoyhdistyksen edustajan kanssa	Koko suunnitelma-alue, metsästyys ja riistanhoito	Vieraslajit otettava huomioon, kasvien lisäksi eläimet. Metsästyysalueina käytetyt metsät pienenevät, huoli metsästysharrastuksen tulevaisuudesta alueella on olemassa. Hyvä että hoidetaan metsiä ulkoilu- ja virkistyskäyttö edellä, tiheiköt on hyvä asia sekä monilajinen puusto edesauttaa lintu- ja eläinlajien eloa taajamien lähimetsissä. Espoon alueella kuitenkin paljon riistanhoidollista toimintaa, esim 300 suurriistavirka-aputehtävää vuosittain.	Espoon kaupungin vieraslajilinjauksessa todetaan että vieraseläinlajien kantoja seurataan ja torjuntatoimiin ryhdytään aina kun se katsotaan tarpeelliseksi. Espoo tukee torjuntatoimia esimerkiksi lainaamalla loukkuja torjunta-alueille. Ulkoilu- ja virkistysmetsinä hoidetut monimuotoiset lähimetsät antavat monipuoliselle lintu- ja eläinlajistolle suojaa ja elinympäristöjä sekä asukkailla mahdollisuuden harrastaa esim. lintujen bongausta, eläinten jälkien tunnistamista tai jopa metsästystä.	Espoon vieraslajilinjauksessa löytyy osoitteesta https://www.espoo.fi/fi/liikunta-ja-luonto/tietoa-luonnosta/vieraslajit ja luonnonhoitoyksikössä työskentelee vieraslajikoordinaattori.
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaara	Tämä koskee nimenomaisesti koko Lintuvaaran aluetta eli Painiitty, Lintuvaara, Lintumetsä, sekä kuvionumero 827. Alueella on kaadettu niin paljon metsää ja puita viime vuosina, että hulevesi määrät ovat suuria ja liikenteen melu kasvanut merkittävästi juuri sen takia, että puustoa on hävinnyt niin paljon ja alueelle ei olla myös istutettu uusia puita. Alueella myös kaikuu kuten esimerkiksi Painiityllä. Kuvionumero 827 ei kaadeta puun puuta hulevesien ja olemattoman hulevesiohjauksen takia.	Lintuvaaran alueen uudisrakentamisen myötä alueelta on maankäytön muutoksissa poistunut paljon viheralueita rakentamisen alta. Jäljelle jäävät metsät ja niityt pyritään hoitamaan siten että ne jatkossakin kestävät muuttuneen kasvuympäristön oloja, uudistuvat luontaisesti ja ovat alueen käyttäjille turvallisia. Kuvio 827 on pitkä ja kapea metsikkökuvio, joka kulkee asuintonttien ja kaillometsän reunalla kulkevan ulkoilureitin/kävelytien reunoilla. Kuvioille on suunnitelmaan hoitotoimena merkitty pienpuuston hoito, jossa kookkaiden valtapuiden alle jäävälle nuorelle puustolle tehdään kasvutilaa ja ulkoilureitin reunojen ja risteyksien näkemää avataan. Alueella olevia hulevesirakenteita hoidetaan pitämällä ne vapaina esim. puuvartisista kasveista.	Espoon hulevesien hallinnasta voi lukea lisää osoitteesta https://www.espoo.fi/fi/hulevesi
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	1289	Toivottavasti alue säilyisi mahdollisimman luonnontilaisena puistona ja virkistysalueena. Lintutorin lahden rantaan olisi varmasti monen mieleen. Alueella on runsaasti erilaisia lintuja, joita on pitkään kaislikon takia melko vaikea havaita maista.	Ison huopalahden rantaan jäävä rantametsäkuvio 1289 on osa linnustoltaan monimuotoista vesistöjen ja kosteikkojen aluetta, jota ylläpidetään luontoarvojen ohella virkistys- ja ulkoilukäyttöön soveltavana lähiluonto kohteena.	Lintutorneja ja muita ulkoilurakenteita voi ehdottaa Espoon sähköisen palautekanavan https://easiointi.espoo.fi/eFeedback/fi/Home kautta.

Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	273	Lähderrannan viihtyvyyttä parantaisi oleellisesti se jos niitty joka kulkee kuvionumerolla 273 leikattaisiin useammin ja sitä voisi hyödyntää ihmiset jotka siellä liikkuvat esimerkiksi pallo/frisbee syöttelyyn tai piknic paikkana. Paremmen viihtyvyyden lisäksi koirat ja ihmiset jotka alueella liikkuvat saisivat vähemmän punkkeja sillä nykyinen korkea heinä on oiva paikka punkkeille ja lähellä liikkuvat eläimet ja ihmiset joutuvat niiden uhriksi. Samalla alue näyttäisi paremmalta.	Kuvion 273 alue on monilajinen ja avoin niitty-ympäristö, jonka hoidon tavoitteet ovat avoimuuden säilyttäminen, luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja haitallisen vieraslajin poistaminen alueelta. Niittyjä hoidettuja lähiluontokohteita niitetään yleensä 1-2 kertaa kasvukaudessa niitykasvillisuuden ylläpitämiseksi. Niittyjä hoidetaan tavoitteellisestikin vähemmän kuin esim. hoidettuja nurmalueta puistoissa.	Espoon niittyjen ja avointen alueidenhoidosta lisätietoa löytyy osoitteesta https://www.espo.fi/fi/liikunta-ja-luonto/tieto-luonnosta/niittyjen-hoito/niity#section-13690 . Espoon niittyjen ja avointen alueiden toimenpideohjelma 2021-2031 päivitetään uudistuneille sivuille.
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	820.1 Painiityn ja uusmäen kentän viereinen/viereiset metsiköt	Säästetään luonnontilaisena, kiitos. Ei tarvitse tehdä ulkoiluteittejä enää enempää metsään. Siellä kulkee lukuisia polkuja joita on ihana kävellä niin lasten, aikuisten, polkujuoksijoiden kuin koirien. Plus maastopyörätkin. Juttu on juuri siinä että on juurakkoja ja kiviä. Tällaisia ei niin hoidettuja metsiä tarvitaan asutuksn lähelle. Varsinkin kun iso osa metsästä ja pellosto on jo jäänyt asutuksen alle. Painiityn/uusmäen/helmipöllön ulkoilureitit ovat hyvät tällaisenaan. Niitä voi sitten nostaa tai tuoda ulkoilukuntamahdollisuuksia tai penkkejä (olemassa olevien reitteen varteen). Alueella on suuri virkistyskäyttöarvo. Lisäksi alueella on paljon lapsia jotka tutustuu metsässä leikkiessään luontoon.	Monipuolinen ja peruskunniltaan hyvä kalliometsikkö kuviolla 820.1 ei ollut tarvetta osoittaa luonnonhoidollisia toimenpiteitä ja s jätetään kehittymään luonnontilaisena suunnitelman kaudelle 2021-2031. Espoon ulkoilureittien yleissuunnitelmassa 2008 osalla alueesta kulkee suunnitellun ulkoilureittilinjauksen yhteystarve, jonka rakentamisesta ei ole varmuutta.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Leppävaaran urheilupuisto	Hei! En kannata alueelta yhdenkään puun kaatamista, jos se tehdään koneellisesti siten, että muutakin ympäristöä siinä tallautuu/tuhooutuu. Tietenkin on tehotonta ja aikaa vievää, jos metsuri jalkaisin käy metsänhoitoa tekemässä. Mutta suurilla koneilla metsää myllätän on mielestäni vain metsän tuhoamista. Miten siis yksittäisiä puita aiotaan kaataa? Yst. terveisin	Taajamametsissä, joissa työkohteet ovat usein pienilajaisia ja toimenpiteet pienimuotoisia, yksittäisiä puita kaadetaan yleensä metsurityönä. Kaadetut puut ajetaan pois työkohteilta traktorilla tai pienellä puunajokoneella, jotka ovat suuria koneita kevyempiä ja maastoon jää pienemmät jäljet. Useimmiten hakkuut ajoitetaan talvikaudelle, jolloin maastonkuluminen on vähäisempää mahdollisen roudan ja lumipeitteen vuoksi. Kaadettuja yksittäisiä puita voidaan myös jättää työkohteiden maastoon maalahopuiksi, jolloin niitä ei tarvitse ajaa pois ollenkaan vaan ne jäävät edistämään monimuotoisuutta lahoppujatkuumoon.	Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli löytyy osoitteesta https://www.espo.fi/fi/liikunta-ja-luonto/tieto-luonnosta/niittyjen-hoito/niity#section-13692 ja siinä kerrotaan taajamametsänhoidon toimenpiteiden yleiset ohjeet.
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Kuvionumerot 107 ja 92.	Nämä ovat asutuksen viereissä olevia suoja-alueita Kehä III:n liikennemelulta, niitä tulee käsitellä tämä asia tarkkaan huomioiden. Alueen melutasoa katsotaan yleisesti kohonneen uuden Pellaksenmäen asuinalueen rakentamisen yhteydessä, kun metsää on kaadettu ja alueelle on rakennettu hiekkaväyliä. Uusia väyliä on rakennettu mm Kehä III:n suuntaan Hepokorvenportille. Sitä kautta kantaatuun liikennemelu nykyisin hyvinkin vapaasti laajalle alueelle, sitä edistää myös kehän korkea korkeusasema tuossa kohdin. Raitakujan päästä ei pidä rakentaa hiekkaväyliä Kehän suuntaan, ilman että Kehälle rakennettaisiin riittävän korkea ja pitkä melusuoja.	Kuviot 92 ja 107 ovat Järvenperän Pihlajarinteessä kapeita asuintonttien reunan lähi- ja suojametsiä. Toimenpiteinä kuviolle 92 on merkitty harvennus, jossa pyritään luomaan paikoin tiheään metsikköön lisää kasvutilaa eri-ikäisrakenteen ja suojavaikutuksen kehittämiseksi tulevaisuudessa. Suojametsiä hoidetaan tiheimpiä kuin tavallisia taajaman lähimetsiä, jotta niiden muun muassa ääntä ja pölyä hillitsevä vaikutus säilyy. Kuviolta 107 poimitaan turvallisuusperusteisesti huonokuntoisia pystypuita asuintonttien reunoilta.	Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmiin eivät kuulu melusuojen rakentaminen. Voitte antaa palautetta tai ehdotuksia melusuoista ja muista rakenteista Espoon sähköisen palautekanavan https://easointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home kautta.
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	635 Karakallio, Suohaukantiiden ja Katakalliontien välissä	Suohaukantiiden alkupään asutus on niin lähellä Karakalliontieta, että kuviolle tarvitaan melulta, pölyltä, tuulelta ja katseilta suojaava puustoa ja pensaikkoo. Katupöly leviää laajalta alueelta, sekä torilta että ympäröiviltä väyliltä, tuulen mukana suuressa määrin ja pitkäkestoisesti varsinkin Suohaukantie 2:een. Ehdotan, että kuvion länsipään hoitoluokka muutetaan C1:stä C3:ksi. Kuvion länsipäässä kasvaa monta kaunistaa pihlajaa, jotka juuri nyt kukkivat runsaasti, toivottavasti ne säästetään poimintahakkuissa ja kun Karakalliontieta mahdollisesti levennetään. Kuvio on asemakaavassa luonnontilassa säilytettävää puistoaluetta, mutta sen länsipää on niin keskeisellä paikalla Karakalliossa, että koko Karakallion imagolle ja viihtyvyydelle tekisi hyvää, jos sen ilmettä kohennettaisiin puistomaisemmaksi, Yksi rhododendron ja berliinipoppeli ovat jo valmiina. Asukkaat ovat leikanneet puistossa kasvavaa kuusaidannetta kaupungin luvalla lähes 20 vuotta mutta asukkaiden vanhetessa se pitäisi pian korvata yhtä suojaavalla aidalla. Kuvion länsipäässä kuusaidanteen länsipuolella ja kuusten alla on suota, jossa vesi seisoo lammikkona runsaan sateen jälkeen. Vuosikymmeniä sitten tehty itään suuntaava oja on kasvanut käytännössä umpeen. Turve ulottuu Suohaukantie 2:n tontin pohjoisreunaan saakka. Oja pitäisi avata ettei vesi vaaranna talon perustuksia.	Kuviolle 635 on suunnitelmassa esitetty poimintahakkuuta, jossa poistetaan huonokuntoisia puita ja väljennetään tiheä puustoa läpi alueen. Samalla hoidetaan alueen pienpuustoa raivaamalla elinvoimaisten nuorten puiden ympärille kasvutilaa. Alueen puusto tulee säilyttämään toimenpiteiden jälkeen peitteisenä ja sen eri-ikäisrakennetta ylläpidetään jotta puuston luoma suojavaikutus säilyy tulevaisuudessakin. Aluetta hoidetaan kuitenkin lähimetsänä hoitoluokassa C1. Länsipään pihlajien säästäminen ja tiheimmän puuston säilyttäminen suojavaikutuksen ylläpitämiseksi on kuitenkin toimenpiteissä mahdollista ja kirjaan sen osaksi kuvion työohjeita. Alueen ilmeen uudistaminen erikoisemmilla puulajeilla ei ole tarpeen, paikalla jo kasvavat rhodo ja poppeli jätetään toki alueelle.	Ojan aukaisusta välitettävä tieto oikealle kaupungin toimialalle.
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	659	Kuvion pohjoisemmassa puoliskolla alikasvustossa on monta kymmentä hyvin kasvuun lähtenytä tammientä, jotka jäävät vaahteroiden ja haapojen varjoon. Suurin osa on kävelytien itäpuolella, mutta jotakin myös länsipuolella. Niiden kasvuolosuhteita pitäisi väljentää, että metsästä muodostuisi tammisto. Myös kuvion eteläpäässä olevien tammien kasvuolosuhteita pitäisi vaalia. Tiedoksi vielä: Kuvion pohjoisimmassa reunassa lähimpänä Suohaukantieta on kallionnyppylä, jonka eteläreunaan on jostain ilmestynyt marjakuusi. Samaisen nyppylän kohdalla olevan roskakorin kohdalla mutta kävelytien toisella puolella kasvaa parimetrinen sorvarinpensas. Se on siitä harmillinen, että levittää siemeniä Suohaukantiiden varteen, mutta syksyllä sen punaiset marjat herättävät ihastusta ja ihmetystä ohikulkijoissa.	Kiitoksia paikallistiedosta!	

Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaara	Jääskelään ei pitäisi laittaa tietä Lintulaaksonielle. Mitään uutta tietä ei ole tarpeen rakentaa Lintuvaaran alueelle. Vantaan liikenne ohjautuisi uusia teitä pitkin ja liikenne lisääntyisi merkittävästi. Lintuvaarassa on jo tarpeeksi asutusta.	Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ei kuulu uusien teiden suunnittelu.	Palautteet teistä tai muusta rakentamisesta voi antaa Espoon sähköisessä palautekanavassa https://easiointi.espool.fi/Feedback/fi/Home .
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	02660 ja 02880 Espoo	Lintuvaaran on luonnonläheinen paikka ja monipuolinen elinympäristö myös eläimille, kuten kettu, peura,jänis, supikoira, lumikko, siili ja monet linnut. Metsät edottomasti säilytettävä. Ne ovat myös tärkeä virkistyspaikka alueen ihmisille.	Lintuvaaran alueen metsät säilytetään elinvoimaisina ja monipuolisina lähiluontokohteina, joita kehitetään tarpeen vaatiessa luonnonhoidollisin keinoin eri-ikäisrakenteiseen ja monilajiseen suuntaa alueittaiset erityiset ominaispiirteet huomioiden.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaara	Tärkeää pitää kevyen liikenteen liikkuminen turvallisena kaikissa suunnitelmissa.	Metsien ja niittyjen yhteydessä kulkevat kevyen liikenteen väylät, kävelytiet ja ulkoilureitit pyritään ottamaan huomioon luonnonhoitotoimien suunnittelussa. Esimerkiksi reittien reunoja ja risteyskohtien pienpuustoja hoidetaan intensiivisemmin eli kasvustoa poistetaan enemmän näkemän ja turvallisen käytön parantamiseksi.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaara	Koskien koko Lintuvaaran aluetta ja erityisesti Lintukalliot, Äjünsuo sekä Helmpöllönmäen metsät. Alueella on kaadettu todella paljon metsää viime vuosien aikana. Toivoisin että alueen metsiä ei enää kaadettaisi ja virkistysalueet säilyisivät vähintään tällaisina kuin nykyisin. Metsien ja puuston kaataminen vaikuttaa yleisen viihtyvyyden lisäksi myös hulevesiin, liikenteen melun kantaantumiseen, alueen luonnonvaraisia eläimiin sekä ilmanlaatuun. Oli kyllä erittäin ikävä huomata että Uusmäen kentän luota oli puut kaadettu. Todella toivon että tämä meno ei jatku.	Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa metsien määrää ei vähennetä.	Lainvoimaiset yleis- ja asemakaavat ohjaat alueitaista maankäyttöä. Espoon kaavoitusta voi tarkastella osoitteessa https://www.espool.fi/fi/asuminen-ja-rakentaminen/kaupunkisuunnittelu/tutustu-ja-osallistu-kaupunkisuunnitteluun/kaavoitus-on-suunnittelua-ja-yhteistyota
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaara, Muuttolinnunreitin ympärysmetsä	Viimeksi muutama vuosi sitten Muuttolinnunreitin tonttien takana tehty 'metsänhoito' tarkoitti että metsäkoneella ajettiin koneenlevyt avohakkuu tonttien taakse. Jätettiin kaatamatta umpilahoja koivuja mutta kaadettiin hyväkuntoisia mäntyjä ja kuusia. Ihan järkyttävän näköistä jälkeä. Sähkölinjaa hakettiin leveämmäksi jo viime kesänä ja alue on nyt lähes ulkoilukelvoton metsäkoneiden jyrättyä kaikki polut. Viime vuodet Lintuvaarasta on jo hakattu metsäalueita asutuksen tieltä ja tehty "ulkoilureittejä" (superleveää sorabaanaa) melkoinen määrä. Nautimme luonnonilmaisista poluista ulkoilureitteinä - esteettömiä sorabaanoja on jo tarpeeksi. 20-30% harvennus osalle jäljellä olevista metsistä kuulostaa todella suurelta, alueelta on jo muutenkin hakattu metsää kovin paljon. Toivon myös ettei viimeistä yhtenäisempää metsäaluetta uhrata tulevaisuudessakaam yhtään esim. uuden tien alle: asumme Lintuvaarassa koska metsäluontoa on riittävästi lähellä retkeilyyn, polkujuoksuun, kävelyyn, koirien lenkitykseen jne, toivomme metsänhoidossa huomioitavan sen että nautimme metsistä luonnonilmaisina.	Muuttolinnunreitin tontteihin rajoitettuille metsäisille luonnonhoitokuvioille ei ole suunnitelmaan kirjattu uusia hakkuita. Lintuvaaran pohjoisosien laajoilla metsäalueilla on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, jonka turvaamiseksi metsissä tehdään ajoittain poimintahakkuita, joissa poistetaan huonokuntoisia tai esimerkiksi kallistuneita ja tiheissä ryhmissä kasvavia puita. Toimenpiteistä jätetään maastoon turvallista lahoppua maahan tai tekopötkelöinä, jolloin luonnon monimuotoisuudelle tärkeä monipuolinen lahoppuusto säilyy. Ajoittain tehtävät hakkuut edesauttavat myös metsien luontaista uudistumista valokolosuhteiden parantua ja kasvutilan vapautuessa metsän pohjalla, jolloin uusi taimiaines ja nuori puusto pääsee kasvamaan vapautuneeseen tilaan ja alueen metsille ominainen monilajinen ja monikerroksinen puusto kehittyy positiiviseen suuntaan.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	02680	Uusmäen, Helmpöllönmäen ja yleisemminkin Lintuvaaran kauniit, aiemmin monipuoliseen virkistyskäyttöön soveltuneet metsät on pilattu taitamattomalla metsänhoidolla ja huonolla suunnittelulla. Irvokkain esimerkki on Helmpöllönmäen ryteikkö, josta kaadettiin kaunis metsä ja tilalle saatiin umpeenkasvanut ruma allas, joka kasvaa leppikkoa. Näky on aivan hirveä. Sama juttu muissakin metsissä. Kaadetaan isoja vanhoja puita, tilalla kasvaa sitten ryteikkönä nuorta leppikkoa ja pihlajaa niin ettei kävelemään pääse. Vanhat jäljelle jääneet puut kaatuvat tuulensuojan puutteesta tai kuivuuteen, kuten vaikka juuri tuolla Helmpöllönmäen kävelyteiden varsilla. Paras on jos annatte metsien vaan jatkossa olla ja alueen asukkaiden nauttia niistä. Kävelyreittejä ja teitä on tehty jo ihan riittävästi.	Helmpöllönmäen hulevesiallas ja ympäröivä rakentaminen on muuttanut kuluneen kymmenen vuoden aikana aluetta paljon. Rakentamiseen liittyviä hakkuita ei luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa suunnitella vaan niitä ohjaavat lainvoimaiset kaavat ja niiden aiheuttamat maankäytön muutokset sekä alueittaiset rakennussuunnitelmat kunnallistekniikan suunnitelmeen kuten hulevesisuunnitelmineen.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	272 kapea alue pohjoisessa/ 237 eteläinen pääty	Tässä on kävelytien ja pitkäjärven välissä harmillisesti puita ja pusikkoa jotka heikentävät näköalaa. Kävelytien varrella on mukava penkki missä voi katsoa ja ihastella luontoa, mutta puut ja puskat heikentävät näköalaa merkittävästi. Jos puut ja pusikat jotka ovat pahimmin tiellä kaadettaisiin olisi alueen näköala järvelle ja viihtyisyys paljon parempi.	Ranta-alue on kaavoitettu istutettavaksi puistoalueeksi, jonka perusteella sille on suunniteltu istutettavaksi tulvavaikutusta kestäviä puulajeja terveleppää ja hieskoivua.	

Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	562	Alueella suunnitteilla suuri harvennus 30%. Näin suurta harvennusta ei saa tehdä. Rastasuisto, ratsastustallin alue ja siinä ohessa leppävaaran metsien luoma kuntoilualue on monelle merkittävä lähiluontokohde ja virkistyspaikka keskellä kaupungin keskustaa. Suunnittelulla harvennusalueella saa kokea olevansa metsässä, luontopolulla vaikka onkin niin lähellä kaupungin keskustaa. Onko myös huomioitu lisääntyvä melu vilkkaasti liikennöidyltä rastaalantieltä sekä siirtolapuutarha-alueelta? Alueen tulee säilyä luonnontilaisena virkistysalueena.	Kuviolle 562 on suunniteltu tiheän taimikon harvennus. Kivisessä rinteessä sijaitsevan kapean luonnonhoitokuvion puusto on kriittisessä tilanteessa, kookkaita valtapuita on harvassa ja alikasvos on kasvanut umpeen tiheää lehtipuuesakkoa. Taimikkoa harvennetaan siten että elinvoimaisten nuorten puiden ympärille tehdään kasvitilaa. Alueelle jätetään toimenpiteessä tiheikköjä valtapuuryhmien ympärille ja muihin sopiviin maastonkohtiin. Toimenpiteellä halutaan edistää puuston rakenteen kehittymistä eri-ikäiseksi ja monilajiseksi tulevaisuudessa.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Viherlaaksonranta 15, uimarannantie	Olisi hyvä saada pyöräparkkialue rantaan menevän tien varteen. Huonokuntoisia puita rantaan menevältä osuudelta karsia, kaatuneita puiden runkoja poistaa.	Kiitoksia kommentista! Uimarannan eteläpuolelle jäävä vanha kuusimetsä on esimerkki monimuotoisesta lähimetsästä tiheästi asutun taajama-alueen keskellä. Uimarannan ja sille johtavan tien reunan puustosta on vastikään poistettu huonokuntoisia vaaraa aiheuttavia puita ja tähän suunnitelmaan ei ollut tarve osoittaa laajoja jatkotoimenpiteitä. Pyöräparkkialueen suunnittelu ei kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin.	Pyöräparkkialueen perustamisesta voi antaa ehdotuksen Espoon sähköisen palautekanavan kautta osoitteessa https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaara	Olisi hienoa jos välttämättömien (olisi tietysti vielä hienompaa, jos metsätoimit ei tarvitsisi tehdä) metsätoimenpiteiden jälkeen polut olisivat kulkukelpoisia, eli hakkujätteitä ei jätettäisi poluille, joilla metä polkukävelijöitä ja -juoksijoita kulkee Lintuvaaran metsissä paljon. Kokonaisuutena toivon, että alueen hienot metsät säilytetään luonnonomukaisena, ilman pyöräteitä, autoteitä ja uusia asuinalueita.	Kävelytiet, ukkoilureitit ja näiden ulkopuoliset selvästi maastosta erottuvat vakiintuneet polut avataan luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman mukaisissa luonnonhoitoissa syntyneestä hakkujätteestä.	Pyöräteiden, autoteiden, uusien asuinalueiden ja muun rakentamisen palautteet voi esittää oikeille toimialoille Espoon sähköisessä palautekanavassa https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	562	30% harvennus on liikaa. Säilytettävä virkistyskäytössä monimuotoisena metsänä.	Kuviolle 562 on suunniteltu tiheän taimikon harvennus. Kivisessä rinteessä sijaitsevan kapean luonnonhoitokuvion puusto on kriittisessä tilanteessa, kookkaita valtapuita on harvassa ja alikasvos on kasvanut umpeen tiheää lehtipuuesakkoa. Taimikkoa harvennetaan siten että elinvoimaisten nuorten puiden ympärille tehdään kasvitilaa. Alueelle jätetään toimenpiteessä tiheikköjä valtapuuryhmien ympärille ja muihin sopiviin maastonkohtiin. Toimenpiteellä halutaan edistää puuston rakenteen kehittymistä eri-ikäiseksi ja monilajiseksi tulevaisuudessa.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Törmäniityntien pääty-alepan takana/koulun vieressä oleva metsikkö	Puustoa voisi vähentää ja siivota nuotioviritykset jne pois! Metsikössä majalle juoppoja sekä huumeidenvälittäjiä. Tilalle voisi tehdä polun lukiotielle jotta ei tarvitsisi kiertää niin kaukaa.	Törmäniityntie itäpään metsäalue on vain osin kaupungin hallinnoimaa viheraluetta. Alueen viihtyisyyttä ja turvallisuutta on ylläpidetty pienpuuston hoidoin ja huonokuntoisten puiden pomintahakkuin ja tässäkin suunnitelmassa näitä toimenpiteitä on suunniteltu osalle aluetta.	Viheralueiden häiriötä aiheuttavista tekijöistä voi ilmoittaa Espoon sähköisen palautekanavan https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home kautta, jolloin tieto kulkeutuu nopeasti oikealle toimialalle.
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	443 Viherlaakso	Mitä toimenpiteitä alueelle 443 on tulossa, katsoin että se on Iilanvärinen eli pienpuusta hoitoa? Alue on osittain suojelumetsää? Onko tarkoitus kaataa puita vai mitä tuo tarkoittaa? Alue olisi hyvä pitää metsäisenä toki hoitoa vaatii nyt paljon hyttysiä ym runsaan kasvillisuuden vuoksi samoin alueella olisi mukavampi liikkua jos rantaa/portaita huollettaisiin nyt varsinkin portaait huonohkossa kunnossa jyrkässä rinteessä. Iputan luonnonvaraisen metsänpuolesta, asuin alueella josta hakattu metsää asuutuksen tieltä ja metsän säilyminen on tärkeää! Alue 482 olisi varmasti tärkeää jättää puustoa alueen pientalojen suojaksi pienhiukkasiita ym pakokaasulta	Suunnitelmaan on kirjattu seuraava kuviolle 443, joka sijaitsee Lippajärven etelärannalla: "Rannan lehtipuuvaltainen kaistale, jonka läpi kulkee paljon käytetty polku, länsiosassa laituri. Itään mentäessä vanha kivijalka. Alue rajautuu etelässä kalliojyrkänteeseen ja pohjoisosassa luonnonsuojelualueeseen. Paljon lahoppua ja tiheä lehtipuun alikasvos ulkoilureitin reunoita. Poimintahakkuussa poistetaan huonokuntoisia pystypuita ulkoilureitin reunalta ja pienpuuston hoidolla avataan kasvitilaa hyvin kasvuun lähenteiden nuorten puiden ympärille ja näkemälinjaa ulkoilureitiltä järeälle laiturin kohdalla. Toimenpiteistä jätetään lahoppua maalahoppuna tai turvallisina tekopökölöinä. Kalliojyrkänteen alusmetsä jätetään tiheikköksi." Alue on Lippajärven suojelualueen ulkopuolista rantametsää, jota hoidetaan suojelualuun suojavyöhykkeenä ulkoilu ja virkistyskäyttö mahdollistaen.	Rikkinäisistä ulkoilureittien rakenteista voi ilmoittaa Espoon sähköisen palautekanavan https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home kautta.
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	1148 Topparoikka	Lähimetsä, joka on läheisten päiväkotien ympärivuotisessa käytössä. Arvokas paikka lapsille leikkiä ja luoda luontosuhdetta kaupungissa.	Lintuvaaran Pikkulinnunreitit ja Pikkulinnuntien risteyskesk. asukaspuusta on asukkaiden vilkkaassa käytössä. Alueen puusto on hyvässä kunnossa ja sille ei ole tähän suunnitelmaan nähty tarvetta esittää hoitotoimenpiteitä.	

Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	625	Kuvion 625 alerajaus halkaisee Monikon torpan historiallisen pihapiirin. Aluerajausa pitää laajentaa itään pellon reunaan asti, jolloin rajaus koko pihapiiriin. Alueella on paljon isoja vanhoja kuusia, joita tulee suojella. Pellon ja metsän rajassa on kivikautinen asuinpaikka (lähde: www.kyppi.fi).	Kuviorajat on piirretty metsässä erottuvien kuviokohtaisten ominaispiirteiden mukaan. Kuvio 625 on havupuuvaltainen rinnenmetsäkuvio, joka rajoittuu itälaidaltaan kuvioon 1086 joko taas on lehti- ja havupuuvaltainen vanhan pihapiirin tai maatalousmaan paikalle kasvanut metsikkö. Kuviorajat tarkastettu ja merkitty tieto muinaisjäännöksestä kuvioiden tietoihin.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lähteranta 10	Toivon suunnitelmassa huomioitavan sopivan esteetön näkymä Pitkärjvelle eli olemassa olevien niittyjen säilyttämistä. Isojen puiden poistossa ehdottaisin menettelyä, että ennen toimenpiteisiin ryhtymistä pyydetäisiin asukkailta mielipidettä puista, joita ei saisi kaataa. Näin vältettäisiin asukkaiden mielipaha ja turhat yhteydenotot kaupunkiin.	Lähteranta 10 länsipuolen ranta on kaavamääräyksen mukaan istutettavaa puistoaluetta ja alueen hoitotoimenpiteisiin esitetyt kosteaa kasvupaikkaa kestävien leppien ja hieskoivujen istutukset on suunniteltu kaavan osoittaman maankäytön mukaan. Lähteranta 10 pohjoispuolelle suunnitellussa huonokuntoisten puiden poimintahakuksessa poistettava puusto valitaan kunnan ja sijainnin perusteella. Tavoitteena toimenpiteessä on alueen ulkoilu- ja virkistyskäytön sekä tonttien käytön turvallisuuden varmistaminen. Huonokuntoisia puita ei ikävä kyllä voida asukkaiden toiveista jättää vilkkaassa käytössä olevan ranta-alueen riskitekijöiksi.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	380, 316, 320 Lippajärven pohjoisen ranta-alue	Lippajärven pohjoispäässä on luonnonsuojelualueeseen rajautuva tulvametsä, joka toimii käsittääkseen luontaisena hulevesialtana Laaksoalahden suunnasta tulevan puron vesille. Suunnitelmassa on todettu, että ko. metsä on Metso 1 luokan aluetta ja sama luokka jatkuu pitkälle järven Lippajärven puoleiselle rannalle. Suunnitelmassa onkin esitetty alueelle varovaisia toimia. Kuitenkin jokaisen alueen kohdalla todetaan, että suunnitelmat muuttuvat, jos ja kun Kotiseudun ulkoilupolun-ohjelma toteutetaan. Toivoisin, että kaupungin toimijoilla olisi tiivis yhteistyö, että säilytettäisiin nykyisen kaltainen kevyt luontopolun tyyppinen ratkaisu, esimerkiksi Nuuniitynkujan päästä.	Mahdollinen toteutuva ulkoilureitin rakentaminen muuttaisi sen reunapuuston hoidon tavoitteita. Ulkoilureitien rakentamisen jälkeen sen reunapuustoa joudutaan käsittelemään intensiivisemmin, jotta reunapuusto saadaan peruskuntoon hyväksi ja voidaan varmistaa uuden puusukupolven kasvu uusissa kasvuolosuhteissa.	Ulkoilureitien rakentamisesta voi antaa palautetta niistä vastaavalle toimialalle Espoon sähköisessä palautekanavassa https://easointi.espoo.fi/eFeedback/fi/Home
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	412 ja 424	Toivomme ko. alueelle metsän tarpeellista harvennusta/sairaiden puiden kaatoa.	Alueella 412 on todettu tarve poistaa huonokuntoisia pystypuita tien ja tonttien reunoilta. Alueen 424 puita ei ole tarve poimia, puusto on yleiskunnonlaan hyvää.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Uusmäen metsäalue (Vantaan Koivuvaaran ja Uusmäen välinen kokonaisuus)	Uusmäen metsäalue on viimeinen metsäinen, poikittainen luontokokonaisuus, merkittävä laadukas itä-länsi viheryhteys Espoon-Vantaan ja Helsingin välillä. Alueella on useita erilaisen lajiston ydinalueita (liito-oravat, lahkaviosammal sekä lehto-, korpialueiden, turvemaan ja kalliometsän lajiston ytimiä ja näiden välistä monimuotoisuutta). Metsäalue on säilynyt tähän asti hyvin ilman käsittelyä; harvennuksia ja luonnonhoitoa. Alue on siten luonnontilaistunut monin paikoin. Espoon aluekaavoitus on ymmärtänyt tämän ainutlaatuisen viheryhteyden merkityksen alueella ja teettää tarkempia selvityksiä. Alueella on paljon luontoarvoja joita ei vielä tunnistettu. Hoitotoimet eivät saa heikentää alueen laatua ja ominaisuuksia. Luontonselvitykset jotka tulossa on huomioitava. Tällaisia luonnontilaistuneita laajempia metsäalueita ei enää ole paljon jäljellä. Hoitotoimet heikentävät aina ja pysäyttävät luonnontilaistumiskehityksen. Annetaan ihmisille kokemus aidosta metsästä. Hyvä asia luonnontilaistumisessa on, että joka paikkaan ei pääse kuluttamaan metsänpohjaa ja lajisto saa suojaisat pesimäalueet ja elinympäristön. Jätetään myös eteläpuoli luonnontilaiseksi. Kaikki kiittää.	Uusmäen metsäalueelta on tähänkin suunnitelmaan tunnistettu kelpo määrä erilaisia luontoarvoja. Alueelle ehdotetut hoitotoimenpiteet on todettu tarpeelliseksi alueen ulkoilu- ja virkistyskäytön turvallisuuden ja metsän luontaisen uudistamisen edistämiseksi tai kuviokohtaisten luontoarvojen ylläpitämiseksi. Alueelle suunnitellut toimenpiteet ovat mallittaisia ja niillä pyritään monitavoitteisesti myös parantamaan esimerkiksi lahoppujatkumon kehitystä.	
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietyn alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Kuvio 90	Alueen asukkaat keräävät aktiivisesti tämän tärkeän metsäisen pienviheralueen roskia, samoin läheisten talojen asukkaat ovat hommanneet pihanhoidosta koituvien biojätteiden keräyksen siististi metsikön laitaa vihreän keräysspussin. Joskus jotkut kantoivat biojätteitä (oksia, lehtiä, ruohosilppua) metsikköön, mutta ei enää. Koska asukkaat aktiivisesti hoitavat näitä lähialuetta, olisi toivottavaa, että kaupunki käyttäisi alueen hoitoon hieman enemmän resursseja, kasvukaudella metsänrajan heinikon olisi hyvä ajaa useamman kerran kasvukaudella, n 1 metrin syvyyteen jalkakäytävästä ja jotain muuta ihmisiä piristävää pientä asiaa.	Kiitoksia esimerkillisestä osallistumisesta lähimetsäalueen ylläpitoon! Roskien kerääminen ja puutarhajätteiden oikea lajittelu ovat hyvä tapa pitää huolta lähiluonnon puhtaudesta. Välitän kommentinne alueen kävelyteitä kunnossapitävään toimialaan.	

Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietynt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaaran ja Uusmäen välinen metsäalue, kuvioalue 8/10	<p>Lintuvaaran ja Uusmäen väliselle metsäalueelle oli suunniteltu paikoin 10 - 30 % harvennuksia.</p> <p>Toiveena koko alueelle on se, että älkää tehkö minkäänlaisia harvennushakkuita.</p> <p>Pienikin harvennushakkuu tuo metsäkoneen, joka tuhoaa metsäpohjan. Nykytilassa metsässä on ihana liikkua sen poluilla ja esimerkiksi kerätä mustikoita, niitkin metsässä kasvaa nyt runsaasti. Vaan eipä kasva enää sen jälkeen, kun metsäkone käy jyräämässä ne. Kuka suojelisi mustikoita?</p> <p>Lisäksi taulukkoa selaamalla kävi ilmi, että alueelle on suunniteltu rakennettavaksi myös ulkoilureittejä.</p> <p>Alueella on paljon runsaassa käytössä olevia polkuja, niitä tulisi suojella. Tekemällä ulkoilureitti tuhoetaan vähintään 10 metrin kaistale metsää reitin pohjustustöiden sekä reunoilta kaadettavien puiden vuoksi. Samalla kadotetaan aidon metsän tuntu.</p> <p>Nykyisillä poluilla on ihana liikkua eivätkä kivet ja juuret haittaa, päinvastoin. Alkää tehkö yhtään lisää ulkoilureittejä, nykyiset polut riittävät.</p> <p>Yhdelle kaikkein kauneimmista alueista (ruutu 707 eli kallioalue sähkölinjan Lintuvaaran puoleisella reunalla) näytti olevan yleiskaavassa merkintä: asuinalue, virkistysalue, joukkoliikenteen varikkoalue. Vaikka tämä ei varsinaisesti kuulu tähän metsänhoidon kommentteihin, niin kommentoin kuitenkin: mitään joukkoliikenteen varikkoaluetta ei missään nimessä saa tehdä.</p> <p>Tällä alueella on myös kelo- ja kolopuita ja alueella elää myös liito-oravia.</p> <p>Alueelle rakennetaan koko ajan lisää asuntoja ja tämä metsäalue on todellinen henkireikä kaikille lähiympäristössä asuville, kaikenikäisille.</p> <p>Eikö olisi parempi, jos ihmiset lähtevät liikkumaan lähimetsään eivätkä autoile esimerkiksi Luukkiin tai Nuuksiin saakka.</p> <p>Yhteenveto: - Suojelkaa olemassa olevat polut.- Älkääk rakentako ulkoilureittejä.- Älkää tehkö harvennushakkuita.- Säilyttäkää lähimetsämme.- Älkää tehkö metsälle siis mitään, se on hyvä juuri sellaisena kuin se nyt on.</p>	<p>Suunnitelmassa on otettu huomioon koko Lintuvaaran kaupunginosassa noin 190 hehtaaria kaupungin hallinnoimia metsiä, jotka koostuvat 219 yksittäisestä luonnonhoitokuvioista. Näiltä luonnonhoitokuvioilta on havaittu tarve eri voimakkuuksisille poimintahakkuille 48 kohteella. Poimintahakkuut ovat pääosin maltillisia 10%-20% voimakkuudella tehtäviä huonokuntoisten tonttien, teiden, ulkoilureittien tai harrastepaikkojen reunapuiden poimintoja. Poimintahakkuuta voidaan toteuttaa pienimuotoisissa työkohteissa metsuriryönä tai koneellisesti, jolloin toimenpiteen ajankohda ja toteutus suunnitellaan maastovaurioiden minimoimiseksi talvella maan ollessa kantavammassa roudassa ja mahdollisesti lumipeitteessä. Koneellisessa korjuussa tai puunajossa ei ole tarpeellista ajaa koko metsän alueella vaan korjuu tapahtuu yksittäisiä harvoja ajouria pitkin. Mustikoita tulee varmasti kasvamaan käsitellyillä alueilla tulevaisuudessaakin.</p>	<p>Ulkoilureittien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä alueen kaavoitusta koskien voi antaa palautetta Espoon sähköisen palautekanavan https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home kautta.</p>
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietynt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaara ja Uusmäen metsäalue kuvio 8/10	<p>Ei missään nimessä mitää valmiita kävelyteitä metsään. Se on täynnä luonnon polkuja mitkä on mielelle ja fyysikalle hyväksi, luonnonmetsiä palvelee metä kaikkia ja antaa viilentävää suojaa kuuminä kesäpäivinä, eli ei kaadeta puita ne mahtuvat kyllä kasvaa siellä. Käykää katsomassa sähkölinjaa minkä näköiseksi se on jätetty.</p>	<p>Tämän suunnitelman luonnonhoitokuvioille on merkitty tieto suunnittelusta reittilinjauksesta Espoon ulkoilureittien yleisuunnitelman mukaisesti.</p>	<p>Ulkoilureittien rakentamisesta voi antaa palautetta Espoon sähköisessä palautekanavassa https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home</p>
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietynt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Lintuvaara ja Uusmäki	<p>Lintuvaaran ja Uusmäen välinen metsäalue molemmiin puoliin sähkölinjaa jätetään toivottavasti sellaiseksi kuin se nyt on. Ei harvennushakkuita (metsäkoneet tuhoavat aluskasvuston) eikä myöskään uusia ulkoilureittejä (suojelkaa polut). Alue on tärkeä lähiulkoilualue siellä asuville, pidetään se sellaisena jatkossakin!</p>	<p>Lintuvaaran ja Uusmäen metsät ovat laajoja ja monipuolisia ulkoilu- ja virkistysmetsiä. Alueelle ei ole suunniteltu varsinaisia metsänkasvatuksen optimointiin tähtääviä harvennushakkuita mutta alueella on usealla kohteella todettu tarve puuston yleiskuntoa parantavalle poimintahakkuulle, jossa tonttien, teiden, ulkoilureittien, vakiintuneiden polkujen ja harrastepaikkojen reunametsistä poistetaan huonokuntoisia kookkaita puita.</p>	<p>Ulkoilureittien rakentamisesta voi antaa palautetta Espoon sähköisessä palautekanavassa https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home</p>
Otakantaa.fi Palaute, kommentti tai toive tietynt alueen luonnonhoitoa koskien Itä-Espoon suunnitelma-alueella.	Kuvio 237	<p>Kuvion selitteessä kerrotaan avoimesta rantaniitystä ja yksittäisistä puista. Niistä vanha raita on jo poistettu. Lisäksi ehdotetaan, että annetaan alueen metsittyä ja aluetta voidaan täydentää istuttamalla tervalappeja ja hieskoivua.</p> <p>Kuvion avoimen rantaniityn säilyminen on tärkeää lähderanta 10 asukkaalle sekä käytössä olevan ulkoilureitin käyttäjille. Tämä avoin rantaniity on esitetty jo kiinteistön myyntiesitteessä vuonna 1963 -1964 ja sen halutaan edelleen säilyvän.</p>	<p>Ranta-alue on kaavoitettu istutettavaksi puistoalueeksi, jonka perusteella sille on suunniteltu istutettavaksi tulvavaikutusta kestäviä puulajeja tervalappaa ja hieskoivua.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Kiitokset ja toiveita	<p>Kiitos, onpa mahtavaa että näin laajaa kartoitusta on jo tehty! Sain kuvan, että luonnon monimuotoisuutta tosiaan pyritään säilyttämään ja viheralueista halutaan pitää huolta.</p> <p>Metsäalueet toimivat monen hyvän lisäksi myös ihmisen aiheuttaman metelin vaimentimina, joten myös rakennettaville alueille toivon, että jää riittävästi puustoa ja viheraluita. Karakallion tiivistämiskäytännössä (ja Leppävaaran valtaviiden rakennusmassojen kanssa) erityisen tärkeä huomioida!</p>	<p>Kiitoksia palautteesta! Olette aivan oikeassa, metsäiset viheralueet ovat tärkeitä suoja-alueita ja pehmentävät maisemaa rakennetussa kaupunkiympäristössä ja niitä pyritään hoitamaan alueelliset ominaispiirteet huomioiden siten että puuston yleiskunto pysyy mahdollisimman pitkään hyvänä sekä uusien puusukupolvien luontainen uudistuminen on mahdollista.</p> <p>Tavoitteellisesti jatkuvapuitteisenä hoidetut, monikerroksiset ja monilajiset lähimetsät taajamissa antavat suojaa ääniltä, sitovat ilmastaa pölyä ja pienhiukkasia sekä ovat myös helposti kaikkien tavoitettavissa virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Tämän lisäksi elinvoimaiset metsät kestävät paremmin muutoksia ympäristössään ja kasvuolosuhteissa.</p>	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Niittäminen	Hei, Olen huomannut, että kaupunki niittää teiden varsilla kasvavat kukat jo, ennen kuin kasvit on ehtineet edes sientää. Voisiko jatkossa niittämistoimet ajoittaa siihen, milloin siemenet luonnollisesti varisevat pois. Olen huolissani pölyttäjien tilanteesta ja olen omallekin pihalle jättänyt luonnonkukkien siemeniä, ja ilokseni olen huomannut että pihallani viihtyy perhosten lisäksi monet lintulajit. Esimerkiksi pihani isossa tammessa asuu puukipijä. Usein luontoa yllihoidetaan, vaikkei se ole tarpeen. Toivon myös, että jonkin verran lahopuitakin jätetään lintujen ja ötököiden hyväksi. Puita voi jättää esimerkiksi korkeaksi kannoksi. Asiasta on mm. Suomen luonnonsuojeluliitto kirjoittanut hyviä artikkeleita. Olen asunut itä-Espoossa koko ikäni, ja ikävä kyllä, olen huomannut että luonnon osuus maisemasta vähenee koko ajan kaikkialla. Aionkin muuttaa Espoosta kokonaan pois, jos luontoarvot ei Espoossa toteudu. Ennen esimerkiksi Kuttulammen ympäristössä oli virkistävää kävellä, mutta nyt polut on tehty liioitellun leveiksi ja puita on raivattu enemmän kuin on tarpeen.	Kiitoksia palautteesta! Katujen ja teiden varsien niitto on katukunnossapidon alaista toimintaa, joten siihen tällä suunnitelmalla ei varsinaisesti voida vaikuttaa. Onneksi suunnitelman alueella on paljon niittyjä ja metsäisiä viheralueita, joilla kukat, pensaat ja tiheiköt tarjoavat hyönteisille ja linnuille suojaa sekä tilaa pesiä ja parveilla. Metsissä tehtävissä luonnonhoidon toimenpiteissä jätetään puuta maastoon turvallisina maalahopuina tai tekopötkelöinä, jolloin luonnon monimuotoisuudelle tärkeän lahopuun määrä kasvaa myös alueilla, joissa luontainen suurten pystylahopuiden jatkuo ei esimerkiksi läheisen asutuksen tai ulkoilureittien vuoksi olisi mahdollista. Taajamametsien hoidossa pyritään yhdistämään monipuolisten luontoarvojen ylläpito, lisääntyvän ulkoilu- ja virkistyskäytön turvallisuus sekä metsien kehittyminen eri-ikäisrakenteisina ja monilajisina myös rakennetussa maisemassa.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Turuntien eteläpuoli, Logen, metsäalueet ja viheralueet	Turuntien eteläpuoli, Viherlaakso eteläinen, Kavallinnmäen alue, Logen sekä kaikki metsäalueet ja viher- ja puistoalueet tällä alueella: *metsät ovat vihreätä kultaa joka pitää säilyttää ja suojella *ympäristön keuhkot *ympäristön meluntorjua *ympäristön henkinen voimavara ja virkistäjä *monipuolisen eläimistön ja kasviston koti *luo varjoja ja viileyttä, on hyvä asia *puita ei saa kaataa	Hei ja kiitos kommentista! Totta, viher- ja puistoalueet ovat asukkailla sekä monilajisille luonnon asueille hyvin tärkeitä kaupunkiympäristössä ja niitä tulee ylläpitää sen mukaisesti tavoilla, joissa metsien ja niittyjen hyvä kehitys sekä monipuoliset arvot on turvattu myös tulevaisuudessa.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Hulevesien johtaminen järviin	Miksi katualueita ja tontteita ohjataan hulevesiputket suoraan Lippsjärveen? Kaupungin tiedotteissa kerrotaan että järvien puhtaudesta huolehditaan mutta todellisuus on aivan päinvastoin. Mihinkä muualle valumavedet voitaisiin johtaa. Ei kaikkia vesiä voi puhdistamolkekaan pumpata, puhdistuskapasiteetti ei todellakaan riitä.	Kiitoksia kysymyksestä! Hulevedet ovat taajamaympäristössä merkittävä pinta- ja pohjavesiin vaikuttava tekijä. Metsä- ja niittyalueilla sijaitsevat hulevesien viivyttykseen ja imeyttämiseen suunnitellut hulevesirakenteet kuten hulevesialtaat on huomioitu suunnitelmassa. Rakennettu katualueiden ja tonttien hulevesien ohjaus ei kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin. Voitte tutustua Espoon kaupungin hulevesiohjelmaan osoitteessa https://www.espool.fi/fi-fi/Asuminen_ja_ymparisto/Kadut_ja_liikenne/Hulevedet_hallintaa_Espoolle_uusi_hule(189107) .	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Kaikkialla pelkkää ryteikköä	En tiedä mistä johtuu, mutta meillä täällä Espoossa on pääväylien, vaikkapa tuon Vanhan Turuntien 110 tienvierukset yhtä ryteikköä. Vaihtoehtona maisemallisesti kauniisti hoidetut tienvierukset. Aivan aidosti täytyy kysyä, miksi Espoossa tienvierukset ovat hoitamattomat. Vertailun vuoksi Vantaalla on lepikot ja pajukot poistettu, tienvierukset siistii ja yleisilme oleellisesti Espoota parempi.	Kiitoksia kommentista! Teiden varsille jääviä metsäalueita hoidetaan yleensä suojajetsinä, jolloin puusto säilytetään hoitotoimenpiteissä tiheimpänä melu-, pöly- ja pienhiukkashaittojen vähentämiseksi liikenneväylien ympäristössä. Ne toimivat myös näkösuojana rakennettujen ympäristöjen välillä. Paras suojavaikutus saadaan jatkuvasti peitteisellä ja monikerroksisella puustolla, jota hoidetaan vaihteittain esimerkiksi pienpuustonhoidoin, jossa ryhmittäisellä raivauksella tehdään kasvutilaa elinvoimaisille nuorille puille ja jätetään myös tiheikköjä ylläpitämään tien varren suojavaikutusta. Itä-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa on tunnistettu tienvarsien metsien alueittaisia hoitotarpeita ja osoitettu niille hoitotoimia seuraavalle kymmenvuotiskaudelle 2021-2031.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Pitäkööni niin paljon karsia luontoa pois?	Olen samaa mieltä aiemman kommentojen kanssa; Kuttulammen puiston huoltaminen sisälsi puuston poistoa omaan makukuun aivan liikaa. Aiemmin puiston kävelytiellä kulkieissa saattoi paikoitellen katsoa "metsään", nyt puita on harvennettu ja kaadettu niin paljon että joka suunnalta ympäröivien talojen tontit näkyvät kävelytielle. Luonnonvarainen eläimistö varmaan karsii (vai onko tarkoituskin tehdä alueesta epähoukuttelevampi peuroille?), ja oma silmäni ei lepää liian liiankin viimeisteltyssä puistoalueessa jossa oikeasta luonnosta ei enää ole yhtä paljon jälkeä. Pieni harmistusta tuli siis, miksi kaikki metsää vahinkoalapeukku	Hei ja kiitoksia palautteesta! Kuttulammenpuisto sijaitsee asuinalueiden keskellä, sitä käytetään paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöön ja siellä on paljon käyttöä tukevia rakenteita kuten siltoja ja valaistuja kävelyteitä. Puiston perusrakennusta varten alueelta oli selvitetty luontoarvoja sekä lammen tilaa ja kartoitettu vieraslajeja. Perusrakennusta varten oli tunnistettu myös alueen hoitotarpeet. Alueen puustoa hoidettiin poistamalla huonokuntoista puustoa poimintahakuin ja harventamalla tiheisiin tasaikäisrakenteisiin metsiköihin kasvutilaa. Samalla muun muassa pähkinäpensaiden ympäriltä poistettiin varjostavaa puustoa. Tavoitteena toimissa oli puiston käytön turvallisuuden varmistaminen, puuston yleiskunnon parantaminen sekä alueen puuston eri-ikäisrakenteen kehittäminen tulevaisuudessa mahdollistamalla nuorille puille sekä uusille puusukupolville myönteiset kasvuolosuhteet. Hoitotoimien jälkeen alueen puusto alkaa kehittyä jälleen ja nuoret puut sekä uusi puusukupolvi pääsee kasvamaan vapautuneeseen tilaan, jolloin alueen peitteisyys lisääntyy ja maisemat kävelyteillä ja tonttien reunoilta jälleen metsittyvät.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Eikö luonto ja maisema ole kokonaisuus?	Metsät ja niityt on ansiokkaasti huomioitu tässä. Kuitenkin luonto ja maisema on kokonaisuus. Miksi järviuonto on tässä rajattu tarkastelun ulkopuolelle? Alueella on useampi parantamista kaipaava järvi, joiden hyödyntäminen virkistyskäytössä kiinnostaisi asukkaita laajemminkin.	Kiitoksia kysymyksestä, luonto ja maisema todellakin ovat kokonaisuus! Tässä Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa on tosiaan keskitytty vain "kuivalla maalla" sijaitseviin alueisiin. Järvien, lampien ja virtavesien muodostamien vesistökokonaisuuksien rannoille ja reunoilla jäävät metsät ja niityt on kuitenkin huomioitu erityisten ominaispiirteidensä ja maisemallisten vaikutusten osalta suunnitelmassa siten ettei niitä ehdotetuilla hoitotoimilla heikennetä, vaan hoitotoimilla pyritään vahvistamaan ominaispiirteitä ja säilyttämään luontaista maisemaa tulevaisuudessa. Espoon vesistöjen tilaa seurataan kaupungin ympäristökeskuksessa ja suunnitelma-alueen suurimpien vesistöjen Pitkäjärven ja Lippajärven tuoreet kunnostussuunnitelmat löydätte osoitteesta https://www.espool.fi/download/noname/%7B26C2827-1CFD-4883-8398-1FE2DE55603%7D/126930 .	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Kahisevan alueen puistoalua	Kaupungin puutarhaosasto toivoisin käyvän kaupungin puiston puolella Kahisevassa harventamassa isoja puita jotka kasvavat lähellä pientaloja. Myrskyt lisääntyvät lisäten riskejä, talojen katot sammaloituvat ja aidat, terassit sekä kalusteet värjäytyvät vihreiksi.	Kiitoksia kommentista! Kahisevantien kiinteistöihin rajautuvilta metsäalueilta ei tunnistettu välittömää hoitotarvetta valtapuiden poistoon seuraavalla suunnitelmakaudella. Hyväkuntoiset valtapuut pyritään säilyttämään mahdollisimman pitkään taajamametsissä tärkeinä osina puuston eri-ikäisrakennetta ja monikerroksisuutta sekä taajamametsille ominaista maisemaa.
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Ei Kerrostaloja lisää ja jätetään luontomaisemaa seuraaville sukupolvillekin.	En halua yli 3 kerroksisia rakennuksia kuvan ilmakuvan alueella, toivon malttia rakentamiseen. Voisiko maanviljely kieltää Pitkäjärven jokaisella rannalla, niin järven tilaa voisi kohentaa?! Toivon Pitkäjärven lähiöiden ytimiin kuntoratoja ja ulkokuntosaleja rakennetaan ja lehtoja suojellaan kuin myös isoja puuvanhuksia, kuten lehtikuusia ja tammia. Toivon että ulkoroskakoreja ei sijoiteta liikaa sillä ne tuppaavat täyttää äärimmillään ja se houkuttelee liian usein ihmisiä roskaamaan paikalle, näin on käynyt esimerkiksi Laaksoalahden venevalkamaassa. Tahdon myös että koirille on ulkoilutusaitauksia ja että nekin saavat pulahtaa vedessä, myös hevoset saava käydä puolestan alueen vesistöissä, no Lippajärvi ja Kuttulampi lienee suojeltuja. En myöskään toivo pitsa-automaattia alueelle. Eli KYLLÄ luonnonsuojelulle, liikunapaikoille. Ei yli 3-kerroksisille rakennuksille.	Kiitoksia palautteesta! Suunnitelma-alueen metsissä on paljon vanhaa ja monilajista puustoa sekä lehtoja, joita pyritään säilyttämään mahdollisimman pitkään osana metsäluontoa. Erityisiä luontoarvoja sisältävät metsäalueet on tunnistettu suunnitelmassa ja niiden ominaispiirteet ohjaavat alueitaista hoitoa suunnitelmassa. Suojeluaueet kuten Lippajärvi on huomioitu suunnitelmassa niihin rajautuvien metsien ja niittyjen osalta, varsinaiset suojeluaueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien piiriin sillä niillä tulisi olla omat alueittaiset hoito- ja käyttösuunnitelmansa Rakentamiseen, liikunapaikoihin ja roska-astioihin liittyvät palautteet voi osoittaa Espoon sähköiseen palautekanavaan https://easioini.espool.fi/eFeedback/fi/Home , niiden käsittely ei kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan.
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Mankin- ja Espoonjoen suut Espoonlahdella suojattava varikolta! Luontoa, biotooppia ei saa häiritä!	Olen tutustunut ohjelmaan. Se on hyvin kirjoitettu, monipuolinen eikä sieluton. Kuinka paljon meillä on jo alkaen topografisesta historiastamme lähtien. Laaksot ja kukkulat, virtavedet vapaana ja joskus rumpujen piinaamana. Vapauttakaamme esteet vanhoille ja uusillikin uomille. Meritaimen nousee taas, jos vain kielletty verkkokalastus ei estäisi. Talkoilla on tehty kutsoraikkoja, kalateitä lepopaikoineen. Kävin Fiskarsin kukkunalalla poikani perheen kanssa. Kävelimme Mankinjoen rantaa pitkin. Please, jättäkää joki ja se suoisto rauhaan. Niin pysyivät myös kiuru ja punarinta	Kiitoksia palautteesta! Suunnitelma-alueen vesistöjen reunalla sijaitsevat metsät ja niityt ovat tärkeitä alueita ja niiden ominaispiirteet pyritään säilyttämään tulevaisuudessa suunnitelmaluonoksen mukaisesti. Vesistöjen ja virtavesien tilan seuraamista johtaa Espoon ympäristökeskus.
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Luonto on meitä suurempaa, monimuotoisuus elinehtomme!	Loistava ohjelma toimintasuunnitelmineen! Alueet varsinaisen luonnonsuojelu- tai hoito-ohjelman lisäksi otettava mukaan kaikkiin laskelmiin. Miten voisi vielä laskea kompensaatiosummat- ja -tavat rakentamiselle menetetyt luontokokonaisuudet. Kallio, kerran räjäytetty, ei palaudu. Betoni-eikä sementti, eivät korvaa kunta! eliöstöä.	Kiitoksia palautteesta! Tähän luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan kuuluvat kaupungin hallinnoimat metsät ja niityt Itä-Espoon suunnitelma-alueella. Suunnitelmassa on pyritty ottamaan huomioon viheralueiden välitön läheisyys olemassa oleviin rakennettuihin alueisiin ja varautua muun muassa viheralueiden käyttöpaineen lisääntymiseen tulevaisuudessa tiivistävässä kaupunkirakenteessa. Alueiden kokonaistarkastelu luontaisten ja rakennettujen alueiden yhteensovittamiseksi on yleis- ja asemakaavoitukseen kuuluvaa suunnittelua, jonka pohjalta valmistuvat lainvoimaiset kaavat ohjaavat myös luonnonhoidon suunnittelua.
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Säterinniitty Etelä-Leppävaarassa	Miksi Säterinniitty alue Etelä-Leppävaarassa (Säterinpuiston tien länsipuolella) ei kuulu suunnitelmaan? Alue on kaupungin omistama ja asemakaavassa merkitty niittyalueeksi. Alueen asukkaat toivoisivat, että aluetta hoidettaisiin niitynä. Vastaus keskusteluketjussa edelliseen kommenttiin: Eikö alueen voisi täydellisyysden vuoksi kuitenkin sisällyttää suunnitelmaan, koska alue on kaupungin omistuksessa ja maisemallisesti merkittävä? Kaiketi kuitenkin seuraatte, tuleeko alue hoidettua vuokrasopimuksen tavoitteiden mukaan, vai kuuluuko se tehtävä kaupungin tonttityksikölle?	Hei ja kiitos kysymyksestä! Säterinniitty laaja avoin maisematila on eteläosastaan kaupungin omistuksessa ja se on kaavoitettu lähivirkistysalueeksi, joka yhdessä ympäröivien alueiden kanssa muodostaa kulttuurimaiseman luontaisen avoimen maisematilan, jota voitaisiin hoitaa niitynä. Alueella on kuitenkin tällä hetkellä voimassa peltovuokrasopimus, jonka vuoksi alue ei ole osa luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaa. Alueen hoitotarve ja -tavoitteet tarkastetaan vuokrasopimuksen päätyttyä. Oikein hyvä huomio, vuokra-alueiden rajauksesta täytyy kirjata tarkempi tieto suunnitelmaa viimeistellessä tehtävään raporttiin. Suunnitelmassa ovat siis mukana C- ja B-hoitoluokituksen metsäiset viheralueet ja niityt, jotka ovat Espoon kaupungin omistuksessa ja joiden hallintaa ei ole luovutettu esimerkiksi vuokrasopimuksella eteenpäin. Kaupungin tonttityksikkö vastaa alueiden vuokrauksesta ja sopimusten seurannasta.
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Lintuvaara 825	Moi Alueelle 825 lintuvaarassa on merkattu poimintahakkuu 2021. Kunka tarkka tuo mainittu 20% kaatomäärä on? Onko tarkempaa kaato ajankohtaa jo päätetty? Huhujen mukaan näissä poimintakadoissa on lanattu ikävää koko metsä. Vastaus keskusteluketjussa edelliseen kommenttiin: Moi Missä on "lanattu koko metsä" poimintahakkuun varjolla? Mistä tällaisia huhuuhpeita kuulee? Epäilen vahvasti. Metsien hoito on tärkeää lähimetsien ylläpitoa varsinkin kaupunkialueilla eikä tätä kaikki tajua kun metsien hoidosta ei ymmärretä mitään, pelätään vain sahanääniä. Kiitos hyvästä suunnitelmasta ja teette tärkeää työtä!	Kiitoksia kommentista ja kysymyksistä! Kuvio 825 on kapeahko ja pienialainen lähimetsikkö asuinalueiden välissä ja hyvä esimerkki perinteisestä lähimetsän toimenpidekohteesta: Puustosta on tehty havaintoja kookkaista puista, joiden kunto on heikentynyt ja ne on ehdotettu poistettavaksi poimintahakkuussa. Alueen puusto on kuitenkin pääosiltaan hyväkuntoista ja 20% puustosta on suunnitelmaan kirjattu arvio puuston poistumasta, joka ohjaa toimenpiteen voimakkuutta alueella. Arvio on ehdotettu maastoinventoinnin osana, jolloin on poistettavan puuston määrä arvioitu ottamalla huomioon huonokuntoisen puuston osuus sekä tarvittava kasutilan avaus jäljelle jäävälle puustolle. Arvio voi poiketa jonkin verran toteutuneesta toimenpiteestä mikäli huonokuntoista puustoa onkin toimenpidehankella arvioitua enemmän tai vähemmän alueella. Toimenpiteellä pyritään parantamaan metsäkaistaleen puuston yleiskuntoa varsinkin tonttien reunoilla sekä avaamaan kasvutilaa nuoremille puusukupolville. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti jatkuvapeliteisenä ja puuston rakennetta ohjataan eri-ikäisrakenteeseen suuntaan tulevaisuudessa. Kaavassa alue on istutettava puistoaluetta ja sille on kartoitettu myös liito-oravan kulkureitti, joten pitkäaikainen jatkuvapeliteinen hoito tukee myös kaavan ja luontoarvojen toteutumista metsäkaistaleella. Toimenpiteen ajankohdaksi on ehdotettu suunnitelmaan kiireellisin mahdollinen eli toimenpiteisiin ryhdyttäisiin suunnitelman valmistuttua mahdollisimman pian. Hakkuuta tehdään pesimäajan ulkopuolella talvikaudella vuosittain laadittavien metsätuhoohjelmien mukaisesti.

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Kaikki rakentamaton luonto pitää jättää rauhaan	<p>Hei!</p> <p>Yleisesti koko suunnitelmasta: rakennetun alueen sekaan jääneet rakentamattomat alueet on aivan turhaan pirstaloitu tilkkutätkiksi. Kaupungin pitäisi lähtökohtaisesti jättää rakentamatta ja myös hoitamatta kaikki tähän asti rakentamiselta säästyneet alueet. Luonnon monimuotoisuuden kannalta pinta-alalla on olennainen merkitys, kuten myös ohanaisten lajien suojelun kannalta. Jos koskemattomiksi jätetään vain pieniä sirpaleita ja samalla ympäriltä siistitään vanhoja puita, lahoppuuta sekä pensaskerroskasin kasvillisuutta, myös näiden koskemattomien alueiden luonne muuttuu. Lajeja ei voi suojella, eikä monimuotoisuutta ylläpitää (saati lisätä), ilman että niiden elinympäristöjen annetaan olla. Ei tarvitse suojella tai rauhoittaa, kunhan edes annetaan olla.</p> <p>Ken haluaa nauttia klinisesti hoidetuista viheralueista, menköön Silkkiniitylle tai vastaaviin paikkoihin. Puolensa niilläkin on, mutta ei niiden määrää pidä lisätä. Ne ovat biologisia erämaita, lukuisine vieraslajeineen. Kaupungin strategia pitäisi olla se, että kaikkien rakentamattomien alueiden tulisi antaa rohottaa mahdollisimman omanlaisenaan. Oli sitten kyseessä metsä, ranta, suo tai mikä vaan.</p> <p>Jos ja kun tehdään esimerkiksi kävelyteitä, kuten on tehty viime vuosina Säterinniityn ja Kilon väliin jäävän Friisinmetsän läpi, ne pitäisi toteuttaa pienimuotoisesti. Miksi hakata 8 - 10 metriä leveä väylä kivituhkaisen kävelytien vuoksi? Aivan tarpeetonta ja haitallista. Metsän pienimasto ja valaistusolosuhteet muuttuvat. Esimerkiksi tuulenkaatojen riski kasvaa, sillä metsän sisällä kasvaneilla varttuneilla puilla ei ole riittävän vahva juuristo pitämään niitä pystyssä aukon laidassa. Kilonpuiston koulun lähetyvillä on kanahaukan pesä, josta rengastettiin kaksi koiraspoikasta viimeksi vuonna 2018. Toivottavasti pesä on kaupungilla tiedossa? En sen tarkkaa sijaintipaikkaa julkisesti anna, sillä lajiin kohdistuu yhä petovihaa ja vuonna 2019 alueelta löytyi terve kanahaukkakoiras kuolleena...</p> <p>Tien pientareet ja ojen varret pitäisi jättää niittämättä kesällä. Selitys, että niitto kuuluu eri yksikölle ei ole tätä päivää. Kai osaatte koordinoita tekemisiänne?</p> <p>Lopuksi sanoisin vielä muutaman sanan Monikonpurosta. On häpeällistä, miten kaupunki on kyseistä vesistöä kohdellut.</p>	<p>Hei ja kiitoksia kommenteilta! On aivan totta, että tiivistyvän kaupunkirakenteen keskelle jäävät pienet metsät ja niityt ovat haasteellisia kohteita hoidon ja ylläpidon kannalta. Hoidettujen puistojen lisäksi kaupunkiympäristössä ja monipuolisessa maisemassa on tärkeää olla kevyemmin hoidettuja metsiä ja niittyalueita. Pienten lähimetsien hoitotarve on usein akuutimpi kuin suurempien ulkoilu- ja virkistymäalueiden. Lähimetsäalueet ovat vilkkaassa käytössä suurella määrällä asukkaita ja tämä johtaa kulutuksen ja hoidon tarpeen lisääntymiseen. Kulutuksen lisääntyessä puustovaurioita tulee enemmän ja huonokuntoisia puita joudutaan usein turvallisuusperusteisesti poistamaan. Samalla tulee huolehtia valtapuustoa nuorempien ja uusien puusukuolvien kasvumahdollisuuksista, jotta taajamametsät pysyisivät peitteisinä ja yleiskunnonaltaan hyvinä myös tulevaisuudessa.</p> <p>Tämän suunnitelman alueella on noin puolet metsäpinta-alasta tavoitteiden mukaisessa hyvässä kunnoissa sijaintinsa nähden ja näitä metsikköjä ei tarvitse suunnitelmakaudella hoitaa. Alueella on myös paljon laajoja metsäalueita, joilla on erikäs rakenteista luonnontilasta puustoa ja joille ei ole ollut tarpeen suunnitella hoitotoimia suunnitelmakaudelle. Metsiköiden hoitotarpeen tunnistaminen ja oikein ajoitetut sekä mitoitettut hoitotoimet ovat taajamametsien säilyvyyden kannalta tärkeä tiedostaa. Hoitotoimenpiteissä jätetään vanhoja hyväkuntoisia puita sekä mahdollisuuksien mukaan turvallisista lahoppuuta sekä tiheikköjä antamaan suojaa metsään ja ohjaamaan alueen kulutusta ulkoilureiteille, kävelyteille ja vakiintuneille poluille.</p> <p>Monikonpuro on otettu huomioon tässä suunnitelmassa niiltä osin kuin se kulkee kaupungin hallinnoimien viheralueiden läpi. Virtaveden reunoille jätetään käsittelemättömät suojavyöhykkeet, mikäli sitä reunustavissa metsissä on tarve suorittaa hoitotoimia. Monikonpuron luonnonsuojelualue Lintuvaarassa on myös otettu huomioon siihen rajautuvilla alueilla. Luonnonsuojelualueelle ominaisia piirteitä pyritään ylläpitämään myös sitä reunustavilla suojelemattomilla alueilla.</p>	<p>Espoon kaupunkiorganisaatioissa toimitaan yhteistyössä, mutta esimerkiksi ulkoilureittien suunnittelua ja tienpiennarten niittoa ohjaavat omat tavoitteensa, joiden mukaan asianomaiset toimialat töitänsä suunnittelevat ja suorittavat. Tähän suunnitelmaan kuuluvien metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaiset tavoitteet ovat monipuolisten ekosysteemipalveluiden ylläpito, lajiston monimuotoisuuden turvaaminen, kasvuympäristössä tapahtuvien muutostenkestävyyden vahvistaminen metsissä, maisemien hoito niiden ominaispiirteitä vahvistaen sekä metsien ja niittyjen hoidon prosessien vuorovaikutteisuus.</p>
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Mäkkylyn alue tulee siistiä	<p>Mäkkylyn alue tulee siistiä. Erityisesti Mäkkylyn Puistotie - Adjutantinkatu - Mäkkylyn aseman alue tulee pitää siistinä puutarhakaupungin osana. Yleiset nurmialueet tulee leikata säännöllisesti, samoin tienvarret. Tonttien omistajat tulisi velvoittaa leikkaamaan nurmialueet myös tonttien ulkopuolelta/aidan toiselta puolelta. Vahtirinne alueena tulee myös siistiä.</p> <p>Kiitos vastauksestasi. Hieno, että laitat viestiä eteenpäin aluetta hoitaville tahoille.</p>	<p>Kiitoksia kommenteilta! Mäkkylyn puistotien, Vahtirinteen ja Turuntien varteen jäävät metsäkaistaleet on merkitty suunnitelmaan hoidettavaksi pienpuuston hoidon, joissa tiheään alikasvokseen tehdään kasvitilaa hyvin kasvuun lähteneille nuorille puille ja teiden sekä kävelyteiden risteyskohtien näkyvyyttä parannetaan. Kommenttinne yleisten nurmialueiden ja tienvarusten hoidosta välitetään alueiden hoitajille.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Ulkoilureittit ja uimaranta	<p>Hei,</p> <p>En ole varma kuuluuko nämä suoraan meneillään olevan suunnitelman piiriin, mutta haluaisin antaa palautteeni asuinalueeni kehittämistä!</p> <p>Toivoisin, että Viherlaaksoon suunnittelaisiin ulkoilureittejä (kävely), mielellään Lippjärven ympärillä, sisältäen viihtyisiä paikkoja oleilla tai urheilua ulkona. Lisäksi toivoisin, että viherlaaksoon rantaan kunnostettaisiin ja siihen panostettaisiin. Ranta voisi olla huomattavasti nykyistä isompi/takana olevaa metsää karsia jotta valoakin pääsisi rantaan. Rantaan voisi tehdä ison laiturin ja laittaa avantojunta varten lämmitetyn kopin (sauna olisi unelma) sekä muut avannon vaatimat välineet.</p> <p>Meillä on upea kaunis puistomainen kaupungin osa ja haluaisin, että se säilytetään, mutta toivoisin että alueelle tulisi enemmän mahdollisuuksia tehdä erilaisia asioita (vaikka lainata/vuokrata soutuvene tai supillausta) Nyt tuntuu ettei Lippjärvi ole kuin talvisin kaikille käytössä ja nautittavaksi vaan jää taloyhtiöiden taakse.</p>	<p>Hei ja kiitos palautteesta!</p> <p>Ulkoilureittien suunnittelu ei kuulu tämän suunnitelman piiriin, mutta vuoden 2008 ulkoilureittien yleissuunnitelman mukaiset olemassaolevat reitit ja tunnistetut reittitarpeet on otettu huomioon asiaan kuuluvilla luonnonhoitokuvioilla.</p> <p>Viherlaaksoon ulkoilureitit ovat keskittyneet Viherkallioiden laajalle metsäalueelle, jonne ei ole suunniteltu lisää ulkoilureittejä. Lippjärven ja Viherkallion välinen tiheästi rakennettu taajama-alueelle ei ole varsinaisia ulkoilureittejä, mutta alueen viheralueet pyritään säilyttämään yleiskunnonaltaan ja viihtyvyydeltään hyvinä lähiluontokohteina osana tätä suunnitelmaa.</p> <p>Lippjärven vesistö ja osa sen ranta-alueista ovat luonnonsuojelualueita ja ranta-alueiden lisääntyneet ulkoilu- ja virkistyskäyttö on nähtävissä rannalle muodostuneina selvinä polkuina ja maaston kulumisena. Maaston kulumisen hillitsemiseksi ja ranta-alueiden luontotoimien säilyttämiseksi Lippjärven rantametsiin ei ole ehdotettu muita kuin pienimuotoisia huonokuntoisten puuston poimintahakkuita. Ulkoilureittien yleissuunnitelmassa on todettu Lippjärven rannoilla selvä tarve ulkoilureiteille, mutta sellaisen rakentamisesta ei ole tietäkseni tehty tarkempia suunnitelmia.</p>	<p>Ulkoilureittien, uimarantojen ja liikuntapaikavalueiden kehittämishetdokuksia kannattaa esittää Espoon sähköisen palauttekanavan https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home kautta, jolloin ne menevät suoraan oikean toimialan tietoon!</p>
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Lippjärven rannat linnuille	<p>Lippjärvi on liian pieni, matala ja mutainen kaupunkilaisten rantaleikkeihin. Mutta linnusto on ainakin maallikon silmin todella vaikuttava. Rumat ryteiköt muuttuvat kiehtoviksi luontoelämyksiksi näin lähellä kaupungin kaikkea muuta infraa. Tehdään niitä hienoja näkyviä ja ulkoilureittejä sinne missä ei enää ole vastaavaa menetettävää.</p>	<p>Kiitoksia kommentista! Lippjärven luonnonsuojelualueella ja sen rannoilla on paljon monimuotoisia luontoarvoja, jotka on pyritty ottamaan huomioon mahdollisimman tarkasti tässä suunnitelmassa.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Mäkkylyä, toive luonnonhoidosta	<p>Mäkkylyssä Mäkkylynkallion / -metsän eteläreunassa kulkee Vanha Patteritie Komendantintietä Vahtirintetie, tie on merkitty karttoihin. Tietä käytetään nykyään kevyen liikenteen, lähinnä jalankulun väylänä. Itse kulkutie on käyttökuntonainen, viehättäväkin osittain vanhoine kiveyksineen.</p> <p>Vanhan Patteritien käyttö on lisääntynyt alueen rakentamisen edistyessä. Kulkutien reunojen puusto luonnollisesti tihtenyt jatkuvasti, erityisesti nuoria ja jo kookkaampiakin haapoja on kasvanut tien reunoille. Toive olisi että kulkutietä voisi avartaa poistamalla nuorta puustoa tien välittömästä läheisyydestä.</p>	<p>Kiitoksia hoitoehdotuksesta! Vanha pattertie on osa tärkeää muinaismuistoaluetta ja kulttuuriympäristöä ja sen ympäristön hoito suunnitellaan siten että erityiset ominaispiirteet säilyvät jatkossakin. Mäkkylynkallion monimuotoinen metsikkö on hieno luontokohde ja suunnitelmaan on ehdotettu Vanhan patteritien ja Vahtirinteen reunapuuston pienpuuston hoitoa, jossa poistettaisiin teitä ja niiden reunoilta tiheää nuorta puustoa säilyttäen kuitenkin hyvin kasvuun lähteneitä nuoria puita. Hoitotoimenpiteen työohjeet on tarkennettu luonnonhoitokuvion tietoihin.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Vahvaa Suojelua	<p>Katso, että vihreät alueet suorastaan huutavat vahvaa suojelua kaikenlaiselta puuhastelulta. Eli joko METSO-ohjelman mukaista monimuotoisuuden varjelua tai alueiden sertifiointia ankarimmalla mahdollisella tavalla sitten ettei rakennuttajia pääse hääräämään alueella missään nimessä!!!</p>	<p>Kiitoksia kommentista! Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan on kartoitettu paljon monimuotoisia luontoarvoja ja niiden ylläpito on yksi metsien ja niittyjen hoidon tärkeimmistä tavoitteista. Suunnitelmassa otetaan huomioon rakentamisen vaikutuksia kaupunkirakenteen viheralueilla ja asukkaiden paras tapa vaikuttaa rakentamiseen varattuihin alueisiin on osallistua ajankohtaisiin kaavotauhanhankeisiin. Lainoimatset kaavat ohjaavat myös luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien tekoa.</p>	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Vahva suojelu	Erityisesti Lippjärven ja Pitkäljärven ranta-alueet vahvan suojelun piiriin. Siellä on poikkeuksellisen monipuolinen luontoympäristö suojeltavine eläin- ja kasvilajeineen. Suomen erityisesti vaalittavaksi määrätty liito-orava asustelee Pitkäljärven luusussa siis paikassa, josta Espoonjoki lähtee virtaamaan kohti merta. Alueella on myös runsaasti suojeltavia lepakkolajeja. Arvokkaat tervalepät vaativat niin ikään suojelua puhumattakaan kymmenistä lintulajeista niin Lippjärven kuin Pitkäljärvenkin puolella. Vilniemen uimaranta-alue ja veneiden säilytysalue ovat osoittautuneet korvaamattoman arvokkaiksi alueiksi. Sadat josset tuhannet ihmiset nauttivat joka kesä ja talvi Vilniemen uimarannan tuntuman ulkoilumahdollisuuksista.	Suunnitelma-alueen vesistöt ja niiden rantojen metsät ja niityt ovat osoittautuneet hyvin monimuotoisiksi luontokohteiksi suunnitelmaa tehdessä. Monin paikoin alueella on esimerkiksi laajaa vuodenaikojen mukaan vaihtelevaa tulvavaikutusta, joka tuo rantojen luontoon omat erityispiirteensä. Ranta-alueet ovat myös vilkkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä ja useiden asuinalueiden lähiluontokohteita. Luontoarvojen ja alueiden käytön yhteensovittaminen on pyritty toteuttamaan kohdistamalla hoitotoimenpiteitä käytön kannalta kriittisiin kohteisiin, kuten uimarantojen ja veneaikamien alueille.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Vahva suojelu	Olette tehneet hyvää työtä!!! Vaadin, että kaikki vihreät alueet Lippjärvellä ja itse asiassa koko hankealueella saavat vahvan suojelun rakentamiselta!!!!	Kiitoksia palautteesta! Rakentamiseen varattuja alueita määrittää alueiden kaavoitus. Lainvoimaiset kaavat ohjaavat osaltaan myös luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmia. Asukkaiden paras reitti vaikuttaa alueiden rakentamiseen on kaavoitushankkeiden vuorovaikutusvaiheet, jolloin alueiden maankäyttöön voi antaa palautetta.	
		Milöinkohan aluiden asukkaat pääsevät valmistelemaan tai jopa päättämään kaavoista? Onko ainoa mahdollisuus vaikuttaa pelkkä palautteen antaminen? Palautteen, jolla ei ole usein vaikutuksia päätöksiin. Itse palautteen automahdollisuuksista informoidaan usein heikosti. Siinä vaiheessa kun asukkaat heräävät antamaan palautetta onkin jo liian myöhäistä. Huhuja olen kuullut että esimerkiksi Lahdessa asioita hoidetaan paremmin ja asukkaat kokevat että voivat vaikuttaa kasvoitukseen. Onko minulla tai jälkikasvulla toivoa että Espoossa nämä asiat ovat joskus edes samalla tasolla tai jopa paremmin?		
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Muut kuin kaupungin omistamat metsäalueet	Toimitteko metsänhoidon suunnittelussa jotenkin yhteistyössä muiden maanomistajien kanssa tapauksissa, jossa virkistysmetsä ei ole kaupungin omistuksessa, mutta kaupungin alue on osa laajempaa asemakaavassa yhtenäiseksi virkistysalueeksi merkittyä metsää? Esimerkiksi Mäkkylässä Komendantinkalliollla iso osa virkistysalueesta ei ole kaupungin omistuksessa (kuvion 1223 länsipuoli). Asukkaiden kannalta koko alue on yhtä ja samaa kalliosta metsää ja alueella 1. ms aikaisia linnoitteita ja mäen laella (ei kaupungin maalla) on 2.maailmansodan aikaisen lottien valonheitinpatterista kertova muistotaulu, samoin noilla main aikoinaan sijainneen mustalaisleirin muistolaatta. Muistomerkit ovat kallion laella, joka ei ole kaupungin aluetta. Kallion laella oli aikoinaan kolmionmittaustorni, josta avautui laajat näkymät Helsinkiin ja läheiselle Laajalahdelle sekä pitkälle Suomenlahdelle. Aiemmin myös kallion laelta oli avarat näkymät, mutta puusto on kasvanut ja tihentynyt niin, että näkymät ovat peittyneet. Kenen puoleen kannattaisi kääntyä, kun asukkaiden keskuudessa on herännyt ajatus, että kallion laelle olisi hienoa saada näkötorni, josta pääsisi ihaillemaan em. maisemia?	Kiitoksia kysymyksistä! Luonnon- ja maisemanhoidon suunnittelussa keskitytään kaupungin omistamiin ja hallinnoimiin metsä- ja niitylalueisiin, jotta suunnitelmien työmäärä pysyisi järkevänä. Muita maanomistajia alueella koskevat samat säädökset muinaismuistojen kuten linnoitusrakennelmien ja muistomerkkien säilyttämisestä kuin kaupunkiakin. Näkötornin rakentaminen on hieno ajatus, mutta en osaa sanoa kenen toimialaan yksityiselle maalle ehdotetut rakennelmat kuuluisivat.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Liittymäpinta ulkoilureittisuunnittelu n	Monissa kohdin suunnitelmassa todetaan, että metsänhoitotoimilla on liittymäpintaa meneillään olevaan ulkoilureittisuunnitteluun ja tällöin kohteeseen on liitetty toteamana että "ulkoilureitin toteutussa hoitoa sovelletaan käyttötarkoituksen mukaan". Pelkäämme Leppävaara-seurassa että tämä tarkoittaa puiden kaatoa ja isolla standardilla tehtyjä polkuja (vrt. Leppävaaran urheilupuistoon toteutetut leveät FIS:n stadardit täyttävät hiihtoreitit). Onko mitään mahdollisuuksia, mm. luonnon monimuotoisuuteen ja monien kohteiden osalta kohteen suureen arvoon viitaten, toteuttaa polut enemmän luontoa säästävällä standardilla? Kenelle vastuu luonnon kestävästä hoidosta tältä osin kuuluu? Tiheästi asutulla alueella metsiä käyttävät hyvin monenlaiset intressiryhmät. Saimmekin seuran jäsenelle teille välitettäväksi seuraavanlaisen kommentin: "Ilahduttavaa on se, että ne vähäiset metsiköt, joita Leppävaaraan on jäänyt vielä latupohjan rakentamisen jälkeen, ovat arvokkaita luontokohteita. Jep. Ja ainoita. Toivomme, että etenkin urheilijat viettäisiin mieluummin metsään kuin että metsä lanataa heidän tieltään. Luonnon liikkujat haluavat mieluummin vaellella rauhassa ja pieniä polkuja pitkin kuin promenadilla. Metsässä on aina tilaa väistää vastaan tulijaa. Himokipittäjä, joka kilpailee mittarinsa kanssa ja viikuuie sitä kuulokkeet korvillaan, ei oikeasti tarvitse metsää harrastukselleen. Maastopyöräilijä etsii vain jännitystä ja pomppuja renkaitensa alle. Tosin useimmat, joihin olemme metsäpolulla törmänneet, ovat ihan asiallisesti odottaneet, että pääsemme koiran kanssa pois tieltä. Haluamme, että metsäaluetta säästettäisiin mahdollisimman paljon, että sinne saisi opasteita alueen arvoista ja ettei mahdollisia hakkuita tehdä taas lintujen pesintäaikaan."	Kiitoksia kysymyksistä ja kommentista! Ulkoilureittien yleissuunnitelman mukaista reittien suunnittelua ja toteutusta tehdään Espoon kaupunkisuunnittelun keskuksessa ja kaupunkitekniikan keskuksessa. Voitte osoittaa palautetta ja kysymyksiä reittien rakentamisen käytännöistä esimerkiksi kaupungin sähköisen palautekanavan https://easiointi.espo.fi/efeedback/fi/Home kautta. Ulkoilureitin reunametsä tarvitsee erilaista hoitoa turvallisen käytön ja reunavyöhykkeen puuston yleiskunnon ylläpitämiseksi. Metsään avattava ulkoilureitti vaikuttaa reunavyöhykkeen valo-, tuuli- ja kosteusoloihin ja hoitotoimenpiteet on mitoittava reitin rakentamisen jälkeen siten että reitin turvallinen käyttö ja reunapuuston uudistuminen luontaisesti on mahdollista. Usein tämä tarkoittaa reitin rakentamisen jälkeen intensiivisempää kunnoittoa heikentyneiden pystypuiden poimimista reitin reunoilta kasvutilan vapauttamiseksi ja seuraavien vuosien aikana pienpuuston hoitoja reittien reunoilla ja risteyskohdissa elinvoimaisten nuorten puiden kasvun ylläpitämiseksi. Monipuolinen ulkoilu- ja virkistyskäyttö on lähiluontokohteiden ja kaupunkirakenteen viheralueiden tarjoama tärkeä ekosysteempipalvelu ja viheralueilla harrastettavien vapaa-ajan toimintojen kirjo on laaja. Luontoarvoista ja alueista kertovat opasteet ovat hyvä ajatus ja monilla luontopoluilla näitä onkin nähtävissä. Lintujen pesimäaika huhtikuun alusta elokuulle on rauhoitettu ja luonnonhoitotoimina tehtävät hakkut suoritetaan sen ulkopuolella.	
		Olipas hyvä kommentti. Itse olisin esittänyt aivan saman miellipiteen rakennettujen ulkoreittien metsää kaventavasta merkityksestä. Leppävaaran metsät ovat pian ulkoilureittien pirstoma pikkumetsäsaarekkeiden kokonaisuus, josta ison metsäalueen tuntu on vaarassa kadota. Metsään ulkoilemaan lähtevät kaipaavat nimenomaan metsän tuntua, ja näiltä alueilta metsä olisi hyvä muuten pyrkiä säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisena. Mahdollisuuksien mukaan myös kapeammat reitit voisivat olla ratkaisu. Kuulun toisinaan himokipittäjiin, mutta metsä on minulle se tärkein syy liikkumiseen ja siitä haluaisin jatkossakin nauttia Leppävaaran alueella.		

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Lähimetsäkaistale	<p>Hei, kiitos kovasti kartoituksesta. Onko niin, että jos omaa lähimetsäkaistaletta ei kartoissa ole merkitty millään merkein, maa-alue ei ole kaupungin? Jos näin on, ovatko nuo alueet ovat sitten mahdollisia uudisrakennusten paikkoja?</p> <p>Aiempien vastausten mukaan on selvinnyt, että hoitotoimet koskevat vain kaupungin omistamia luonto- ja metsäalueita. Ja vielä niin, että vaikka alue olisi kaupungin maata, mutta sen hoito on ulkoistettu (esim. vuokrattu viljeltäväksi kuten Säterinniitty Leppävaaran ja Kilon rajamailla), niin alue ei kuulu hoitosuunnitelman piiriin. Jos jokin kiinnostava lähimetsikkö nyt puuttuu kommentoituilta kartoilta, niin sen tilannetta kannattaa tarkastella kaupungin karttapalvelusta, jossa näkee kaavatilanteen. Muutenkin koko tämänkin nyt kommentilla olevan aineiston tarkastelu on helpompaa kaupungin karttapalvelussa.</p>	<p>Kiitoksia kysymyksestä! Suunnitelmaan tosiaan kuuluvat kaupungin omistamat ja hallinnoimat metsät ja niityt suunnitelma-alueella. Mikäli lähivihrealueenne ei ole mukana suunnitelmassa on todennäköistä, että se ei ole kaupungin omistuksessa. Kaupungin karttapalvelusta kartat.espo.fi löytyy ajantasainen kaupungin maanomistus ja lainvoimaiset kaavat, joista selvittää rakentamiseen varatut maankäyttöalueet.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Nurmikuukusen leikkipuisto	<p>Rakentamishjelma 2022 kuvaa Nurmikuukusen (kortteli 60041) leikkipuiston Puisto-Perusparantaminen siten, että huonokuntoiset männyt kaadetaan ja uusia istutetaan tilalle. Uusitaan leikkivälineet ja valaistus. Valaistus on uusittu n. 10 vuotta sitten, mutta ilman LED lamppuja. Toivomme silloin oli, että johonkin teatterin läheiseen valaistuspylväaseen olisi saatu lukittava pistorasiakotelo, mistä sähköä olisi ollut saatavissa mm. vahvistin laitteisiin ja teatterikatsomon iltavalaistukseen ohjelma-aikaan, mutta sitä ei silloin toteutettu.</p> <p>Leikkivälineiden uusimiseen on toiveina perinteisten nauha-/riimukeinujen lisäksi pelkällä istumalaudalla isompien leikki-ikäisten keinumiseksi (nyt ne on riisuttu vähiin ja tilalla on turvakaukaloilla keinuja aivan pienimmille).</p> <p>Toivomme on, että puiston kivet jätetään paikoilleen isompien lasten virikkeisiä leikkejä varten.</p> <p>Tärkein toivomus on, että Veinin Teatterin esiintymislava ja katsomo säilytetään nykyisellä paikalla. Katto alkaa vaatia kunnostusta, sillä se on vuodelta 1987.</p>	<p>Kiitoksia palautteesta! Valaistusten, leikkivälineiden ja rakennusten ylläpito eivät kuulu tämän suunnitelman piiriin. Välitän palautteen puistojen suunnittelusta vastaavalle toimialalle. Jatkossa voitte osoittaa rakennettuja puistoja koskevat palautteet kaupungin sähköisen palautejärjestelmän kautta osoitteessa https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Kilon alueen vanhat tontit ja metsiköt	<p>Hei, kiitokset hyvistä keskusteluista. Kilon alueella on vielä kivasti pikku metsiä joiden toivoisin säilyvän ennallaan. Niitä ei ole varaa kyllä yhtään vähentää. Sama koskee niittyjä. Muutama vuosi sitten kaupunki harvensi Kilon koulun lähellä olevaa lehtimetsää niin paljon että siinä pesinyt satakieli hävisi eikä ole sen koommin palanut. Mietin että ymmärtääkö kaupunki välttämättä paikallisia olosuhteita riittävästi jotta luontoa ei tuhottaisi kun harvennetaan. Satakieli tarvitsee suht tiheän lehtimetsän ja isoja puita joiden suojassa pesii.</p> <p>Samoin huolestuttaa Kilon alueen vanhojen huvilatonttien kohtalo. Tontteja myydään rakennuttajille jotka tuhoaa vanhat pihapiirit totaalisesti, vetää tilalle asfalttia, sitten istutetaan muutama tuija tai havupensaita, laitetaan kuorikatetta juurille, ja näin vanha, monimuotoinen pihapiiri on täysin kadonnut. Ymmärrän että kyse on yksityisestä maasta mutta eikö näitä voisi jotenkin suojella ettei tuho olisi näin massiivinen. Parin viime vuoden aikana on tuhottu ainakin kaksi pihapiiriä. Jos jotain on mahdollista tehdä, niin nyt olisi aika!</p>	<p>Hei ja kiitoksia kommentista! Suunnitelmaan ehdotetuissa lehtimetsien hoitotoimenpiteissä jätetään käsittelemättömiä tiheiköitä ja vanhaa puustoa antamaan suojaa alueen linnustolle sekä eläimille ja suojaamaan myös metsänpohjaa kulumiselta. Tavoitteena lehtimetsien hoitotoimissa taajamissa on monikerroksisen, monilajisen ja yleiskunnonaan hyvän puuston ylläpito oikein ajoitetuilla toimenpiteillä siten ettei metsissä tarvitsisi käydä hoitotoimia tekemässä kuin kerran suunnitelman kymmenvuotiskaudella. Hyväkuntoisissa ja tavoitteiden mukaisissa taajamametsissä ei usein tarvitse käydä edes kymmenen vuoden syklillä vaan - kuten tässäkin suunnitelmassa - suuri osa metsäalueista on suunnitelmakauden ajan levossa ilman hoitotoimia. Näin myös metsissä eläville lintu- ja eläinlajeille riittää suojaisia elintiloja ja metsien tavoitteellinen hoito onnistuu.</p> <p>Yksityisten huvilatonttien hoitoon ei tällä suunnitelmalla voida vaikuttaa. Huvilat ja niiden pihapiirit ovat tuki osa koko alueen kulttuuriympäristöä, joita on selvitetty ja rajattu kaupunkisuunnittelukeskuksen ja kaupunginmuseon yhteistyönä.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Kilon huvilat ja Albert Edelfeltin Villa Eka	<p>Samaa meiltä Nattirit. Espoon kaupungin omistama Villa Ekan piha-alue pitäisi hoitaa ja puustoa/kuuset ja risukot pois, jotta 300-vuotias iso tammi pääse oikeuksiinsa, ja myös kaunis Elle Saarisén suunnittelema historiallinen Villa Eka pääsee oikeuksiinsa. Onko näillä näkymin harvennusta tiedossa, jotta vanha tammi saisi tarpeeksi valoa?</p>	<p>Villa Ekan pihapiirin hoitotoimia ei ole suunniteltu tähän suunnitelmaan, huvilan alue on vuokrattu kaupungin tonttiyksikön toimesta.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Pidetään paikat siisteinä	<p>Hei,</p> <p>Onko Vanhan Pattertien valaistusta tarkoitus uusia/parantaa? Nykyiset vanhat "oranssit" hehkulamput olisi hyvä vaihtaa led-valoiksi. Myös Vanhan Pattertien ojitusta tulisi parantaa, jotta tie ei muutu mudaksi sadekehillä. Tien vierut tulisi myös siistiä niin, että pienet risupuut poistetaan ja hyvät puut saavat vahvistua.</p>	<p>Hei, kiitos kysymyksestä!</p> <p>Vanhan pattertien ja Vahtirinteen tienreunojen pienpuusto on ehdotettu suunnitelmaan hoidettavaksi, jolloin nuorille elinvoimaisille puille tehdään kasvutilaa lehtipuuesakkoa poistamalla.</p> <p>Vanha pattertie on osa Mäkkylässä sijaitsevaa muinaisjäännettä, joka koostuu maakunnallisesti arvokkaasta vanhojen linnoitusten kulttuuriympäristöstä ja muinaisjäänneksistä, joten sillä tehtävät parannustyöt ovat hyvin rajattuja ja niistä on sovitava kaupunginmuseon kanssa. Alueen rakenteiden ja valaistuksen kunnostustyöt eivät kuulu tämän luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin, mutta välitän kommentinne eteenpäin oikeille toimialoille. Jatkossa vastaavista valaistukseen ja rakennettuihin alueisiin koskevaa palautetta voi jättää kaupungin sähköiseen palautejärjestelmään https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home.</p>	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Maisemanhoitoa Viherlaakso - Karakallio	<p>Viherlaaksonranta –järvimaiseman suojelu</p> <p>Viherlaaksonrannan kauniit järvimaisemat tulee ehdottomasti säilyttää kaikkien ilona siten, ettei kapealle rantavyöhykkeelle enää rakenneta mitään.</p> <p>Viherlaaksonrannan upeimmalle näköalapaikalle rakennettiin vuosia sitten kuin puolisalaa Villa Lyhde vedoten siihen, että alue oli ennestäänkin rakennettu. Kaava oli vanhentunut. Kuten tunnettua, alueen vanhin iso kerrostaloyhtiö Asunto Oy Säästökehä oli rakennettu aikanaan linnustonsuojelualueelle, nythän suojelustatus on kyläkin purettu. Nyt pitääkin suojella ihmisiä, jotka rakastavat kotilähönsä maisemia ja haluavat kävelylenkkiään tai autolla ohi ajaessaan nähdä pikihäkkösten kaunistia järvimaisemaa puiden takaa. Seuraavaksi pyörii vaara, että jälleen vedotaan ennestäänkin rakennettuun alueeseen, kun entinen kaupungin nuorisotalo Lippalinnassa, sittemmin Omniankin tiloina toiminut suuri puurakennus oletettavasti pian puretaan. Tässä on maisemanhoitajille tilausta! Tälle paikalle ei saa rakentaa kerrostaloa eikä maiseman peittäviä matalampiakaan rakennuksia, koska järvien valmistus on lopetettu. Tälle kapealle rantasuikaleelle sopisi maisemankatselu- ja onki- ja venelaituri, jotka olisivat kaikkien asukkaiden käytettävissä samaan tapaan kuin Kauniasten Gallträskillä. Viherlaakson uimarantakin on kylä melko lähellä ja todella upea paikka, mutta kulku sinne on etenkin liikuntaongelmisille jyrkän rinteen vuoksi hankala.</p> <p>Törmänsilmä – lähdepohjainen lampi</p> <p>Törmänsilmänkujan varrella loistaa kartoissa kauniin sininen pikkupyörä, Törmänsilmä, joka on matala, lähdepohjainen lampi. Lammessa on ruutanoita ja joskus saattaa nähdä sorsapokueenkin, mutta kesäisin kaislat ilmei peittävät veden näkyvistä.</p>	<p>Kiitoksia kommentista!</p> <p>Lippajärven luonnonsuojelualueen rannat ovat vilkkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä ja ne onkin kaavoitettu pääasiassa puistoksi, lähivirkistysalueiksi ja luonnonsuojelualueiksi sekä muutamissa kohdissa venealkamiksi ja uimarannoiksi. Rantaan asti ulottuvia rakentamiseen varattuja tontteja ei Lippajärven rannoilla ole. Lainvoimaiset kaavat ohjaavat myös luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien tekoa ja luonnontilaisiksi viheralueiksi kaavoitetut alueet hoidetaan siten että alueiden luontoarvot säilyvät sekä ulkoilu- ja virkistyskäyttö on mahdollista.</p> <p>Törmänsilmä on pieni lampi kaupungin omistaman puistoalueen keskellä. Tässä suunnitelmaan kuuluvat vesistöjen reunoille jäävät metsät ja niityt, mutta vesistöjen hoitotoimia kuten ruoppauksia ei luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa suunnitella. Vesistöjen tilaa seuraa Espoon ympäristökeskus, välitän kommentin sinne.</p>	
		<p>Maisemanhoitosuunnitelma Lampi kaipaisi varovaista ruoppausta, koska ilman sitä se on muutaman vuoden kuluessa kasvamassa kokonaan umpeen. En tiedä, kenen omistuksessa tämä pieni viheralue nykyisin on. Puistometsä vai oikea metsä Viherlaakson ja Karakallion välinen metsä muuttui joitakin vuosia sitten tehdyn hoidon jäljiltä liiankin puistomaiseksi, mutta on vähitellen tuuhtumassa. Sieltä poimitaan mustikoita ja jopa sienäkin ja puistotiet ovat esim. pyöräilijöitäkin ajatellen erinomaisessa kunnossa. Sen sijaan Karakalliossa on oikeanlaista luonnontilaisista metsästä, jossa tuntee olevansa metsässä. Toivottavasti Kotkatien pohjoispuoleista metsää ja kalliota ei aleta hoitaa tai juuri ollenkaan vallata kerrostaloille, sillä monimuotoinen luonto on täällä kaiken ikäisille tärkeää ulkoilualuetta ja palvelee myös lähikoulujen oppimisympäristönä. Vieraslajitalkoot Viherlaaksoissa on useina vuosina mutta vain aivan pienellä joukolla yritetty perata jättipalsamia, lähinnä Kahisevanpuistosta. Olisi hyvä, jos kaupunki aktivoisi asukkaita talkoilemaan. Perkaaminen ei jaksaa innostaa, jos touhussa on vain muutama ihminen.</p>	<p>Viherlaakson ja Karakallion laajat metsäalueet ovat myöskin vilkkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä asukkaiden lähimetsinä sekä alueilta löytyy useita luontoarvoja kuten pähkinäpensaslehtoja ja Karakallion laaja metsäalue on paikallisesi arvokas luontokohde. Alueiden hoitohdotukset keskittyvät luontoarvojen ja alueiden turvallisen käytön huomioiviin toimenpiteisiin. Nämä alueet ovat Keski-Espoon yleiskaavassa varattu pääosin virkistysalueiksi ja niillä ei ole esimerkiksi rakentamiseen johtavia asemakaavoja.</p> <p>Vieraslajitalkoot ovat Espoon vieraslajinajuksen mukaista toimintaa ja asukkaiden toiminta on vieraslajien estämisessä ratkaisevassa roolissa. Espoon kaupunki järjestää mahdollisuuksien mukaan keväisin ja kesäisin vieraslajien torjuntatalkoita, joihin jokainen asukas on tervetullut osallistumaan. Espoon kaupunki kannustaa myös asukkaita ja yhdistyksiä järjestämään myös itse vieraslajien torjuntatalkoita, joihin kaupunki voi tarjota tukea esimerkiksi tarjoamalla jättesäkit ja talkoissa syntyneen jätteen poiskuljetuksen.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Lintuvaaran alueen metsien säästäminen	<p>Jääskelään ei pitäisi laittaa tietä Lintulaakson tielle. Mitään uutta tietä ei ole tarpeen rakentaa Lintuvaaran alueelle. Vantaan liikenne ohjautuisi uusia teitä pitkin ja liikenne lisääntyisi merkittävästi. Lintuvaarassa on jo tarpeeksi asutusta. Metsiä ei pitäisi enää yhtään hakata.</p>	<p>Kiitoksia kommentista.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Ulkoilureitti	<p>Ulkoilureittejä on jo tarpeeksi Espoossa. Vaihtoehtoja on useita ja esim. Keskuspuiston ja Leppävaaran alueella niistä on jo ylitarjontaa. Harvassa ovat ihmiset jotka niitä lisää kaipaavat. Sen sijaan polkuja ja luonnontilaisia metsiä kaivataan. Poluilla harrastetaan yhä enemmän maastopyöräilyä ja polkujuoksua. Jos polkujen tuhoaminen lähiluonnossa jatkuu, niin käyttö jäljellä jääneillä poluilla kasvaa.</p> <p>Polut ovat myös kävelijöiden ahkerassa käytössä. Poluilla kävellessä jalkojen lihakset saavat ärsykeitä ja käyttöö mitä ei tasoitellulla ulkoilureitillä saa. Tämähän on tärkeä näkökanta miksi polut pitäisi säilyttää.</p> <p>Joskus ulkoilureittejä perustellaan esteettömyydellä. Tämä on usein ontuva peruste, varsinkin kun tehdään ulkoilureitti makiseen maastoon. Erittäin harvassa ovat liikuntarajoitteiset henkilöt jotka pystyvät niissä liikkumaan ulkoilureitin rakentamisen johdosta.</p> <p>Leveiden ulkoiluteiden sijaan voisi välillä myös tehdä pienempiä polun parannuksia, esim. märkiä kohtia suojaamalla hakkeella, soralla tai pitkospuilla yms. Leveät ulkoilutiet tuhoavat aina puustoa ja kasvillisuutta. Esimerkiksi Träskändan joenvarren luontopolulle ei pidä tehdä ulkoilutietä. Paras ratkaisu on pitää polku ennallaan, mutta parantaa märkiä kohtia ja estää siten kulumista.</p>	<p>Kiitoksia kommentista. Välitän ne ulkoilureittien suunnittelusta vastaavalle toimialalle.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Ei enää metsiä vähemmäksi	<p>Mobiililaitteella suunnitelmia ei pääse katsomaan. Yleiskommenttina: Nyt on metsää raivatti hihtolajien tieltä jo ihan riittämin, silti käveryrittejä ei talvella ole, vain kaikkialla latuja ja kävelykielto. Toivoisin, että Lintuvaaran metsät pidettäisiin mahdollisimman luonnontilaisina alueina, joissa lapset pääsee rakentamaan majoja ja leikkimään. Ei tarvi raivata yhtään enää tyhjemmäksi metsää. Alkaa olla jo tosi surullinen rakennettu ruuhkametsä fribbeegolfeineen. Enemmän luonnontilaa jooko.</p>	<p>Kiitoksia kommentista! Suunnitelman otakantaa.fissä ja kartat.espo.fi:ssä julkaistut materiaalit toimivat myös mobiililaitteilla. Välitän hihtolajia koskevat kommentitne ulkoilureittien suunnittelusta vastaavalle toimialalle.</p> <p>Lintuvaaran laajoja metsäalueita hoidetaan siten että monikerroksisen, monipuolisen ja monimuotoisen metsänrakenne muodostumista tuetaan. Alueella on hyvä ottaa huomioon että esimerkiksi juuri Äijänpellon alueen metsiköt, joissa nyt on myös frisbeegolfraita, ovat olleet vielä neljäkymmentä vuotta sitten pitkälti maatalouskäytössä ja sittemmin istutettuina yhden puulajin talousmetsinä ennen statuksen muuttamista kaupungin ulkoilu- ja virkistysmetsäksi. Tällaisten metsiköiden tasaikäisrakenteen ja puulajisuhteiden muutos Espoon metsänhoidon tavoitteiden mukaisiksi monikerroksisiksi ja monilajisiksi vaatii aikaa sekä hoitoa.</p>	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Ei enempää metsänkaatoa Lintuvaarassa	Toivon, että Lintuvaarasta ei kaadeta enää yhtään enempää metsää. Jäljellä olevat metsät ovat tärkeitä luonnon monimuotoisuuden säilymiselle ja myös ihmisten hyvinvoinnille - kestäväälle kaupunkikehitykselle.	Kiitoksia kommentista!	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Laajoja metsäalueita tarvitaan	Lintuvaaran alueen metsiä on jo tarpeeksi kaadettu pururatojen sekä uusien asuinalueiden tieltä. Tarpeeksi laajat metsäalueet ovat tärkeitä suojelukohteita monista syistä. Kuten kulunut pandemiavuosi on osoittanut metsät ovat tärkeitä ihmisten hyvinvoinnille, eläimille kotipaikkana sekä ilmastomuutokselle.	Kiitoksia kommentista!	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Lähimetsät kunniaan	Lintuvaaran alueella on vahvalla kädellä rakennettu uudisasutusta ja teitä viimeisen vuosikymmenen aikana. Helmpööllönmäki, Uusmäki, Hämevaaran raja ja Painiitty on rakennettu tiiviisti täyteen. Metst alueelle uhraten. Jokainen tonttipala on pilkottu kahtia. Tonttien hinnoista nautiskelle. Väkimäärä alueella on noussut hurjasti. Lapsiperheitä on alueella todella paljon, päiväkodit ja koulut pursuavat ja lisää tarvittaisiin. Lähiluonto on luontosuhteen ylläpitämiseksi on kriittinen. Tarvitaan metsiä mihin lasten kanssa voi helposti mennä leikkimään, seikkailemaan ja hengähtämään. Tarvitsemme alueita joihin voimme mennä lenkeillämme rauhoittumaan, kun alue tiivistyy muuten koko ajan. Alueen metsiä ei saa kaataa yhtään enempää. Hoodettuja metsiä, 3m aruttuja reittejä emme kaipaa, vaan ihmisten itsensä tekemisiä poljuja. Alueella on paljon liikkujia jotka ovat muuttaneet tänne siksi, että vielä löytyy paikkoja suunnistukselle, maastopyöräilylle, polkujuoksulle, koiralenkille, lasten majan rakennukselle. On säälittävä, jos päiväkodin lapset joutuvat menemään bussilla lähimetsään kun edes sellaista pientä kaistaletta ei voitu jättää. Ja ei haittaa jos ei ole hoidettu, jokainen jäljellä oleva puu alueella tuo hyvinvointia ja viihtyisyyttä meille asukkaille.	Kiitoksia kommentista! Lintuvaaran kaupunginosan noin 480 hehtaarin kokonaispinta-alasta on noin 190 hehtaaria osana tätä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaa metsä- ja niittyalueina. Kaupunginosan kokonaispinta-alasta on siis noin 40% on asukkaiden monenlaisessa ulkoilu- ja virkistyskäytössä sekä suojametsinä ja lähimetsinä. Laajoja luonnontilaisia metsäalueita löytyy etenkin lintuvaaran pohjois- ja länsiosista. Näiden lisäksi alueella on jonkin verran myös muiden maanomistajien metsiä sekä rakennettuja puistoja ja käyttöviheralueita osana kaupunginosan viherverkostoa, jotka eivät kuulu tämän suunnitelman pinta-alaan. Lähiluontokohteet ovat tärkeä voimavara asukkaille ja toivottavasti jokainen löytää levähdyspaikan näiltä monipuolisilta lähiluontoalueilta!	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Ei uusille teille ja reiteille, säilytetään nykyiset, ei uusia reittejä metsän läpi	Ei, koska se vain johtaa sitten uusien liikennevirtojen ohjaamiseen, ajokieltoalueisiin ja kiellettyihin reitteihin, josta ihmiset valittavat. Kiellettyjä ajoreittejä sitten ihmiset alkavat valvoa ja valittaa. Ei sitä kukaan jaksa. Ajokieltoja ei ihmiset jaksa lopulta noudattaa, koska se johtaa kilometrin pituisiin kiertoreitteihin, aikaa kuluu ja ruuhkaa syntyy. Muutenkin tehdyt ajokielto voi perua, sillä mopopoika on jo kasvanut automieheksi, ennenkuin kielto saadaan aikaan. Samat henkilöt valittaa kaikesta. Ei niitä kannata kuunnella, on tällällä muitakin ihmisiä!	Kiitoksia kommentista.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Alueet 847 ja 869	869: Lehdon aluskasvillisuuden alla todella paljon vanhaa romua, kuten metallitynnyrin raatoja, mikä tekee muuten kivasta alueesta epämiellyttävän ja vaarallisen lapsille. Hoidollisesti olisi hyvä perata maaperän romut. Vanhan eteläpuolisen avo-ojan kaato/virtaus on olematon eli ojassa on käytännössä aina seisova vettä. Lehdon toisella puolella osa toimii siististi ja virtaa läheiseen alueen 847 hulevesialtaaseen, mutta ikävä kyllä myös Lehdon toiselle puolelle ikään kuin yläjuoksuun jääden sinne mätänemään. Vanhan avo-ojan pohjan korkoa tulisi nostaa. 847: Hulevesiallasta olisi hyvä siistiä ja tehdä siihen viihtyisämpää puistoaluetta. Nykytilassa altaan seisova vesi ja hoitamattoman näköinen heinikko ei kerää alueen asukkaita viihtymään. Allasta voisi ruopata syvemmäksi tai hieman laajemmaksi, jolloin vedet eivät lähtisi nousemaan alueelle. Viereen voisi sopia vaikkapa muutama penkki ja hoidettu nurmi-alue. Hulevedet on hyvä saada alueen 869 eteläpuolista avo-ojaa yläjuoksuun ja vesi voisi jatkaa näitisti laskuaan haluttuun suuntaan alajuoksulle.	Kiitoksia ehdotuksista! Lisäin metsäalueen 869 tietoihin lisäyksen roskaisuudesta ja siivoustarpeesta. Hulevesialtaan ruoppaus ja rakenteet sekä ojituksen suunnittelu ei ole osa luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaa, mutta välitän kommenttinne vastaavalla toimialalle.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Hyvä kartoitus	Hienosti tehty kartoitustyö! Toivon samaa hienovaraisuutta ja tarkkuutta itse metsänhoidossa ettei myllätä metsäkonella polkuja ja maisemaa pilalle moneksi vuodeksi. Metsien virkistyskäyttö on näillä alueilla erittäin runsasta ja toivoisin kovasti että metsänhoidolliset toimenpiteet voitaisiin hoitaa käsityönä, jotta niilläkin alueilla joilla esim harvennushakkuuta on tarpeen tehdä säilyy koskemattoman luonnon tuntu.	Kiitoksia kommentista! Metsänhoidossa pyritään minimoimaan maastoon ja puustoon kohdistuvat vauriot tekemällä vaurioille herkissä työkohteissa hakkuut metsurityönä ja pieniä työkonetta hyödyntäen. Muuttuvat ympäristötekijät, varsinkin lämpimät ja vähälumiset talvet aiheuttavat oman haasteensa töiden toteutukselle, mutta näihin haasteisiin pyritään sopeutumaan työtapoja kehittämällä.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Säästää metsiä	Lopettakaa nyt se mahdollon rakentamis innostus, ei tänne tarvitse rakentaa yhtään kerrostaloa lisää, metsien kustannuksella.	Kiitoksia kommentista.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Metsien pitäminen metsinä	Viherraakson, Kavallimäen ja Karakallion alueen metsä-alueet tulee säilyttää metsämaisina alueina. Esimerkiksi Viherraakson ja Karakallion välinen metsä harvennettiin liian matalaksi ja metsämainen tunnelma ulkoiljoilta hävisi täysin. Metsää toki pitää hoitaa, mutta kohtuullisissa määrin - niin että metsä pysyy metsinä eikä asuinalueiden talot pääse pilkistelemään. Metsäalueet on kuitenkin sen verran pieniä, mutta kuitenkin tärkeitä luonnonalueita alueen asukkaille. Hoidettuja puistoalueita ja ulkoilureittejä Espoossa jo on hyvinkin paljon, mutta luonnon metsät kokoaan vain häviää näiden alle :(Kiitoksia kommentista! Suunnitelmaan ehdotetut hoitotoimet on pyritty mittaamaan ja ajoittamaan oikein siten että pienten ja suurten metsäalueiden ominaispiirteitä vahvistetaan kasvupaikalle sekä kuvioittaisille erityispiirteille sopivasti sekä metsikön yleiskuntoa tarvittaessa parannetaan.	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Metsä rauhoittaa	Nyt ollaan hyvällä asialla, todella hienoa, että näitä suunnitelmia tehdään yhdessä. Toivon, että Viherlaakson ja Karakallion välistä metsää ei harvenneta liiaksi vaan annettaisiin sen olla mahdollisuuksien mukaan vehreä satumainen metsä, toki puuston kunto huomioiden. Liika harvennus ei ole hyväksi, metsän viihtyvyys kärsii. Karakallion lenkkipolun ympäristö on myös aivan ihanaa vehreää ja runsasta metsää, jossa yhdistyvät monet eri tunnelmat. Siellä kun kävelee aamuvarhain niin tuntuu kuin olisi jossain ihan muualla kuin kotikulmilla Espoossa. Metsäkävelyllä stressi laskee ja huolet kaikkooavat ainakin hetkeksi taka-alalle. Myös Viherlaakson Alepan takana oleva metsäpläntti on tärkeä, kauppareissulla saa edes muutaman askeleen metsäpolulla, erittäin arvokasta heille jotka eivät jaksa kävellä kovin pitkälle mutta käyvät kuitenkin kaupassa. Pidetään metsät vihreinä!	Kiitoksia palautteesta! Viherlaakson ja Karakallion metsiin on suunnitelmassa puuston kunnan mukaan ehdotettu kevyitä poimintahakkuita, joissa poistetaan huonokuntoisia pystyputia ulkoilureittien, tonttien ja teiden reuna-alueilta. Toimenpiteistä jätetään maastoon lahoppua ylläpitämään lahoppujatkuu metsissä. Kevyillä toimenpiteillä pyritään ylläpitämään alueen käytön turvallisuutta sekä alueittaisia ominaispiirteitä luontoarvoja heikentämättä. Samalla kertaa puuston sekaan aukeaa kasvutltaa nuorille puille sekä seuraavalle puusukupolvelle.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Nimensä mukainen asuinalue, vai tuhotaanko tämä?	Minulle ei viherlaaksoisena mene jakeluun, että joka ikinen pienikin viheralue Viherlaaksoissa ollaan rakentamassa täyteen. Tästä asuinalueesta katoaa kaikki se vihreyys ja luonnonläheisyys, jotka saivat minut aikoinaan tänne alueelle muuttamaan. Samalla kaupunginosa kadottaa kyllä nimensä eli ei voida kyllä enää puhua mistään vihreästä kaupunginosasta. Mielestäni alueelle pitää jättää reilusti puistoalueita ja puustoa, jotta asukkailla olisi oikeasti mahdollisuus virkistäytyä lähialueilla eikä tarvitsi mennä kauemmas, jotta voi nauttia metsäisistä maisemista. Nyt voidaan vielä nauttia kävelen ja pyöräillen lähiluonnosta, mutta onko se enää sen jälkeen mahdollista, kun asuntorakentaminen vain yltyy. Tätä asuntorakentamisen yltymistä en toivo. Ja jos ajatellaan vielä vihreyttä, niin kenen etua se ajaa, että pitää liikkua vähintään julkisella liikenteellä, tai pahimmassa tapauksessa omalla autolla, päästäkseen luonnon keskelle. Eikö pitäisi suosia lähiluontoa ja siellä liikkumista? Lisäksi on huomioitava, että metsä- ja puistoalueet puhdistavat ilmaa. Halutaanko täältä oikeasti tuhota meidän asuinalueen keuhkot? Rakentaa voi varmasti muuallekin kuin asuinalueiden ainoisiin metsä- ja puistoalueisiin. Itse en ainakaan halua katsoa ikkunastani vain naapuritalon betoniseinää vaan mieluummin puistoa. Jotain tolkkua rakentamistoon, kiitos! Säätäkää meille meidän lähiluonto!	Kiitoksia kommentistanne. Tähän luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan kuuluvat Viherlaakson lähiluonto-ohjeet eli Espoon kaupungin hallinnoimat metsät ja niityt, jotka ovat pääasiassa kaavoitettu puisto- tai lähivirkistysalueiksi ja joille ei ole suunnitella lisärakentamista.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Mitä toimenpiteitä Lippajärven ranta-alueelle on tulossa?	Moi Lippajärven pohjoisosan rantojen kuvioiden kohdalla todetaan monessa kohtaa "luonnon monimuotoisuutta ylläpidetään ja kehitetään tarvittaessa luonnonhoidon toimenpitein". Mitä nämä toimet käytännössä ovat? Karttavuossa kuvatut 382 ja 384 ovat vihreänä "ei toimenpiteitä", mutta kuviluettelossa on 10 % poimintahakkuu ja tekstissä asutusta vaarantavien pystylahopuiden poisto. Tässä on nyt pieni epäselvyys, että kumpi pitää paikkansa: ei toimenpiteitä vai että tehdään 10 % poiminta? J.K. Karakallion metsän kohdalla mäessä Viherlaakson tien ja kevyen liikenteen väylän välissä olevalta viherkaistalelta on vuosittain melkein kaadettu isoja puita pois, jolloin tie ja autoliikenteen melu ovat tulleet entistä vahvemmin esiin. Toivottavasti tästä ei enempää kaadeta.	Moi, kiitos kommentteista ja kysymyksistä! Lippajärven pohjoisosan metsäkohtien on arvioitu METSO-ohjelman kriteerit täyttäväksi lahoppuusoisuuden, tulvavaikutteisuuden ja/tai vesistön läheisyyden perusteella. Tällaisilla alueilla tehtäviä luonnonhoidon toimenpiteitä voisi olla monimuotoisuudelle tärkeiden ominaispiirteiden kuten lahoppuun määrän ylläpito, vanhojen puiden kasvuolojen ja kunnan ylläpito, monikerroksisen metsänrakenteen ja alueelle ominaisten puulajien ylläpito sekä vesitalouden ylläpito. Kuvioille 382 ja 384 on ehdotettu 10% poimintahakkuuta, joka selviää kuviluettelosta ja Hakuu kaupunginosittain -teemakartasta.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Haluun nauttia lähimetsistä jatkossakin	Lintuvaarassa on upeat ulkoilualueet ihan vieressä. On ehdottoman tärkeää, että loput metsät säästetään ihmisten iloksi ja akkujen lataus paikaksi. Alueelta on kaadettu viime aikoina paljon metsää uusien alueiden tieltä ja tuntuu, että silloin vedetään kaikki puut kerralla pois. Tällä tapaa alueista ei tule kauniita viherkeittä vaan liian tiivistä talo talon vieressä asutusta. Helmiopöllönmäessä tuhottiin saniaismetsikkö kaupungin virheellisellä toiminnalla, sellaista ei pidä enää tapahtua. Metsällä on monta merkitystä: virkistyskäyttö, urheilu- ja liikunta, mielen rentoutuminen, melun vaimennus, lintujen kotipaikka jne, nämä tulee ottaa huomioon alueita suunniteltaessa. Lintuvaaran tiehankkeita tulee pohtia harkiten, tänne ei kaivata yhtään lisää läpikuulikkennettä. Lintulaakson tien jatke Vihdintielle tulee toteutuksessa aiheuttamaan metsän katoamisen ja isot liikennevirrat ihan asutuksen viereen ja koulujen lähelle, ei hyvä! Säilytetään nykyiset metsät ja annetaan alueen asukkailla mahdollisuus nauttia luonnosta. Todella moni on muuttanut alueelle aikoinaan juurikin luonnon läheisyyden ja kylämaisyyden takia. Tätä ei tule viedä meiltä tuhoamalla metsää teiden ja asutuksen alta.	Kiitos kommentista! Tässä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa on kuvattu metsien ja niittyjen nykytila alueella suunnitelman tekoajalla ja niiden perusteella ehdotetut luonnonhoitotoimet suunnittelualueelle seuraavalle kymmenvuotiskaudelle. Alueella olevat lainvoimaiset ja valmistella olevat kaavat sekä niiden mahdolliset määräykset ja vaikutukset alueiden hoitoon ja maankäyttöön on merkitty luonnonhoitokuvioille alueiden erityispiirteinä. Mahdolliset muutokset maankäytössä vaikuttavat suunnitelman alueiden hoitoon tulevaisuudessa. Tässä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa ei suunnitella uusia teitä tai uudisrakentamista alueita. Lintuvaaran pohjoisosassa on lainvoimainen yleiskaava, jonka pohjalta alueen asemakaavoja aletaan Espoon kaavayksiköissä laatimaan. Suosittelem osittamaan palautteet uusia teitä ja uudisrakentamista koskien heille esimerkiksi sähköisen palautepalvelun https://easiointi.espo.fi/eFeedback/fi/Home kautta.	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Lintulaakson jatke	<p>Lintulaaksontien jatkeen tulevaisuudesta pitäisi kysyä alueen asukkailta. Toivoisin joskus demokratian toteutuvan espoossa, eikä niin että muutama ihminen tekee isoja päätöksiä VASTEN ALUEELLA ASUVIEN toiveita!</p> <p>Kun espoolaisilta kysytään heille tärkeimpiä asioita, nousee lähiluonto aina ensimmäisenä esille. Luonnontilainen metsä on lintuvaarassa tärkeä elementti ja moni on tänne muuttanut sen takia. Täällä on lähivuosina niin ankaralla kädellä kaadettu metsää ja tehty hiekkateitä, että viimeisiä metsäpolkuja ei saa uhrata autotielle! Olen huolestunut, pettynyt ja surullinen espoalainen ja kaikki se mistä on lapsuudessa täällä ollut ylpeä, on katoamassa. Ei nuuksioon mahdu kaikki espoolaiset ulkoilemaan, johan se on nähty mitä käy kun ihmiset autoilla sinne matkaavat.</p> <p>Ihmisten arki on hektistä ja lähimetsään pitää päästä kotiovelta jatkossakin. Korona-aika on vain korostanut tätä tarvetta. Ne jotka eivät tätä kaipaava, voivat muuttaa muualle espooseen, mutta lähimetsää arvostaville pitää olla myös alueita. Emmekä saisi ihmisinä olla niin itsekkäitä, pitää muistaa myös luonnossa asuvat eläimet, linnusto ja muut.</p> <p>Me lintuvaarassa ollaan heikossa asemassa, koska virallisia suojelualueita puuttuu. Siksi olemme ja olemme olleet liian helppo kohde.</p> <p>Espoo kyselee ja kyselee, mutta EI KUITENKAAN KUUNTELE vaan toimii oman mielensä mukaan.</p> <p>Lintulaaksontien jatketta ei Lintuvaaraan haluta vaan haluamme säilyttää lähimetsämme. Sitä voisi kehittää mm. suunnistajille, maastopyöräilijöille ja koiranulkoiluttajille. Espoosta puuttuu koirametsiä, tuolla olisi hyvin tilaa toteuttaa vaikka jotain noihin liittyvää mutta niin että puut säilyvät ja tilaa on monenlaisille liikkujille.</p>	<p>Kiitoksia kommentista! Lähiluonnon arvo asukkaille on tullut kaikissa selvityksissä hyvin esiin ja tällä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmalla pyritään ylläpitämään alueelle ominaisia luontoarvoja metsissä ja niityillä sekä hoitamaan ulkoilu- ja virkistymisiä tavoitteellisesti siten että niiden käyttö olisi mahdollisimman pitkään tulevaisuuteen mahdollista.</p> <p>Teiden perustamiseen ja muuhun rakentamiseen voitte antaa palautetta asianomaisille kaupungin toimialoille esimerkiksi Espoon sähköisen palautekanavan https://easointi.espoo.fi/eFeedback/fi/Home kautta.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Metsä kunniaan	<p>Mitä toimenpiteitä alueelle 443 on tulossa,katsoin että se on lilänvärinen eli pienpuusta hoitoa?Alue on osittain suojelumetsää?Onko tarkoitus kaataa puita vai mitä tuo tarkoittaa?Alue olisi hyvä pitää metsäisenä toki hoitoa vaatii nyt paljon hytystysiä ym runsaan kasvillisuuden vuoksi samoin alueella olisi mukavampi liikkuu jos rantaa/portaita huollettaisiin nyt varsinkin portaat huonokossa kunnossa jyrkässä rinteessä. liputan luonnonvaraisen metsänpuolesta,asiin alueella josta hakattu metsää asutuksen tieltä ja metsän säilyminen on tärkeää,toki täytyy hoitaa,kohtuudella.Alue 482 olisi varmasti tärkeää jättää puustoa alueen pientalojen suojaksi pienihiukkasilta ym pakokaasuilta</p>	<p>Kiitoksia kysymyksistä!</p> <p>Alue 443 on rannan lehtipuuvaltainen kaistale, jonka läpi kulkee paljon käytetty polku, länsiosassa laiturin. Itään mentäessä vanha kivijalka. Alue rajautuu etelässä kalliojyrkänteeseen ja pohjoisosassa luonnonsuojelualueeseen. Paljon lahoppua ja tiheä lehtipuun alikasvos ulkoilureitin reunoilta. Poimintahakuissa poistetaan huonokuntoisia pystypuita ulkoilureitin reunalta (toimenpidevoimakkuus 10%) ja pienpuuston hoidolla avataan kasvutilaa hyvin kasvuun lähteneiden nuorten puiden ympärille ja näkemälinjaa ulkoilureitiltä järvelle laiturin kohdalta. Toimenpiteistä jätetään lahoppua maastoon maalahoppuna tai turvallisina tekopököleinä. Kalliojyrkänteen alusmetsä jätetään tiheiköksi.</p> <p>Alueen 482 pienpuusto hoidetaan poistamalla tiheää lehtipuuesakkoa sen läpi kulkevan kävelytien ja sen reunalla kulkevan tien varrelta ja risteyskohdista näkyvyyden parantamiseksi ja elinvoimaisten nuorten puiden hyväksi. Valtaosa alueesta jää käsittelyjen ulkopuolelle antamaan suojaa.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Näyttää hyvältä!	<p>Hei, en ole kovinkaan perusteellisesti perehtynyt suunnitelmaan, mutta näyttää hyvältä! Erityisen iloinen olen Pitkäjärven lounaisrannan metsien jättämisestä rauhaan. Sehän on nykyisellään melkoinen ryteikkö ja Pitkäjärven tulviessa vara-allas. Metsikkö ei ilmeisesti erityisemmin houkuttele runsaita ihmismääriä, mutta kaikkialle tarvitsemaan mennä. Ehkä tästä johtuen linnut viihtyvät, mm. paljon yölaulajia, kaulushaikara jossain ruovikossa, viime aikoina yleistyneet käet ovat löytäneet sen, tavallisista metsälinnuista puhumattakaan. Olen nähnyt myös hienoja perhosia. - Yhdessä Träskändan puiston ja Glimsinjoen varren tämä on harvahaikoja viherverkostoa. Kiitos ja hyvää jatkoa!</p>	<p>Kiitoksia kommentistanne!</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	luonnonmukaisia metsiä tarvitaan	<p>Myös minä rummutan luonnontilassa olevien lähimetsien puolesta, joissa ei tehdä liian voimakkaita hoitotoimenpiteitä, vaan jätetään aitoa metsää.</p> <p>Lintuvaaran alueelle on viime vuosina rakennettu todella paljon hiekkapohjaisia ulkoilureittejä ja niitä en usko tarvittavan kovasti enempää.</p> <p>Todella monessa metsäalueessa, mm. Lintukalliot, lukee niiden kohdalla "alueelle suunniteltu ulkoilureitti". Mitä tämä käytännössä tarkoittaa? Ei kai näihin metsiin laiteta uusia ulkoilureittejä?</p> <p>Toinen kohta, johon ei kyllä tarvita uutta reittiä, koska vierellä jo kulkee, on kohde 820 ja 820.1. Onko tähän todellakin suunnitelmassa reitti?</p> <p>Samoin 827, siinä jo kulkee noin 5 vuotta vanha reitti ja silti alueen kohdalla lukee "alueelle suunniteltu ulkoilureitti". Miksi?</p> <p>Myös Lintulaakson jatke ja siihen liittyvät tiet/rakennukset hirvittävät, mutta ymmärrän, että asia ei ole teidän "tontilla".</p>	<p>Luonnonhoitokuviolle merkitty tieto suunnitellusta ulkoilureitistä noudattelee Espoon ulkoilureittien yleissuunnitelman (2008) linjauksia uusien ulkoilureittien sijainnille ja tieto on merkitty kaikille yleissuunnitelman linjauksille osuville luonnonhoitokuviolle. Mainitsemanne kohteet 820, 820.1 ja 827 ovat esimerkkejä tällaisista kuviosta.</p> <p>Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa ei suunnitella uusia reittejä, mutta tieto olemassa olevista suunnitelmalinjauksista ohjaa osaltaan alueiden hoitoa ulkoilureittisuunnitelman toteutuessa. Ulkoilureittien suunnittelua ja rakentamista tehdään Espoon Kaupunkiteknikan keskuksessa omina projekteinaan.</p> <p>Kiitoksia kysymyksistänne!</p>	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Lippajärven aluea	<p>Erityisesti Lippajärven ja Pitkäjärven ranta-alueet olisi saatava vahvan luonnonsuojelun piiriin ja kaikenlainen rakentaminen pitäisi kieltää.</p> <p>Espoossa on jo runsaasti kävelyreittejä. Kaikkien reittien ei tarvitse kulkea järven rannoilla vaan metsäiset reitit olisivat myös varsin viehättäviä ja monimuotoisia.</p> <p>Lippajärven pohjoispuolen viheralueeksi kaavoitettu rantakaistale on aivan liian kapea, ja kävelyreitit toteuttaminen tuhoaisi vanhaa puustoa (tammia lehmuksia yms.) jotka on istutettu vuoden 1939 paikkeilla, jolloin koko ranta on ollut lähes kokonaan puuton ja ollut lähes peltomaisesta, puutonta aluetta.</p> <p>Valitettavasti rannan läheisyydestä on kaadettu paljon puita (kuusialtoja), joissa oli runsaasti lintujen pesiä.</p> <p>Lippajärven veden laatu on tällä hetkellä varsin heikossa tilassa ja erityisesti lahti on erittäin pahasti rehevöitynyt ja alue kasvaa idän suuntaa vuosittain. Pohjassa on varsin paksu mutavyöhyke ja sen vuosi veden korkeus on madaltunut voimakkaasti, joka ymmärtääkseni edistää veden normaalin virtauksen, joka taas käsittääkseni voimistaa järven rehevöitymistä.</p> <p>Lippajärven lahden pohjois- ja länsipään ja järvalue on linnustoltaan erittäin monimuotoista ja rannassa pesii monia vesilintuja mm. joutsenia. Alue on aikoinaan ollut rauhoitettu, mutta valitettavasti tuo on taidettu perua (sääl!).</p> <p>Vilniemen uimaranta-alue ja veneiden säilytysalue ovat osoittautuneet korvaamattoman arvokkaiksi alueeksi. Kehittämisesä kannattaisi keskittyä Vilniemen viheralueeseen, josta voitaisiin tehdä vieläkin viehättävämpi, houkuttelevampi ja siisti puistoalue.</p> <p>Tuokin tietenkin pitäisi kuitenkin rantamaisemaa kunnioittaen ja tehdä se tuhoamatta luonnonmukaista tunnelmaa.</p>	Kiitoksia kommentista!	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Tammimäen luonnonsuojelualue	Kuinka ohjelmassa otetaan huomioon Ympäristöministeriön päätöksellä keväällä 2021 perustettu Tammimäen luonnonsuojelualue Lippajärven länsirannalla. Käsitteäkseni hoitoalue rajautuu kyseiseen alueeseen.	Kiitoksia kysymyksestänne! Tammimäen luonnonsuojelualueen naapurimetsät ovat luonnonsuojelualueen luontaisia jatkumia sekä suojavyöhykkeitä ja niillä on varsinkin suojelualueen pohjoispuolella paljon yhteisiä tärkeitä erityispiirteitä kuten jalopuita ja monipuolista lahopusuuta. Toimenpiteet näissä suojelualueen reunametsissä on rajoitettu alueen turvallista käyttöä haittaavien huonokuntoisten pystypuiden poimintahakkuisiin, joissa huonokuntoisia puita lasketaan hallitusti maahan vakiintuneiden polkujen ja teiden reunoilta.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Vireillä oleva asemakaava Lintulaaksontien jatketta vasten puuttuu selostuksista	<p>Hoitokuvioihin 699, 700, 708, 725, 736 ja 745 liittyen puuttuu tieto, että alueen luontoarvoja uhkaa vireillä olevan asemakaavan mukainen tiehanke. Tiehyitys on linjattu kokoojatien nykyisen lintulaaksontien päästä, jossa on jo valmiiksi rakennettu kiertoliittymä ja vireillä oleva asemakaava koskee pelkästään ao. tiealuetta. Tie on linjattu ao. kuvioiden kautta metsän reunaan em. kiertoliittymästä Vanhalle Hämeenyläntielle. Tielinjan saa havainnollisesti näkyviin Espoon karttapalvelussa, kun valitsee kartalle tason "vireillä olevat asemakaavat".</p> <p>Nyt kiinnostaa, miten mahdollisesti rakennettava uusi tie muuttaisi hoitosuunnitelmaa? Metsäalue on todettu luontoseelvityksissä arvokkaaksi ja maankäytön sijoittamista sen varteen on vastustettu. Vaikka tie- ja rakentaminen ovat olleet vastatulessa, yhteys on toisaalta nähty tärkeänä puuttuvana linkkinä seudullisessa joukkoliikennejärjestelmässä, jota HSL suunnittelee. Vireillä olevan kaava = > 117600_Lintulaaksontie.</p>	Kiitoksia kommentista! Lintulaaksontien vireillä olevasta asemakaavasta on kirjattu tieto luonnonhoitokuvioille, jotka ovat kaavahankkeelle rajatulla alueella. Mikäli kaavan valmistuessa maankäyttö alueella muuttuu, muuttuvat myös alueen hoidon tavoitteet. Käytännössä tämä tarkoittaisi maankäytön muutosalueen reunametsien turvallisuudesta huolehtimisesta tulevaisuudessa. Tällöin puuston kunto kartoitettaisiin ja pyrittäisiin parantamaan reunametsän yleiskuntoa sekä kestävyyttä uudessa tilanteessa poistamalla huonokuntoisia ja käytölle vaarallisia kookkaita puita. Samalla reunametsään avattaisiin kasvutillaa siellä mahdollisesti jo kasvaville nuorille puille ja uudelle puusukupolvelle, joilla olisi mahdollisuus kasvaa uuteen tilaan ja sopeutua kasvaessaan muuttuneeseen alueeseen.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Laturinkallio (kuviot 1201 ja 1208-1209)	<p>Kuvausten mukaan puusto lehtipuuvältaista, alikasvos paikoin tiheää vaahterapihlajasekoitusta. Ulkoilureitin ja tonttien reunoilla kunnoitetaan heikentyneitä puita, jotka poistetaan poimintahakkuussa.</p> <p>Toimenpiteestä voidaan jättää maalahopuuta maastoon. Linnoustrakenteista poistetaan pienpuustoa ja elinvoimaisten alikasvosken puiden ympärille raivataan kasvutillaa.</p> <p>Toivomus, että jätettäisiin mahdollisimman paljon pihlajaa alueen linnustoa ajatellen.</p>	Kiitoksia kommentista! Pienpuuston hoidoissa jätetään tiheikköjä ja monilajisesti elinvoimaista nuorta puustoa kasvamaan, myös pihlajaa.	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Lumenkaatopaikka on ruma	<p>Järvenperän kupeessa, osoitteen Kylänportti 2 vieressä on laaja niittyalue, jota käytetään lumenkaatopaikkana, se on sekalaisen lumi- ja maa-aineksen värjäämänä sangen ruman näköinen, tontin numero on 10:2, ja rajoittuu hoitokuvioon 86.</p> <p>Täällä olisi tarpeen tehdä nykyisten epäsiistien maakasojen ajaminen pois sekä kesäisin niitylle voisi kylvää niittykukkia. Olisiko tällainen mahdollista, isoja kustannuksia tuosta ei olisi tulossa.</p>	Kiitoksia kommentista! Hoitokuvio 86 on kaupungin omistuksessa ja sitä hoidetaan kasvukaudella niittynä kävelytien ulkopuolisille alueilla. Tontti numerolla 10:2 ei ole kaupungin omistuksessa ja sille ei tässä suunnitelmassa voida osoittaa toimenpiteitä.	

Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Puuttuvia, muiden kuin kaupungin omistamia arvokkaita kohteita	<p>Tunnistimme ainakin seuraavat kohteet, joiden soisi jollain tavoin sisällyttävän suunnitelmaan, vaikka eivät olekaan kaupungin omistuksessa tai ovat kaupungin maata, mutta vuokrattu ulkopuolisille. Kohteet liittyvät mielestämme saumattomasti hoitosuunnitelman alueisiin ja ovat asukkaiden näkökulmasta yhtä ja samaa kohdetta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leppävaaran kirkon kallio ja sen reunat, suunnitelman kohde 1196 kiertää rinkulana seurakunnan omistamaa kirkon tonttia, joka kuuluu Kotinurkulta kalliolle -julkaisun mukaan Espoon arvokkaisiin luontokohteisiin (geologilginne kohde) - Säterinniitty, asukkailla tärkeä maisema-alue, varmistettava, että alueen vuoraaja niittää alueen (jäänyt useana vuonna niittämättä) - Komendantinmäki, valtion omistama laaja alue liittyy hoitosuunnitelman kohteisiin (kohd 1212) - Osa pienpuistikos nimettyä kohdetta (1216). Kommentti koskee kohteen osaa Ruutikadun luoteispuolella, jossa 1930-luvulla palaneen villa Hiidenkirnun kivijalan raunio. Alueella useita hiidenkirnuja, jotka kuuluvat em. Kotinurkulta kalliolle -julkaisussa mainittuihin arvokkaisiin luontokohteisiin. Hiidenkirnut vaikeasti löydettäviä, voiko niitä "perata", kun ovat kasvamassa umpeen? - Kilon kartanon tammikuja (kohde 972), suunnitelmassa mukana vain pieni osa kujaa, kartanon omistuksessa oleva osa on huonolla hoidolla. Voisiko hoitaa yhtenä kokonaisuutena? 	<p>Kiitoksia kommentista!</p> <p>Tällä suunnitelmalla ei voida suoraan vaikuttaa muiden kuin Espoon omistamien ja hallinnoimien maa-alueiden hoitoon. Leppävaaran kirkon tontti, Komendantinmäen valtion omistama alue ja Kilonkartanon tammikujan länsiosa eivät ole kaupungin omistuksessa, joten tällä suunnitelmalla ei vaikuteta niiden hoitoon tai käyttöön.</p> <p>Säterinniityn vuokrasopimuksen mukaista käyttöä valvoo Espoon tonttisyksikkö.</p> <p>Hiidenkirnut kuviolla 1216 voidaan ottaa esiin pienpuuston hoidossa, tästä tehty lisähuomio työohjeisiin.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Perkkaan kohteista	<p>Perkkaasta on uuden Vermonniityn alueen rakentamisen myötä tulossa yksi Leppävaaran tiheimmin rakennetuista alueista, joilla on pinta-alallisesti vain vähän luonnonalueita. Perkkaan vähäiset kohteet suunnitelmassa ovat sitäkin tärkeämpiä. Joitakin havaintoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kohde 1277 on ollut pitkään varattuna hevosurheilukeskukseksi, joka ei kuitenkaan toteutune - kohde 1289 on Monikonpuron suistoaluetta, viereisen Talin kaatopaikan aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi toivoisimme, että Espoo tekee yhteistyötä Helsingin kanssa, pääosa kaatopaikasta Helsingin puolella - kohde 1298, kuvauksesta puuttuu, että tälle Vänrikinympyrän alueelle suunnitellaan uudisrakentamista ks. https://www.espool.fi/-/Fi/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus/Asemakaava/Asemakaavoituskohteet/Leppavaara/Vanrikinympyra_117400 	<p>Kiitos kommentista!</p> <p>Kohde 1277: Alueen maankäyttöä ohjaa lainvoimainen asemakaava. Asemakaavassa alue on varattu hevosurheilukeskuksen käyttöön. Alueella edelleen olevaa reunametsäkaistaletta hoidetaan lähimetsän tavoin ja sen koillispuolisen tärkeän virtaveden reunametsän suojavyöhykkeenä niin pitkään kuin alueen maankäytön mukainen toiminta mahdollisesti toteutuu.</p> <p>Kohde 1289: Vesistön suojeluun liittyvät kommentit välitetään Espoon ympäristökeskukselle.</p> <p>Kohde 1298: Vireillä olevasta asemakaavasta alueella löytyy tieto kohteen kuvauksesta ja kuvioluetteloon kirjatusta erityispiirteistä.</p>	
Otakantaa.fi Avoin kommentointi	Kirkkalanaja (Monikonpuron sivuhaara)	<p>Puustellinmäen puistosuunnitelman kohteiden 1239 ja 1234 välissä kulkeva puro on nimetty Kirkkalanajaksi. Puron molemmin puolin on arvokasta luonnon- ja kulttuurimaisemaa, jota on jo jossain määrin kuvattu tekstissä. Voisiko näitä puronvarren alueita käsitellä yhtenäisenä kokonaisuutena? Purossa ei ole enää tavattu kaloja, vaikka niitä on Monikonpurossa, johon Kilonaja laskee. Kalojen pääsy Monikonpuron on jo pitkään aikaa sitten katkennut. Voidaanko kalat saada takaisin tähänkin puroon? Purossa on myös hieno koskipaikka ja pataaltaan jäännökset.</p> <p>Kohteen 1234 osalta voisi mainita, että alueella on jäänteitä 1700-luvulta peräisin olevasta Mäkkylän virkatalon kivijalasta. Kartanoon liittyy mielenkiintoisia vaiheita, joista voi lukea Leppävaara-seuran julkaisemasta Leppävaaran alkukoti -kirjasta ks. http://lepouski.fi/Kirjaesittelyt_090919.html Kivijalan merkkämisestä maastoon on keskusteltu [poistettu nimi]in kanssa KAMUssa.</p>	<p>Kiitoksia kysymyksistä ja paikallistiedoista!</p> <p>Vaikka naapurikuviot 1239 ja 1234 onkin eritelty omiksi kuvioiksi niiden erilaisten ominaispiirteiden mukaan, alueittaisia kuviojoukkoja tarkastellaan myös yhtenäisiä alueina niiden maisema-, käyttö- ja luontoarvojen perusteella.</p> <p>Virtavesien ja vesistöjen kunnon kartoitus, parannustoimet ja suojelu ovat Espoon ympäristökeskuksen vastuulla. Välitän kommentinne Kirkkalanajan kunnostuksesta heille.</p>	
Sähköposti Jupperin omakotiyhdistyksen kommentit	Pienenevät viheralueet, ekologiset yhteydet	<p>Jupperin Omakotiyhdistys kiittää luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman perusteellisesta valmistelusta. Rungas ja huolella koottu tietomäärä antaa asukkailla mahdollisuuden osallistua arviointiin yksityiskohtaisesti. Espoon metsien ja niittyjen toimintamalli on hyvä ja sisällyttämään alueiden luontoarvoja säilyttävä. Virkistyskäytön ja luonnon kestävyyn yhteensovittaminen taajaan asutulla alueella on haastavaa. Varsinkin jos rakentamispaineet ovat kovat ja kaavamuutokset vesittävät ja nakertavat jo hyväksytyjä kaavoja ja pienentävät lähimetsiä ja niittyjä. Metsien hoidossa tulee huomioida kulkuyhteydet, sillä jopa yksittäisillä puilla saattaa olla merkitystä, esimerkiksi liito-oravan elinympäristövaatimukset.</p>	<p>Kiitoksia kommentista! Tällä suunnitelmalla on pyritty toimintamallin mukaisiin tavoitteisiin tähtäävään selvitykseen suunnitelma-alueen metsien ja niittyjen tilasta. Metsät ja niityt ovat osa laajaa viherverkostoa, jonka ekologisia yhteyksiä pyritään ylläpitämään jatkuvapeitteisten ja pitkäikäisten metsien avulla.</p>	
Polkuverkosto, maaston kulmen	Polkuverkostot vähentävät luonnon kulumista, koska ne ohjaavat käyttäjiä suunnitelluille reiteille. Pienimuotoisissa metsissä reitistöjen ei kuitenkaan ole tarpeen olla leveitä väyliä, vaan kapeita polkuja. Suunnittelussa on kuitenkin hyvä huomioida myös esteetömän liikkumisen mahdollisuus luonossa siten, että luontokokemuksia on tarjolla kaikille kuntalaisille, rattailia tai rollaattorilla liikkuvatkin haluavat päästä nauttimaan luontorekistä. Monimuotoiset lähimetsät ovat merkittävä rikkaus päiväkotit- ja kouluikäisille.		<p>Lähiluontokohteiden sijainti ja helppo saavutettavuus on tärkeää ulkoilu- ja virkistyskäytön tasapuolisten mahdollisuuksien varmistamiseksi. Suunnitelma-alueella on paljon helppokulkuisia ulkoilureittejä, laaja pienempien polkujen verkosto sekä laajoja metsäalueita, joilla maaston kulumista ei vielä ole havaittavissa. Suunnitelmassa on tahdottu ottaa viheralueiden ulkoilu- ja virkistyskäytön turvallisuus varsinkin huomioon.</p>	
Monimuotoisuuden turvaaminen, lahpuut, hiilinielut, hoidon toteutus	Korostamme, että luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, lahpuiden jättäminen rikastuttamaan lajistoa ja metsien merkitys hiilinieluna on huomioitu toimintamallissa, mikä on kannatettavaa. Ratkaisevaa on kuitenkin miten hyvät periaatteet viedään hoidon toteutukseen asti.		<p>Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli kattaa työväiheet suunnittelusta toteutukseen ja toimintamallin asettamat tavoitteet ohjaavat kaikkia työväihteitä.</p>	<p>Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli löytyy osoitteesta https://www.espool.fi/liikunta-ja-luonto/tietoa-espoon-luonnosta/niityt-ja-metsat#section-8944</p>

	Kuvio 194	Metsäalue, joka rajoittuu Yhteistuvantien ja erityisesti alueen korkein kallioalue on lähes päivittäin eskari- ja kouluuokkien vierailukohteena eli toimii Jupperin koulun ns.koulumetsänä. On tärkeää säilyttää metsään kaatuneet puut, lahot kannot ja kelot lasten istumiseen, kiipeilyyn ja luonnon monimuotoisuuteen tutustumiseen. Metsään on muodostunut polkuverkko, joka suojelee metsää laajemmalla kulumiselta, joten uusia kulkuväyliä ei ole tarpeen avata tai vanhoja leventää. Kuten suunnitelmassa esitetään, tiheiköt on syytä säilyttää, että metsäluonto säilyy nykyisessä muodossaan, mutta puutarhajätteet olisi poistettava.	Alueelle suunnitelmaan kirjatussa taimikonharvennuksessa poistetaan alueella valtoimena kasvavaa pihlajavesakkoa muiden puulajien hyväksi. Toimenpiteessä raivataan siis kasvutilaa nuorten elinvoimaisten puiden ympärille pihlajaa poistamalla ja jätetään alue muutoin tiheiksi suojaamaan maapohjaa kulutuksesta.	Tieto puutarhajätteistä välitetään alueen kunnossapitoon.
	Kuviot 176-188	Ns. Kaipion metsä, joka ulottuu lähes Pitkäjärven rantaan asti on asukkailla korvaamattoman arvokas luontokohde. Jupperin Omakotiyhdistys on tehnyt metsään lasten luontopolun ja metsän halki kulkee erittäin suositut ulkoilureitit. Esitetyt toimenpiteet vaikuttavat oikein mitoituilti, sillä alueella ei missään tapauksessa tule hakata olemassaolevaa puustoa.	Alueen monipuolinen metsikkö säilytetään pääosin luonnontilaisena, vain tonttien ja ulkoilureittien reuna-alueilta poimitaan huonokuntoisia ja alueen käyttöturvallisuuden kannalta ongelmallisia puita.	
	Kuviot 258, 259, 247 ja 259 jne	Palomäen metsä on ainutlaatuisen upea lähimetsä korkeine kallioineen. Alueen asukkaat ovat tyytyväisiä kun metsä säilyy nykytilassa, metsänhoidollisia toimenpiteitä ei tarvita. Jupperin Omakotiyhdistys ry omistaa alueella viheralueeksi kaavoitetun metsäalueen, joka säilytetään asukkaiden virkistyskäytössä liittyen Espoon kaupungin omistamiin metsiin.	Samoin kuin edellisessä Kaipionmetsän kommentissa, myös Palomäen kalliometsä jää suurilta osin luonnontilaiseksi suunnitelmassa ehdotetuissa toimenpiteissä, joissa metsän asuintontteihin ja tiehen rajoittuvaa puustoa poimitaan huonokuntoisista ja vaaraa aiheuttavista lähtien.	
		terveisin Jupperin Omakotiyhdistys ry [poistettu nimi]		
Sähköposti Helsingin seudun lintutieteellinen yhdistys Tringa	Kommentti Itä-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman 2021–2031 luonnoksesta	Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3587 jäsenä loppuvuonna 2020) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdysiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla). Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry kiittää lausuntopyynnöstä. Tringa on tutustunut Itä-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman luonnokseen ja esittää sen pohjalta seuraavia huomioita. Kommentoimme suunnitelmaa yleisesti esiin nostamiamme linnustollisesti tärkeiden teemojen kautta: muilta osin yhdyimme Espoon ympäristöyhdistyksen kuviokohtaisiin huomioihin.	Kiitoksia arvokkaista kommentistanne!	
Yleistä		Suunnitelman pohja-aineisto luontotietoineen on pääosin laadukasta ja informatiivista, ja ansaitsee kiitoksen. Samoin hankkeeseen liitetty kommentointitapa on selkeä ja toimiva ja mahdollistaa tehokkaan vuorovaikutuksen. Pidämme kannattavana kehityksenä sitä, että Espoon kaupunki on kaupunkimetsänhoidon suunnittelussa ja toteutuksessa siirtynyt entistä vahvemmin kohti poimintahakkuiden käyttöä vallitsevana hakkuumuotona. Tämä auttaa säilyttämään metsien monirakenteisuutta ja eri-ikäistä puustoa selkeästi avohakkuuta paremmin. Linnustonäkökulmasta suunnitelman suurimmat huomioitavat kehityskohdat liittyvät pienpuuston hoitoon ja taimikkoharvennuksiin sekä lahoppuun jättämiseen liittyvään ohjeistukseen.	Poimintahakkuut ovat eri-ikäisrakenteisen metsänhoidon perustyökalu ja Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallissa pyritään hoidollisesti kehittämään kaikkia metsäalueita eri-ikäisrakenteiseen ja monilajiseen suuntaan.	
Pienpuuston ja taimikoiden harventaminen		Tringa katsoo, että suunnitelmaa hyvin suurelta osin läpäisevä taipumus esittää pienpuuston hoitoa ja taimikonharvennuksia hoitotoimenpiteenä sadoille metsikkokuviolle on liiallinen ja ylimoitettu. Metsien pääpuuston alainen alikasvos on monelle metsällinnulle tärkeä kesäisenä ruokailukohteena. Aluskasvillisuuteen, pensaskerrokseen ja taimikoihin kohdistuvat toimenpiteet vähentävät metsien kerroksellisuutta ja muodostavat merkittävän uhkatekijän useille metsällinnulle, kuten erittäin uhanalaiselle hömötäiselle (Lehtiniemi ym. 2021). Tringa muistuttaa, että valmiiksi uhanalaisten lajien kohdalla liiallisten pienpuuston ja taimikkoihin kohdistuvien harvennusten aiheuttamalla lisästressillä voi olla populaatiotason vaikutuksia.	Suunnitelman 1256 luonnonhoitokuvioista noin neljännekselle on esitetty metsänhoitoa taimikkoon tai pienpuustoon kohdistuvia harvennuksia tai hoitoja. Useimmat ehdotetut metsänhoitotoimet tähtäävät elinvoimaisten valtapuustoa nuorempien puustojaksokojen kasvuolosuhteiden parantamiseen ja eri-ikäisrakenteen vahvistamiseen metsässä. Toimenpiteet on edelleen kohdekohtaisesti pyritty rajaamaan siten että työkohteen koon mukaan alueella jää sen ominaispiirteitä tukevia, metsäntuntua säilyttäviä ja maaston kulutusta hillitseviä tiheikköjä, jotka tukevat myös lintueloa alueella. Mitä suurempi on käsiteltävän työkohteen pinta-ala, sitä enemmän sinne voidaan jättää myös laajoja tiheikköjä.	
		Pienpuuston tiheys ja monilajisuus ovat merkittäviä tekijöitä eritoten häiriöherkän lajiston lisääntymis-, ruokailu- sekä suojapaikkojen kannalta. Tämän vuoksi Tringa esittää, että suunnitelmassa ja siihen liittyvissä toimenpiteissä tulee huomioida pienpuuston tärkeä rooli. Esitämme myös, että pienpuuston hoitoesitykset sekä taimikonharvennukset tulee käydä koko suunnitelman osalta läpäisyperiaatteella läpi ja pyrkiä vähentämään näitä toimenpiteitä huomattavasti sekä ohjeistaa ja kohdentaa niitä nykyistä paremmin.	Pienpuuston tärkeä rooli on suunnitelmassa otettu huomioon paitsi metsässä elävien lajien osalta, myös metsän jatkuvuuden ja tavoitteellisen hoidon kannalta.	Pienpuustonhoitojen ja taimikonharvennusten työohjeita rajausten ja voimakkuuksien osalta on käyty läpi ja tarkennettu tarvittaessa.
Lahoppuun merkitys metsällinnustolle		Toinen huomionarvoinen kehityskohde liittyy lahoppuiden jättämiseen. Lahoppuilla on tärkeä rooli metsien monimuotoisuuden ja metsällinnuston kannalta, ja tämän merkityksen tunnistaminen suunnitelmassa on ilahduttavaa. Ohjeistus lahoppuun jättämisen osalta vaihtelee osin perustellusti, osin hieman epäselvästi ja yleislinjaa hämärtäen. Lahoppuiden väheneminen on eräs merkittävimmistä metsällinnuston uhanalaisuuden syistä (Hyvärinen ym. 2019). Lahoppuun jättämistä pääasiallisena ratkaisuna on siksi syytä painottaa etenkin suojeluauevarauksilla, arvometsäkuviolla sekä sellaisilla kuviolla, joilla on jo todettu sellaisia METSO-arvoja, joita lahoppuun määrän hallittu kasvu lisää.	Lahoppuun jättäminen on osa Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin mukaisia yleisiä työohjeita ja lahoppuuta jätetään maastoon pääsääntöisesti jokaisella työkohteella, missä se vain on mahdollista.	Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamalli löytyy osoitteesta https://www.espo.fi/fi/liikunta-ja-luonto/tietoa-espoon-luonnosta/niityt-ja-metsat#section-8944
Viheryhteydet ja hakkuiden ajankohdat		Yleisinä huomioina nostamme esille tarpeen riittävien viheryhteyksien turvaamiseen ja poimintahakkuiden sekä muiden metsänhoidollisten toimenpiteiden ajoittamiseen lintujen pesimäkauden 1.4.–31.7. ulkopuolelle pesimärauhan säilyttämiseksi.	Suunnitelmassa on säilytetty olemassa olevat viheryhteydet ja kesän pesimäkaudella ei tehdä metsänhoidollisia hakkuuta.	
		Helsingissä 09.06.2021 Puheenjohtaja Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry		

Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry	Kommentti Itä-Espoon luonnon ja maisemanhoitosuunnitelman luonnoksesta	Espoon ympäristöyhdistys on perehtynyt noin 75 tunnin ajankäytöllä nähtävillä olevaan aineistoon ja esittää sen pohjalta jäljempänä olevat yleiset ja kuviatasoiset (liite)huomiot. Kommentointi on tehty pääosin tukeutuen luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman laadukkaisiin aineistoihin. Lisäksi on hyödynnetty Espoon tuoretta LuonTo-selvitystä sekä luonto- ja kaupunkimetsäharrastaja [nimi poistettu]n suunnittelualueen isommille viheralueille 2010-2019 tekemien maastokäyntien ja retkeilyjen huomioita. Toivomme saavamme kaupungilta kommentoinnin seikkaeräisyyttä kunnioittavan vastineen, josta käyvät ilmi sekä luonnokseen tehdyt muutokset että ne syyt, miksi esittämiämme muutoksia ei ole katsottu tarkoituksenmukaisiksi tehdä.	Kiitoksia kattavista kommentteistanne! Kommentteihin vastataan tässä koosteessa sekä ne lähetetään myös erikseen sähköpostitse Espoon ympäristöyhdistyksen puheenjohtajalle.	
Yleishuomio suunnitteluaineiston laadusta		<p>Suunnitelman pohja-aineisto on pääosin korkeatasoista ja informativista, mikä mahdollistaa osallisille hyvän kommentointipohjan. Käytännössä kyseessä on tältä osin arviomme mukaan paras Espoon 2000-luvun luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmien vuorovaikutusaineisto. Kommentointitapa on toimiva ja kustannustehokas myös kuviatasoisien kommentoinnin näkökulmasta, koska esitetyt metsikkökuviot ja niiden kuvionumerot ovat nähtävillä Espoon karttapalvelussa.</p> <p>Erityiskiitoksen ansaitsevat luontokohdeteemakarttojen (liite 006) ohella kuviokohtaiset tiedot (liitteet 008-020), joista hahmottuvat samalla viikaisella kuvion puolaisuuteen, hehtaariohjeita, kuvion asema- ja yleiskaavallinen tilanne, todetut luonto- ja kulttuuriarvot, esitetyt toimenpiteet sekä niiden toteuttamiseen ja kohdentamiseen liittyvät mahdolliset tarkemmat ohjeistukset. Jatkossa kuviotietoihin olisi hyvä sisällyttää myös tieto lahoppuun kuutiomäärästä, mikäli tämä on mitattu tai arvioitu.</p> <p>Piieneköinä puutteena suunnitteluaineistossa on syytä nostaa esille tiettyjen keskeisten yhteenvetotietojen puuttuminen. Koko aineistoa kommentoivaa osallista, kuten Espoon ympäristöyhdistystä, olisi kiinnostanut myös hehtaari- ja prosenttipohjaiset tiedot eri hoitoloikkien käytöstä sekä esitetyt erilaisten hakkuu- ja hoitoesitysten kokonaispinta-ala.</p> <p>Tulevissa nähtävilläoloissa on hyvä varmistaa se, että nähtävillä laiteavissa metsikkökohtaisissa kuviotiedoissa ei ole ilmeisiä teknisiä virheitä (osa luvuista puuttuu) eri puustojakojen hehtaariohjeissa runkolukutiedoissa. Tämä numeraalinen tieto on olennaista muun muassa arvioitaessa esitettyjen, eri prosenttiluvuille ohjeistettujen poiminta- ja harvennushakkuiden vaikuttavuutta.</p> <p>Suunnitelmassa on myös jonkin verran loppukorjaamista vaativia keskenäisyyksiä sekä ristiriitoja kartoilla ja kuviotiedoissa esitettyjen hakkuu- ja hoitoesitysten välillä. Osa näistä on nostettu esille kuviokohtaisissa kommentissa.</p> <p>Puutteet ovat joka tapauksessa melko vähäisiä ansioihin nähden.</p>	<p>Pyrimme jatkuvasti kehittämään suunnitteluprosessin vuorovaikutteisuutta mahdollisimman laajasti asukkaat ja sidosryhmät kattavaksi. Suunnitelma-alueen asukkaiden ja sidosryhmien paikallistieto, kommentit, palautteet ja alueitaista hoitoa koskevat toiveet ovat arvokasta taustatietoa luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmissa. Sähköiset kommentointikanavat ja suunnitelmamateriaalin jako on todettu hyväksi vuorovaikutuskanavaksi.</p> <p>Kuvioluettelot ovat ensisijainen alueittaisen ja luonnonhoitokuvioittaisen tiedon koostamiseen käytetty työkalu. Kuvioluettelon tietojen ja varsinkin luonnonhoitokuvioittaisen sijainnin yhdistämistä pyritään kehittämään edelleen tulevaisuudessa. Useimmat asukkaiden ja sidosryhmien tiedontarpeet ovat pienien alueiden (oman asuinpaikan lähimetsä, harrastusalueen kuviojoukot) sisällä, joten karttojen ja kuviotietojen yhteenpelaminen tarvittavien kuvioittaisen tiedon osalta on ensisijaisen tärkeää.</p> <p>Kuviotiedot tarkastetaan puuttuvat puustotiedot korjataan lopullisen suunnitelman aineistoon ennen suunnitelman julkaisua.</p> <p>Kuviokohtaiset toimenpiteet työohjeineen ja teemakarttoineen tarkastetaan ja korjataan tarvittaessa suunnitelman aineistoon ennen suunnitelman julkaisua.</p>	<p>Avoimen kommentoinnin lisäksi asukkaita ja sidosryhmiä on kannustettu vuorovaikutukseen suunnittelutyön aikana järjestetyillä kyselyillä, metsäkävelyillä ja kaupungin sähköisen palautuskanavan kautta saapuneiden palautteiden huomiomisella.</p> <p>Kuviotietojen läpikäynnissä löydettiin puustotiedoista puuttuvia tietoja osalta kuvioista puuston laskennallisen keski-ikä ja runkoluvun/pohjapinta-alan suhteen. Puuttuvat tiedot saatetaan ajan tasalle laskennallisesti suunnittelujärjestelmässä.</p> <p>Kuviotietojen läpikäynnissä löydettiin muutamia kuvioita joiden toimenpidetieto oli jäänyt merkkeämättä kuvioluettelon toimenpidesarakkeeseen tai työohje puuttui kuvioluettelon lisätietosarakkeesta. Nämä saatettiin ajantasalle.</p>
Suunnittelualueen maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat luontokohteet		<p>Suunnittelualueella on yllättävänkin paljon sellaisia luontoalueita, joilla voi 2020-luvun kriteereillä arvioida olevan luontoalueita paikallista, eräissä tapauksissa jopa maakunnallista arvoa. Osa näistä luontokohteista on tunnistettu luontoarvojen osalta erityiskohteiksi Espoon kaupungin toimesta vuosia, osin vuosikymmeniä sitten. "Virallisten" arvokkaiden luontokohteiden lista on viimeksi täydentynyt Espoon luonnonsuojelun toimenpiteet (LuonTo)-hankkeen yhteydessä alkuvuodesta 2021, jolloin arvokkaiksi on todettu suunnittelualueelta uusina kohteina Uusmäen metsäalue (kohde 141, 53,3 ha) Kilonkallio (kohde 144, 6,4 ha), Puustellinpuisto (kohde 48, 1,5 ha) sekä kokonaan uutena luontokohde tyypin eli luonnonarvopuistona esitetyt, aikaisempia luontokohteita yhdistävät Pitkäjärven luonnonarvopuisto (kohde 26, 101,4 ha) sekä Kirkkojärvi-Glomsin luonnonarvopuisto (kohde 51, 43,1 ha).</p> <p>Virallisten luontokohteiden lisäksi suunnittelualueelta on syytä nostaa esille ainakin seuraavat merkittävät metsäiset luontoarvokeskittymät (lista ei kattava):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kenttäpääliikkuu- ja Sotatuomarinpuisto -Frisinmäki -Kuninkaistenkallio -Ruotukallio -Jahtimetsän suojelualueen eteläpuoliset metsät -Lippajärven rantametsät -Jupperin Kaipionmetsä-Louhikko -Veinin Palomäen metsän ydinosa -Viherkallionpuisto-Karamäydydinosa -Gubbrossenin suojelualueen eteläpuoliset suot ja metsät -Monikonkallion keski- ja pohjoisosa -Lintukallion metsäalue <p>Myös edellä mainittujen kohteiden arvoja on syytä pitää paikallisesti merkittävänä, vaikka niitä ei LuonTo-selvityksessä olekaan pystytty arvioimaan. Muutamia alueista täyttävät todennäköisesti myös maakunnallisesti arvokkaan luontoalueen kriteerit, mikäli kohteet arvioidaan Uudenmaan liiton vuoden 2012 LAKU-kriteereillä. Näiden muutamasta hehtaaria pariin kymmeneen hehtaariin yltävien alueiden luontoarvot on syytä huomioida korostetusti niin luonnonhoidossa, kaavoituksessa, uusien ulkoilureittien suunnittelussa kuin LuonTo-selvityksen täydentämisessä.</p>	<p>Itä-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman alueelta on jo suunnitelman aloitusvaiheessa huomioitu tuolloin olemassa oleva tieto arvokkaista luontokohteista. Maastotöiden edetessä alueittaiset ja kuviokohtaiset alueiden arvokkaat erityispiirteet tulivat vieläkin enemmän esiin. Esimerkiksi puuston iän ja/tai lahoppuun määrän perusteella METSO-luokituksen saaneita metsiä, tulvavaikutteisia metsiä ja niittyjä sekä pitkään luonnonilmaisina kehittyneitä metsiköitä löytyi läpi suunnittelualueen ja aivan asuinalueiden lähimetsistäkin. Laajojen monimuotoisten luontokohteiden arvostus oli myös vuorovaikutusprosessissa vahvasti nähtävissä ja arvokkaiden luontokohteiden, laajojen ulkoilu- ja virkistymisen sekä asuinalueiden lähimetsien osa asukkaiden ja sidosryhmien harrastuskäytössä on olennainen osa kaupungin viherverkon vetovoimaa. Olemassa olevan lähtöaineiston tietojen ja suunnitteluprosessin aikana kerättyjen tietojen avulla on pyritty antamaan suunnitelman alueelle ajantasaista kuviokohtaista tietoa alueiden käyttöasteesta (maaston kuluminen, alueen sijainti, hoitoluokitus), vallitsevista erityispiirteistä ja luontoarvoista sekä monitavoitteisen (ulkoilu- ja virkistyskäyttö, suojavaikutus, ominaispiirteiden ylläpito, muut ekosysteempipalvelut) hoidon tarpeista.</p>	<p>Syksyllä 2021 valmistuneen Luonnonsuojelun toimenpiteet 2021-2030 -hankkeessa rajatut kohteet suunnitelma-alueella on käyty läpi ja huomioitu suunnitelman viimeistelyvaiheessa.</p>

	Olemme kuviokohtaisissa huomioissamme sekä suunnitelmaluonnoksen analysoinnissa keskittyneet erityisesti arvokkaimpien aluekokonaisuuksien luontoarvojen huomiointiin, alueille esitettyjen hakkuu- ja hoitoestysten tarpeellisuuden arviointiin sekä toteuttamistapojen ja -ohjeiden tarkoituksenmukaisuuden arviointiin. Myös uudet arvometsäesitykset painottuvat laajemmille luontokohteille, joissa yksittäisen metsikön huomiointi tukee samalla kertaa kustannustehokkaasti laajemman alueen luontolaadun säilymistä ja kehitystä.		
Hoitoluokkien käytöstä	<p>Arvometsähoitoluokan (C5) käyttö on hyvä tapa yksilöidä keskeiset luontoarvoja omaavat kuviot sekä laajemmat luontoarvojen kannalta erityisen olennaiset aluekokonaisuudet. Merkintä toimii osaltaan luontoinformaation välittäjänä niin asukkaiden kuin kaavoituksen ja reitit suunnittelunkin suuntaan.</p> <p>Suunnitelmaluonnoksessa arvometsähoitoluokkaa on käytetty melko monipuolisesti, joskin hieman liikaa painottaen jouto- ja kitumaan kalliometsiä runsaspuustoisempien kangas- ja lehtometsien kustannuksella. Muutamilla alueilla tämä on synnyttänyt aidosti outoja ratkaisuja, joissa lähes puuttomia joutomaan kalliomaita on osoitettu arvometsäksi jättäen vieressä sijaitsevat, suunnitelman laatijankin mielestä selkeitä METSO-arvoja omaavat edustavat kangasmetsäkuviot lähivirkistymetsien hoitoluokkaan.</p> <p>Hoitoluokituksen suurin ongelma on arvometsähoitoluokan riittämätön käyttö. Huomioimatta on jäänyt niin yksittäisiä ilmeisen arvokkaita kuviota tavanomaisempien metsien joukossa kuin monien merkittävien METSO-metsien ja liito-oravametsäkokonaisuuksien arvokkaista metsikkokuviosta.</p> <p>Yhdistyksen kuviokohtaisissa kommentissa on esitetty melko runsaasti kuvioiden siirtämisiä arvometsien hoitoluokkaan. Toivomme, että esitykset käydään lävitse avoimin mielin.</p> <p>Jonkin verran hoitoluokituksen jalostamistarpeita liittyy myös Pitkäjärven ranta-alueen yleis- ja asemakaavojen suojeluvuorauksien huomiointiin. Suojeluvuorauksien sisältävät kuviot on syytä osoittaa hoitoluokkaan 5 (suoja-alue). Nyt näitä kuviota on esitetty myös luokkiin B5 (arvonniitty), C5 (arvometsä) sekä C2 (lähi- ja virkistysalue).</p>	Suunnitelmaluonnoksen metsäalueiden noin 760 hehtaarin kokonaispinta-alasta noin 20 % on merkitty hoitoluokkaan C5-Arvometsä ja niittyjen noin 90 hehtaarin kokonaispinta-alasta noin 20 % on merkitty hoitoluokkaan B5-Arvonniitty. Arvometsä- ja niittyjen hoitoluokkiin on pyritty keräämään edustavia luontokohteita, joilta löytyy sellaisia alueittaisia erityisiä arvoja, jotka erityisesti ohjaavat alueen hoitoa. C5-Arvometsäluokkaan on suunnitelmassa nostettu maisemallisesti tärkeitä metsiä ja niittyjä, alueen pienialaisia luonnontilaisia soita, luonnonsuojelulain arvokkaat elinympäristöt, metsälain arvokkaat elinympäristöt tai niiden vertaiset kohteet asemakaava-alueilla, PEFC-sertifioinnin arvokkaat elinympäristöt sekä kulttuuriarvoitaan merkittäviä alueita ja kaavoissa suojeltuja kohteita. Useilla luonnonhoitokohteilla täytyy sovittaa yhteen moninaisia kehittyviä luontoarvoja sekä alueen ulkoilu- ja virkistyskäyttöä ja metsien sijainti kehityksessä kaupunkiympäristössä tuo sellaisia hoitopaineita käytön turvallisuuden ja alueiden tavoitteellisen ylläpidon kannalta että hoitoluokkaa täytyy asettaa luokkiin C1-C3.	Avoimessa kommentoinnissa esitetyt hoitoluokkamutokset on käyty läpi suunnitelman lopullisen version työstövaiheessa ja tarkastettu vastauksessa selvitetyn arvoluokkien käytön linjaa läpi suunnitelman aineiston. Pitkäjärven kaavaan merkitylle suojeluvuoraukselle jäävät metsät ja niityt on tarkastettu arvohoitoluokkiin. Huomioitavaa on myös mikäli alueelle perustetaan tulevaisuudessa luonnonsuojelualue, muuttuu alueen hoitoluokka S-Suojelualueeksi, jolloin alueen hoitoa ohjaa sille erikseen laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma.
Lahopuun jätto	<p>Suunnitelmassa on ilahduttavan hyvin tunnistettu lahoppuun merkityskaupunkimetsien monimuotoisuuden säilyttämisen ja lisäämisen kannalta. Tämä vähentää olennaisesti ristiriitoja varsinkin reunojen poimintahakkuiden ja METSO-arvojen säilyttämisen välillä.</p> <p>Lahoppuun jätön ohjeistuksessa on jonkin verran ymmärrettävää, jopa perusteltua vaihtelua. Välillä poimittavat puut esitetään kaadettavaksi maalahopuksi, välillä lahoppuuta jätetään, välillä lahoppuuta voidaan jättää. Ensiksi mainitusta muotoilusta syntyy vaikutelma, että kaikki rungot esitetään jätettäväksi, jälkimmäinen sisältää senkin mahdollisuuden, että lahoppuun jätetään hyvin vähän tai ei ollenkaan. Pidämme hyvänä käytäntönä sitä, että lahoppuun jättöä ohjeistetaan kuviokohtaisissa ohjeissa käyttäen tapauskohtaisesti hieman erilaisia ilmaisuja. Lahoppuun jättämistä pääasiallisena ratkaisuna on syytä painottaa etenkin suojeluvuorauksilla, arvometsäkuviolla sekä sellaisilla kuviolla, joilla on jo todettu sellaisia METSO-arvoja, joita lahoppuun määrän hallittu kasvu lisää.</p>	Lahoppuun jättäminen on jokaisella työkohteella arvioitava erikseen lahoppuun määrän ja työkohteen sijainnin sekä koon mukaan.	Lahoppuun jättäminen on huomioitu myös Espoon metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin yleisissä työohjeissa, jotka ovat yleisesti käytössä kaikilla työkohteilla.
Poimintahakkuista ja niiden volyyminä	<p>On hyvä, että Espoo on kaupunkimetsänhoidon suunnittelussa ja toteutuksessa siirtynyt entistä vahvemmin metsäisyyttä ja erikäs rakenteisuutta säilyttävien poimintahakkuiden käyttöön vallitsevana hakkuumuotona.</p> <p>Suunnitelmaluonnoksessa esitetyt poimintahakkuut ovat pääosin perusteltuja ja riittävän hyvin kohdennettuja ulkoilureittien, tonttien, teiden tai muiden erityiskohteiden reunojen huonokuntoisiin puihin. Päälinja on tältä osin kunnossa.</p> <p>Kommentoinnin ja poimintahakkuiden järjevän toteuttamisen kannalta merkittävän ongelman muodostaa käyttöön otettu karkea malli, jossa poimintojen intensiteetti on ilmoitettu 10, 20 tai 30 %. Ratkaisu on perusteltu silloin, kun kyse on perinteisistä havennushakkuista.</p> <p>Noin karkealla vaihteluvälillä operaatio prosenttimalli ei sovellu kovin hyvin poimintahakkuiden ohjeistukseen. Erityisen huonosti se sopii tilanteeseen, jossa tarkoituksena on poimia yksittäisiä huonokuntoisia puita esim. joltakin rajatulta kuvion osalta. Monessa tapauksessa jopa 10 % poiminta kuvion järeän valtapuuston kokonaisuudesta on varsinaiseen hoitotarpeeseen nähden selvää liioittelua, mikäli tarkoituksena siis on kaataa vain jonkun rajatun reuna-alueen aidosti turvallisuusongelmia aiheuttavat huonokuntoiset puut.</p> <p>Monissa suunnittelualueen metsikkötilanteissa tarve vaikuttaa kuvion sijainnin ja kuviotietojen ohjeistusten perusteella olevan yksittäisten huono kuntoisten tai sellaisiksi suunnitelmakauden puitteissa todennäköisesti kehittyvien puiden harkitusta poiminnasta. Monesti näissä tilanteissa mahdollisten ongelmapuiden määrä lienee korkeintaan muutamia prosentteja kuvion kokonaisuudesta.</p>	<p>Poimintahakkuut ovat pääasiallinen eri-ikäisrakenteisen metsän rakenteeseen tähtäävän ja jatkuvapeitteisen metsänhoidon työväline. Poimintahakkuun tavoitteena on yleisesti puuston yleiskunnon kohentaminen, alueen käytön turvallisuuden takaaminen sekä vaihteellinen kasvutilan vapauttaminen nuoremmille puustojaksoille. Poimintahakkuussa voidaan käydään läpi koko luonnonhoitokuvio tai vain sen osa ja toimenpiteen voimakkuus on esitetty tässä suunnitelmassa prosenttilukuna, joka kuvaa toimenpiteen maksimoitunutta puuston pohjapinta-alasta. Toimenpiteen voimakkuuteen vaikuttaa toimenpidekuvion koko, sijainti, tavoitteiden mukainen eri-ikäinen rakenne ja kehitys, puuston yleiskunto ja -ikä sekä käyttöaste, kuluneisuus ja hoitoluokka.</p> <p>Useimmissa hakkuutoimenpiteissä on tavoitteena puuston yleiskunnon kohentamisen ja alueen turvallisen käytön varmistamisen lisäksi metsien luontaisen uudistumisen turvaaminen, jotta metsien ja niittyjen hoidon toimintamallin tavoitteiden mukainen eri-ikäisrakenteinen ja monilajinen metsänrakenne kehittyisi tulevaisuudessa vahvemmaksi luontoarvo säilyttäen. Tällöin on perusteltua laskea toimenpidekuvion puuston pohjapinta-alaa hakkuuehdotuksen mukainen määrä, jotta kasvutila lisääntyä ja valo-olosuhteet paranevat varsinkin tiheämmissä metsissä. Tiheämmissä metsissä on enemmän puuta, puuston pohjapinta-ala on korkeampi ja hakkuun voimakkuus sen mukainen. Toisaalta toimenpidekuvion puuston valtapuusiinkin vaikuttaa ulkoilureittien, kävelyteiden, tonttien ja muiden käytön kannalta kriittisten kohteiden reunoille jäävän kunnoltaa huomioitavien ja mahdollisesti poimittavien puiden määrään, mitä suurempi valtapuusi, sitä leveämpi kaista esim ulkoilureitin reunalta on tehtävä turvalliseksi huonokuntoisista puista, mikä myös nostaa toimenpiteen arvioitua poistumaprosenttia. Kuviokohtaisiin lisätietoihin on kirjattu tiedot toimenpiteiden rajauksista ja käsittelyn ulkopuolelle jäävistä alueista.</p>	Tarkastettu suunnitelman hakkuukohteiden voimakkuudet ja rajaukset.

	<p>Esitämme, että poimintojen ohjeistusta läpäisyperiaatteella täsmennetään, jotta turhilta ylilyönneiltä vältytään ja samalla puretaan hakkuiden toteuttajankin kannalta huono tilanne, jossa toimenpiteen ohjeistusta on ristiriitainen. Esitämme vakavaan harkintaan sitä, että suunnitelmassa otetaan käyttöön uusi toimenpideluokka eli yksittäisten puiden poiminta, jota käytetään niissä tilanteissa, joissa kaadettavien puiden kokonaismäärä mitä ilmeisemmin rajoittuu vain muutamiin puuihin tai alle 5 %:iin järeämmän valta puuston määrästä/ha.</p>	<p>Poimintahakkua työajoina käytetään kattavasti huonokuntoisten puiden poiston työajoina, jolloin työohjeiden toimenpiderajaukset ja -voimakkuudet ovat tärkeitä täsmennyksiä työkohteen toteutuksessa. Poimintahakkuu on tällaisissa metsäkohteissa myös tavoitteellisen eri-ikäisen ja monilajisen metsänrakenteen kehittämisen kannalta hyvä toimenpide. Huonokuntoisten puiden poistoa työkohteena lähdetään suunnittelemaan maastotöiden lisäksi usein tarkastelemaan asukkailla tai sidosryhmittä saadun palautteen pohjalta, jolloin esim. asuintonttien, teiden tai ulkoilureittien reunoilta on saatu palautetta yksittäisistä huonokuntoisista puista. Tällaisissa kohteissa on asianmukaista tarkastaa koko laajemman alueen reunapuusto ja suunnitella koko reunapuuston hoito kerralla tehtäväksi toimenpiteeksi, jolla pystytään parantamaan puuston yleiskuntoa, turvaamaan alueen käyttöä sekä välttämään useat esim. perättäisinä vuosina tehtävät yksittäisten puiden poistot, jotka ovat alueen käyttäjille ajan myötä epämiellyttäviä ja kaupungin luonnon- ja viherhoidolle kustannustehottomia. Usein työkohteita suunnitellaan asukasilmoitusten perusteella ilmoitettu puuston huonokuntoisuus ulottuu syvemälle kuin yksittäisiin huonokuntoisiin puuihin ja alueen voimakkaammalla - usein vain 10% pohjapinta-alasta - käsitteilyllä voidaan vastata paremmin tavoitteiden mukaiseen hyväkuntoisen ja eri-ikäisrakenteisen metsänrakenteen kehittämiseen.</p>	<p>Metsätietostandardin tulevaisuuden kehityksessä on ehdotettu "Yksittäisten puiden poisto"-työläjin tuomista osaksi standardia, jolloin työläjin ohjelmointien luonnonhoitokuvioille suoraan standardia hyödyntävässä suunnittelujärjestelmässä helpottuu jos työkohteen tavoitteellinen hoito ei edellytä laajempia toimia.</p>
	<p>Suunnitelmassa on mukana myös kohtalainen määrä esitettäviä 20-30% poimintahakkuita, jotka volyymien ja ohjeistusten perusteella vaikuttaisivat olevan lähinnä erilaisia yläharvennustyyppejä harvennushakkuita. Osa esityksistä on tarpeeseen nähden liian raskaita. Niissä tapauksissa, joissa melko raskas toimenpide katsotaan perustelluksi säilyttää, kannattaisi toimenpiteen nimike muuttaa poimintahakkuusta sitä paremmin kuvaavaksi eli harvennushakkuuksi.</p>	<p>Poimintahakkuu on yleisesti käytössä oleva työläji eri-ikäisrakenteissa tai eri-ikäisrakenteiseksi tavoitteellisesti hoidolla ohjattavissa tasaikäisrakenteissa metsikoissa. Selvästi tasaikäisissä metsissä, joissa ei vielä ole edellytyksiä eri-ikäisrakenteisen metsänrakenteen kehittämiseen, käytetään työläjina harvennusta. Suunnitelman tasaikäisissä metsissä tehtävissä harvennuksissa kuitenkin tähdätään kasvuolosuhteiden parantamiseen vanhempien valtapuiden alla ja uuden puusukupolven luontaiseen uudistumiseen ja eri-ikäisrakenteisen rakenteen mahdollistamiseen tulevaisuudessa.</p>	<p>Tarkastettu poiminta- tai harvennushakkuina suunnitellut toimenpiteet, jotta työläjien termit ovat linjassa läpi suunnitelman.</p>
<p>Pienpuuston hoito sekä taimikonharvennukset</p>	<p>Suunnitelman suurimpana yksittäisenä ongelmana on syytä nostaa esille liialliset pienpuuston hoitoesitykset. Toimenpidettä on esitetty sadoille sellaisille metsikkökuvioille, joissa keskeisin hoitotarve rajoittuu lähinnä reittien ja teiden, joissakin tapauksissa myös kenttien, peltojen tai tonttien reunaosiin. Esitetyt pienpuuston hoitoesitykset sekä taimikonharvennukset tulisi käydä läpäisyperiaatteella lävitse vähentäen niitä sekä ohjeistaen toimenpiteiden kohdentuminen nykyistä paremmin.</p> <p>Aluskasvillisuuden kulumisen on rakentamisen ohella ehkä tärkein suunnittelualueen metsäluontoon kohdistuvista uhkista. Tulevaisuudessa ongelma vain pahenee kaavoituksen takia ilmeisen väistämättömän metsäpinta-alan supistumisen sekä säilyvien viheralueiden kasvavien käyttäjämäärien takia. Suunnitelmassa on muutamilla kuvioilla kuviotietojen ja ohjeistusten pohjalta selvästi ymmärretty tiheän aluspuuston rooli kulumisen hillinnän sekä reiteille ja metsäpoluille ohjaamisen kannalta. Läpäisyperiaatteella ymmärystä tälle pienpuuston koko ajan tärkeämmäksi muuttavalle roolille ei suunnitelman toimenpiteissä kuitenkaan ole annettu.</p> <p>Tiheällä ja monilajisella pienpuustolla on selvä rooli varsinkin rehevien metsätyyppien keskeisenä rakenneosana sekä häiriöherkän eläimistön lisääntymis- ja suojapaikkana. Varsinkin touko-lokakuussa se on myös tärkeä rakennetekijä metsän tunnun ja lähimaisemien säilyttämisen kannalta luodessaan näkymäsuojaa metsässä liikkuvien sekä epätoivotuksi koettujen näkyvien (tiet, rakennetut alueet jne.) väliin.</p> <p>Suunnitelmassa on myös turhan monia sellaisia tilanteita, joissa esitetään käytännössä taimikonharvennusta tai pienpuuston hoitoa jonkin metsäisen puistoalueen lähes kaikille metsikkökuvioille (varoitettava esimerkiksi ongelmasta Kilon osa-alueen Nujalanrinne-Nujalanpuisto sekä Lansanpuronpuisto, joissa käsitteily kattaa kaikki kuviot). Osa taimikkokuvioista tai niiden osista olisi hyvä kaikilla tällaisilla alueilla jättää mahdollisimman luontaiseen kehitykseen. Tämä monipuolistaisi kyseisten viheralueidenmetsikkörakenteita tulevaisuudessa sekä säilyttäisi alueilla myös häiriöherkälle eläimistölle tärkeitä erityisluontoja metsikköitä.</p>	<p>Pienpuuston hoidot ja taimikonharvennukset ovat tärkeitä toimenpiteitä eri-ikäisrakenteisen metsänrakenteen muodostumisessa sekä puuston yleiskunnon ylläpitämisessä siten että alueittaiset ominaispiirteet säilyvät mahdollisimman pitkään tulevaisuudessa ja puuston luontaista uudistumista tuetaan valikoimalla elinvoimaisia nuoria puita alikasvokseen sekä tasaamalla metsikön puulajisuhteita monilajisen metsänrakenteen saavuttamiseksi metsien hoidon tavoitteiden mukaisesti. Ulkoilureittien, kävelyteiden, ulkoilukuntapaikkojen, asuinalueiden ja muiden asukkaiden käytössä olevien alueiden reunametsien alikasvoksia käsitellään metsien keskiosia tai laajempien metsäalueiden sisään jääviä alueita intensiivisemmin alueiden viihtyvyyden ja turvallisuuden vuoksi. On ymmärrettävää, että pienialaisissa kaupunkimetsäkohteissa yleensä kerran kymmenessä vuodessa tehtävä alikasvoksen käsittely on oltava tarpeeksi tehokasta luontaisen uudistamisen tai täydennysistutusten onnistumisen tukemiseksi ja pienialaisessa metsikössä mahdollisuus jättää laajoja tiheikköjä on pienempi kuin laajemmilla metsäalueilla. Erityisesti huomioon otettavat puulajit alikasvoksessa on merkitty työkohteiden lisätietoihin, kuten vaalitavat nuoret jalopuut tai vesakon sisään jääneet nuoret havupuutaimet. Metsien ja niittyjen hoidon toimintamallissa on linjattu yleisissä työohjeissa tiheikköjen jättäminen pienpuuston käsittelyssä, joten työkohteiden suunnittelussa otetaan aina huomioon tiheikköjen jättö. Alikasvoksen tiheikköjen merkitys metsäisten alueen käytössä ja maaston kulumisen ehkäisyssä on otettu huomioon erityisesti suunnitelluilla työkohteilla, joilla maasto on jo selvästi tai erittäin kulumutta (neliasteinen kuluneisuusasteikko: Kulumaton – lievästi kulunut – selvästi kulunut – erittäin kulunut) ja tarvittavaa työohjeisiin on kirjattu erityisten maastonkohtien suojaksi tiheikköjen jättö.</p>	<p>Tarkastettu kohteet, joille suunnitelmassa ehdotettu pienpuuston hoitoa tai taimikonharvennusta. Työkohteiden ohjeistusta tarkennettu tarvittaessa, lisätty ohjeet kulutusta hillitsevien tiheikköjen jätöstä maastoltaan selvästi ja erityisen kuluneille työkohteille.</p>
<p>Niittyalueiden hoito</p>	<p>Niittyalueiden harkittu säilyttäminen ja niiden asianmukainen hoito on tärkeä osa tämänkin suunnittelun alueen viherrakenteen kestävästä hoitoa ja hoidon suunnittelua. Niittykuvioiden hoidon osalta suunnitelma on selvästi ylläkäisempi kuin metsäisten alueiden osalta. On toki myös hyvin ohjeistettuja tapauksia (mm. Karvasmäen osa-alueen kuvio 139).</p> <p>Muutamien harkittujen kuvioiden osalta kommentissamme on nostettu esille harkinannarvoisena tulevaisuuden kehittämistavoitteena luontaisen metsittymisen salliminen ja kuvioiden hoitoluokan muutos (luokasta B luokkaan C).</p>	<p>Osalla tämän suunnitelman niittykuvioista on käytetty tarkempaa, uuden niittyjen ja avointen alueiden toimintaohjelman kehitykseen kuulunutta ohjeistusta. Kaikki suunnittelun alueen niittykuviot eivät kuuluneet uuden toimintaohjelman kokoamisessa hyödynnettyyn niittykuviokokoon, josta johtuu kuviokohtaiset erit ohjeistuksissa.</p>	<p>Espoon niittyjen ja avointen alueiden toimintaohjelma 2021-2031 valmistui Espoon kaupunkiteknikan keskuksessa kesällä 2021 ja sitä tullaan tulevaisuudessa käyttämään niittyjen hoitosuunnittelussa.</p>
<p>Eräiden aluekokonaisuuksien toimenpiteiden erityiset keventämistarpeet</p>	<p>Kuviokohtaisissa kommentissamme on esitetty jonkin verran muutoksia käytännössä kaikkien laajempien metsäisten alueiden luonnonhoitoon.</p> <p>Erityisesti seuraavat laajemmat luontovirkistysalueet hyötysivät hakkuu- ja hoitoesitysten olennaisesta keventämisestä ja tarkemmasta ohjaamisesta reunoihin: Friisimäki-Ruutsmäki, Veininmäki, Monikko-Lintuvaaran alue sekä Pellaksenmäki.</p>	<p>Kuviokohtaiset kommentit on käyty läpi jäljempänä tässä taulukossa.</p> <p>Laajempien metsäalueiden toimenpiteet ja työohjeet on käyty läpi ja niitä on tarkastettu tarvittaessa rajausten ja voimakkuuksien osalta.</p>	<p>Mahdolliset metsityskohteet tarkastettu suunnitelman aineistossa.</p>
<p>Ulkoilureittisuunnitelman suhde todettuihin luontoarvoihin</p>	<p>Kuviotiedoista hahmottuu hyvin se, kuinka isolle joukolle luontoarvoita merkittäviä kuvioita kaupunki on suunnitelmassa uusia ulkoilureitteja. Suunnitelman tietoja varsinkin arvokkaita luontokuvioista on syytä käyttää tulevien reitityssuunnitelmien realisoimisessa järkeväksi ja myös luontoarvojen kannalta toteuttamiskelpoiseksi.</p>	<p>Kuviotietoihin kirjattu tieto suunnitellusta ulkoilureitista noudattaa Ulkoilureittien yleissuunnitelman 2008 suunniteltujen reittien linjauksia.</p>	<p>Välitetään avoimissa kommentoinnissa saapuneet ulkoilureittejä koskevat kommentit myös suunnittelusta ja rakentamisesta vastaavalle kaupungin toimialalle.</p>

Linnoitusrakennelmien luonnonhoito	<p>Suunnitelmassa on pystytty hyvin tunnistamaan keskeiset metsäisinnoitusrakennelma-alueidenmoninaiset luontoarvot sekä linnoitusrakenteiden tarkoituksenmukaiset hoitotarpeet. Useimmiten kyse on tarpeesta poistaa ajoittain rakenteita halitavaa vesakko. Suunnitelmassa on myös tunnistettu alueiden keskeiset METSO-arvot eivätkä esitetyt hoitolinjaukset ja lahoppuun jätön ohjeistukset yleisesti ottaen estä sitä, että alueilla hoidetaan sekä kulttuuriperintöä että säilytetään ja lisätään METSO-ja lahoppuuarvoja.</p> <p>Olemme kuitenkin tietoisia metsätuhojen kommentoinnin takia siitä, että Espoon kaupunginmuseon edustajilta on muutamia vuosia sitten välittynyt Kenttäpäällikönpuisto-Sotatuomarinpuiston luontoviheralueen osalta näkemyksiä siitä, että linnoitusrakenteita sisältäville alueille ei tulisi jättää lahoppuuta. Esimerkiksi Helsingin kaupunginmuseolla on lahoppuunjätönselvitys edistykseksi kaupunkin muiden biodiversiteetti - tavoitteiden kanssa sopusoinnissa oleva linja. Toivomme Espoon kaupungin luonnonhoitoyksikön päivittävän toimintalinjat linnoitusalueille sellaisiksi, että jatkossa alueilta kaadettavat järeämmät puut voidaan pääosin jättää maastoon maalahoppuina joko rakenteiden välisille alueille tai sitten lähialueille. Aina tämä ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista, mutta usein on.</p>	Lahoppuun jättäminen muinaisjäännsökohteilla on usein harkittava erikseen työkohteen koon ja sijainnin mukaan ja lahoppuuta jätetään mikäli se on mahdollista muinaisjäännsöalueen erityisiä arvoja ja ylläpitoa heikentämättä.	Muinaisjäännsöalueilla tehtävistä hoitotoimista sovitaan kaupunginmuseon kanssa.
Vieraslajitorjunta sekä roskaantumisen ehkäisy	<p>On hyvä, että suunnitelman maastotiedon keruussa on kiinnitetty huomiota myös tiettyjen haitallisten vieraslajien esiintymiseen. Pidämme ongelmallisena sitä, että vain tietyillä niittukuviolla on esitetty tehtävän vieraslajitorjuntaa kaupunkin toimesta.</p> <p>Kaupungin toimesta järjestetty monivuotinen vieraslajitorjunta on erityisen tarpeen Lintuvaara-Monikon sekä Lähderanta-Kolkekannaksen alueilla, joissa vieraslajiongelmia on paikoin karmaiseva.</p> <p>Varsinkin Lähderanta-Kolkekannaksen alueella on tarvetta vieraslajitorjunnan lisäksi puutarhajätettä kaupunkin metsiin vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen "raijaavien" omakotiasujen "aikuiskoulutukseen" (informaatiokyltit, sakot).</p>	Vieraslajeista on lisätty tieto luonnonhoitokuviolle, joissa oli tiedossa vieraslajihavaintoja tai joissa vieraslajihavaintoja tehtiin maastotöiden aikana. Samoin alueita, joilta löydettiin puutarhajätettä tai muuta roskaa vierahaleelta, kirjattiin tieto kuviotietoihin.	Espoon vieraslajinjalus ohjaa vieraslajitorjunnan toimia ja kaupunkin vieraslajikoordinaattori vastaa torjunnan toteutuksesta. Kommentit vieraslajien osalta välitetään myös koordinaattorille. Puutarhajätteiden viemiseen maastoon ja roskaamiseen voidaan ensisijaisesti puuttua infokylteillä.
Keskeneräisen sekä vanhentuneen asemakaavoituksen huomiointi	<p>On hyvä, että suunnitelmassa ei ole lähdetty laajemmassa mitassa ennakoimaan vielä keskeneräisiä kaavanhankkeita erillisillä harvennusluonteisilla valmennushakkuilla. Tämä on vastuullinen ja oikea linja.</p> <p>Suunnitelma-alueella on jonkin verran sellaisia rakentamiseen historian eri vaiheissa asemakaavoitettuja metsiä, joilla on metsäsuunnitelmassa sekä usein myös liito-oravaselvityksissä tunnistettu merkittäviä luontoarvoja. Osassa tapauksissa kyseessä on useita vuosikymmeniä vanha asemakaava. Luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman luontotiedot on syytä huomioida yhtenä aineistona arvioitaessa kyseisten asemakaavojen ajankäyttöä, laillisuutta ja päivitystarpeita.</p>	Vireillä olevista kaavanhankkeista on merkitty tieto luonnonhoitokuviolle, joita hanke koskee. Asemakaavan vaikutukset maankäyttöön ja lopulta vierahaleiden hoidon tavoitteisiin tarkastetaan kaavojen valmistuttua ja lainvoimaisen maankäytön mukaan.	
	Espossa 9.6.2021 Espoon ympäristöyhdistys ry		
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry kommenttien liite: Kuviokohtaiset huomiot VANHAKARTANO	Kuvio 3	Luhta- ja tulvavaikutteiden, raitoja ja pajuja kasvava rantametsäkuviu, joka rajoittuu suoraan Vantaa yleiskaavan Pitkätjärven SL-varaukseen. Kuvio sisältää samoja suojeluarvoja kuin em. suojelualuevaraus. Esitämme kuvion hoitoluokaksi arvomettä (C5), mikä on sen luonteen ja käytön perusteella tarkoituksenmukaisempi kuin ulkoilu- ja virkistymetsä (C2).	Korjattu hoitoluokkaa arvomettäksi, kaavaan merkityn luonnonsuojelualuevarauksen luontaisena jatkumona.
	Kuvio 8	Runsaalahoppuustoinen korpi on itsessään Espossa aina niin merkittävä luontokohde, että se kuuluu arvomettien hoitoluokkaan (C5). Suunnitelmassa kuviolle on merkitty maastotarkastus vuodelle 2021, mikä liittyy ilmeisesti epäilyyn leviävästä kirjanpainaajatuhosta. Tarkastuksessa on tärkeää erottaa tilanteet, joissa kirjanpainaajan runsastuminen merkittävästi eläviä kusia tappavalle tasolle on mahdollista tilanteista, joissa kyse on normaalista mallillisesta kirjanpainaajelosta. Mikäli kuviolla havaitaan runsaasti merkkejä tuoreesta kirjanpainaajelämästä (= runsaasti toukkien tuoreita syönönsreikiä ja tuoretta toukkapurua merkinä runkoihin kaivautuneista kirjanpainaajista), on mahdollisesti perusteita kyseisten ongelmapiiden pikaiseen poimintaan (ennen heinäkuun puoliväliä 2021) ja poiskuljettamiseen. Todennäköisempää tälläkin kuviolla on tilanne, josta tuskin mitään varsinaista kirjanpainaajatuhoa minnekään lähimpäristön hyväkuntoisiin kuusiin leviää.	Maastotarkastuksia jatketaan alueen metsikössä vuosittain kirjanpainaajatilanteen seuraamiseksi. Lahoppuustoinen turvekankaan metsän tasaikäisen vanhan puuston kuntoa on tarkkailtava, hoitoluokkaa säilytetään C2-ulkoilu- ja virkistymetsänä ja aluetta hoidetaan tavoitteellisesti turvallisen ulkoilu- ja virkistyskäytön mahdollistamiseksi. Alueen luontoarvoja eli vanhaa puustoa ja lahoppuujatkon kehitystä pyritään ylläpitämään ja kehittämään tulevaisuudessa alueen käyttö huomioiden.
	Kuvio 10	Lahoppuustoisuuden ja puuston monipuolisuuden takia arvokas METSO-luokan sekametsä. Arvoa nostaa kuvion merkittävä pinta-ala (3,2 ha). Kuvion merkittävät METSO-luontoarvot on syytä tiedostaa myös Espoon pohjois- ja keskiosan yleiskaavan takia keskeytyneissä asemakaavahankkeissa. Tätä informaationvälitystä auttaisi kuvion nostaminen lmh-suunnitelmassa arvomettien hoitoluokkaan (C5). On jossakin määrin häiritsevää, että tällainen luontoarvoiltaan aidosti merkittävät metsäluontokohde puuttuu arvometistä, joihin on kuitenkin sisällytetty mm. vieressä sijaitseva pieni joutomaan kallionpylä (kuvio 9). Kuviolle on esitetty toimenpiteenä pohjoisosan kävelytiehen, tonttiin rajautuvaan osaan sekä alueen läpikulkevien polkujen varsien huonokuntoisiin puihin kohdistuvaa poimintahakkuuta. Esitetty 20% poimintavuolympi tarkoittaisi maksimissaan useiden satojen järeiden runkojen harvennustyyppistä hakkuuta, missä ei ole mitään järkeä. Toimenpide on syytä rajoittaa vain pohjois- ja koillisosan reunojen ongelmapiihin sekä, tiukemmalla harkinnalla, epävirallisten päämetsäpolkujen varsien konkeloihin ym. Asiaperusteilla kaadettavien puiden määrä lienee muutamia prosentteja kuvion valtapuuston määrästä. Aitoja turvallisuusongelmia aiheuttavien puiden poiminta on perusteltua tehdä aika nopeasti lmh-suunnitelman hyväksymisen jälkeen. Mahdolliset laajemmat poimintahakkuut (jos niihin edellä olevasta kriittisistä huolimatta päädytään), on syytä jättää siihen aikaan, kun alueen asemakaava on valmis.	Eri-ikäisrakenteisen metsässä on nähtävissä lahoppuun määrän sekä alueen ulkoilu- ja virkistyskäytön lisääntymisen yhteisvaikutus. Maaston kulumisen on lisääntynyt alueen läpi kulkevilla poluilla ja tiheän valtapuuston alle ei ole muodostunut alikasvosta suojaamaan aluetta kulutukselta. Poimintahakkuulla pyritään lisäämään alueen käytön turvallisuutta sekä vahvistamaan alueen eri-ikäisrakenteisen metsän kehitystä avaamalla kasvu- ja valotilaa metsän pohjalla tekemällä aukkoja tiheään latvuskerrokseen. Runsa pystylahoppuun määrä ja tiheä valtapuuston asento vaikuttaa toimenpidevoimakkuuteen. Alueen tärkeät luontoarvoja eli lehtokasvillisuutta, lahoppuujatkon sekä vanhaa hyväkuntoista puustoa ylläpidetään osana toimenpiteitä. Alueen maaston kulumista pyritään hillitsemään maalahoppuuden asettelulla siten että alueen käyttö ohjautuisi jo muodostuneille poluille. Monitavoitteinen hoito on ulkoilu- ja virkistymetsälle tyypillistä. Alueella vireillä olevien yleis- ja asemakaavojen vaikutus alueen maankäyttöön tarkastetaan ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

Kuvio 11	Esitetty harvennus ei kuvion puustorakenteella ja ohjeistuksella aiheuttane merkittäviä luonto-tai virkistyshaittoja etenään pidemmällä tähtäimellä. Vielä pitkään keskeneräisen asemakaavoituksen takia esitämme kuitenkin toimenpiteen siirtämistä vuoden 2025 jälkeiseen aikaan.	Siirretty kiireellisyyssuokkaa myöhemmäksi ajankohdaksi.		
Kuvio 12	Esitetty toimenpide (33 % poimintahakkuu) on osin puutteellisten puustotietojen ja volyymin perusteella poimintahakkuun sijasta melko tavanomainen valtaapuiston harvennushakkuu, joten se kannattaa selvyyden vuoksi suunnitelmassa sellaiseksi nimetä. Vielä pitkään keskeneräisen asemakaavoituksen takia mahdolliset toimenpiteet on ajoituksen osalta syytä sitoa lainvoimaisen asemakaavan olemassaoloon. Siksi esitämme ajoituksen muuttamista vuodesta 2021 vuoteen 2025. Ennen asemakaavoitusta toteutettuna tällainen hakkuu leimautuisi vääjäämättä ns. keskeneräistä kaavoitusta ennakoivaksi hakkuuksi, mikä ei useimpia osallisia ilahduta. Kuvion puustorakenne vaikuttaa puustotietojen perusteella sen verran monipuoliselta, että sen kehittämistä myös ilman hakkuuta kannattaisi vakavasti harkita, mikäli metsä asemakaavoituksessa lähivirkistysalueena säilyy. Oletettavasti pääosan esitetyistä jatkokehityshyödyistä saisi myös esitettyä (20 %) kevyemmällä harvennuksella.	Kuviolla on jo nyt kehittyvä eri-ikäisrakennetta, mutta tiheässä kasvavan valtaapuiston selkeä väljennystarve on nähtävissä latvusten karkaamisena ja puuston kasvukunnan heikentymisenä. Tiheässä metsikössä 30% poimintaprosentti on perusteltua, pohjapinta-alan ollessa lähtötilanteessa 37. Suunnitelmaan ehdotettu hakkuu tähtää metsän rakenteen kehittämiseen siten että nyt kasvuajaltaan "keski-ikässä" oleville valtapuille sekä jo hyvin kasvuun läheneille alikasvoksen nuoremille puusukuopuille saadaan hyvä mahdollisuus kehittyä pitkä-ikäiseksi monikerroksiseksi ja monilajiseksi metsäksi sen sijaan että alueen puusto menettäisi liikatheyden vuoksi kasvukykynsä jo 50 vuoden kasvuun jälkeen. Hakkuun kiireellisyyssuokkaa on siirretty suunnitelman ensimmäiselle puoliskolle 2022-2026. Työohjeisiin on lisätty turvallisen lahopuun lisääminen alueella tehtävissä toimenpiteissä.		
Kuvio 21	Alueen mahdollisessa hoidossa sekä huonosti harkitussa ulkoilureittisuunnittelussa on syytä tiedostaa myös alueen luhtabiotooppelihin sekä puustoon liittyvät arvot. Ainakin osalla ranta-alueesta olisi kaikki perusteet jatkaa hyvään suuntaan jo edennyttä pajukoitumiskehitystä.	Vesakoituneelle tulvavaikutteiselle vanhalle rantaniitylle ominaiset arvot on kirjattu suunnitelmaan.		
Kuvio 22	Koko ajan pahenevan maapohjan kulumisen ehkäisemiseksi esitämme lähes koko kuviolle esitetyt pienpuuston ryhmittäisistä raivauksesta luopumista tai pienpuuston poiston rajoittamista vain nuorten, elinvoimaisten tammien kasvuun haittaavaan muuhun aluspuustoon.	Kirjattu kuvion lisätietoihin tarve alueen kulutuksen ohjaamiselle vakiintuneille poluille jätettävillä tiheiköillä ja maalahopuilla sekä tarkennettu pienpuuston hoitoa tehtäväksi hyvin kasvuun läheneiden nuorten puiden ja taimien ympäriltä.		
Kuvio 27	Esitetyt toimenpiteet (poiminta ja pienpuuston hoito) ovat tällä kuviolle perusteltavissa. Esitetty poimintahakuiden volyymi 20 % tuntuu kuitenkin kohtuuttomalta (= maksimissaan noin 40 järeän rungon kaato) tilanteessa, jossa kyseessä on tonttien ja teiden reunojen huonokuntoisten puiden poiminta. Esitetty pienpuuston hoito kannattaisi rajata jo osin kuluneen maapohjan säästämiseksi sekä reunojen vesakon vähentämiseksi.	Alueelle suunniteltavassa poimintahakkuussa ja sen voimakkuudessa on otettu huomioon työkohteen sijainti tien, tontin ja metsän läpi kulkevan ulkoilureitin reunalla sekä lahopuustoinen, vanhaa puustoa sisältävä metsärakenne. Turvallisuusperusteisesti ja metsän tulevaisuuden kehityksen kannalta huonokuntoisia puita poimitaan kuvion joka reunalta, jolloin 20% maksimipoistuma ei ole ylimitoitettu. Toimenpiteessä säilytetään suuri valtaosa vanhasta puustosta ja lisätään turvallisen lahopuun määrää alueella. Samalla avautuu lisää kasvutilaa alueen nuorille puille, joiden ympärille raivataan tilaa myös alikasvokseen pienpuuston hoidolla. Pienpuuston hoidon ohjeistukseen korostettu tiheiköjen jättöä.		
Kuvio 32	Merkittäviä metsäluontoarvoja sisältävä kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). On myös osa Espoon LuonTo-selvityksessä esitettyä Pitkäjärven luonnonarvopuistoa (kohde 26). Kuviolle esitetty ongelmapuiden (varsinkin konkelot) alasotto maalahopuiksi on perusteltua. Esitetty 20 % poimintavolyymi on selkeästi ylimitoitettu (=tarkoittaisi maksimimitoituksella harvennushakkuuta, jossa kaadettaisiin yli 60 järeää puuta). Kuvion luontoarvojen takia ohjeistus tulee korjata (alle 5 % poiminta) ja lahopuun jättö ohjeistaa sellaiseksi, että se varmistaa sen, että vähintään pääosa kaadettavista rungoista jää metsään.	Toimenpiteen voimakkuus laskettu 10% ja ajankohtaa aikaistettu kiireellisyyssuokkaan 2022-2026, jotta vilkasta ulkoilu- ja virkistyskäyttöä uhkaavat puut saadaan poimittua pois ja kulutusta alueella ohjattua alueen vakiintuneille poluille maalahopuun asettelulla. Hoitoloikka muutettu C5: Luonnonsojelualueiden väliin jäävä runsaasti luontoarvoja sisältä metsikkö.		
Kuvio 33	Kuvio on kaavoitettu suojelealueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoloikkaan S (nyt arvonniitty B5).	Hoitoloikkaan S osoitetaan suojelealueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoloikan S suojelealueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelealuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelealueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoloikkaan C5-arvometsä tai B5-arvonniitty.		
Kuvio 35	Kuvio on kaavoitettu valtaosaltaan (noin 2/3) suojelealueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoloikkaan S (nyt arvonniitty B5).	Hoitoloikkaan S osoitetaan suojelealueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoloikan S suojelealueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelealuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelealueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoloikkaan C5-arvometsä tai B5-arvonniitty.		
Kuvio 36	Kuvio on kaavoitettu suojelealueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoloikkaan S (nyt arvometstä C5).	Hoitoloikkaan S osoitetaan suojelealueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoloikan S suojelealueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelealuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelealueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoloikkaan C5-arvometsä tai B5-arvonniitty.		
Kuvio 37	Kuvio on kaavoitettu suojelealueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoloikkaan S (nyt arvonniitty B5).	Hoitoloikkaan S osoitetaan suojelealueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoloikan S suojelealueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelealuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelealueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoloikkaan C5-arvometsä tai B5-arvonniitty.		
Kuvio 38	Luontoarvoiltaan itsessäänkin merkittävä kuvio, joka on myös osa Espoon LuonTo-selvityksessä määriteltyä Pitkäjärven luonnonarvopuistoa. Alueen luontoarvoihin voi lisätä kuvioilta 2011 havaitut ([nimi poistettu]) huopakäävän (NT) sekä luontoarvojen indikaattorilajit punahäive- ja levykäävän. Kuvio on kaavoitettu suojelealueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoloikkaan S (nyt C5). Esitetty poimintahakkuu on perusteltu ja samalla myös luontoarvojen ja toteuttamisen kannalta riittävän hyvin ohjeistettu. Esitetyn pienpuuston hoidon vaikutuksia ja kohdentamista kannattaa kuvion kasvillisuudessa jo näkyvän kulumisen takia vielä vakavasti harkita. Etenkin, kun pienpuuston tiheys ei tälläkään hetkellä ole mitenkään poikkeuksellinen tai häiritsevä. Kokonaishyödyt olisivat todennäköisesti suuremmat, mikäli toimenpide rajattaisiin pelkästään siihen pihlajaan (ja vähäisessä määrin kuuseen), joka selvästi haittaa pähkinäpensaita sekä elinkykyisiä nuoria tammia.	Hoitoloikkaan S osoitetaan suojelealueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoloikan S suojelealueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelealuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelealueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoloikkaan C5-arvometsä tai B5-arvonniitty. Pienpuustonhoito on jo ohjeistettu tehtäväksi pähkinäpensaiden, tammien ja nuorten havupuiden ympäriltä.		

	Kuvio 39	Luontoarvoiltaan merkittävä kuvio on kaavoitettu suojelualueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoluokkaan S (nyt C2 ulkoilu- ja virkistymetsä).	Hoitoluokkaan S osoitetaan suojelualueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoluokan S suojelualueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelualuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelualueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoluokkiin C5-arvometsä tai B5-arvoniitty.	
	Kuvio 40	Luontoarvoiltaan merkittävä kuvio on kaavoitettu suojelualueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoluokkaan S (nyt B5 arvoniitty). Tämän reunoiltaan vahvasti metsittyneen luhdan/luhtaisen ex-maatalousmaan keskeiset luontoarvot ovat joka tapauksessa luonteeltaan sellaisia, että niiden säilyminen ja kehitys hyöty mahdollisimman luontaisesta kehityksestä (= hidas luontainen metsittyminen).	Hoitoluokkaan S osoitetaan suojelualueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoluokan S suojelualueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelualuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelualueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoluokkiin C5-arvometsä tai B5-arvoniitty.	
	Kuvio 42	Merkittäviä METSO-arvoja omaava kuvio on autiotaloa ja sen lähialuetta lukuun ottamatta kaavoitettu suojelualueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoluokkaan S (nyt arvometsä C5). Rakennuksen, tien ja pääpolkujen kannalta ongelmalliset puut on perusteltua poimia maalahopuiksi. Kaavallisen suojelustuksen takia kaiken lahopuun jätto on syytä ohjeistaa selkeäksi lähtökohdaksi, tarvittaessa hieman syrjään siirtäen. Kuvioilta puuttuvat vanhemmat jalopuut ja niihin liittyvät arvot kokonaan, joten sen alueella ei ole erityistä perustetta vaalia nuoria tammia ja vaahteroita (= kaikkialla Espoossa runsastuvia puulajeja). Esitämme siksi pienpuustonhoidosta luopumista, mitä esitystä perustelee osaltaan myös alueen metsien kaavallinen suojelustatus sekä jo havaittukuvion maapohjan lievä kuluminen.	Hoitoluokkaan S osoitetaan suojelualueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoluokan S suojelualueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelualuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelualueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoluokkiin C5-arvometsä tai B5-arvoniitty. Jalopuiden kasvuolojen turvaaminen lisää alueen erityisiä luontoarvoja tulevaisuudessa.	
	Kuvio 43	Kuvio on kaavoitettu suojelualueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoluokkaan S (nyt arvometsä C5). Esitetty konkeloiden ja huonokuntoisten polunvarsipuiden poimintahakkuu maapuiksi jättäen on suojelustuksesta huolimatta perusteltavissa, kunhan lahopuun jätto ymmärretään kategorisena lähtökohdana. Esitetty 20 % poimintavolyymi lienee kuitenkin tytäpaturma. Mahdollistaisi tällä kuvioilla metsäsuunnitelman kuviotietojen lukujen mukaan yli 70 järeän rungon kaatamisen, mikä tarkoittaisi vaikutukseltaan kuvion valtuuston harventamista. Poiminta kannattaa mallitilistaa.	Hoitoluokkaan S osoitetaan suojelualueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoluokan S suojelualueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelualuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelualueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoluokkiin C5-arvometsä tai B5-arvoniitty. Poimintahakkuun voimakkuus laskettu 10%.	
	Kuvio 44	Kuvio on kaavoitettu suojelualueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoluokkaan S (nyt arvoniitty B5).	Hoitoluokkaan S osoitetaan suojelualueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoluokan S suojelualueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelualuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelualueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoluokkiin C5-arvometsä tai B5-arvoniitty.	
	Kuvio 45	Kuvio on kaavoitettu suojelualueeksi, joten se on syytä osoittaa hoitoluokkaan S (nyt arvoniitty B5).	Hoitoluokkaan S osoitetaan suojelualueet, joiden perustamisesta on tehty päätös. Hoitoluokan S suojelualueet eivät kuulu luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin vaan niillä on omat hoito- ja käyttösuunnitelmansa. Kaavaan merkityt suojelualuevaraukset, joilla ei ole päätöstä suojelualueen perustamisesta kuuluvat luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelman piiriin ja hoitoluokkiin C5-arvometsä tai B5-arvoniitty.	
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry kommenttien liite: Kuviokohtaiset huomiot JÄRVENPERÄ	Kuvio 56	Taimikonharvennus on syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin jalopuiden jatkokehityksen kannalta välttämättömään. Syytä ohjeistaa toimenpiteessä kuvion lehtoarvojen kehittymisen kannalta tärkeä tuomien säilyttäminen.	Lisätty taimikonharvennuksen työohjeisiin tuomen huomiointi.	
	Kuvio 57	Esitetty huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltua. Suunnitelman kirjattu poimintavolyymi (20 %) vaikuttaa, kuvion kapeudesta ja sijainnista huolimatta, ylimitoiteltua eli tarkoittaisi käytännössä kuvion harventamista.	Poimintahakkuun voimakkuus laskettu 10%	
	Kuvio 60	Kuvion puuston keskeisen tärkeän suojametsäarvon takia on syytä ohjeistaa esitetty pienpuuston raivaus melko kevyeksi ja varmistaa se, että hoitamattomia tiheikköjä jää riittävästi.	Tiheikköjen jätön merkitys suojametsävaikutukselle lisätty työohjeisiin.	
	Kuvio 65	Puustoltaan jo valmiiksi jossakin määrin eri-ikäisen, vahvasti sekapuuston suojametsän harvennus näin voimakkaana (30 % ensiharvennus) aiheuttaa enemmän haittoja kuin hyötyä. Esitämme toimenpiteen keventämistä.	Kuvion puusto koostuu valtaosaksi nuorista hyvin nopeasti tiheään asentoon kasvaneista lehtipuista. Kuvioilla on myös vähän varttunutta haapaa sekä alikasvoksessa harvaa lehtipuuesakkoa. Tässä vaiheessa puuston kehitystä on perusteltua harventaa nuorta lehtipuustoa reippaasti tiheän puuston ja alikasvoksen vapauttamiseksi ja todella eri-ikäisrakenteisen suojametsän kehittämiseksi tulevaisuudessa. Toimenpide 30% voimakkuudella jättää alueen puuston pohjapinta-alaksi 24 m ² /ha, joka on suojametsävaikutuksen säilyttämiseksi ja alueen puuston eri-ikäisrakenteen kehittämiseksi aivan hyvä tiheys, joka mahdollistaa suotuisat kasvuolosuhteet eri-ikäisissä puustojaksossa. Toimenpiteessä on ohjeistettu varomaan alikasvokseen jo paikoin kehittyntä hyväkuntoista nuorta puustoa.	Tarkastettu suunnitelman C3-suojametsiin kirjattujen hakuiden työohjeet, jotta suojametsävaikutus ja metsien rakenteen suotuisa monijaksoinen kehitys on otettu niissä huomioon.
	Kuvio 66	Monipuolisten biotooppi- ja puustoarvojen sekä sijainnin (= osa Pitkäjärven arvokasta luontokokonaisuutta) takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty kuvion pohjoisosan rajattu tammien "täsmähoito" perusteltavissa, muuten pienpuustoa ei kannata erikseen vähentää.	Nostettu arvometsäluokkaan.	
	Kuvio 67	Keskeisen tärkeän suojametsäkuvion osalta esitetty reunojenhuonokuntoisten puiden poiminta on perusteltua. Pienpuuston hoidon osalta nykyinen ohjeistus mahdollistaa kuvion suojaominaisuuksien heikentämisen. Esitämme toimenpiteestä luopumista tai vähintäänkin sen rajaamista lähinnä nuorten mäntyjen kasvumahdollisuuksia turvaavaan täsmähoitoon.	Lisätty pienpuustonhoidon ohjeistukseen tiheikköjen jättäminen suojaavatuksen ylläpitämiseksi.	
	Kuvio 76	Kulumisen hillinnän takia esitetty taimikonhoito kannattaa tehdä tos harkitusti ja kevyenä keskittyen mieluiten elinkelpoisimpien nuorten mäntyjen sekä tammien kasvuedellytysten turvaamiseen.	Työohjeistuksessa taimikonharvennus on ohjeistettu hyvin kasvuun lähteneiden nuorten puiden ympärille ja tiheikköjen jätto on ohjeistettu kulutuksen hillitsemiseksi.	

Kuvio 81	Ulkoilureittien ja tontinreunojen takia esitetty reunojen ongelmaksi katsottujen poiminta on perusteltua. Esitetty, ei mitenkään kohtuuttoman tiheän, pienpuustonhoito kannattaa sen sijaan rajoittaa eteläosan pähkinäpensaiden täsmähoitoon, ulkoilureittien risteyskohtiin sekä reittien lähimetricien mahdolliseen liikesakkoon	Kuviolle suunniteltu pienpuustonhoito on ajoitettu suunnitelmakauden toiselle puoliskolle 2027-2031 ja silloin alikasvoksen käsittely läpi alueen on jo tarpeen. Alikasvos käsitellään avaamalla hyvin kasvuun lähteneiden nuorten puiden ympärille kasvutilaa ja jätetään tiheikköjä läpi alueen. Pähkinäpensaat otetaan toimenpiteessä esiin.	
Kuvio 84	Esitetty 20 % poimintahakkuu vaikuttaa tavoitteeseen (=reunojen huonokuntoisten puiden poisto) nähden turhan rajalta. Oletamme tavoitteen täyttyvän vähäisemmälläkin valta puuston käsittelyllä.	Lähes neliön muotoista 0,31 hehtaarin kuviota reunustaa ulkoilureitti ja asuintontit kolmella reunalla neljästä. Valtapuuston keskikpituus on 21.4 metriä, kuvion reunoille kaatuessaan vaikuttavaa puustoa tarkastetaan noin 2/3 kuvion pinta-alan alueelta ja poimitaan huonokuntoisia pois max 20% voimakkuudella mitattuna alueen pohjapinta-alasta, joka ennen toimenpidettä on 25.3m2/ha. Toimenpiteellä parannetaan alueen puuston yleiskuntoa ja toimenpiteen jälkeen alueella on edelleen suhteellisen tiheä (>20m2/ha) , maiseman ominaispiirteitä kunnioittava lehtipuuvaltainen ja reuna-alueiden käytön kannalta turvallinen puusto.	
Kuvio 85	Perusteltu ja selkeästi ohjeistettu poimintatoimenpide Pitkälän luontokokonaisuuteen kuuluvalla rantametsäkuviolla.	Ei muutoksia.	
Kuvio 87	Monipuolinen eri-ikäisrakenteinen sekametsäkuviu ulkoilureitin ja tonttien välillä. Kuviolle on esitetty huonokuntoisten puiden poiminnaksi raskasta (20 %) poimintahakkuuta sekä valtaosan kuviosta kattavaa alupuuston harvennusta (taimikonharvennus). Toimenpiteiden yhteisvaikutus on asialliseen hoitotarpeeseen nähden turhan suuri. Esitämme poiminnan rajaamista vain aidosti ongelmallisiin reunapuihin sekä alupuuston osalta reitin lähimetriciin sekä luoteisosan risteysalueeseen.	Kuviota reunustavat asuintontit ja sen keskellä kulkee viikossa käytössä oleva ulkoilureitti. Valtapuusta havaintojen perusteella huonokuntoisimpia puustojaksoja olivat vanhat kuusten ja koivujen jaksot, jotka olivat myös alueen kookkaimpia puita. Kuusten ja koivujen keskikpituus on noin 23 metriä, jolloin tonttien ja ulkoilureittien reunoille vaikuttavia tarkastettavia ja mahdollisesti poimittavia puita on lähes koko kuvion pinta-alalla asutuksen väliin jäävän metsäkuviuon pitkänomaisen muodon vuoksi. Toimenpiteiden jälkeen valtaosa olemassa olevasta puustosta jää tukemaan alueen monilajisia ominaispiirteitä, eri-ikäisrakennetta ja kehittymistä yleiskunniltaan parempana ja kehittyvien puustojaksojen kasvutilan avaamisen kautta pitkäikäisenä ja turvallisena lähimetsänä.	
Kuvio 89	Esitettyjen toimenpiteiden eli poimintahakkuu (20 %) ja taimikonharvennuksen perustelut ja tarkemmat ohjeistukset puuttuvat. Puustotietojen ja kuvion sijainnin perusteella suunnitelmakaudella on epäilemättä perusteita huonokuntoisten reunapuiden poimintaan (ehkei kuitenkaan ihan 20 % poimintaan). Puustotietojen perusteella on asiaperusteita myös vähentää alikasvokseen määrää ja suhteellista osuutta.	Toimenpiteiden ohjeistus kuviolla: "Lähimetsä rajautuu tiehen ja asuintontteihin. Alueelta poimitaan huonokuntoiset puut tonttien, ulkoilureitin ja tien reunoilta ja harvennetaan luontaisesti muodostuneen kuusitaimikon tiheitä ryhmiä. Jätetään alueen keskiosiin tiheikköjä ja turvallista maalahopuuta tai tekopökölöitä." Kapean rinnekuviuon sijainti asuintonttien, reitin ja tien välittömässä yhteydessä tarkoittaa poimintahakkuussa poistettavaksi huonokuntoisia puita lähes koko kuvion pinta-alalta, jolloin 20% maksimivoimakkuus on perusteltua.	
Kuvio 93	Tällä sijainnilla ja kuvion nykytilalla esitetty kuvion luontaisen metsittymisen salliminen on perusteltua. Tulevan kehitystavoitteen voisi huomioida myös hoitoluokissa (nyt B3 eli maisemaniitty ja laidunalue).	Hoitoluokka muutettu B3 -> C1-lähimetsäksi metsittämistavoitteen vuoksi.	
Kuvio 95	Esitetty 40 % harvennus ei edusta toimenpiteenä kevyttä harvennushakkuuta, vaan enemmänkin tavanomaista raskaampaa toimenpidettä. Kuvion suojametsäominaisuuksien säilyttämisen näkökulmasta toimenpidettä kannattaisi keventää.	Alueen puusto on kasvanut pääasiassa yhdessä havupuuvaltaisessa kerroksessa ja tiheässä asennossa. Tiheyden vuoksi puuston kasvu on tyrehtynyt ja harvennuksen tarve on ilmeinen, toimenpiteellä pyritään parantamaan alueen kehitystä suojametsävaikutukseltaan ja yleiskunniltaan paremmaksi eri-ikäisrakenteiseksi monilajiseksi metsäksi tulevaisuudessa. Toimenpideohjeisiin tarkennettu suojavaikutuksen säilyttäminen tiheimmillä puustoryhmillä sekä alueen kulutuksen hillintä maalahopuilla. Toimenpideoimakkuutta laskettu 40% -> 30%.	
Kuvio 98	Sijainnin ja kuvion nykytilan perusteella esitetty luontaisen metsittymisen salliminen on perusteltua. Tulevan kehitystavoitteen voisi huomioida myös hoitoluokissa (nyt B3 eli maisemaniitty ja laidunalue).	Hoitoluokka muutettu B3 -> C1-lähimetsäksi metsittämistavoitteen vuoksi.	
Kuvio 99	Arvokas kosteikkokuviu on syytä osoittaa arvometsäksi (C5), nyt hoitoluokkana suojametsä (C3).	Hoitoluokka nostettu C3 -> C5.	
Kuvio 101	Esitetty pienpuuston hoito on syytä rajata vain kevyen liikenteen väylän risteyskohtaan sekä aivan väylän lähimetriciin. Nuorten tammien kasvun tukeminen ei tällä vanhemmista tammista vapaalla kuviolla ole riittävä peruste monipuolisen, kulutusta hyvin hillitsevän pienpuuston laajempaan käsittelyyn.	Pienpuuston hoidolla avataan kasvutilaa myös muiden puulajien elinvoimaisten nuorten yksilöiden ympärille. Toimenpiteessä on ohjeistettu tämän lisäksi tiheikköjen jättö sekä kävelytien turvallisuuden ylläpito näkemäi avaamalla.	
Kuvio 102	Rakenteeltaan ja puustoltaan monipuolinen eri-ikäisrakenteinen sekametsäkuviu. Esitetty pienpuuston hoito on syytä rajata vain kevyen liikenteen väylän risteyskohtaan sekä aivan väylän lähimetriciin.	Pienpuuston hoidolla avataan kasvutilaa myös muiden puulajien elinvoimaisten nuorten yksilöiden ympärille. Toimenpiteessä on ohjeistettu tämän lisäksi tiheikköjen jättö sekä kävelytien turvallisuuden ylläpito näkemäi avaamalla.	
Kuvio 105	METSÖ-arvojen, noron sekä asemakaavastatuksen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Lahopuun jättö syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin eli muotoon <i>jätetään lahopuuta</i> .	Hoitoluokka nostettu C2 -> C5. Lahopuun jättäminen toimenpiteestä täsmennetty.	
Kuvio 106	Poimintahakkuiden ja pienpuuston hoidon ulottaminen laajemmin kuviolle ei liene aivan asemakaavamääräysten mukaista. Kannattaa ohjeistaa toimenpiteet selkeämmin vain kuvion pohjois- ja itälaidan reuna-alueille.	Toimenpiteiden ohjeistusta täsmennetty alueen pohjois- ja itäosaan. Eteläosaan jätettävä käsittelemätön tiheikkö s-1 -merkinnän kaava-alueen reunalla tarkennettu työohjeisiin.	
Kuvio 109	Esitetty poimintahakkuu kannattaa rajata vain reunojen kannalta ongelmallisiin huonokuntoisiin puihin.	Rinnekuviuon sijainnin, ympäröivän rakentamisen ja kapean muodon vuoksi koko kuviu käsitellään poimintahakkuulla.	
Kuvio 114	Puustoltaan (myös alupuusto) hyvin monipuolinen kuviu. Esitetty pienpuuston harvennus kannattaa rajoittaa vain reunojen lähimetriciin.	Kuviolle kasvavaan lehtipuueskoon tehdään pienpuuston hoitona ryhmittäinen raivaus, jossa tehdään kasvutilaa elinvoimaisille nuorille puille ja jätetään tiheikköjä alueen muihin osiin.	

	Kuvio 122	Turhan iso (1,7 ha), luonteeltaan liian heterogeeninen ja hoitotarpeeltaan turhan vaihteleva kuviointi. Nykykuvio kannattaisi jakaa länsiosan avoimeksi niittykuvioksi ja joenvarren jo nykyisellään puustoiseksi (ja sellaisenaan jatkossakin säilytettäväksi) kuvioksi. Edelliselle sopii esitetty arvonitun hoitoluokka, jälkimmäiselle parhaiten arvometrän (C5) hoitoluokka.	Jaettu kuvio joenvarren lehtipuukaisteeseen ja avoimena säilytettävään alueen, hoitoluokat arvometrän ja arvonitun.	
	Kuvio 124	Esitetty toimenpide eli huonokuntoisten puiden poiminta asutuksen reunametsistä maalahopuksi on perusteltua, mutta esitetty poimintavolyymi (20 %) on liioiteltava. Valtapuuston runkolukuun ja kuvion kokoon suhteutettuna mahdollistaisi lähes sadan järeän puun kaadon.	Toimenpiteessä käsiteltävässä asuintonttien reunavyöhykkeessä on otettava huomioon kuvion muoto (pitkä asuintontteihin rajautuva reuna), puuston kunto (lahopuustoinen, alueen rakentamisesta johtuva reuna-alueen kuivuminen ja puiden kunnon heikentyminen) ja puuston koko (valtapitus noin 20 metriä määrittää käsiteltävän reunavyöhykkeen "svyyttä"). 20% toimenpidevoimakkuus antaa mahdollisuuden hoitaa kunnoltaan heikkenevä reunapuusto toimenpiteellä sellaiseen tilaan että hyväkuntoisten valtapuiden alle muodostuu alueen rakentamisen jälkeen muuttuneisiin olosuhteisiin sopeutuva uusi puusukupolvi. Alueen tärkeitä luontoarvoja (lahopuustoisuus, liito-oravan kultureitti) voidaan turvallisesti ylläpitää ja kehittää toimenpiteen avulla.	Tarkennettu työohje: Alueen pohjoislaita kosteikkaa vasten jätetään luonnontilaiseksi.
	Kuvio 127	Moninaisia luontoarvoja omaava kuvio, jonka alueella on perusteita toteuttaa suunnitelmakaudella esitetty tontteihin ja kävelyteihin rajautuvien osien huonokuntoisten pystypuiden poimintahakkuu. Esitetty 20 % poimintavolyymi on kuitenkin selvästi liioiteltua.	Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%.	
	Kuvio 130	Esitetty pystyyn kuivahtaneiden järeiden kuusten poiminta kuvion reunoilta on perusteltua. Koska kuvio on arvometrän (C5), on runkojen jättäminen maalahopuksi syytä kirjoittaa sellaiseen muotoon, joka edellyttää niiden jättämistä maalahopuksi (nyt muodossa voidaan jättää).	Tarkennettu lahoppuun jätön ohjeistusta muutetaan "toimenpiteestä jätetään".	
	Kuvio 131	Esitetty tonttien reunavyöhykkeen huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltua toteuttaa, mutta esitetty poimintavolyymi (20 %) on tarpeettoman raju.	Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%	
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry kommenttien liite: Kuvikohtaiset huomiot KARVASMÄKI	Kuvio 139	Toteutuksen ja kommentoinnin kannalta selkeästi ohjeistettu niittykuvion hoito, erityiskiitos yksilöidystä vieraslajitorjunnasta.	Ei muutoksia.	
	Kuvio 139.1	Arvokas ja sijaintinsa vuoksi monellakin tapaa herkkä kuvio. Harkittu, suunnitelmassa mainittujen reunojen huonokuntoisten puiden poimintahakkuu maalahopuksi on perusteltu. Esitetty 20 % poimintavolyymi tuntuu kuitenkin tarpeeseen nähden ylimitoiteltulta etenkin huomioiden se, että merkittävä osa kuviosta on muuta kuin reunoja.	Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%	
	Kuvio 141	Luontoarvojen ja suojelualueeseen suoraan liittyvän sijainnin takia hoitoluokka saisi olla arvometrän (C5). Esitetty poimintahakkuu hyvin ohjeistettu.	Kuvio on asemakaavoitettu suojaviheralueeksi luonnonsuojelualueen ja tiealueen väliin. Aluetta kehitetään suojametsänä tiheäpuustoiseksi ja monikerroksiseksi lehtipuuvalliseksi metsäksi, joka tukee ja suojaa luonnonsuojelualueen arvoja.	Tarkennettu suojametsän tavoitteet lisätietoihin.
	Kuvio 144	Puustoltaan monipuolinen joenvarsilehto olisi luontevaa nostaa arvometrän (C5).	Nostettu hoitoluokkaan C5-arvometrän: Metsälain 10§ kohde (vedenvirta-uoman lähiympäristö, rantametsä), METSO I-luokka, PEFC-sertifioinnin arvokas elinympäristö).	
	Kuvio 162	Monipuolinen joenvarsilehtokuvio kuuluu selvästi Kirkkojärven maakunnallisesti arvokkaaseen luontoalueeseen, joten esitämme sitä suojametsän sijasta arvometrän (C5).	Nostettu hoitoluokkaan C5-arvometrän.	
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry kommenttien liite: Kuvikohtaiset huomiot LAAKSOLAHTI	Kuvio 164	Esitämme tätä monipuolista lehtokuviota arvometrän (C5). Perusteena suunnitelmasta ilmi käyvä puuston monipuolisuus sekä METSO-arvot.	Nostettu hoitoluokkaan C5-arvometrän.	
	Kuvio 176	Monipuolinen, puuston rakenteeseen, jalopuihin sekä lahoppuun liittyviä arvoja sisältävä kuvio. Esitämme kuviota arvometrän (C5). Esitetty rajattu poimintahakkuu on perusteltu, kunhan lahoppuun jätettö hoidetaan.	Kapean lähivirkistysalueeksi kaavoitetun asuintontteihin rajautuvan reunametsän, jonka läpi kulkee ulkoilureitti ja sähkölinja, tavoitteellista hoitoa tukee C1-lähimetsä-luokitus. Asemakaavamääräys "luonnontilaisena säilytettävä alueen osa, jota on hoidettava niin ettei maiseman luonne oleellisesti muutu ja jolle saa rakentaa kävelypolkuja" tukee kaistaleen luontoarvoja, kuten jalojen lehtipuiden vaalimista. Lahoppuun määrää voidaan ylläpitää alueella tehtävissä toimenpiteissä käytön turvallisuutta vaarantamatta.	
	Kuvio 177	Monipuolinen, METSO-arvoja omaava kangasmetsäkuvio, joka on osa laajempaa luontoarvoja omaavien metsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometrän (C5). Esitetty rajattu poimintahakkuu on perusteltu, kunhan lahoppuun jätettö hoidetaan.	Asuintontteihin rajautuva lähivirkistysalueeksi kaavoitettu metsikkö, jonka läpi kulkee ulkoilureitti sekä laaja verkosto polkuja on hoidettava tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä. Hoidossa otetaan huomioon alueen luontoarvot ja ylläpidetään muun muassa turvallista lahoppuujatkumoa.	
	Kuvio 178	Hyvän eri-ikäisrakenteen omaava, METSO-arvoja sisältävä metsikkökuvio keskellä vastaavien metsien muodostamaa usean hehtaarin kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometrän (C5). Vuoden 1988 asemakaava on selvästi vanhentunut mm. luontoarvojen vaalimisvelvoitteen näkökulmasta. Kuviolle esitetty rajoitettu poiminta on ilmeisen perusteltu ja riittävän selkeästi ohjeistettu.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä. Alueelle ominaisia luontoarvoja kuten vanhaa puustoa ja lahoppuujatkumoa ylläpidetään ja kehitetään osana mahdollisia toimenpiteitä.	
	Kuvio 179	Monipuolinen, METSO-arvoja omaava kangasmetsäkuvio, joka on osa laajempaa luontoarvoja omaavien metsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometrän (C5). Vuoden 1988 asemakaava on selvästi vanhentunut mm. luontoarvojen vaalimisvelvoitteen näkökulmasta. Kuviolle esitetty rajoitettu poiminta on ilmeisen perusteltu ja riittävän selkeästi ohjeistettu.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä. Alueelle ominaisia luontoarvoja kuten lahoppuujatkumoa ylläpidetään ja kehitetään osana mahdollisia alueella tehtäviä toimenpiteitä.	
	Kuvio 183	Merkittävien METSO-arvojen takia esitämme kuviota arvometrän (C5). Vuoden 1988 asemakaava on selvästi vanhentunut.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä. Alueelle ominaisia luontoarvoja kuten lahoppuujatkumoa ylläpidetään ja kehitetään osana mahdollisia alueella tehtäviä toimenpiteitä.	
	Kuvio 184	Merkittävien METSO-arvojen takia esitämme kuviota arvometrän (C5). Vuoden 1988 asemakaava on selvästi vanhentunut.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä. Alueelle ominaisia luontoarvoja kuten lahoppuujatkumoa ylläpidetään ja kehitetään osana mahdollisia alueella tehtäviä toimenpiteitä.	

Kuvio 190	Esitetty reunojen huonokuntoisten puiden poiminta on puuston tilan perusteella perusteltua. Esitetty 20 % poimintavolyymi tuntuu kuitenkin oudon korkealta, tarkoitaisihan se maksimissaan lähes 70 järeän puun kaatoa tältä hehtaarin kokoiselta kuviolta.	Puuston kunto ja metsän rakenne huomioiden reunapuuston käsittelyllä voidaan myös parantaa alikasvoksen kasvumahdollisuuksia avaamalla latvuserokseen enemmän tilaa. Tavoitteena metsän kehittäminen eri-ikäisrakenteiseen suuntaan siten että vanhojen kuusien tilalle kasvaisi tulevaisuudessa uusi pitkäikäinen kuusijako, joka olisi sopeutunut kasvupaikan olosuhteisiin ja ylläpitäisi alueen ominaispiirteitä.	Tarkennettu eri-ikäisrakenteisen metsän kehittämisen tavoitteita työohjeisiin.
Kuvio 196	Kuvio muodostaa Espoon LuonTo-selvityksessä arvokkaaksi todetun Jupperin kalkkikaivoksen (kohde 70, 0,6 ha) arvokkaan luontokohteen länsiosan. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Esitetty pienpuuston hoito lisää jo muutenkin kulumisesta kärsivän luontokohteen maapohjan kulutusta, joten esitämme siitä luopumista.	Hoitoluokka nostettu c5-arvometsäksi. Pienpuuston hoidon työohjeita täsmennetty, raivataan alueen elinvoimaisten nuorten puiden ympärille kasvutilaa sekä louhukseen kasvanutta vesakkoa. Muutoin jätetään tiheiköä kulutukselle alttiin maastonkohtiin.	
Kuvio 197	Kohtalaisia METSO-arvoja omaava kuvio, jonka länsiosa on lisäksi osa Espoon LuonTo-selvityksessä arvokkaaksi todettua Jupperin kalkkikaivosta (kohde 70, 0,6 ha). Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Kuviolle on esitetty asuintonttien reunojen huonokuntoisten puiden poiminta (20 % poimintavolyymi) sekä pienpuuston hoitoa "raivaamalla hyvin kasvuun lähteneiden puiden ympärille tilaa". Reunan huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltua, mutta esitetty volyyymi on selvästi liian korkea. Pienpuuston hoitotarvetta ei ole riittävässä määrin perusteltu eikä toimenpidettä ohjeistettu, joten esitämme siitä luopumista. Kuvion nykyinen melko tiheä aluspuusto ohjaa joka tapauksessa kuviolla tapahtuvaa liikkumista nykypuolelle, joten sen vähentäminen lisäisi kasvillisuuden ei-toivottua kulumista.	Hoitoluokka nostettu c5-arvometsäksi. Pienpuuston hoidon työohjeita täsmennetty, raivataan alueen elinvoimaisten nuorten puiden ympärille kasvutilaa sekä louhukseen kasvanutta vesakkoa. Muutoin jätetään tiheiköä kulutukselle alttiin maastonkohtiin. Poimintahakkuun voimakkuus on alueen puuston kunto ja aluetta ympäröivät asuintontit, tiet sekä läpikulkeva vilkkaassa käytössä oleva ulkoilureitti huomioiden sopivia maksimivoimakkuus. Alueen puustoa käsitellään siten että alueen käyttö on turvallista, sen erityiset muinaisjännösarvot sekä kasvillisuuden ominaispiirteet säilyvät.	
Kuvio 201	Säännöllisen tulvavaikutteinen pajuvaltainen lehto on osa Pitkäjärven arvokasta luontokokonaisuutta, joka on todettu merkittäväksi myös Espoon LuonTo-selvityksessä. Esitämme biotooppina harvinaista kuviota arvometsäksi (C5).	Nostettu hoitoluokkaan c5.	
Kuvio 202	Moninaisten METSO-arvojen sekä varttuneen tammien ja vaahteran merkittävää määrän takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetyt toimenpiteet (poimintahakkuu sekä pienpuuston hoito) ovat perusteltuja ja riittävän hyvin ohjeistettuja kuvion arvojen säilyttämisen ja lisäämisen kannalta.	Ei muutoksia, hoitoluokka C2-Ulkoilu- ja virkistymetsä.	
Kuvio 203	Monipuolinen sekametsäkuvio, joka on osa Pitkäjärven eteläpuolista arvokasta metsäkokonaisuutta. Kuviolla on erityisarvoa järeiden tammien ja vaahteroiden takia. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, hoitoluokka C2-Ulkoilu- ja virkistymetsä.	
Kuvio 204	Monipuolinen, moninaisia luontoarvoja sisältävä sekametsäkuvio, joka sisältää myös järveen laskevaa rinnelehtoa. Kuvio on myös osa Espoon LuonTo-selvityksessä rajattua Pitkäjärven luonnonarvopuistoa. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Kuviolle on esitetty toimenpiteinä alueellisesti kohdentamatonta huonokuntoisten puiden poistamista (20 %) sekä pienpuuston hoitoa, jossa "raivataan pihlajavesakkoa pähkinäpensaiden ja alikasvoksen kuusten ympäriltä kasvutilan varmistamiseksi". Esitetty poimintahakkuu on perusteltu, mutta esitetty volyyymi lienee ylimoitettu suhteessa siihen järeän huonokuntoisen puuston määrään, jolla on aitoja riskejä kaatua reitille tai lounaisreunan tontille tai urheilualueelle. Kuvion kulumisongelman hillinnän takia luonnoksessa esitetty pienpuuston hoito kannattaa rajata selkeästi vain siihen rajalliseen määrään pihlajavesakkoa, joka olennaisesti häiritsee elinkelpoisia pähkinäpensaita tai tunkee reitille.	Pienpuuston hoito on jo rajattu häiritsevän pihlajavesakon raivaukseen pähkinäpensaiden ja alikasvoksen nuorten kuusien ympäriltä. Poimintahakkuun voimakkuutta laskettu 10%. Hoitoluokkaan ei muutoksia, metsikköä ylläpidettävä ulkoilu- ja virkistymetsän tavoitteiden mukaisesti.	
Kuvio 206	Kuviolla on hyvät perusteet huolehtia nuorten tammien ja metsälehmusten kasvutilasta esitetyllä pienpuuston hoidolla. Perusteena kuvion sijainti osana yhtä Espoon merkittävästä jalopuustoisten lehto- ja kangasmetsien keskittymää sekä kuviolla, jolla kasvaa myös varttuneempia tammia.	Ei muutoksia.	
Kuvio 207	Pitkäjärven monipuolinen rantalehtokuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Ulkoilureitin kannalta ongelmallisten huonokuntoisten kookkaiden kuusten poiminta on perusteltua (liito-orava ja lahoppuun jättö huomioiden). Esitetty 20 % poimintavolyymi vaikuttaa turhan korkealta etenkin, kun huomioi, että kuuset muodostavat vain osan kuvion järeästä puustosta.	Ei muutoksia. Kapean rinteisen rantametsäkaistaleen läpi kulkee vilkkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä oleva ulkoilureitti, jonka ylläpito ja turvallinen käyttö asettaa metsikölle selviä C2-ulkoilu- ja virkistymetsän tavoitteita, jotka eivät kuitenkaan heikennä alueen luontoarvojen kehitystä. Ulkoilureitin reunoilla kasvavat kookkaat kuuset ovat monin paikoin heikossa kunnossa ja poimintahakkuussa joudutaan vähentämään toimenpidetkellä kuusen määrää alueella. Alueelle jää järeää hyväkuntoista puustoa - lehtipuita sekä hyväkuntoista kuusta - tukemaan liito-oravaeloa alueella. Toimenpiteessä lisätään turvallisen lahoppuun määrää rinnekaistaleella.	
Kuvio 211	Toinen Harjuriinteen paremmista METSO II-luokan kitumaan kalliometsäkuvioista sopisi hyvin arvometsäksi (C5).	Harjuriinteen asemakaavoitetulla alueella olevat Metsälain 10§ vertaiset kalliometsäkuviot 211 ja 228 nostettu arvometsäluokkaan C5.	
Kuvio 215	Moninaisia luontoarvoja sisältävä Pitkäjärven rantalehtokuvio on perusteltua nostaa suunnitelmassa arvometsien (C5) hoitoluokkaan.	Nostettu hoitoluokkaan C5, monien luontoarvojen ja arvokaiden elinympäristöjen aluetta.	
Kuvio 222	Pienpuuston hoito kannattaa tällä erityisen kulutusherkällä kuviolla rajata lähinnä ulkoilureittien käyttöä häiritsevän vesakon poistamiseen. Esitetty poimintahakkuu on toimenpiteenä hyvin perusteltu.	Toimenpiteiden työohjeet ovat riittävät.	
Kuvio 224	Esitetty pienpuuston hoito on luonnonhoidollisesta näkökulmasta hyvin perusteltu.	Ei muutoksia.	
Kuvio 226	Kuvion sijainnin, vähäisen käytön ja suojamerkituksen takia esitetty pienpuuston hoito kannattaa rajoittaa vain reunoille tursuvaan vesakkoon.	Ei muutoksia.	

Kuvio 231	Puustoltaan monipuolinen, METSO-arvoja omaava lehto, joka on samalla osa Espoon Luonto-selvityksessä esitettyä Pitkälän luonnonarvopuistoa. Kuvioille on esitetty toimenpiteinä pystylahojen kuusien ja leppien poimintaa (20 %) ulkoilureitin, tien ja tonttien reunoilta sekä pienpuuston raivausta tammien ja alikasvoksen elinvoimaisten ympäriltä. Esitetty poimintahakkuu on reunojen määrän ja puuston tilan takia perusteltu, mutta 20 % poimintavolyymi vaikuttaa kovin korkealta (= lähes 50 puuta maksimissaan). Välymiä kannattaa vielä miettiä sekä lisätä poistettaviin puihin kuvion muutamat pihdat (=haitallinen, leviävä vieraslaji). Lahopuun jätto on myös syytä ohjeistaa (sopivat hyvin kuvioille). Pienpuustoa on kuviolla sen verran runsaasti, että pihlajan ja kuusen osuutta voi hyvin hieman vähentää tammien ja muiden puiden hyväksi. Kannattaa kuitenkin jättää tiheikköjä myös muualle kuin noron ympärille.	Tarkastettu ohjeistusta: Lisätty turvallisen lahoppuun jättäminen ja pihdan poisto. Toimenpiteen voimakkuus säilytetty 20% huonokuntoisen pystyvuuston määrän sekä alueen vilkkaan käytön sekä sijainnin vuoksi.	
Kuvio 232	Erittäin arvokas jalopuustoinen lehtokuvio, joka on syystäkin osoitettu arvometäksi. Pensaskerroksen tiheyden ja kuvion merkittävien jalopuuarvojen takia esitetty pienpuuston hoito on hyvin perusteltu. Myös esitetty tienvarren huonokuntoisten puiden poiminta suunnitelmakaudella perusteltua, kannattaa kuitenkin ohjeistaa lahoppuun jätto.	Tarkastettu lahoppuun jätön ohjeistus.	
Kuvio 239	Nuorten tammien kasvua helpottava pienpuuston hoito on tällä kuviolla perusteltu. Kannattaa pyrkiä poistamaan myös kaikenikäiset pihdat, joiden leviäminen Lähderannan arvometsiin on epätoivottavaa.	Nuorten pihtojen poisto lisätty pienpuuston hoidon työohjeisiin.	
Kuvio 240	Vanhapuustoinen, puulajisuhteiden ja puuston rakenteen puolesta monipuolinen sekametsäkuvio Lähderanta-tien kupeessa. Osa Pitkälän lounaispuolista luontoarvoiltaan merkittävien metsien kokonaisuutta. Ilmeisesti suunnitelmassa mainittu asemakaavan Y-varaus pohjautuu vuoden 1972 asemakaavaan? Jos näin, niin varaus on syytä kaavallisesti nähdä vanhentuneena tai vähintäänkin uutta vakavaa kokonaisharkintaa vaativana. Kuvioille on esitetty toimenpiteinä tien varren huonokuntoisten lehtipuiden poimintaa sekä vesakon raivausta pienpuuston kasvuolosuhteiden parantamiseksi. Poimintahakkuu on perusteltu, kunhan lahoppuun jätto ohjeistetaan. Pienpuuston määrä on sen verran maltillinen, että kyseinen toimenpide kannattaa rajata vain tien reunaan.	Yleisten rakennusten korttelialueen varaus on lainvoimaisen asemakaavan mukainen, aluetta hoidetaan kuitenkin viheralueena maankäytön muutokseen tai kaavan uudistamiseen asti. Lahoppuun jätön ohjeistus tarkastettu. Pienpuustonhoidon ohjeistus on jo kommentin mukainen.	
Kuvio 246	Osa Palomäen metsän luonnontilaisen kaltaisten metsien kokonaisuutta yhdessä kuvioiden 257, 258 ja 267 kanssa sekä itsessään hyvä METSO II-luokan kangasmetsäkuvio. Esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Ei muutoksia.	
Kuvio 253	Luontoarvojen ja puuston monipuolisuuden puolesta keskivertoa selvästi parempi Harjuntien kalliometsäkuvioksi sopii hyvin arvometäksi (C5).	Hoitoluokka muutettu C5: Metsälain 10§ vertainen asemakaava-alueella.	
Kuvio 255	Moninaisia luontoarvoja omaava vanha sekametsäkuvio, joka on lisäksi osa Veinin Sienimetsän arvokasta metsäluontokokonaisuutta (muut kuviot 256, 265 ja 266). Esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Hoitoluokka muutettu C5: Metsälain 10§ vertainen asemakaava-alueella.	
Kuvio 256	Tällä Veinin Sienimetsän kuviolla on merkittävä määrä pähkinäpensaita, jolloin täytänne luonnonsuojelulain 29 § luontotyypikriteerit. Kuvioilla on myös muita luontoarvoja (mm. osa liito-oravan elinympäristöä) lisäksi se sijaitsee muiden luontoarvoja omaavien metsien yhteydessä (kuviot 255, 265 ja 266). Em. perusteilla esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Nostettu hoitoluokkaan C5: Pähkinäpensaslehto, luonnonsuojelulain luontotyyppi.	
Kuvio 257	Osa Palomäen arvokasta vanhapuustoista metsäkokonaisuutta yhdessä kuvioiden 246, 258 ja 267 kanssa. Moninaisten luontoarvojen takia esitämme kuviota arvometäksi (C5). Suunnitelmassa ehdotettu tienvarren huonokuntoisten puiden poiminta lahoppuiksi on toimenpiteen perusteltu, mutta esitetty 20 % poimintavolyymi ilenee ylimitoitettu varsinaiseen toimenpidetarpeeseen nähden.	Nostettu hoitoluokkaan C5: Metsälain 10§ vertainen jyrkänne ja sen alusmetsä asemakaava-alueella.	
Kuvio 258	Osa Palomäen metsän luonnontilaisen kaltaisten metsien kokonaisuutta yhdessä kuvioiden 246, 257 ja 267 kanssa sekä itsessään hyvä METSO II-luokan kalliometsäkuvioksi. Esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Hoitoluokka nostettu C5-arvometäksi, moninaisten arvokkaiden elinympäristöarvojen vuoksi (METSO I, Metsälain 10§ vertainen asemakaava-alueella).	
Kuvio 262	Aikanaan poimittavista huonokuntoisista puista osa kannattaa ohjeistaa jätettäväksi maalahoppuiksi, mikä osaltaan lisää tämän Kuttulammenpuiston ydinkuvion luontoarvoja.	Tarkennettu lahoppuun jätön ohjeistusta.	
Kuvio 266	Veinin Sienimetsän rakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen hyvä METSO II-luokan kangasmetsäkuvio. Liittyy idässä muihin luontoarvoja omaaviin metsäkuviuihin (255, 256 ja 265). Esitämme kuviota arvometäksi (C5). Esitetty tontin reunojen huonokuntoisten puiden poiminta lahoppuiksi on perusteltua, alueella kulkevien perusmetsäpölköjen reunoilta kannattaa kaataa korkeintaan kaikkein ilmeisimmät ongelmapuut.	Ei muutoksia.	
Kuvio 267	Osa Palomäen metsän luonnontilaisen kaltaisten metsien kokonaisuutta yhdessä kuvioiden 246, 257 ja 258 kanssa sekä itsessään hyvä METSO I-luokan karumman kangasmetsän kuvio. Esitämme kuviota arvometäksi (C5). Kuvioille on esitetty toimenpiteenä tonttien reunan huonokuntoisten puiden poimintaa (10 %) maalahoppuiksi, mikä on perusteltua ja kuvion luontoarvojen kannalta riittävän ohjeistettua. Huonokuntoisten, tonttien reuna-alueella olevien ongelmapuiden määrän on joka tapauksessa selvästi vähemmän kuin kymmenesosa kuvion valtapuiden kokonaisuudesta.	Ei muutoksia.	

Kuvio 268	Kuvion pienpuusto ei ole kohtuuttoman tiheä, se on luonteeltaan melko monipuolinen ja kuvion näkymäsuoja-arvoon sopiva, joten esitämme ehdotetusta koko kuvion pienpuuston hoidosta luopumista.	Tarkennettu työohjeita: raivataan kasvutilaa elinvoimaisten alikasvoksen nuorten puiden ympärille ja kävelytielle valuvat nuoret puut, jätetään valtapuiden ympärille tiheikköjä liito-oravan kulkureitin suojaamiseksi.	
Kuvio 272	METSO I-luokan lehtipuuvaltainen sekametsä, joka on samalla osa Pitkjärven etelärannan arvokasta metsäkokonaisuutta. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia.	
Kuvio 275	Aikanaan poimittavista huonokuntoisista puista osa kannattaa ohjeistaa jätettäväksi maalahopuksi, mikä hieman lisäisi tämän Kuttulammenpuiston kuvion luontoarvoja.	Lisätty lahoppuun jätön ohjeistus.	
Kuvio 276	Suunnitelmassa ei ole kunnolla perusteltu koko kuvion pienpuuston hoidonhyötystä eikä myöskään ohjeistettu toimenpidettä. Jos toimenpide-esitys pohjautuu alueen puistosuunnitelmaan, kannattaisi päivittää sen esitykset ennen jatkoteututtamista sellaisiksi, että myös luonnon monimuotoisuus (mm. tihekköjen säilyttäminen) huomioitaisiin.	Tarkennettu pienpuuston hoidon ohjeistusta: Raivataan kasvutilaa elinvoimaisten nuorten puiden ympärille ja ulkoilureittien reunoille, jätetään tiheikköjä valtapuuryhmien ympärille tukemaan liito-oravan kulkureittiä.	
Kuvio 277	Kuviotietojen perusteella lienee Kuttulammenpuiston metsäsilta luontoarvoiltaan merkittävin kuvio, jos arvoja ei ole puistosuunnitelman toteutuksella 2020 pilattu. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty pienpuuston laajempi käsittely kannattaa rajata vain reittien lähimetreihin.	Ei muutoksia.	
Kuvio 279	Esitetty 20 % poimintahakkuu vaikuttaa hieman ylimitoitulta, jos tarkoituksena on kaataa lähinnä reunojen huonokuntoisia puita samalla huolehtien kuvion liito-orava-arvojen säilymisestä. Pienpuuston hoidonkin osalta kannattaisi rajata toimenpide vain reuna-alueille (järeiden haapojen ympäristöt sielläkin säästään).	Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%	
Kuvio 280	Kuvion liito-orava-arvojen, aluspuuston haapakuusvaltaisuuden sekä aluspuuston kohtuuttomuutta kaithtavan tiheyden vuoksi esitämme pienpuuston hoidon rajaamista vain reunoille.	Ei muutoksia, pienpuuston hoito ohjeistettu tavoitteellisen eri-ikäisrakenteen kehityksen ja tihekköjen jätön osalta.	
Kuvio 281	Harvennushakkuulla aikaansaadun turhan harvan valtapuuston lisäksi ei ole erityisen järkevää tavoitella esitetyllä tavalla harvahkoa aluspuustoa. Varma keino edistää mm. maapohjan kulumista. Esitämme pienpuuston hoidosta luopumista tai vaihtoehtoisesti sen rajoittamista tonttien (sekä mahdollisen uuden ulkoilureitin) reunoille.	Täsmennetty suunnitelmakauden loppuun ajoitetun pienpuustonhoidon työohjeita: pyritään toimenpiteellä kehittämään alueen metsän rakennetta eri-ikäisrakenteeseen suuntaan, jätetään tiheikköjä valtapuuryhmien ympärille liito-oravan kulkureitin ja elinympäristön kehittämiseksi.	
Kuvio 282	METSO I-luokan kuusivaltainen sekametsä, joka on samalla osa Pitkjärven etelärannan arvokasta metsäkokonaisuutta. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Nostettu hoitoluokkaan C5 monipuolisten luontoarvojen myötä.	
Kuvio 287	Tällekin kuviolla kannattaa jättää jonkin verran tiheikköjä huomioiden myös sen, että suunnitelmassa esitetään taimikon tai nuoren puuston harvennuksia kaikkiin päiväkodin ympäristön nuoriin metsiin.	Lisätty ensiharvennuksen työohjeisiin tihekköjen jättö.	
Kuvio 289	Kuvion sijainnin ja luonteen (reunoilta jo metsittyneet) vuoksi hoitotavoitteeksi kannattaisi harkita luontaista metsittymistä, jolloin hoitoluokaksi olisi sopivin C1 (nyt B5). Jos esitetään arvoniityksi, kuuluisi suunnitelmassa esittää perustelut sekä hoito-ohjeet, joilla niittyluonnetta jatkossa ylläpidetään.	Avoimen alueen annetaan metsittyä luontaisesti. Korjattu hoitoluokka C2-ulkoilu- ja virkistymetsäksi.	
Kuvio 290	Esitetty pienpuuston hoito kannattaa rajata selkeämmin reunoihin, jolloin kuvion keskiosa jäisi luonnonmukaiseen kehitykseen.	Tiheän alikasvoksen käsittely on tarpeen läpi kuvion, elinvoimaisten nuorten puiden ympärille raivataan kasvutilaa ja tiheikköjä jätetään näkösuojaksi tonttien ja ulkoilureitin väliin.	
Kuvio 294	Huomattavan monipuolajisesta taimikosta osa kannattaisi jättää kehittymään ilman hoitoa, jolloin monipuolista jatkossa paitsi tätä kuviota myös muuten laajemminkin harvennettäväksi esitettävää lähialuetta.	Tihekköjen jättö lisätty työohjeisiin.	
Kuvio 296	Pitkjärven luontoarvopuistoon kuuluva METSO I-luokan lehtipuuvaltainen lehtokuvio on syytä nostaa arvometsien (C5) hoitoluokkaan. Reitin reunavyöhykkeen huonokuntoisten puiden poimintahakkuu on suunnitelmakaudella perusteltavissa, runkojen jättäminen maalahopuksi tai tekopötkelöiksi syytä ohjeistaa.	Hoitoluokka jätetty C2-ulkoilu- ja virkistymetsäksi, luontoarvojen (lahopuustoisuus, tulva vaikutus, lehtipuustoisuus) säilyttäminen onnistuu käytön turvallisuuden takaamisen tavoitteiden kanssa samanaikaisesti.	
Kuvio 299	METSO I-luokan puustoltaan melko monipuolinen vanhan metsän kuvio on esitetty harvennettäväksi (20 %). Luontoarvojen takia esitämme toimenpiteen muuttamista reunojen huonokuntoisten puiden poimintahakkuuksi (10 %). Valtapuuston mallillisen nykytiheyden ei pitäisi olla erityinen ongelma alikasvoksen kehittymisen kannalta.	METSO-luokitus tarkistettu II-luokkaan lahoppuustoisuuden ollessa 5-10m3/hehtaari. Harvennus työohjeiden mukaisesti tukee puuston yleiskunnon parantamista, alikasvoksen kehittymistä sekä metsänrakenteen kehittämistä eri-ikäisrakenteeseen suuntaan, kuitenkin niin että alueella olemassa olevat luontoarvot eivät heikkene.	
Kuvio 300	Kuviolle keskittyy huomattava määrä erilaisia luontoarvoja ja lisäksi se on selkeä osa Espoon LuonTo-selvityksessä rajattua Pitkjärven luontoarvopuistoa. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Muutettu kunnossapitoluokka arvometsäksi.	
Kuvio 301	Suunnitelmassa yksilöidyllä luontoarvoperusteilla tämä Pitkjärven luontoarvopuistoon elimellisesti kuuluva METSO I-luokan kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Muutettu kunnossapitoluokka arvometsäksi.	
Kuvio 302	Mikäli kuviolla on todella tarkoitus toteuttaa jopa 30 % valtapuustosta poistava hakkuu, niin nimikkeeksi kannattaa selvyyden vuoksi muuttaa poimintahakkuun sijasta harvennushakkuu. Kuvion sijainti on sellainen, että kuvion keski- ja pohjoisosa on luonteva huonokuntoisten puiden poimintakohde jokaisellatulevalla suunnitelmakaudella.	Työlaji muutettu poimintahakkuusta harvennukseksi ja alueen hoidon tavoitteita täsmennetty, pyritään kehittämään alueen metsän rakennetta tulevaisuudessa eri-ikäisrakenteiseksi ja monilajiseksi.	

	Kuvio 337	Kuviolle ei ole esitetty toimenpidekartoilta toimenpidettä, mutta kuviotietojen lisätietokohtaan on jäänyt harvennusesitys. Esitys kannattaa poistaa. Harkintaan kuviolla kasvavien muutamien pihtojen poistaminen.	Vanhan suunnitelman tekstejä oli jäänyt kuvion lisätietoihin. Lisätietotekstistä poistettu vanhat harvennukseen viittaavat tekstit.	
	Kuvio 338	Kuviotiedot vaikuttavat tämän kuvion osalta keskeneräisiltä.	Kuviotiedot saatettu ajantasalle. Kaavoitettua puistoa, eteläosa istutettavaa puistoaluetta. Asuintonttien ja teiden rajaama kookkaan sekapuuston hallitsema metsäkaistale. Harvahko puusto, vanhoja kuusia, haapoja ja tammia. Varttunutta vaahteraa. Alikasvoksessa nuorta kuusta ja vaahteravesakkoa. Osin hoidettua nurmipohjaa. Ei toimenpiteitä suunnitelmakaudella.	
	Kuvio 339	Lippajärven suojuelualueeseen suoraan rajoittuva monipuolinen, merkittäviä luontoarvoja omaava rantalehto. Esitämme kuviota arvometäksi (C5). Kuviolle on syytä lisätä luonnonhoidolliseksi toimenpiteeksi pihtojen poisto.	Nostettu hoitoluokkaan C5 ja pihdan poiminta lisätty toimenpiteeksi.	
	Kuvio 341	Puulajisuhteiden ja puuston rakenteen puolesta monipuolinen sekametsikkö Jahtimetsän suojuelualueen kyljessä. Kuvio kannattaa jättää kehittymään mahdollisimman luonnontilassa. Esitetylle pienpuuston hoidolle ei ole erityisiä perusteita, joten esitämme siitä luopumista. Pihtojen (joita luultavasti myös aluspuustosta) poisto vakavaan harkintaan.	Pihtojen poisto lisätty pienpuuston hoidon työohjeisiin.	
	Kuvio 343	Puustoltaan monipuolinen rinnelehtokuvio Jahtimetsän suojuelualueen kupeessa. Esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Nostettu hoitoluokkaan C5 luonnonsuojuelualueen luontaisena jatkumona	
	Kuvio 345	Merkittäviä METSO-arvoja omaava vanhan metsän kuvio suojuelualueen kupeessa. Esitämme kuviota arvometäksi (C5). Esitetty asutuksen reunan ongelmapihtojen poiminta maalahopuksi perusteltu ja selkeästi ohjeistettu.	Nostettu hoitoluokkaan C5 luonnonsuojuelualueen luontaisena jatkumona	
	Kuvio 346	Monipuolisten luontoarvojen sekä sijainnin (rajautuu Tammimäen suojueltuun luontotyyppiin) takia esitämme kuviota arvometäksi (C5). Jättipalsamin poisto syytä kirjata kuvion luonnonhoitotoimenpiteeksi. Esitetty poimintahakkuu perusteltu ja riittävässä määrin ohjeistettu.	Nostettu hoitoluokkaan C5 luonnonsuojuelualueen luontaisena jatkumona	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoordinaattorille vieraslajien poistotoimien suunnittelua varten.
	Kuvio 352	Merkittäviä METSO-arvoja omaava, maatalousmaalle luontaisesti kehittynyt sekametsälehto Jahtimetsän suojuelualueen kupeessa. Esitämme kuviota arvometäksi (C5). Suunnitelmassa kuviolle on esitetty tonttien, ulkoilureitin ja tien varren huonokuntoisten ja kallellaan olevien puiden poimintaa. Esitetty poimintahakkuu on perusteltu, mutta esitetty 20 % poimintavolyymi on liioiteltua. Lahopuun jätto on tällä kuviolla nopein tapa lisätä luontoarvoja, harkiten sijoitettuna voi myös vähentää epätoivottua maapohjan kulumista.	Alueen sijainti ja käyttö huomioiden oikein rajattu hoito C2-ulkoilu ja virkistymetsän tavoitteiden mukaisesti on perusteltua. Toimenpideoimakkuutta laskettu 10%.	
	Kuvio 355	Toimenpiteeksi on syytä kirjata jättipalsamin poisto.	Ei muutoksia.	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoordinaattorille vieraslajien poistotoimien suunnittelua varten.
	Kuvio 357	Levittäytyvä vieraslaji pihta kannattaa pyrkiä poistamaan kuviolta. Sijainnin, monipuolisen puuston sekä METSO-arvojen takia esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Alueen sijainti ja käyttö huomioiden oikein rajattu hoito C2-ulkoilu ja virkistymetsän tavoitteiden mukaisesti on perusteltua. Pihdan poisto lisätty työohjeisiin.	
	Kuvio 367	Esitetty poimintahakkuu (30 %) kannattaa kohdentaa vain niihin kuusiin, jotka ovat reitin tai tontin reunan kannalta ongelmallisia sekä niihin kuusiin, joissa on kesällä 2021 tuoretta kirjanpainaajelamää. Muiden, kirjanpainaajan kannalta jo toissijaisiksi muuttuneiden puiden poistamiseen, ei kannata ryhtyä vanhojen syönnösten perusteella.	Toimenpiteen ohjeistusta täsmennetty: "Asutukseen rajautuva vanha havupuuvaltainen metsikkö. Vanhoja mäntyjä ja kuusia valtapuina, alikasvoksessa paikoin tiheä koivuvesakko ja kuusen luontainen taimitko sekä vähän nuoria tammia. Alueella paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, vakiintuneet polut hyvin kuluneita. Kuusissa vakava hyönteistuho. Paljon pystylahoja ja kuivia kuusia, jotka poimitaan pois. Toimenpiteestä voidaan jättää turvallisia tuholaisten jo jättämiä puita tekopökelöiksi ylläpitämään pystylahopuujaakumoa ja järeää maalahopuuta ohjaamaan alueen kulutusta vakiintuneille poluille. Pyritään varmistamaan alueen turvallinen virkistyskäyttö sekä lisäämään tulevaisuudessa monilajista ja eri-ikäisrakenteista metsänrakennetta toimenpiteiden avulla luomalla kasvutilaa alikasvoksen nuorille puille."	
	Kuvio 374	Esitetty pienpuuston hoito kannattaa rajata vain ulkoilureittien ja kuvion eteläosan leikkipuiston lähivesakon vähentämiseen. Muualla kuviolla määrältään maltillisesta nykyvesakosta on selvää hyötystä maapohjan kulumisen hillinnän kannalta.	Kasvutilan avaaminen elinvoimaisten nuorten puiden ympärille on puuston eri-ikäisrakenteisen kehittämisen kannalta perusteltua.	
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry kommenttien liite: Kuviokohtaiset huomiot VIHHERLAAKSO	Kuvio 380	Jättipalsamin torjunta on perusteltua lisätä toimenpiteeksi.	Ei muutoksia.	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoordinaattorille vieraslajien poistotoimien suunnittelua varten.
	Kuvio 384	Lahopuun jätto syytä ohjeistaa.	Lahopuuta ohjeistettu jätettäväksi maastoon.	
	Kuvio 394	Tällä jo osin lievästi kuluneella reunametsäkuviolla kannattaisi suosia tiheää, kulkemista aidosti poluille ja reiteille ohjaavaa pienpuuston rakennetta. Kuviolta puuttuvat vanhemmat tammet, joten erityistä perustetta nuorten tammien kasvutilan erityisurvaamiseen ei ole. Esitämme koko kuviolle ulottuvaksi tarkoitetun pienpuuston vähentämisen rajoittamista lähinnä ulkoilureittien reunoihin. Lisäksi kuviolta kannattaisi ohjeistaa poistettavaksi kaikki nuoret ja varttuvat pihdat.	Lisätietotekstiä ja työohjetta täsmennetty: Pienpuuston hoidossa poistetaan nuoret pihdat leviämisen hillitsemiseksi ja jätetään tihekköjä myös ulkoilureittien sekä vakiintuneiden polkujen ulkopuolelle.	
	Kuvio 397	Tällä jo valmiiksi lievästi kuluneella kuviolla kannattaisi rajata esitetty pienpuuston hoito reittien reunoihin. Kuvion pienpuusto on lisäksi melko monilajista eikä edes kohtuuttoman tiheällä tilarakenteella kasvavaa.	Ei muutoksia.	
	Kuvio 408	Huomattavan kulutuspaineen takia kannattaa rajata pienpuuston hoito vain siihen osaan aluspuustosta, joka haittaa vakiintuneiden polkujen käyttöä.	Ei muutoksia.	

Kuvio 409	Kuviolle on kuviotietojen Lisätiedot-kohdan mukaan esitetty huonokuntoisten puiden poimintaa, lähemmäs kasvavien puuryhmien väljennystä (=harvennus) sekä pienpuuston hoitoa, joita ei ole kuitenkaan esitetty toimenpidekartoilla. Kuviotietojen ja kuvion sijainnin perusteella toimenpiteistä perustelluilta vaikuttavat lähinnä poimintahakkuu sekä länsilaidan muurille kasvaneen pienpuuston poisto.	Alueella on maastoinventoinnin jälkeen alkanut kuvion läpi kulkevan kävelytien rakennushanke, jota ennakoivasti alueelta on poimittu huonokuntoiset valtapuut ja hoidettu pienpuustoa raivaamalla kasvutilaa elinvoimaisten nuorten alikasvospuiden ympäriltä rakentamisen ulkopuolelle jäävältä alueelta.	Rakennushankkeen aikaan luonnonhoitokuvioiden hoitotarve arvioidaan ja alueen puustoa hoidetaan tarpeen mukaan siten että rakentamisen jälkeen hankealueelle jäävä puusto on turvallista ja metsänrakennetta voidaan kehittää tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistyskäyttöä huomioiden.
Kuvio 410	Kuvio on osa Karametsän päihinäpensaslehtoa (LuonTo-kohde 89), jolla on merkitystä päihinäpensaiden ohella myös metsälehmusten ja vaahteroiden suojelulle. Juuri tällä kuviolla (kuten ei myöskään lähikuviolla) ei sen sijaan ole erityistä merkitystä tammien suojelulle, koska varttuneet ja vanhat tammet puuttuvat kokonaan. Kuviolle esitetty pienpuuston hoito toteutuu helposti tavalla, josta on hallittava kuvion puustonmonilajisuudelle sekä kuvion pienpuuston luomalle kulumissuojalle. Esitämme, että toimenpide muutetaan päihinäpensaiden täsmähoidoksi sekä ulkoilureittien reunan ja risteyskohtien mahdollisen liiallisen pienpuuston vähentämiseksi. Mikäli luoteispään kuolleet puut katsotaan tarpeelliseksi kaataa, kannattaa ohjeistaa jättämään ainakin osa maalahopuiksi.	Tarkastettu pienpuuston hoidon työohjeita koskemaan päihinäpensaiden ympärille avattavaa kasvutilaa sekä ulkoilureittien reunojen ja risteyskohtien näkemien avaamista. Lisätty pohjoisosan huonokuntoisten puiden poiminta turvallisesti pois, ohjeistettu lahoppuun jättäminen.	
Kuvio 412	Moninaisten luontoarvojen ja sijainnin takia esitämme tätä Lippajärven suojelualueeseen suoraan liittyvää kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, alueen hoito C2-hoitoluokan ulkoilu- ja virkistysmetsänä ei heikennä alueen luontoarvoja, mutta mahdollistaa turvallisen virkistyskäytön.	
Kuvio 413	Sijainnista johtuvan tavanomaista suuremman kulumispaineen rajoittamiseksi kuvion pienpuuston kannattaa antaa kasvaa mahdollisimman tiheänä. Esitämme ehdotetusta pienpuuston hoidosta luopumista ainakin kuvion keskiosassa.	Ei muutoksia, pienpuuston hoito ohjeistettu tiheikköjen jättämisen osalta hyvin.	
Kuvio 415	Kuviolle on kuviotietojen Lisätiedot-kohdan mukaan esitetty huonokuntoisten puiden poimintaa sekä pienpuuston hoitoa, joita ei ole kuitenkaan esitetty toimenpidekartoilla. Kuviotietojen ja kuvion sijainnin perusteella esitetty pienpuuston osittainen raivaus ei vaikuta erityisen perustellulta, joten toimenpidemaininta on syytä poistaa.	Alueen länsilaitaan on maastoinventoinnin jälkeen tullut rakenteille 4 metriä leveä kävelytie, aloitus kesäkuussa 2021 ja valmista viimeistään syksyllä 2022. Alueelta poimittu huonokuntoisia valtapuita ennen rakentamisen alkamista sekä hoidettu pienpuusto työohjeen mukaan.	Rakennushankkeen aikaan luonnonhoitokuvioiden hoitotarve arvioidaan ja alueen puustoa hoidetaan tarpeen mukaan siten että rakentamisen jälkeen hankealueelle jäävä puusto on turvallista ja metsänrakennetta voidaan kehittää tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistyskäyttöä huomioiden.
Kuvio 416	Kuviotietojen kuvauksen ja puulajitietojen perusteella esitetty 20 % poiminta kuulostaa turhan raskaalta. Sinänsä huonokuntoisten puiden poiminta säännöllisesti tältä kuviolta on kaikin puolin perusteltua. Kaadetut puut sopivat hyvin myös leikkikäyttöön. Maapohjan kuluneisuusongelmaa ei kannata pahentaa pienpuuston vähentämisellä, joten esitämme pienpuuston hoidosta luopumista.	Pienpuuston hoito siirretty suunnitelmakauden loppuun, jolloin alikasvoksen puustoa käsitellään raivaamalla hyvin kasvuun lähteneiden nuorten puiden ympärille kasvutilaa ja jätetään kuitenkin tiheikköjä suojaamaan maastoa ja valtapuiden juuristoa kulumiselta. Alueella on paljon kunnoitetaan heikentyntä puustoa, jonka vuoksi alueella on jouduttu tekemään yksittäisten puiden ja konkeloiden alasottoja lähes vuosittain edellisellä suunnittelukaudella asukaspaalutteen perusteella. Tämä antaa perusteita puuston kattavammalle käsittelylle, jolloin ongelmapuut saadaan kerralla kartoitettua ja poistettua.	
Kuvio 420	Lahoppuustoinen, puustoltaan luonnontilaisen kaltainen kalliomännikkö sopii hyvin arvometsäksi (C5), joten esitämme siksi.	Nostettu hoitoluokkaan C5: Metsälain 10§ vertainen kalliometsä asemakaava-alueella.	
Kuvio 422	Pienpuuston tiheys ja koostumus on tälläkin kuviolla ihan sopiva silleen jättämisen kannalta. Esitämme esitetystä pienpuuston hoidosta luopumista tai vaihtoehtoisesti sen rajaamista ulkoilureitin reunaan.	Ohjeistettu tiheikköjen jättäminen ulkoilureittien, tonttien sekä parkkipaikan reunapuuston ulkopuolelle.	
Kuvio 424	Suunnittelussa todettujen METSO-arvojen ja sijainnin takia esitämme tätä Lippajärven suojelualueeseen suoraan liittyvää kuviota arvometsäksi (C5).	Nostettu hoitoluokkaa C5-arvometsä: Jyrkäne, Metsälain 10§ vertainen asemakaava-alueella.	
Kuvio 429	Kulumisen hillinnän takia kannattaa tehdä esitetty taimikonhoito hyvin kevyenä huolehtien lähinnä siitä, että nuoret männyt ja muut liiallisesta pihlajavesakosta vakavammin kärsivät puulajit säilyvät riittävässä määrin elinkykyisinä.	Ei muutoksia.	
Kuvio 431	Tämä suunnitelma-alueella vähälukuisten karumpien kangasmetsien vanhapuustoinen edustaja sopii hyvin arvometsäksi (C5).	Nostettu hoitoluokkaan C5: Vanhapuustoinen Metso- ja PEFC-kriteerit täyttävä karumman kasvupaikan kohde.	
Kuvio 434	Toimenpidekuvauksen ja esitetyn volyymin (40 %) perusteella kuviolle esitetty toimenpide vaikuttaisi valtapuuston osalta olevan enemmän harvennushakkuu kuin poimintahakkuu, joten nimi kannattaa muuttaa.	Toimenpide muutettu harvennukseksi.	
Kuvio 437	Puustoltaan luonnontilaisen kaltaista tuoretta ja kuivahkoa kangasta, joka liittyy eteläpuolelta arvokkaaseen kalliometsäkuviioon 447 ja rämekuviioon 440. Kuviolle merkittäviä METSO-arvoja. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Kuviolle esitetyt poimintahakkuu ja pienpuuston hoito ovat perustelluja ja esimerkillisen hyvin rajattu ja kohdentumisen osalta sekä ohjeistettuja toteutuksen osalta.	Ei muutoksia. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, joka asettaa alueelle hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsälle ominaista laajempaa tavoitteellista hoitotarvetta, jota pystytään tekemään heikentämättä alueen luontoarvoja. Tavoitteina alueen hoidolla on luontoarvojen säilyttämisen ohella alueen turvallisen käytön mahdollistaminen ja metsikön kehittäminen jatkossakin sen ominaispiirteiden mukaisesti monilajiseksi ja eri-ikäisrakenteiseksi.	
Kuvio 439	Runsaasti erilaisia luontoarvoja sisältävä, suoraan Lippajärven suojelualueeseen rajautuva lehtometsikkö on syytä nostaa arvometsien (C5) hoitoluokkaan. Kuvion luonnonhoitotoimenpiteisiin esitetään lisättäväksi jättämissä torjunta.	Nostettu hoitoluokkaan C5: PEFC-metsäsertifiointiin arvokas elinympäristö ja edustava moniarvoinen METSO-Kohde.	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoordinaattorille vieraslajien poistotoimien suunnittelua varten.
Kuvio 441	METSO-arvoja omaava mäntyvaltainen eri-ikäisrakenteinen, lahoppuustoinen sekametsä. Osa Viherkallionpuisto-Karamäen METSO-arvoja omaavien metsien kokonaisuutta (kuvioiden 437, 440, 447 ja 463 kanssa).	Ei muutoksia.	

Kuvio 443	Lippajärven luonnonsuojelualueeseen suoraan liittyvä, monipuolisesti erilaisia luontoarvoja sisältävä kuvio. Kuvioille on esitetty perusteltua huonokuntoisten puiden poimintaa (lahopuuta jättäen) ulkoilureitin reunaan sekä vähemmän perusteltua pienpuuston hoitoa. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5) ja lisäksi pienpuuston hoidon rajoittamista ulkoilureitin varren pienpuuston hoidon rajoittamista ulkoilureitin varren käsittelyyn, laiturin kohdan näkymän avaamiseen sekä kuvion halki kulkevan polun käyttöä haittaavan (eli polulle tunkevan) pienpuuston poistoon.	Nostettu hoitoluokkaan C5: PEFC-metsäsertifiointin arvokas elinympäristö ja edustava moniarvoinen METSO-Kohde sekä luonnonsuojelualueen suojavyöhyke. Pienpuuston hoidon ohjeistusta tarkennettu, myös rantaan (Is-alueen rajalle) jätetään käsittelemätön tiheikkö (lukuunottamatta laiturin näkymän avaamista)	
Kuvio 446	Esitetty 20 % poiminta mahdollista raskaimmillaan noin 35 järeän puun kaadon. Oletettavasti selvästi kevyemmällä toimenpiteellä saataisiin huonokuntoiset ongelmapuut rajatuilta osilta kuviota hoidettua. Jokunen runko näistä on syytä ohjeistaa jätettäväksi lahopuiksi.	Lahopuun jättäminen ohjeistettu. 20% toimenpidevoimakkuus on tarpeellinen jo tiheän, kauttaaltaan huonokuntoisen kuusiainan poistoon tien varrelta, joka pohjapinta-alalla mitattuna muodostaa noin 15 % alueen puustosta. Tämän lisäksi alueen reunalta on tarpeen poistaa myös huonokuntoisia lehtipuita, joten 35 runkoa ei ole aivan kaukaa haettu poistettavien puiden runkoomäärä.	
Kuvio 447	Viherkallionpuisto-Karamäen luonnonsuojelubiologisesti arvokkain kalliometsäkuvio sisältää monipuolisesti vaihtelevaa kalliomaiden ja kalliosten karujen kangasmetsien mosaikkia, luonnontilaisen kaltaista eri-ikäisrakenteista puustoa sekä merkittävästi myös lahopuuta. Samaa arvokasta luontokohdetta kuvioiden 437,440, 441 ja 463 kanssa. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Nostettu arvometsäluokkaan, laaja monipuolinen ja luonnontilainen kalliometsikkö.	
Kuvio 449	Moninaisia luontoarvoja omaava rinnenemä tien ja Lippajärven välissä. Suunnitelmasta ilmi käyvien luontoarvojen perusteella esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty etelälaidan ongelmapuiden kaato maalahopuiksi on perusteltua.	Ei muutoksia.	Kommentointiaineiston julkaisun jälkeen tietoon tullut Kauniaisten liito-oravaselvitys 2021 on osoittanut uusia liito-oravan ydinalueita Espoon ja Kauniaisten pohjoisrajalla. Uudet ydinaluetiedot koskevat suunnitelman luonnonhoitokuvia 449, 464, 465, 475, 476, 481, 483 ja 492. Kuvioille on lisätty tieto ydinalueista ja kuvioiden mahdolliset toimenpiteet työohjeineen on tarkastettu.
Kuvio 450	Lippajärven suojelualueeseen rajautuva melko monipuolinen, METSO-arvoja sisältävä vanhan metsän kuvio. Esitämme arvometsäksi (C5). Esitetty tienvarren kannalta ongelmallisten puiden poiminta on perusteltu. Kaadettujen runkojen jättäminen lahopuiksi kannattaa kuitenkin ohjeistaa yksiselitteisemmin, koska mitään asiassyytä välttää lahopuun lisäämistä tällä kuviolla tuskin on.	Nostettu hoitoluokkaan C5: PEFC-sertifioinnin arvokas elinympäristö, moniarvoinen METSO I-kohde ja luonnonsuojelualueen suojavyöhyke.	
Kuvio 451	Kuvioille ei ole esitetty toimenpiteitä. Esitämme lisättäväksi toimenpiteeksi kuvion pihtojen poiston poimintahakkuuna.	Harvan mutta hyväkuntoisen kadunvieri- ja tonttipuuston vähentämiselle ei ole perusteita. Lisätty kuvion tietoihin pihdan leviämisen seuranta ja nuorten pihtojen poisto tarvittaessa.	Pihdat viedään vieraslajikoordinaattorin tietoon. Espoon vieraslajinjakuksessa pihdasta: "Espoon kaupunki pyrkii poistamaan pihtojen siementaimia muiden metsänhoitotoimien yhteydessä. Myös luonnonsuojelualueella tehdään torjuntaa tarpeen vaatiessa. Asukkaita kehoitetaan huolehtimaan siitä, etteivät pihdat pääse leviämään tonttien ulkopuolelle."
Kuvio 454	Esitetty poimintahakkuu (20 %) on huonokuntoisten reunapuiden poistoksi melko raskas eli vastaa kevyttä harvennushakkuuta. Oletettavasti selvästi kevyemmälläkin poiminnalla ongelmapuut saataisiin poimittua. Lisäksi kuviolle on esitetty ilman perusteita ja ohjeistusta pienpuuston hoitoa. Kuvion pienpuuston monipuolisuuden (mm. eri-ikäistä tuomea) ja puuttuvien perusteiden takia esitämme pienpuuston mahdollisen käsittelyn rajaamista vain reunoihin.	Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%. Pienpuuston hoito on ohjeistusta tarkennettu, elinvoimaisten nuorten puiden ympärille tehdään kasvutillaa keskittyen parkkipaikan, tien ja tontin reunoille, vaalitaan eri-ikäisiä tuomia ja jätetään tiheikköjä alueen keskiösiin jäävän valta puuston ympärille.	
Kuvio 455	Kuvioille esitetty toimenpide on kuvauksen ja volyymin perusteella selkeä, melko voimakas harvennushakkuu, joten se kannattaa sellaiseksi myös nimetä (nyt poimintahakkuuna).	Eri-ikäisrakenteisen metsän käsittelyssä työajana poimintahakkuu on oikea toimenpide, kun puustoa poimitaan kaikista puustojaksoista kasvutillan avaamiseksi.	
Kuvio 461	Osa Viherkallionpuisto-Karamäen METSO-arvoja omaavien, pääosin luonnontilaisen kaltaisten kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, joka asettaa alueelle hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsälle ominaista laajempaa tavoitteellista hoitotarvetta, jota pystytään tekemään heikentämättä alueen luontoarvoja. Tavoitteina hoidolla alueen turvallisen käytön varmistaminen, luontoarvojen ja maiseman ylläpito sekä elinvoimaisen puuston kehittäminen.	
Kuvio 463	Merkittäviä METSO-arvoja omaava eri-ikäisrakenteinen sekametsä, joka on osa Viherkallionpuisto-Karamäen arvokkaiden metsäkuvioiden kokonaisuutta (mm. kuviot 437, 440, 441, 447 ja 463). Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty reunojen huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltu. Lahopuun jättö kannattaa ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää> jätetään).	Lahopuun jättämisen ohjeistusta korjattu. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, joka asettaa alueelle hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsälle ominaista laajempaa tavoitteellista hoitotarvetta, jota pystytään toteuttamaan heikentämättä alueen luontoarvoja. Tavoitteina hoidolla alueen turvallisen käytön varmistaminen, luontoarvojen ja maiseman ylläpito sekä elinvoimaisen puuston kehittäminen.	
Kuvio 464	METSO- ja liito-orava-arvoja sisältävä eri-ikäisrakenteinen metsikkö, joka on samalla osa Grännasin lehtopurolaakson ja sen läheisten metsien muodostamaa yhtenäistä, METSO-arvoja omaavien metsien laajempaa kokonaisuutta. Esitetty 20 % poimintahakkuu merkitsisi kuvion valta puuston selvää harventamista ja olisi ainakin METSO-arvojen ja todennäköisesti myös liito-oravan kannalta haitallinen. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5), poiminnan olennaista keventämistä sekä lahopuun jättämisen yksiselitteisempää ohjeistamista (voidaan jättää > jätetään).	Uuden liito-oravan elinympäristön ydinaluetiedon perusteella toimenpidevoimakkuutta on laskettu 10%. Tiheän vanhan ja kookkaan kuusiainan hallitsema rinnemetsikkö tien ja tonttien välissä vaatii puuston perusteellisen läpikäynnin ja huonokuntoisten reunavyöhykkeiden puiden turvallisen poiston. Alueella on paljon järeää runkoltaan heikentynyttä ja lahoa puustoa, joiden poimintaan hakkuussa keskitytään. Alueen luontoarvot huomioidaan lisäämällä turvallisen lahopuun määrää - lahopuustoisuuteen perustuva METSO II-luokitus kehittyä tulevaisuudessa varmasti METSO I-luokkaan - ja valta puuston hyväkuntoista havu- ja lehtipuuta jää tukemaan liito-oravan kulkureittiä ja elinympäristöä.	Kommentointiaineiston julkaisun jälkeen tietoon tullut Kauniaisten liito-oravaselvitys 2021 on osoittanut uusia liito-oravan ydinalueita Espoon ja Kauniaisten pohjoisrajalla. Uudet ydinaluetiedot koskevat suunnitelman luonnonhoitokuvia 449, 464, 465, 476, 481, 483. Kuvioille on lisätty tieto ydinalueista ja kuvioiden mahdolliset toimenpiteet työohjeineen on tarkastettu.

Kuvio 465	Luontoarvojen ja kuvion asiallisten hoitoperusteiden kannalta kuvio kannattaa jakaa kahdeksi kuvioiksi. Länsiosa on Grännasin arvokkaan lehtopurolaakson (Espoon LuonTo-kohde 83) pohjois- ja koillisosaa. Itäosa on edelliseen liittyvää tien ja asutuksen välimetsää, jonka itäosan poikki kulkee Vanha Turuntie. Esitetty 20 % poimintahakkuu on koko kuvion valtapuustoon suhteutettuna selvästi ylläriivon tilanteessa, jossa toimenpide on syystä rajattu vain tien ja tonttien reunojen huonokuntoisiin ongelmapuihin. Esitämme kuvion jakamista yllä kuvatulla tavalla ja vähintäänkin läntisen kuvion nostamista arvometsäksi (C5). Mikäli kuviojako ei tehdä, on koko nykyinen kuvio syytä osoittaa arvometsänä. Poimintahakkuuta on syytä keventää ja lisäksi lahoppuun jättö on syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin.	Kuvio jaettu kahdeksi kuvioiksi, numerot 465 (C5-arvometsä) ja 465.1 (C2-Ulkoilu- ja virkistysmetsä). Kuvio 465 sisältää läntisen Grännasin lehtopurolaakson ja uuden tiedon mukaan lisätyn liito-oravan ydinalueen osion ja 465.1 itäisen tien ja tonttien väliin jäävän osuuden. Kuvion 465 toimenpide tarkastettu tien varren ongelmapuita koskevaksi, voimakkuutta laskettu 10% ja lahoppuun jätön ohjeistusta korjattu (jätetään turvallista lahoppuuta, huolehdittava että lahoppuu ei päädy puroon). Kuvion 465.1 tien ja tonttien reunan poimintahakkuun voimakkuus ja työohjeet tarkastettu, ei muutoksia.	Kommentointiaineiston julkaisun jälkeen tietoon tullut Kauniaisten liito-oravaselvitys 2021 on osoittanut uusia liito-oravan ydinalueita Espoon ja Kauniaisten pohjoisrajalla. Uudet ydinalueetiedot koskevat suunnitelman luonnonhoitokuvia 449, 464, 465, 476, 481, 483. Kuvioille on lisätty tieto ydinalueista ja kuvioiden mahdolliset toimenpiteet työohjeeseen on tarkastettu.
Kuvio 474	Vanhapuustoinen kuivahkon kankaan mäntyvaltainen sekametsä, jolla on todettuja METSO-arvoja ja joka liittyy idässä suoraan Grännasin lehtopurolaakson arvokkaaksi todettuun luontokohteeseen. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5), koska on karumpien kangasmetsien "sarjassa" hyvä metsä. Esitetty reunojen huonokuntoisten puiden poimintahakkuu on perusteltu. Lahoppuun jättämiselle ei pitäisi olla mitään asiallisia esteitä, joten ohjeistus kannattaisi sen osalta muuttua yksiselitteisemmäksi (voidaan jättää> jätetään).	Ei muutoksia. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, joka asettaa alueelle hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsälle ominaista laajempaa tavoitteellista hoitotarvetta, jota pystytään tekemään heikentämättä alueen luontoarvoja. Tavoitteina hoidolla alueen turvallisen käytön varmistaminen, luontoarvojen ja maiseman ylläpito sekä elinvoimaisen puuston kehittäminen.	
Kuvio 476	Liito-orava- ja lehtoarvoja, jatkossa myös lahoppuarvoja, omaava monipuolinen sekametsäkuvio. Kuvion merkitystä luonnon monimuotoisuuden kannalta lisää vanha kulttuurihistoria sekä liittyminen Kauniaisten puolen suojelualueeseen. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, joka asettaa alueelle hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsälle ominaista laajempaa tavoitteellista hoitotarvetta, jota pystytään tekemään heikentämättä alueen luontoarvoja. Tavoitteina hoidolla alueen turvallisen käytön varmistaminen, luontoarvojen ja maiseman ylläpito sekä elinvoimaisen puuston kehittäminen.	Kommentointiaineiston julkaisun jälkeen tietoon tullut Kauniaisten liito-oravaselvitys 2021 on osoittanut uusia liito-oravan ydinalueita Espoon ja Kauniaisten pohjoisrajalla. Uudet ydinalueetiedot koskevat suunnitelman luonnonhoitokuvia 449, 464, 465, 476, 481, 483. Kuvioille on lisätty tieto ydinalueista ja kuvioiden mahdolliset toimenpiteet työohjeeseen on tarkastettu.
Kuvio 478	Kuvion lehtoarvojen kehittämisen kannalta melko tiheä pienpuusto on rakennepiirteensä suotava. Esitetylle tiheimpien haaparyhmien ryhmittäiselle raivaukselle ei ole esitetty varsinaisia perusteita, joten esitämme toimenpiteistä luopumista.	Pienpuuston hoidolla pyritään kehittämään nuoremman lehtipuujakson kasvuolosuhteita, jotta jaksosta kehittyvä tulevaisuudessa metsittyneelle rehevälle maatalousmaalle ominaista kookasta lehtipuustoa. Työohjeita täsmennetty tiheikköjen ja tavoitteiden osalta.	
Kuvio 483	METSO I-huokan edustava lehtometsäkuvio, joka rajautuu suoraan Kauniaisten puolen suojelualueeseen. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty vakiintuneen polun konkeloiden ja kaatumavaarassa olevien poiminta on perusteltua, kunhan tehdään harkinnalla ja ohjeistetaan suunnitelmaan lahoppuun jättäminen.	Nostettu hoitoluokkaan C5-arvometsä: Luonnonsojelualueen luontainen jatkumo, pefc-metsäsertifiointin arvokas elinympäristö. Lahoppuun jättäminen ohjeistettu.	Kommentointiaineiston julkaisun jälkeen tietoon tullut Kauniaisten liito-oravaselvitys 2021 on osoittanut uusia liito-oravan ydinalueita Espoon ja Kauniaisten pohjoisrajalla. Uudet ydinalueetiedot koskevat suunnitelman luonnonhoitokuvia 449, 464, 465, 476, 481, 483. Kuvioille on lisätty tieto ydinalueista ja kuvioiden mahdolliset toimenpiteet työohjeeseen on tarkastettu.
Kuvio 494	Huonokuntoisten puiden poimintahakkuu on kuviolla sen sijainnin ja vanhojen puiden määrän takia perusteltu, mutta esitetyllä 20 %-lla toimenpide tarkoittaisi raskaimmillaan jopa 120 järeän puun kaatamista kuviolta. Oletettavasti huonokuntoisten ongelmapuiden määrä on tätä huomattavasti vähäisempi eli esitämme toimenpiteen mallillistamista.	Pitkä ja leveimmältä kohdaltaan noin 30 metriä kapea vanhapuustoinen suojametsäkaistale rajautuu pitkältä länsirajaltaan asuintontteihin ja lähes koko itärajaltaan kävelytiehen. Valtapuuston alle on kehittynyt suojametsälle soveliaasti tiheämpää lehtipuustoa ja kuusta. Koko alueen puusto on tarkastettava ja huonokuntoiset pystyvuot on poimittava turvallisesti pois. 20% poimintahakkuulla alueen puuston yleiskuntoa saadaan parannettua merkittävästi, kuitenkin hyväkuntoisia valtapuita alueelle jättäen ja alueelle jäävä puusto kehittää metsänrakennetta edelleen suojametsälle sopivaksi tiheäksi ja eri-ikäisrakenteiseksi.	
Kuvio 500	Reunojen rajallisen määrän perusteella esitetty 20 % poimintahakkuu (=lievä harvennus) tuntuu toimenpiteenä ylimitoiteltulta. Esitämme sen mallillistamista. Kuvion maapohjankulumisongelman hillinnän takia ehdotamme myös esitetystä pienpuuston hoidosta luopumista.	Ei muutoksia. Tiheän vanhan metsikön poimintahakkuulla käsitellään sekä alueen pohjoisreunan huonokuntoista puustoa sekä vilkkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä olevan metsikön läpi kulkevia vakiintuneita polkuja uhkaavia huonokuntoisia puita. Alueen puuston rakenne on tulevaisuuden kannalta harmittavan painottunut vanhaan tiheässä asennossa kasvavaan puustoon, jolloin nuoremmille puustoosajaksille ei jää tilaa kehittyä. Poimimalla alueen vanhimma puustosta heikkokuntoiset pois, voidaan alueen metsän rakennetta kehittää tulevaisuudessa eri-ikäisrakenteeseen suuntaan mahdollistaen samalla alueen turvallisen ulkoilu- ja virkistyskäytön. Pienpuuston hoidossa on ohjeistettu jätettäväksi tiheikköjä suojaamaan maanpohjaa ja olemassa olevaa valtapuuston juuristoa.	
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry kommenttien liite: Kuviokohtaiset huomiot KARAKALLIO	Kuvio 507	Eitetty poiminta eli melko voimakas (30 %) harvennushakkuu on esitetty ilman riittäviä perusteita kuvion jo valmiiksi eri-ikäisrakenteeseen ja sekametsäiseen pohjoisosaan. Käsiteltäväksi esitetty osa rajoittuu suoraan Gubbmosenin eteläosan arvokkaisiin luontokuvioihin, jotka on ydinalueen osalta tunnistettu melko hyvin myös lmh-suunnitelmassa. Esitämme kuvion pohjoispuoliskon puuston jättämistä luontaiseen kehitykseen.	Kuvion pohjoisosan verrattain nuori sekapuusto kasvaa kahdessa hyvin tiheässä jaksossa ja puuston kehityksen kannalta on tärkeää että sekä aikavoksen että valtapuuston puustoa väljennetään pikaisesti. Hyvin tiheään puustoon tehtävä kiireinen 30% poimintahakkuu palvelee alueen puuston kehittymistä, kasvua ja pitkäikäisyyttä kasvutilaa vapauttamalla ja alueelle jätettävä turvallinen lahoppu lisää metsikön luontoarvoja. Ohjeistettu jätettäväksi käsittelemätön puustokaistale suon reunalle.
Kuvio 509	Vantaan puoleiseen Gubbmosenin suojelualueeseen suoraan rajoittuva METSO I-huokan metsä on perusteltua osoittaa arvometsäksi (C5). Lounaisosan reunaosan frisbeegolfraita kannattaisi kuvioita osaksi kuviota 512.	Nostettu hoitoluokkaan C5-Arvometsä: Luonnonsojelualueen luontainen jatkumo.	
Kuvio 520	Kuvauksen perusteella kyseessä lienee poimintahakkuun sijasta melko tavanomainen harvennushakkuu (30%), joten selvyiden vuoksi se kannattaisi sellaiseksi myös nimetä.	Muutettu työläji harvennuksiksi.	

Kuvio 521	Kuviolla vaihtelevat kuviotietojen kuvauksen mukaiset tiheät kuusivaltaiset osat sekä kuusta ja lehtipuuta kasvavat sekapuustoiset osat. Kuviolla on lisäksi vuosi vuodelta paheneva jättipalsamiongelma, jota esitetty harvennushakkuu sekä siitä seuraava valoisuuden lisääntyminen todennäköisesti pahentaa. Mikäli kuviolla tehdään harvennushakkuuta, on a) toimenpide syytä kohdentaa vain tiheimpiin kuusikko-osiin ja sekapuustoiset osat sekä pahimmat jättipalsamikeskittymät jättää rauhaan b) kuvio syytä osoittaa ja ottaa useampi vuotisen jättipalsamin torjunnan kohteeksi. Kuviotiedoissa kuvion puuston tiheys nostetaan esille syynä siihen, että kuvio ei ole "ulkoilijoiden käytössä". Kuviolla ei tosiasiassa tällä hetkellä eikä myöskään esitetyn harvennushakkuun jälkeen ole mitään sellaista "vetovoimatekijää", joka antaisi ulkoilijoille syytä poistua viereisiltä ulkoilureiteiltä. Tämä ei liene erityinen ongelma. Ottaen huomioon Lintuvaara-Monikon metsien koko ajan pahenevan kulumisongelman on vanhakantaista perustella hakkuita sillä, että niillä voitaisiin lisätä ihmisten liikkumista ulkoilureitistön ulkopuolella.	Työohjeita täsmennetty, maininta ulkoilijoista poistettu.	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoordinaattorille vieraslajien poistotoimien suunnittelua varten.
Kuvio 543	Karakallion arvometsäkokonaisuuden reunakuvio. Esitetty tienvarren pienpuuston vähentäminen on perusteltu, mutta koskee tosiaan vain noin 10 m vyöhykettä tien laidassa.	Ei muutoksia.	
Kuvio 544	Kuvion reunoille esitetty pienpuuston vähentäminen on ilmeisen perusteltua. Jättipalsamin torjunta kannattaisi lisätä lisätoimenpiteeksi.	Ei muutoksia.	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoordinaattorille vieraslajien poistotoimien suunnittelua varten.
Kuvio 549	Monipuolinen kahdeksan puulajin rinneremä, jonka kasvillisuus vaihtuu ylärinteen tuoreesta kankaasta keskrinteen lehtomaiseen kankaaseen, paikoin myös keskiravinteisen tuoreen lehdon laikkuja. Kuvio rajoittuu lännessä arvometsäksi nostettuihin kuvioihin 568 sekä 575. Esitämme myös tätä rinneremäkuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, joka asettaa alueelle hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsälle ominaista laajempaa tavoitteellista hoitotarvetta, jota pystytään tekemään heikentämättä alueen luontoarvoja. Tavoitteina alueen hoidolla on luontoarvojen säilyttämisen ohella alueen turvallisen käytön mahdollistaminen ja metsikön kehittäminen jatkossakin sen ominaispiirteiden mukaisesti monilajiseksi ja eri-ikäisrakenteiseksi.	
Kuvio 562.1	Vesitaloudeeltaan luonnontilaisen kaltainen korpi on Esossa harvinainen ja koko Etelä-Suomessa uhanalainen luontotyyppi. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Nostettu hoitoluokkaan C5-Arvometsä.	
Kuvio 567	METSO- ja liito-orava-arvoja omaava kuvio on osa Monikonkallion arvokasta luontokuviorypästä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Kuviotiedoissa mainitaan, että kuviolla on ulkoilureittejä. Todellisuudessa kuvioireitti sivuaa kuviota sen luoteislaidassa. Reitinvarren huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltua, lahoppuun jättösyitä ohjeistetaan yksiselitteisemmäksi (voidaan jättää > jätetään)	Ei muutoksia. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, joka asettaa alueelle hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsälle ominaista laajempaa tavoitteellista hoitotarvetta, jota pystytään tekemään heikentämättä alueen luontoarvoja. Tavoitteina alueen hoidolla on luontoarvojen säilyttämisen ohella alueen turvallisen käytön mahdollistaminen ja metsikön kehittäminen jatkossakin sen ominaispiirteiden mukaisesti monilajiseksi ja eri-ikäisrakenteiseksi. Työohjeisiin lisätty vakiintuneiden polkujen reunoilta poistettavat turvallista käyttöä uhkaavat huonokuntoiset puut. Lahoppuun ohjeistusta täsmennetty.	
Kuvio 574	Kuvion pienpuuston hyväksyttävissä oleva tiheys ja monipuolisuus sekä kuviolla jo näkyvä kuluneisuus antaa perusteet rajata esitetty pienpuuston hoito vain aivan ulkoilureittien lähimetreihin.	Ei muutoksia, toimenpide rajattu jo ulkoilureitin reunoille työohjeissa.	
Kuvio 576	Eri-ikäisrakenteinen sekametsäkuvio, jolla on hyvää suuntaan kehittyviä METSO-arvoja. Kuvio sijaitsee Monikonpuron suojelualueen ja muiden Monikon luontoarvoja omaavien metsäkuvioiden välissä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä, joka asettaa alueelle hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsälle ominaista laajempaa tavoitteellista hoitotarvetta, jota pystytään tekemään heikentämättä alueen luontoarvoja. Tavoitteina alueen hoidolla on luontoarvojen säilyttämisen ohella alueen turvallisen käytön mahdollistaminen ja metsikön kehittäminen jatkossakin sen ominaispiirteiden mukaisesti monilajiseksi ja eri-ikäisrakenteiseksi.	
Kuvio 576.1	Monipuolinen seitsemän puulajin sekametsäkuvio, jolla on merkitystä mm. METSO-arvojen ja liito-oravan kannalta. Osa Monikon luontoarvokuvioiden (mm. kuviot 549 ja 568) rypästä. Kuviolle esitetty pienpuuston harvennus on toimenpiteenä vailla perusteita eikä todellakaan edistä kuvion METSO-arvojen kehittymistä. Esitämme toimenpiteestä luopumista ja kuviota arvometsäksi (C5).	Hoitoluokkaan ei muutosta, alueen tavoitteellinen hoito C2-ulkoilu- ja virkistysmetsänä ei heikennä alueen luontoarvoja (liito-oravan kulkureitti säilytetään, lahoppuuston määrää ei vähennetä ja alueelle ominaisten puulajien elinvoimaisuudesta ja jatkuvuudesta pidetään huolta). Pienpuuston hoito on työohjeissa rajattu kasvutilan vapauttamiseen elinvoimaisten nuorten puiden ympäriltä ja tiheikköjä jätetään valtapuiden ympärille. Ei muutoksia.	
Kuvio 590	Puustoltaan luonnontilaisen kaltainen METSO II-luokan kalliometsä (osin kitumaan, osin kalliosta karua kangasmetsää) on osa Monikonkallion luontoarvoja omaavien metsäkuvioiden rypästä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, alueen hoito C2-hoitoluokan ulkoilu- ja virkistysmetsänä ei heikennä alueen luontoarvoja, mutta mahdollistaa turvallisen virkistyskäytön ylläpidon alueella, jonka läpi kulkee useita vakiintuneita polkuja ulkoilureittien välillä.	
Kuvio 591	Moninaisia METSO-arvoja omaava kuvio, joka sijaitsee osana Monikon luontoarvoja omaavien metsien rypästä (mm. kuviot 549, 568, 575 ja 592). Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, alueen hoito C2-hoitoluokan ulkoilu- ja virkistysmetsänä ei heikennä alueen luontoarvoja, mutta mahdollistaa turvallisen virkistyskäytön ylläpidon alueella, jonka läpi kulkee useita vakiintuneita polkuja ulkoilureittien välillä.	
Kuvio 592	Luontoarvoiltaan merkittävä METSO I-luokan sekametsäkuvio välittömästi Monikonpuron luonnonsuojelualueen länsipuolella. Kuviolle on esitetty kuvion länsilaidan ulkoilureitin varren huonokuntoisten puiden poiminta 20 % voimakkuudella. Esitetty kuvion länsilaidan ongelmapiuden poiminta on perusteltua, mutta esitetty volyymi on liioiteltua mahdollistaessaan harvennustöiden puustonkäsitteilyn. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5), toimenpiteen mallitilastamista pelkästään reunan aitoja ongelmapiuita koskeviksi sekä lahoppuun jätön yksiselitteisempää ohjeistamista (voidaan jättää > jätetään).	Ei muutoksia, alueen reunalla kulkevan ulkoilureitin lisäksi sen läpi kulkee vilkkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä olevia polkuja, joiden reunapuusto on myös saatettava turvalliseksi. Alueen hoito C2-hoitoluokan ulkoilu- ja virkistysmetsänä ei heikennä alueen luontoarvoja, valtaosa vanhoista hyväkuntoisista valtapuista säilytetään ja alueen lahoppuun määrää ylläpidetään toimenpiteissä, mutta mahdollistaa turvallisen virkistyskäytön ylläpidon alueella, jonka läpi kulkee useita vakiintuneita polkuja ulkoilureittien välillä. Lahoppuun jätön ohjeistusta tarkennettu.	

Kuvio 596	Kuvio on pohjoisosaltaan osa maakunnallisesti arvokasta Karakallion metsäkohdetta (Uudenmaan liitto 2019), mistä syystä se on sisällytetty myös Espoon Luonto-kokonaisuuteen (kohde 29) hieman aikaisempaa laajemmalla rajauksella. Selvyyden vuoksi kuvio kannattaisi nostaa arvometsien (C5) hoitoluokkaan. Kuvion halkaiseva ulkoilureitti toimii luontevana erityisen arvokkaan luontoalueen etelärajana. Reitin varrelta on tulevallekin suunnitelmakaudella perusteltua kaataa maalahopuiksi turvallisuusriskejä aiheuttavia puita, mutta varsinkin reitin pohjoispuolisella osalla puiden kaadon pitää perustua aitoon riskiin kaataa reitille. Esitetty 20 % poimintavolyymi on kuvion luontoarvojen ja varsinaisen hoitotarpeen kannalta turhan raskas toimenpide eli tarkoittaisi kuvion järeän puuston kunnioitettavalla kokonaisuudella maksimissaan lähes 180 järeän puun kaatamista. Todellinen kaatotarve kohdistuu huomattavasti pienempään puustomäärään, joten lukua kannattaa laskea.	Muutettu kunnossapitoluokka arvometsäksi. Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%.	
Kuvio 598	Moninaisia METSO-arvoja omaava kuvio, joka on samalla osa Monikonkallion arvokasta luontokokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty ulkoilureitin ja pääpolkujen varren huonokuntoisten puiden poiminta maalahopuiksi perusteltavissa.	Ei muutoksia, alueen hoito C2-hoitoluokan ulkoilu- ja virkistymetsänä ei heikennä alueen luontoarvoja, mutta mahdollistaa turvallisen virkistyskäytön ylläpidon alueella, jonka läpi kulkee useita vakiintuneita polkuja ulkoilureittien välillä.	
Kuvio 598.1	Soistunut, puustoltaan monipuolinen kangasmetsäpaine on syytä nostaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia.	
Kuvio 599	Esitetty poimintahakkuu on kuvion sijainnin takia perusteltu, joskin esitetty 20 % intensiteetti on kovin korkea. Esitetty pienpuuston hoito on syytä rajata vain reittien varteen.	Poiminnan toimenpidevoimakkuus laskettu 10% ja pienpuuston hoidon työohjeita täsmennetty tiheikköjen jätön osalta: Keskitetään alueen ulkoilureitin viereiseen laitaan, jätetään tiheikköjä lounaislaidalle ja valtapuiden ympärille.	
Kuvio 610	Kuviolle esitetyistä moninaisista toimista (huonokuntoisten puiden poiminta reitin varresta + nuorten koivujen harvennus + koko kuvion kattava pienpuuston vähennys) muodostuu turhan raskas toimenpidekokonaisuus. Olennaiset hoitotarpeet liittyvät reitin varteen, johon käsitellyt tulisi rajata.	Metsikköä kehitetään ulkoilu- ja virkistymetsänä, jolloin vilkkaassa käytössä olevat alueeseen rajautuvat ulkoilureitit ja alueella kulkevat vakiintuneet polut on tehtävä turvallisiksi. Lahoustoisella alueella on paljon vanhaa puuta, josta osa on heikentynyt kunnoiltaan ja poimittava turvallisesti pois alueelta. Toimenpiteellä ylläpidetään turvallisen lahoppuun määrää alueella jättämällä lahoppuuta maahan tai turvallisina tekopölköinä. Alueelle kehitettyä eri-ikäisrakennetta ja monilajista puustoa ylläpidetään tekemällä nuoremmille puusukupolville kasvutilaa tiheitä nuorten puiden ryhmiä harventamalla ja pienpuuston hoidolla, jotta alikasvoksen reservista löytyisi alueelle ominaisia kookkaita puita myös tulevaisuudessa kasvamaan. Vanhimpien puustojaksojen hyväkuntoiset puuyksilöt pyritään säilyttämään alueella mahdollisimman pitkään geenipankkina ja ylläpitämässä vanhan metsän rakenteita alueella. Alueen keskiosiin ja valtapuuryhmien ympärille jätetään tiheikköjä.	
Kuvio 615	Jättäpalsamin torjunta on syytä lisätä kuvion toimenpiteeksi.	Ei muutoksia.	Vieraslajihavainnot välitetään Espoon kaupungin vieraslajikoordinaattorille.
Kuvio 625	Monenlaisia luontoarvoja omaava kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Kuviolle esitetty ulkoilureitin reunan huonokuntoisten puiden poiminta on toimenpiteen perusteltu. Lahoppuun jättö syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään).	Metsikköä kehitetään ulkoilu- ja virkistymetsänä, jolloin vilkkaassa käytössä olevat alueeseen rajautuvat ulkoilureitit ja alueella kulkevat vakiintuneet polut on tehtävä turvallisiksi. Ulkoilu- ja virkistymetsän hoidossa otetaan huomioon alueen luontoarvot. Lahoppuun jätön ohjeistusta täsmennetty.	
Kuvio 630	Tällä sijainnilla ja jo havaitulla lieväällä metsäpohjan kuluneisuudella kannattaa säilyttää tiheä aluspuusto ja rajata pienpuuston hoito vain reunoille.	Täsmennetty työohjeita: Pienpuuston hoidossa tehdään kasvutilaa tiheään lehtipuualikasvokseen raivaamalla elinvoimaisten nuorten puiden ympäriltä häiritsevää pienpuustoa. Keskitetään pienpuuston hoidossa alueen reunoille, ulkoilureittien varsiin ja risteyskohtiin ja jätetään valtapuuryhmien ympärille ja alueen keskiosiin tiheikköjä.	
Kuvio 631	Esitetty yhdistelmä eli voimakas poimintahakkuu (20 %) sekä koko kuvion (tiheikköjä jättäen) kattava pienpuuston hoito on kokonaisvaikutukseltaan turhan raskas. Oletettavasti 10 % poiminta riittäisi ongelmapuiden poistoon, kulutusherkkyyden takia myös pienpuuston käsittelyä kannattaisi rajoittaa.	Asuintontteihin, liiketonttiin ja tiehen rajautuvan lähimetsän tiheä vanha valtupuusto ja tiheä alikasvos käsitellään kerralla alueen käytön turvallisuuden varmistamiseksi ja metsikön eri-ikäisrakenteen sekä monilajisen puuston ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi tulevaisuudessa. Tiheään valtupuustoon tehtävä puuston yleiskuntoa parantava poimintahakkuu antaa alueen turvallisuuden lisäämiseen lisäksi alikasvoksen nuorille puille paremmat valo-olosuhteet ja pienpuustonhoidolla vaikkodaan hyvin kasvuun lähteneitä nuoria puita jatkamaan kasvua avaamalla niille kasvutilaa myös puuston nuorempiin jaksoihin. Toimenpiteistä jätetään hyväkuntoiset puustoa kaikista puustojaksoista ylläpitämään alueelle ominaista maisemaan ja eri-ikäisrakennetta sekä tiheikköjä nuorempiin puustojaksoihin suojaamaan aluetta kulutukselta.	
Kuvio 632	Esitetty 30 % poimintahakkuu tarkoittaa käytännössä tämän vanhan sekametsäkuvion valtupuuston keskiraskasta harventamista. Virkistyskäytön, metsän tunnun sekä luontoarvojen kehittämisen kannalta valtupuuston nykyinen tiheys on ihan sopiva. Esitämme koko kuvion kattavan poiminnan muuttamista huonokuntoisten puiden poiminnaksi kuvion reunamilta. Tämä edistää merkittävästi osalla kuvion pinta-alasta myös harvennuksella tavoiteltuja, alikasvoksen kasvuolojen parantamiseen liittyviä tavoitteita.	Tiheään vanhaan tasaikäiseen metsään on tehtävä kasvutilaa puuston luontaisen uudistumisen mahdollistamiseksi, alikasvoksen nuoremmat puustojaksot eivät ole tällä tiheällä puustolla ja latvuserroksella päässeet muodostumaan luontaisesti. Toimenpide on ohjeistettu ulkoilureittien (kuvion reunat) sekä sen läpi kulkevien polkujen reunoihin keskittyväksi ja alueelle jätetään käsittelemättömiä sekapuuryhmiä sekä lahoppuuta. Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%.	
Kuvio 635	Esitetty toimenpideyhdistelmä eli laajempi 20 % poimintahakkuu sekä koko kuvion pienpuuston käsittely (tiheikköjä lukuun ottamatta) on turhan raskas. Poiminta kannattaa muuttaa huonokuntoisuuden takia ongelmallisten reunapuiden poiminnaksi. Kulutuksen hillitsemiseksi kuvion keskiosan pienpuuston on hyvä olla melko tiheää, reunoilla saattaa olla asiallista hoitotarvetta.	Ei muutoksia, alueen puuston ja metsän rakenteen kehittämisen kannalta toimenpiteet tonttien ja tien välisessä lähimetsässä ovat oikein mitoitettuja. Valtaosan vanhempien puustojaksojen säilytetään alueella ja alikasvoksen kasvutilan avaamisessa huomioidaan tiheikköiden jättäminen kulutuksen hillitsemiseksi ja suojaavuuden säilyttämiseksi kuten työohjeessa on ohjeistettu.	

Kuvio 644	Vanhapuustoinen, joskin puustoltaan vielä melko hyväkuntoinen sekametsäkuvio. Valtapuuston tiheys on virkistymetsäksi sopivalla tasolla. Maapohjan kuluneisuus näkyy. Kuviolle on esitetty melko raskasta poimintahakkuuta (20 %) sekä koko kuvion kattavaa pienpuuston hoitoa (toki valtapuuryhmien ympärille tiheikköjä jättäen). Poimintahakkuu on syytä rajata vain mahdollisiin ulkoilureittien ja voimalinjan vaikutuspiiriin huonokuntoisiin ongelmapuihin. Koko kuvion pienpuuston käsittely on niin ikään turhan mittava toimenpide mm. kulumisen hillinnän näkökulmasta. Toimenpide on syytä rajata ulkoilureittien reunamille.	Ei muutoksia, alueen puuston ja metsän rakenteen kehittymisen kannalta toimenpiteet ulkoilureittien rajaamassa ulkoilu- ja virkistymetsässä ovat oikein mitoitettuja. Valtaosa vanhempien puustoajaksojen säilytetään alueella ja alikasvoksen kasvutilan avaamisessa huomioidaan tiheikköjen jättö. Toimenpiteiden työohjeisiin on täsmennetty tiheikköjen jättö valtapuuryhmien ympärille ja alueen keskiosiin, huonokuntoisten valtapuiden poisto ja lahoppuun jättö.	
Kuvio 644.2	METSO- ja liito-orava-arvoja omaava monipuolinen sekametsäkuvio soveltuisi hyvin arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, tavoitteellinen hoito ulkoilu- ja virkistymetsänä ei heikennä alueen luontoarvoja.	
Kuvio 647	Esitetty poimintahakkuu on perusteltu. Kuvion pienpuusto on sen sijaan sen verran monilajista ja sijainnin kannalta sopivalla tiheydellä kasvavaa, että emme pidä pääosan kuviosta kattavaa pienpuuston vähentämistä erityisenä järkevänä. Lähinnä kannattaa huolehtia sen osalta siitä, että reunojen valoaukoissa ei ole liikaa tonttien kannalta haitallista liikavesakkoa.	Ei muutoksia, pienpuuston hoidossa huomioidaan tiheikköjen jättö	
Kuvio 649	Esitetty pienpuuston vähentäminen on syytä rajata selkeästi reittien läheisyyteen, jolloin kuvion keskiosa säilyy laajemmin tiheäpuustoisempana.	Ei muutoksia, tiheikköjen jättö ohjeistettu.	
Kuvio 650	Jo havaittavan kuluneisuuden hillitsemiseksi kannattaisi pitää pääosa kuviosta pienpuuston osalta melko tiheänä ja rajata hoito selkeästi ulkoilureittien läheisyyteen.	Ei muutoksia, tiheikköjen jättö ohjeistettu.	
Kuvio 656	Kuviolle on esitetty kuviotietojen lisätiedot-kohdassa pienpuuston käsittelyä, mutta toimenpide-esitystä ei ole kartoilla. Pienpuuston poisto muinaisjäänneksen osalta on perusteltua, mutta laajemmin sille ei vaikuttaisi olevan kuviolla perusteita.	Pienpuustonhoito lisäty tehtäviin toimenpiteisiin kiireisyysluokkaan 2022-2026. Toimenpiteen työohjeisiin ei muutoksia, kasvutilan vapauttaminen ja tiheikköjen jättö ohjeistettu.	
Kuvio 657	Esitetty pienpuuston vähentäminen on syytä rajata selkeämmin vain ulkoilureittien läheisyyteen, jolloin kuvion keskiosat jäisivät kulutuksen hillinnän kannalta suotuisampaan tilaan.	Tiheikköjen jättö ohjeistettu työohjeisiin jo riittävästi.	
Kuvio 659	Reitinvarren komea vanhapuustoinen männikkö. Sopisi valtapuuston huomattavan iän ja sen luoman lähimaisema-arvon takia arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, tavoitteellinen hoito ulkoilu- ja virkistymetsänä ei heikennä alueen luontoarvoja.	
Kuvio 664	Esitetty reunojen huonokuntoisten ongelmapuiden poimintahakkuu on epäilemättä perusteltu, mutta 20 % poimintavolyymi on kovin raskas. Suon suoja-työhyökkeen jätön huomioiden tarkoittaisi muulla kuviolla raskaimmillaan väljennys-hakkuutyypistä harvennusta. Poimittavien puiden määrä kannattaa vielä tarkemmin arvioida	Laskettu toimenpidevoimakkuutta 10%, keskitytään huonokuntoisten poistoon tonttien ja ulkoilureitin reunoilta.	
Kuvio 667	Moninaisten arvojen ja huomattavan vanhojen mäntyjen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Nostettu arvometsäksi: Metsälain vertainen kalliometsä asemakaava-alueella.	
Kuvio 669	Merkittävien METSO-arvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty reunojen huonokuntoisten puiden poimintahakkuu on perusteltua, mutta esitetty volyymi (20 %) lienee selvästi ylimitoitettu. Mahdollistaisi kuvion koolla ja valtapuuston runkomäärällä jopa 27 puun kaadon.	Ei muutoksia. Ulkoilureittien, kävelytien ja tiealueeseen sekä asuintontteihin rajautuvalla alueella on paljon kookasta vanhaa puustoa sekä lahoa puustoa. Aluetta hoidetaan kunnospitoloukan "Ulkoilu- ja virkistymetsä"-mukaisesti, jolloin alueen käytön turvallisuutta ylläpitävällä hakkuulla poistetaan huonokuntoista pystyvuuta jota alueelle ominaisesti on paljon. Toimenpiteessä jätetään lahoppua maastoon sekä valtaosa vanhasta puustosta paikalleen, jolloin alueen tärkeät ominaispiirteet, vanha puusto ja lahoppuun määrä eivät heikkene.	
Kuvio 671	Kuviotietojen perusteella pienpuuston määrä ja tiheys on kuviolle ihan sopiva ja koostumus melko monipuolinen. Esitetty pienpuuston hoito esitetään rajattavaksi vain reunoille	Tiheikköjen jättöä tarkennettu työohjeisiin, jätetään valtapuiden ympärille laajempia tiheikköjä.	
Kuvio 675	Kuvion suojametsäarvojen ja jo havaittavan maapohjan kuluneisuuden takia kuvion pienpuusto on järkevää säilyttää tiheänä. Nykyinen pienpuusto ei kuviotietojen perusteella ole edes huomattavan tiheä. Esitämme toimenpiteestä luopumista tai sen rajaamista vain reunojen lähimetreihin.	Pienpuuston hoidon ajankohtaa myöhästetty. Suojametsävaikutuksen säilyttämiseksi alueelle jätetään tiheikköjä, mutta uuden puusukupolven kasvattaminen vanhan valtapuuston alle on suojametsärakenteen ja kookaspuustoisien maiseman säilyttämiseksi tulevaisuudessa erityisen tärkeää ja siihen pienpuuston hoidolla voidaan suunnitelmakaudella vaikuttaa	
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry kommenttien liite: Kuviokohtaiset huomiot LINTUVAARA	Kuvio 682	Maastokäynnin ([nimi poistettu] 2015) havaintojen perusteella tällä puustoltaan monipuolisella lehtokuviolla lahoava runsaasti lahoppua (= METSO I). Kuvion arvoa lisää sen sijainti Uusmäen metsän (Espoo), Malminkartanon täyttömäen pohjoispuolisen metsän (Helsinki) ja Raappavuoren metsien (Vantaa) välisellä ekologisella yhteydellä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.
	Kuvio 683	Kuvio 683: Kuvio on ainakin vielä vuonna 2015 ([nimi poistettu]n maastokäynti) ollut runsaslahoppuista, METSO I-luokan vanhaa kuusivaltaista metsää. METSO-arvoja ei ole todettu/arvioitu suunnitelmassa. Esitämme kuviota silti arvometsäksi (C5). Kuvion arvoa lisää sen sijainti Uusmäen metsän (Espoo), Malminkartanon täyttömäen pohjoispuolisen metsän (Helsinki) ja Raappavuoren metsien (Vantaa) välisellä ekologisella yhteydellä.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.
	Kuvio 684	Kuvio 684: Kuvion sijainnin ja puuston luonteen (lähes puhdas kuusikko vähäisellä lehtisekapuulla) vuoksi esitetty poimintahakkuu on perusteltavissa. Kannattaa kuitenkin ohjeistaa jättämään osa kaadettavista rungoista maalahoppuiksi. Nykyluonteesta huolimatta arvoa lisää sijainti keskeisen tärkeällä länsi-itäsuuntaisella ekologisella yhteydellä.	Lahoppuun jätön ohjeistusta tarkennettu.

Kuvio 687	Kuvio 687: Elävän puuston ja lahpuuston osalta erittäin monipuolinen METSO-I-luokan lehtokuvio. Lahopuun määrä/ha ylittää selvästi METSO I-luokan 10 kuutiometriä/ha raja-arvon (suunnitelmassa arvioitu lahopuun määrään pohjautuva METSO-luokka alakanttiin). Kuvion arvoa lisää sen sijainti Uusmäen metsän (Espoo), Malminkartanon täyttömäen pohjoispuolisen metsän (Helsinki) ja Raappavuoren metsien (Vantaa) välisellä ekologisella yhteydellä. Kuvioita on havaittu ([nimi poistettu] 2015) Espoon ilmeisesti ainoa tunnettu etelänkävään (Phellinus feruginosus,NT) esiintymä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Muutettu arvometsä-hoitoluokkaan.	
Kuvio 688	Kuvio 688: Osa Uusmäenmerkittävää luontoarvokohdetta. Kuvioilla on merkitystä mm. luonnontilaisen kaltaisen puuston, lahpuuston ja soistuneisuuden takia. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 689	Kuvio 689: METSO-arvoja omaava kuvio Uusmäen arvokkaan luontoalueen pohjoisreunassa. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 690	Kuvio690:Tämä Uusmäen metsäalueen itäosan luontoarvoiltaan merkittävin yksittäinen kuvio on syytä nostaa arvometsäksi (C5). Perusteet käyvät hyvin ilmi suunnitelman Erityispiirteet-kohdasta.	Muutettu arvometsä-hoitoluokkaan.	
Kuvio 691	Kuvio 691:Monipuolisesti erilaisia luontoarvoja omaava (ks. suunnitelman Erityispiirteet-kohta) Uusmäen kuvio on syytä nostaa arvometsäksi (C5).	Muutettu arvometsä-hoitoluokkaan.	
Kuvio 692	Kuvio 692: Uusmäen metsäalueen ilmeisesti ainoa pähkinäpensaslehtokuvio on syytä nostaa arvometsäksi (C5).	Muutettu arvometsä-hoitoluokkaan.	
Kuvio 693.1	Kuvio 693.1: Uusmäenmetsäalueella vähemmistössä olevienkarujen kangasmetsien kelpo METSO-kuvio on syytä nostaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 694	Kuvio 694: Uusmäen LuonTo-kohteen keskellä sijaitsevalle, METSO-arvoja omaavalle sekametsäkuvioille on esitetty pienpuuston hoitoa. Kuvion puustorakenne (mukaanlukien pienpuuston tila) on monipuolinen ja puustonjatkokehityksen kannalta oikein hyvä, joten toimenpide on esitettyssä laajuudessa turha ja haitallinen. Ehdotettu pienpuuston hoito valtaosalla kuviota on syytä muuttaa vähien pähkinäpensaiden täsmähoidoksi. METSO-arvojen ja sijainnin takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, pienpuuston hoidossa on ohjeistettu tiheikköjen laajojen tiheikköjen jättö ja pähkinäpensaiden huomiointi. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä luontoarvot huomioiden.	
Kuvio 695	Kuvio 695: Uusmäen arvokkaaseen LuonTo-kohteeseen sisältyvä metsikkö, jolla on itsessäänkin selkeitä METSO-arvoja. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 696	Kuvio 696: Moninaisten luontoarvojen (sijainti osana UusmäenLuonTo-kohdetta, luonnontilaisen kaltainen puusto, METSO-arvot, liito-orava-arvot sekä kohtalainen lahpuustoisuus) takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 698	Kuvio 698: Esitetyllä 30 % poimintavolyymilla kyse vaikuttaisi olevan tavanomaisesta harvennushakkuusta. Pidämme toimenpidettä ylimitoitettuna ja esitämme sen korvattavaksi poimintahakkuulla, joka kohdennetaan kuvion koillisreunan (tie) ja lounaisreunan (paintball-alueen reuna) huonokuntoisiin puuihin. Olettavasti 10-20 % poimintavolyymi riittää hyvin.	Ei muutoksia. Tiheän valtakusikon alle on muodostunut heikosti alikasvosta, joten alueen kasvu- ja valo-olosuhteiden parantamiseksi on tarpeen väljentää kookkaita kuusia huonokuntoisista alkaen. Alueella on paljon ulkoilu- ja virkistyskäyttöä sekä paintball-alue, joiden turvallista käyttöä hallituu valtuuston käsittely tukee. Toimenpiteestä jätetään järeää lahoppuuta maastoon ohjaamaan alueen käyttö ja kulutusta vakintuneille poluille.	
Kuvio 699	Kuvio 699: METSO-arvojen ja sijainnin (= osa erityisen arvokkaiden kuvioiden ryppästä) takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 700	Kuvio 700: Esitetty 20 % harvennustyyppinen poimintahakkuu on tässä paintball-radan kuluttamassa ja vaurioittamassa vanhassa kuusikossa perusteltu. Pääosa toimenpidetarpeesta on radan alueella ja tuntumassa, väriammuntatoiminnan ulkopuolisella osalla kuviota toimenpiteet kannattaa rajata vain pääpolkujen käytölle ilmeistä turvallisuusriskiä aiheuttavien puidenpoimintaan maalahoppuiksi.	Ei muutoksia, toimenpide rajattu jo paintball-alueen sekä alueella kulkevien polkujen reunoille työohjeissa.	
Kuvio 703	Kuvio 703: METSO-arvojen ja sijainnin (= osa erityisen arvokkaiden kuvioiden ryppästä) takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 704	Kuvio 704: Moninaisten luontoarvojen (sijainti osana Uusmäen LuonTo-kohdetta, luonnontilaisen kaltainen puusto, METSO-arvot, liito-orava-arvot sekä kohtalainen lahpuustoisuus) takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 707	Kuvio 707: Tämä Uusmäen metsäalueen edustavin kalliometsien ja kalliosten kuivien ja kuivahkojenkankaiden mosaiikkikuvio on moninaisten, suunnitelmastakin ilmi käyvien luontoarvojen takia syytä nostaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 708	Kuvio 708: Uusmäen LuonTo-kohteen kaakkoisosan luontoarvoiltaan merkittävin kuusivaltainen metsäkuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Esitetyille poimintahakkuille on ilmeiset perusteet, mutta toimenpiteet on syytä rajata vain sähkölinjan ja tien kannalta ongelmallisten puiden alasottoon maalahoppuiksi. Muutama kirjanpainajan syönnöksiä sisältävä pystykuusi ei vielä tarkoita voimakasta kirjanpainajatuhoa. Jotta näin olisi, pitäisi olla näyttöjä eläviin ja elinkelpoisiin kuusiin leviämässä olevasta kirjanpainajaelosta. Jos kyseisten muutamien pystykuusten kirjanpainajaelo on dokumentoitu maastokaudella 2020, niin ne tuskin enää 2021 tuottavat uusia kirjanpainajia, vaan lähinnä harmittomia ja mahdollisesti jopa kirjanpainajia syöviä ja kurissa pitäviä muita hyönteislajeja.	Tarkennettu työohjeiden rajausta, poiminta tienvarren, sähkölinjan ja alueen vakiintuneiden polkujen reunojen huonokuntoisiin puuihin sekä mahdollisiin kirjanpainajakuusiin. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	

Kuvio 712	Kuvio 712: Liito-orava- ja METSO-arvojen sekä sijainnin (= osa merkittävää luontoarvokuvioiden rypystä) takia esittämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 714	Kuvio 714: Esitämme pienpuuston hoidon rajaamista vain länsiosan tien varren kannalta perusteltuun. Muualla kuviolle sopii tiheä pienpuusto.	Ei muutoksia, tiheiden alikasvoskuusiryhmien väljentäminen on tarpeellista myös muualla alueella. Alueelle jätetään kuitenkin tiheikköjä valtapuuryhmien ympärille.	
Kuvio 715	Kuvio 715: Monipuolinen kuvio, jonka puustolla on tärkeä rooli asutuksen ja metsässä kulkevien polkujen välisen näkymäsuojan säilyttäjinä. Moninaisten luontoarvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Maastokäynnin ([nimi poistettu] 2021) perusteella kuvion valtapuusto on tällä hetkellä vielä melko hyväkuntoista, mutta sen ikäistä, että suunnitelmakaudella oletettavasti kehittyä jokuun huonokuntoinen puu tonttien tai itälaidan polun varteen. Reunojen kannalta ongelmallisiin huonokuntoisiin puuihin kohdistuva poimintahakkuutarpeen arviointi (ja jokusen puun poiminta) suunnitelmakaudella on siis todennäköisesti perusteltu. Lahopuun jätto on syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää >jätetään). Kuvion runsas kuusialikasvos on tärkeässä roolissa näkymäsuojan (=länsipuolinen asutus) säilyttämisen kannalta, joten sen mahdollinen harvennus kannattaa joko jättää tekemättä tai ohjeistaa toteutettavaksi hyvin harkiten ja näkymäsuojatarve ymmärtäen. Maapohjan kulumisen hillinnän kannalta kuvion pienpuuston on joka tapauksessa hyvä olla jatkossakin tiheäpuoleinen.	Lahopuun jätto ohjeistettu. Alueen sijanti ja käyttö huomioiden sitä hoidetaan ulkoilu- ja virkistymetsän tavoitteiden mukaisesti, siten ettei alueen luontoarvoja heikennetä.	
Kuvio 716	Kuvio 716: Maastokäynnin ([nimi poistettu] 2016) muistiinpanojen sekä kuviotietojen Lisätiedot-kohdan perusteella kuviolla on myös joksia valtapuustoa vanhempia haapoja, joista osassa on liito-oravan käyttämiä koloja. Järeät haavat puuttuvat kuviotiedoista.	Haavat tarkastettu puustotietoihin.	
Kuvio 720	Kuvio 720: Kuviolla on ainakin vielä keväällä 2016 ([nimi poistettu]n maastokäynti) ollut useampia kolohaapoja, joten kuvio toiminee nykyisin osana liito-oravan ydinaluetta.	Aluetta ei ole rajattu liito-oravaselvityksissä liito-oravan ydinalueeksi. Alueelta on kuitenkin löytynyt liito-oravan papanapuita sekä se on osa liito-oravan kulkureittiä. Kookkaista kolohaavoista lisätty merkintä kuvion tietoihin.	
Kuvio 722	Kuvio 722: Monipuolinen, puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltainen metsikkö (METSO II), joka on osa samaa kolohaapaisten metsien keskittymää arvometsäksi osoitetun kuvion 721 kanssa. Esitämme myös tätä Uusmäen metsäalueen kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 723	Kuvio 723: Vähintään kuutta puulajia kasvava, omassa nuoripuustoisten metsien "sarjassaan" monipuolinen metsikkökuvio, jolle on esitetty pienpuuston hoitoa. Järkevää säilyttää Uusmäen alueella myös tiheäpuustoisia nuoria ja varttuvia metsiä mm. häiriöherkän eläimistön tarpeisiin. Esitämme toimenpiteistä luopumista.	Pienpuustonhoito poistettu suunnitelmakaudelta.	
Kuvio 724	Kuvio 724: Luonnonsuojellisesti arvokas METSO I-luokan Uusmäen metsäkuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Kuviolle on esitetty 20 % poimintahakkuuta, jossa "tien, ulkoilureitin ja vakiintuneiden polkujen ympäriltä poimitaan huonokuntoiset pystypuut pois". Kuvio ei rajaudu tiehen eikä ulkoilureittihin, joten mahdollinen poimintahakkuutarve rajautuu pääpolkujen mahdollisten aitojen ongelmapuiden (lähinnä konkelot) kaatoon maalahopuiksi. Esitetty poiminta on syytä mallitistaa järkeväksi sekä ohjeistaa kuvion luontoarvoja sekä hoitotarvetta vastaavaksi.	Toimenpideoimakuutta laskettu 10% ja rajausta tarkennettu vakiintuneiden polkujen reunapuustoon. Lahopuun jätön ohjeistusta tarkennettu. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä turvallisen käytön varmistamiseksi luontoarvot huomioiden.	
Kuvio 725	Kuvio 725: Luontoarvoiltaan erittäin merkittävä kuvio, jonka alueella kasvaa mm. huomattava osa Uusmäen alueen kaikkein järeimmistä haavoista. On myös tästä syystä laajan alueen tärkeimpiin kuuluvaliito-oravien ydinalue. Merkittävien METSO- ja liito-orava-arvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Kuviolle on esitetty 20 % poimintahakkuuta, jossa poimitaan huonokuntoiset valtapuu linjojen, vakiintuneiden polkujen ja ulkoilureittien reunoilta". 20 % kuvion valtapuuston runkoluvusta on yli 330 runkoa, mikä suuruusluokka on asiallisin ja hyväksyttävään poimintatarpeisiin nähden moninkertaisesti liikaa. Esitämme poimintahakkuun olennaista mallitillistamista ja selkeämpää keskittämistä aitoihin ongelmapuuihin. Voimalinjan ja ulkoilureitin kannalta ongelmallisten puiden poiminta on perusteltua. Sen sijaan vakiintuneiden metsäpolkujen osalta poiminnot on syytä kohdentaa vain mahdollisiin konkeloihin sekä muihin erityistä turvallisuusriskiä aiheuttaviin kuolleisiin tai huonokuntoisiin pystypuuihin. Luontoarvojen takia lahoppuun jätto on syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää >jätetään).	Toimenpideoimakuutta laskettu 10%. Lahopuun ohjeistusta tarkennettu. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä turvallisen käytön varmistamiseksi siten etteivät alueelta todetut luontoarvot heikkene.	
Kuvio 728	Kuvio 728: Metsikkö on rakenteeltaan ja puustoltaan sen verran monipuolinen ja sijainniltaan luontaiseen kehitykseen sopiva, että esitämme pienpuuston vähentämisestä luopumista.	Toimenpidettä siirretty kiireellisestä suunnitelmakauden ensimmäiselle puoliskolle. Toimenpide on tarpeellinen alueen metsän eri-ikäisrakenteen kehittämiseksi tulevaisuudessa.	
Kuvio 732	Kuvio 732: Kuvio rajautuu Helsingin puolella luonoltaan arvokkaisiin metsiin (liito-oravan elinalue, korpisuutta, lahoppuuta), mikä kannattaa huomioida myös Espoon puolen metsänhoidossa. Esitetty poimintahakkuu on perusteltua, mutta kannattaa huomioida kaatoratkaisuissa mahdollinen Espoon puolelle yltävä liito-oravaleikki sekä ohjeistaa jättämään lahoppuuta.	Tarkennettu kuviotietoja Helsingin puolella alueeseen rajautuvasta arvokkaasta luontokohteesta sekä liito-oravan kulkureitistä, joka jatkuu kuntarajan yli. Lahopuun jätön ohjeistusta tarkennettu.	
Kuvio 733	Kuvio 733: Kuvion luontoarvojen (METSO-lehto, vuodesta toiseen asuttu liito-oravien ydinalue, huomattavan järeät haavat, keskeinen rooli itälänsisuuntaisen ekologisen yhteyden kannalta) takia esitämme sitä arvometsäksi (C5). Lahopuun jätto poiminnoista on syytä kirjata yksiselitteisemmin (voidaan jättää >jätetään).	Lahopuun jätto ohjeistettu. Alueen sijanti ja käyttö huomioiden sitä hoidetaan ulkoilu- ja virkistymetsän tavoitteiden mukaisesti, siten ettei alueen luontoarvoja heikennetä.	
Kuvio 737	Kuvio 737: Moninaisten luontoarvojen (METSO, liito-orava, päihinäpensaat) takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetyt reunojen huonokuntoisten puiden poimintahakkuu sekä jalopuita avittava pienpuuston hoito ovat perusteltuja, kunhan toteutetaan liito-oravia haittaamattomasti ja järeitä kaadettavia puita lahoppuiksi jättäen.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	

Kuvio 738	Kuvio 738: Kuvioilla on kuvauksen perusteella myös ilmeisiä METSO-arvoja. Moninaisten luontoarvojen takia soveltuisi hyvin arvometsäksi (C5). Esitetty reunojen ongelmapiiden poiminta on perusteltua, mutta esitetty 20 % poimintaintensiteetti on kovin korkea.	Lahopuustoista vanhaa metsää reunustaa kolmelta sivulta ulkoilureitti, tie ja asuintonttien alue. Käsiteltävää reunavyöhykettä on pitkästi, joten toimenpideoimakuus on pidettävä riittävänä ulkoilu- ja virkistymetsän saattamiseksi turvallisiksi. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 745	Kuvio 745: Merkittäviä METSO- ja liito-orava-arvoja omaava kuvio kannattaa sen keskellä sijaitsevan pienien korpiokuvion tapaan osoittaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 747	Kuvio 747: Maastokäynnin (nimi poistettu) mukaan kuvio on lehtomaisen kankaan sijasta keskivanteista tuoretta lehtoa (OMaT), jonka puuston tiheys ja koostumus ovat lehdolle kaikin puolin sopivat. Esitetty koko kuvion pienpuuston hoito on toimenpiteenä ylimitoitettu ja sen lehtoluonteelle haitaksi. Esitämme toimenpiteen rajaamista vain tien varteen.	Tarkastettu kasvupaikkatyypin lehdoksi. Rajattu pienpuuston hoito tien ja tonttien reunalle.	
Kuvio 750	Kuvio 750: Jokunen poimittava runko on syytä ohjeistaa jätettäväksi maalahopuksi tai turvallisiksi tekopötkelöksi. Pienpuuston hoidossa on syytä ohjeistaa jättämään myös pajuja ja raitaa.	Lahopuun jätto ja lehtipuiden säästäminen kosteissa kohdin tarkennettu työhjeisiin.	
Kuvio 751	Kuvio 751: Esitetty kuvion pohjoislaitaan keskittyvä huonokuntoisten puiden poimintahakkuu on perusteltu, mutta toimenpide kannattaa todellakin rajata vain tien vaikutuspiiriin. Koko kuvion valta puuston määrän suhteutettuna esitetty 20 % poimintavolyymi on aikakorkea eli mahdollistaisi jopa 60 järeän puun poiminnan. Oletettavasti tien kannalta ongelmallisten puiden määrä on huomattavasti vähäisempi eli 10 % poiminta riittäisi. METSO- ja liito-orava-arvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Toimenpideoimakuutta laskettu 10%. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 756	Kuvio 756: Monipuolinen metsikkökuvio, joka täyttää kuvauksen perusteella luokan II METSO-kangasmetsän kriteerit (METSO-luokkaa ei annettu). METSO- ja liito-orava-arvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Metso-luokitus tarkastettu lahopuustoisuuden perusteella Metso II-luokkaan. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 758	Kuvio 758: Moninaisten luontoarvojen (METSO, liito-orava, järeät haavat, lahoppu) takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Lahopuun jätto on syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää> jätetään). Esitetty taimitenhoito kannattaa kohdistaa hyvin vahvasti alikasvoskuusen määrän vähentämiseen muiden puulajien hyväksi sekä kapealti ulkoilureitin varteen.	Lahopuun jätön ohjeistusta tarkennettu. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 767	Kuvio 767: Esitetty pienpuuston vähentäminen on syytä rajata vain voimalinjan ja ulkoilureitin reunaan. Muualla lähinnä pahentaisi vieraslajiongelmia (varsinkin jättipalsami). Vieraslajien poisto on syytä nostaa luonnonhoidon päätoimeksi.	Ei muutoksia, vieraslajihavainnot otetaan huomioon työmaasuunnittelussa ja poistetaan mahdollisuuksien mukaan osana toimenpiteitä.	Vieraslajihavainnot välitetään kaupungin vieraslajikoodinaattorille vieraslajinjakuksen mukaista suunnittelua varten.
Kuvio 768	Kuvio 768: METSO- ja liito-orava-arvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 775	Kuvio 775: METSO-, liito-orava- ja pienvesiarvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia. Tontteihin ja sähkölinjaan rajautuvaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 778	Kuvio 778: Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Perusteena kuvion METSO- ja liito-orava-arvot.	Ei muutoksia. Tontteihin, ulkoilureitteihin ja sähkölinjaan rajautuvaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 780	Kuvio 780: Moninaisten, suunnitelmastakin ilmenevien luontoarvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty poimintahakkuu on perusteltu ja hyvin ohjeistettu.	Ei muutoksia. Tontteihin, tien ja sähkölinjaan rajautuvaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 781	Kuvio 781: Lintumetsän merkittäviä METSO- ja liito-orava-arvoja omaava metsikkökuvio. Esitämme sitä arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia. Tontteihin, ulkoilureitteihin ja sähkölinjaan rajautuvaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 785	Kuvio 785: Luonteeltaan turhan heterogeeninen ja iso kuvio, jonka pohjois- ja eteläosa eroavat toisistaan suuresti. Pohjoisosan rakenne puulajisuhteiltaan monipuolisempi, eteläosa pelloille istutettua koivua (ks.ilmakuva). Kannattaisi jakaa kuvio kahtia jääskelänpolkua myöten. Kuvion koolla ja valta puuston runkokuvulla esitetty 20 % poimintahakkuu mahdollistaisi tältä 3,8 ha "mega-kuvioilta" jopa 480 isomman puun kaadon. Samaan aikaan toimenpide on kuitenkin rajattu ulkoilureittien ja tonttien reunan huonokuntoisten puiden poiminnaksi. Käytännössä toimenpidetarve kohdistunee muutama kymmeniinkin runkoihin. Kannattaa siis mällitellä poimintavolyymia. Lisäksi esitämme kuviolle luonnonhoitotoimenpiteenä jättipalsamitorjuntaa.	Kuvio on sijainniltaan, kasvupaikaltaan ja hoitotoimien tarpeeltaan yhdenmukainen, joskin pohjoisosan puusto onkin monipuolisempaa verrattuna eteläosan lähes puhtaaseen istutuskoivikkoon. Toimenpideoimakuudet ovat maksimipoistumaprosentteja alueen puuston pohjapinta-alasta, ei runkoluvusta. Alueen puuston runkoluku on noin 1200 runkoa hehtaarilla, josta noin puolet on kookkaimpia lehtipuuja, joihin poimintaa eritoten alueen reunoilla ja ulkoilureittien varsilla kohdistetaan. Mutta, alueen puuston pohjapinta-alasta 26,8 m ² /ha kookkaimmat lehtipuujauskot käsittelevät yli 26 m ² /ha, joten pohjapinta-alalla esitettyä 20% toimenpideoimakuuden poiminta käsittää noin 150 runkoa hehtaarilta ja käsiteltäviä puuston valtapuuden - noin 20 metriä - levyisiä reunavyöhykkeitä on kuviolla noin 700 metrin matkalla. Käsiteltävien reunavyöhykkeiden pinta-ala on karkeasti noin 14000 m ³ eli 1,4 hehtaaria. 150 rungon laskennallinen hehtaari poistuma 1,4 hehtaarin alueelta on noin 210 runkoa, joka on koko 3,8 hehtaarin alueen kokonaisrunkoluvusta, 4500 runkoa, melko pieni osa mutta varmasti riittävä alueen turvallisen käytön varmistamiseksi.	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoodinaattorille vieraslajien poistotoimien suunnittelua varten.
Kuvio 787	Kuvio 787: Kuvio täyttää luokan II METSO-kangasmetsän kriteerit luonnontilaisen kaltainen puustorakenteensa takia. On myös osa Lintumetsän arvokasta metsäaluetta. Lisäksi osalla kuviolla on merkitystä ainakin liito-oravieläinalueena. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Kuvion kuviotiedoissa lienee jotakin vikaa järeys-, pituus- ja runkolukutietojen osalta.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu ja virkistymetsänä. Puustotiedot tarkastettu kuviotietoihin.	

Kuvio 788	Kuvio 788: Monipuolinen, merkittäviä luontoarvoja (liito-orava, METSO, lahpuut, pähkinäpensaat) omaava kuvio, joka on myös osa Lintukallion pohjoisosan arvokkaiden metsien keskittymää. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty poimintahakkuu on perusteltu ja hyvin ohjeistettu. Kuvion laajempi pienpuuston hoito on sen sijaan tarpeeton ja kuvion luontoarvoillehaitaksi. Esitämme siitä luopumista tai vaihtoehtoisesti sen täsmentämistä vain pähkinäpensaiden täsmähoidoksi.	Ei muutoksia. Tontteihin rajautuvaa ja jatkuvassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene. Pienpuustonhoidon työohjeisiin lisätty tiheikköjen jättö myös kuvion eteläosan rinteeseen.	
Kuvio 801	Kuvio 801: Monipuolinen, merkittäviä luontoarvoja (METSO, liito-orava, lahpuustoisuus, pähkinäpensaat) omaava kuvio, joka on samalla osa Lintukallion pohjoisosan arvokkaiden metsien keskittymää. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty poimintahakkuu on perusteltu, kunhan lahpuun jättö ohjeistetaan yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään). Esitetty koko kuvion pienpuuston hoito on sen sijaan toimenpiteenä tarpeeton ja esitämme siitä luopumista tai vaihtoehtoisesti toimenpiteen rajoittamista vain pähkinäpensaiden täsmähoidoksi. Kuviolla on jo nyt havaittavaa aluskasvillisuuden kulumisongelmaa, jota ei kannata tietoen tahtoen pahentaa aluspuuston määrää vähentämällä.	Lahpuun jätön ohjeistusta tarkennettu. Alueen tiheää pihlaja-alkasvosta vähennetään pienpuustonhoidolla, muiden alikasvoksen nuorten puiden hyväksi. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä, siten ettei alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 817	Kuvio 817: Monipuolinen, runsaasti erilaisia luontoarvoja (METSO, liito-orava, lahpuusto) omaava metsikkö, joka on osa Lintukallionarvometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten, etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 818	Kuvio 818: Monipuolinen, runsaasti erilaisia luontoarvoja (METSO, liito-orava, lahpuut) omaava metsikkö, joka on samalla osa Lintukallion arvokkaiden rypästä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, vilkkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten, etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 819	Kuvio 819: Lintukallion metsäalueen arvokas kalliometsien edustaja, joka sisältää METSO-arvoja omaavia kalliisia kuivahkoja ja kuivia kankaita sekä kitumaan kalliolaikkuja. Puusto luonnontilaisen kaltaista. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, vilkkaassa ulkoilu- ja virkistyskäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten, etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 820	Kuvio 820: Reservinkallion luontoarvoiltaan merkittävien metsikkökuvio täyttää useita METSO-ohjelman alakriteereitä. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten, etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 820.1	Kuvio 820.1: Kuvion annettu METSO-luokitus on liian korkea eli ei täytä luokan I kalliometsän kriteereitä valtapuuston län tai muiden alakriteerien perusteella. Mikäli kuvion puuston rakenne on luonnontilaisen kaltainen, niin täyttää luokan II kriteerit.	Tarkastettu metso-luokitus.	
Kuvio 827	Kuvio 827:Ulkoilureittien risteyskohtien avaaminen (=pienpuuston kattava raivaus) perusteltu, esitetty ulkoilureittien varren pienpuuston hoito kannattaa muualla reitin varressa toteuttaa vain parin metrin vyöhykkeellä. Muualla kuviolla on järkevää säilyttää nykyinen monipuolinen pienpuusto tiheänä näkymäsuojan, metsän tunnun ja kulumisen hillinnän takia.	Ei muutoksia.	
Kuvio 840	Kuvio 840: METSO- ja liito-orava-arvoja omaava kuusivaltainen vanhan metsän kuvio, joka on samalla osa Lintukallion arvokkaiden metsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten, etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 841	Kuvio 841:Esitetty tontin reunojen huonokuntoisten puidenpoiminta perusteltua, joskin 20 % poimintavolyymi lienee tarpeeseen nähden ylimitoitettu. Pienpuuston tiheys ei ole kohtuuttoman tiheä eikä myöskään koostumukseltaan yksipuolinen, joten pidämme esitettyä pienpuuston hoitoa tarpeettomana.	Ei muutoksia. Lahpuustoisen ja vanhaa puustoa sisältävän kuvion kapean kaistalemainen muoto asuintonttien reunalla tuo tarvetta reuna- ja puuston käsittelyyn, jolloin poistettavan puuston määrä kasvaa ja 20% maksimivoimakkuus ei ole kaukaa haettu. Pienpuuston hoidolla voidaan vaikuttaa alueelle ominaisten mäntyjen uusiutumiseen ja näin maisemalle ja paikalle ominaisen puuston säilymiseen tulevaisuudessakin.	
Kuvio 845	Kuvio 845: METSO- ja liito-orava-arvoja omaava sekametsäkuvio, joka on samalla osa Lintukallion arvokkaiden metsikkökuvioiden rypästä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten, etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 846	Kuvio 846: Luonnontilaisen kaltainen hyvä METSO II-luokan kuivahkon kankaan kuvio, joka on samalla osa Lintukallion arvokkaiden metsikkökuvioiden rypästä. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten, etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 848	Kuvio 848: Kuviotietojen kuvauksen ja kuvion sijainnin takia kuvion toimenpiteeksi kannattaneet lisät poimintahakkuu. Toimenpiteen tarve on kuviotiedoissa avattu, mutta toimenpide-esitys puuttuu.	Lisätty huonokuntoisten puiden poimintahakkuu tehtäväksi samaan aikaan pienpuustonhoidon kanssa.	
Kuvio 859	Kuvio 859: Puustorakenteen ja puulajisuhteiden puolesta hyvin monipuolinen metsikkö, jonka luontoarvot kehittyvässä hyvään suuntaan lähivuosikymmeninä. Esitetty valtaosan kuvioista kattava pienpuuston hoito kannattaisi rajoittaa selkeästi vain ulkoilureittien varteen sekä nuorten mäntyjen ja tammien täsmähoidoksi.	Ei muutoksia, elinvoimaisten nuorten puiden kasvutilan avaaminen ja tiheikköjen jättö huomioitu työohjeissa.	
Kuvio 873	Kuvio 873: Jos tavoitteena on (kuten syytä olisi olla) säilyttää näkymäsuojaa tonttien ja ulkoilureitin välillä, kannattaa rajata esitetty pienpuuston vähentäminen selkeästi vain reitin lähimetreihin. Muualla pienpuuston koostumus sekä tiheys on aivan sopiva silleen jättämisen kannalta.	Ei muutoksia, pienpuuston hoito ohjeistettu näkymäsuojan säilyttämiseksi.	
Kuvio 878	Kuvio 878: Ulkoilureitin varren huonokuntoisten puiden kaato maalahopuiksi on perusteltua. Kannattaa kuitenkin ennen toimenpidettä varmistaa, että ko. puut (haapoja) eivät ole liito-oravien käytössä kolopuina (kuvio liito-oravien elinympäristöä).	Liito-oravatiedot tarkastetaan aina ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ja kolopuiden osalta käytetään tarkkaa harkintaa turvallisuusperusteisen kaadon tarpeesta ja toimista neuvotellaan ympäristökehuksen kanssa.	
Kuvio 891	Kuvio 891: Esitämme tätä monipuolista kuviota arvometsäksi (C5). Hyvä esimerkki puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisesta, METSO II-luokan kangasmetsästä.	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikkene.	
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry	Kuvio 913	Kuvio 913: Esitetyle pienpuuston hoidolle ei ole esitetty perusteita eikä ohjeistusta.	Toimenpide jäänyt virheellisesti kuviotietoihin, nyt poistettu.

kommenttien liite: Kuvikohtaiset huomiot KILO	Kuvio 914	Kuvio 914: Omassa sarjassaan hyvin edustava vanha- ja lahpuustoinen METSO I-luokan kallioiden kangasmetsäkuvio. Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanha- ja lahpuustoinen metsien kokonaisuutta ollen todennäköisesti sen arvokkain yksittäinen kuvio. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Muutettu hoitoluokkaan arvometsä.	
	Kuvio 915	Kuvio 915: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanha- ja lahpuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5)	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikennetä.	
	Kuvio 916	Kuvio 916: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanhapuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikennetä.	
	Kuvio 917	Kuvio 917: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanhapuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikennetä.	
	Kuvio 920	Kuvio 920: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanha- ja lahpuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikennetä.	
	Kuvio 921	Kuvio 921: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanha- ja lahpuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikennetä.	
	Kuvio 922	Kuvio 922: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanha- ja lahpuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikennetä.	
	Kuvio 924	Kuvio 924: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanha- ja lahpuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikennetä.	
	Kuvio 925	Kuvio 925: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanha- ja lahpuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä alueen turvallisen käytön mahdollistamiseksi, siten ettei alueen luonto- ja maisema-arvoja heikennetä.	
	Kuvio 926	Kuvio 926: Osa Kilonkallion arvokasta luontoaluetta (Espoon LuonTo-selvityksen kohde 144). Kuvio on vaihtelevasti metsittynyttä reheväpohjaista entistä maatalousmaata, jonka halki virtaa osin luonnonmukainen puro. Sijainnin ja nopeasti kehittyvien luontoarvojen takia esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, asuinalueen reunalla sijaitsevaa ja vilkkaassa ulkoilukäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
	Kuvio 927	Kuvio 927: Kilonkallion arvokkaaseen luontokohteeseen (Espoon LuonTo-selvityksen kohde 144) keskeisesti kuuluva hyvä METSO I-II-luokan rinnemetsäkuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Hoitoluokka muutettu arvometsäksi.	
	Kuvio 928	Kuvio 928: Lehdoksi melko nopeaksi palautumassa olevaa metsittyvää entistä niittyä. Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta luontoaluetta (Espoon LuonTo-selvityksen kohde 144). Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5). Kuvioille ei ole tälle suunnitelmakaudelle esitetty toimenpiteitä, mutta Lisätiedot-kohdassa esitetään, että "tulevaisuudessa raivattava alueen pienpuustoa ja pensaskasvustoa perinnebiotoopin ylläpitämiseksi. Aika on jo ajanut vuosia sitten ohitse alueen perinnebiotooppiarvojen palauttamisesta eikä ko. arvoja pystytä pelkillä pienpuuston toistuvilla raivaamisilla edes palauttamaan. Kuvion pidemmän tähtäimen kehittämistavoitteeksi on syytä ottaa luontaisen metsittymisen jatkuminen, jonka päässä on monilajinen, eri-ikäisrakenteinen ja lahpuustoinen tuoreen ja kostean lehdon piirteitä omaava lehto.	Hoitoluokka muutettu arvometsäksi. Annetaan metsittyä.	
	Kuvio 930	Kuvio 930: Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta LuonTo-kokonaisuutta (kohde 144) ja se on asianmukaisesti huomioitu arvometsänä (C5). Luonto- ja virkistysarvojen ohella kuviolla on rooli myös näkymä- ja melusuojana Turuntien ja Kilonkallion ydinosan välillä. Luontoarvojen näkökulmasta esitetty alikasvukuusen määrän vähentäminen voisi olla perusteltua, mutta suojametsäominaisuuksien kehittymisen kannalta runsaasta alikasvoksesta (varsinkin kuusi) on enemmän hyötyä kuin haittaa. Esitettyille muulle pienpuuston hoidolle ei ole esitetty asialperusteita. Esitämme kaikista toimenpiteistä luopumista.	Pienpuuston hoito on hyvin ohjeistettu ja alueen kuusetumisen välttämiseksi se on tärkeä tehdä.	
	Kuvio 931	Kuvio 931: Osa Kuninkaistenkallion arvokasta vanha- ja lahpuustoinen kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, asuinalueen reunalla sijaitsevaa ja vilkkaassa ulkoilukäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 933	Kuvio 933: Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta LuonTo-kokonaisuutta (kohde 144). [nimi poistettu]n maastokäynnin sekä metsäsuunnitelman tietojen perusteella hyvää, luonnontilaltaan edustavaa METSO I-II-luokan kangasmetsää. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Hoitoluokka muutettu arvometsäksi.		
Kuvio 934	Kuvio 934: METSO I-luokan arvokasta lehtomaista kangasta sekä osin keskivirveistä tuoretta lehtoa (OMaT). Lisäksi kuviolla liito-oravan elinympäristöä. Kuvio on myös osa Espoon LuonTo-selvityksessä arvokkaaksi todettua Kilonkallion luontoaluetta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, asuinalueen reunalla sijaitsevaa ja vilkkaassa ulkoilukäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.		
Kuvio 935	Kuvio 935: Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta LuonTo-kokonaisuutta (kohde 144). [nimi poistettu]n maastokäynnin sekä metsäsuunnitelman tietojen perusteella hyvää, luonnontilaisen kaltaista METSO I-II-luokan kangasmetsää. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, asuinalueen reunalla sijaitsevaa ja vilkkaassa ulkoilukäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.		

Kuvio 937	Kuvio 937: Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta Luonto-kokonaisuutta (kohde 144). [nimi poistettu]n maastokäynnin sekä metsäsuunnitelman tietojen perusteella hyvää, puustorakenteeltaanluonnontilaisen kaltaista METSO II-luokan kangasmetsää. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, asuinalueen reunalla sijaitsevaa ja vilkkaassa ulkoilukäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 938	Kuvio 938: Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta Luonto-kokonaisuutta (kohde 144). [nimi poistettu]n maastokäynnin sekä metsäsuunnitelman tietojen perusteella hyvää, puuston luonnontilan osalta edustavaa METSO II-luokan kitumaan kalliometsää sekä kallioista karua kangasmetsää. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, asuinalueen reunalla sijaitsevaa ja vilkkaassa ulkoilukäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 939	Kuvio 939: Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta Luonto-kokonaisuutta (kohde 144). [nimi poistettu]n maastokäynnin sekä metsäsuunnitelman tietojen perusteella hyvää, luonnontilaisen kaltaista METSO I-II-luokan kangasmetsää. Kuvio on syytä osoittaa arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, asuinalueen reunalla sijaitsevaa ja vilkkaassa ulkoilukäytössä olevaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten etteivät sen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 946	Kuvio 946: Liito-orava- ja METSO-arvojen sekä sijainnin (= eteläpuolella erittäin arvokas kuvio 960) takia kuvion luontoarvoja on syytä pitää sen verran merkittävänä, että esitämme sitä arvometsäksi (C5). Esitetyt hyvin rajatut toimenpiteet (poininta sekä pienpuuston hoito) perusteltuja, lahoppuun jättäminen syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään).	Lahoppuun jätön ohjeistusta tarkennettu. Polkujen halkomaa aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä asuintontteihin ja ulkoilureittiin rajautuvan sijainnin vuoksi.	
Kuvio 947	Kuvio 947: Järjestömaastokäynnin perusteella kuviolla on perusteita esitettyyn poinintaan (=muutama lahovikainen lehtipuu tien varressa). Esitetylle pienpuuston hoidolle ei sen sijaan ole perusteita eli nykyinen tiheys on rehevähajaiselle kuviolle kaikin puolin sopiva.	Ei muutoksia, suunnitelmakauden toisella puoliskolla 2027-2031 pienpuusto hoidetaan raivaamalla kasvutilaa elinvoimaisille nuorille puille vesakkoon, jotta alueelle ominaista lehtipuustoa voidaan ylläpitää myös tulevaisuudessa.	
Kuvio 948	Kuvio 948: Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta luontokohdetta (Espoon Luonto-kohde 144) ja itsessäänkin arvokas METSO II-luokan lehtona ja lehtomaisena kankaana. Kuvio täyttää myös luontotyyppinä vaarantuneiksi luokiteltujen jalopuustoisten kangasmetsien ja pähkinäpensalehtojen kriteerit. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty pähkinäpensaita haaittaavan vesakon vähentäminen on perusteltua, mutta laajemmin kuvion pienpuustoa ei kannata käsitellä.	Hoitoluokka tarkastettu arvometsäksi: Pähkinäpensalehto, luonnonsuojelulain luontotyyppi.	
Kuvio 949	Kuvio 949: Esitetty pienpuuston hoito kannattaa rajata vain muusta puustosta kärsivien pähkinäpensaiden sekä kävelytien reunan täsmähoidoksi. Perusteena nykyisen pienpuuston monipuolisuus sekä rehevähajaiselle kuviolle sopiva tiheys.	Ei muutoksia, toimenpide ohjeistettu pähkinäpensaiden ja elinvoimaisten nuorten puiden kasvutilan vapauttamiseksi. Lisätty työohjeisiin tiheikkö jätettäväksi alueen etelälaidalle.	
Kuvio 950	Kuvio 950: Kuvio on osa Kilonkallion arvokasta luontokohdetta (Espoon Luonto-kohde 144) ja siitä on kehityksessä hyvä ja monipuolinen jalopuustoisten kangasmetsien (luontotyyppinä vaarantunut) edustaja. Kuviolla kasvaa myös jonkin verran nuorta pähkinäpensasta, mitä ei ole mainittu kuviotiedoissa. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Kuviolle on esitetty kuvion eteläosaan painottuvaa, puulajisuhteita tasaavaa pienpuuston hoitoa. Esitetylle toimenpiteelle on maastokäynnin perusteella tietyt perusteet, mutta sen ohjeistusta kannattaa hieman täsmentää. Selkein hoitotarve liittyy ulkoilureitin varteen. Muualla kannattaa keskittyä lähinnä elinkelpoisia jalopuita (mukaan lukien pähkinäpensas) haaittaavan pihlajan maltilliseen vähentämiseen. Kuvion puuston tulevan monipuolisuuden kannalta on kuitenkinärkevää säästää riittävästi myös puumaisiksi kehittyviä pihlajia.	Työohjeisiin täydennetty erityisesti jätettäväksi jalopuut. Muutoin ei muutoksia, asuinalueen ja koulun tontin väliin jäävää metsikköä hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä, siten etteivät alueen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 960	Kuvio 960: Luontoarvoiltaan merkittävä kuvio, jolla on vallitsevan kallioiden kuivahkon kankaan ohella hieman myös tuoretta kangasta sekä kitumaan kalliomaalaikkua. [nimi poistettu]n parin vuoden takaisella maastokäynnillä on arvioitu lahoppuun määrän ylittävän 10 kuutiometriä/ha rajan, jolloin täyttää METSO I-luokan kangas- ja kalliometsien kriteerit. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty tonttien reunojen huonokuntoisten puiden poininta on perusteltavissa, lahoppuun jättö kuitenkin syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään).	Lahoppuun jätön ohjeistusta tarkennettu, asuintonttien reunustamaa metsikköä hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten etteivät sen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 964	Kuvio 964: Osa Ruotukallion vanha- ja lahoppuustoista kallio- ja kangasmetsäkokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Lahoppuun jättö syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää-> jätetään).	Lahoppuun jätön ohjeistusta tarkennettu, tiheän polkuverkoston halkomaa metsikköä hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten etteivät sen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 967	Kuvio 967: Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Perusteena kuvion liito-orava- ja METSO-arvot.	Ei muutoksia, tiheän polkuverkoston halkomaa metsikköä hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten etteivät sen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 973	Kuvio 973: Osa Ruotukallion METSO-arvoja omaavaa vanhojen kallio- ja kangasmetsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, tiheän polkuverkoston halkomaa metsikköä hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten etteivät sen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 974	Kuvio 974: Soistunut sekapuustoinen painanne, joka on osa Ruotukallion METSO-arvoja omaavien kangas- ja kalliometsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Muutettu hoitoluokka arvometsäksi: Soistunut luonnontilainen kasvupaikka karumpien kasvupaikkojen keskellä.	
Kuvio 975	Kuvio 975: Vanhapuustoinen, puustoltaan luonnontilaisen kaltainen kalliometsäkuvio. Osa Ruotukallion METSO-arvoja omaavaa vanhojen kallio- ja kangasmetsien kokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, tiheän polkuverkoston halkomaa metsikköä hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten etteivät sen luontoarvot heikkene.	
Kuvio 979	Kuvio 979: Ylispuustoiselle taimikkokuviolle valtapuuston iän perusteella annettu METSO-luokka on virheellinen tilanteessa, jossa kuvion valtapuuston muodostavat kuvion nuoret puut.	Metsäluokitus poistettu kuviolta.	
Kuvio 980	Kuvio 980: Vanhapuustoinen METSO II-luokan kalliometsä sopisi hyvin arvometsäksi (C5).	Muutettu hoitoluokka arvometsäksi: Metsälain 10§ vertainen kalliometsikkö asemakaava-alueella.	
Kuvio 981	Kuvio 981: Monipuolinen eri-ikäisrakenteinen metsikkö, joka on osa Ruotukallion METSO-arvoja omaavaa laajempaa kangas- ja kalliometsäkokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Ei muutoksia, tiheän polkuverkoston halkomaa metsikköä hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten etteivät sen luontoarvot heikkene.	

Kuvio 992	Kuvio 992: METSO-arvoja omaava luonnontilainen kaltainen kalliometsäkuviu kannattaisi nostaa arvometsäksi (C5).	Muutettu hoitoluokka arvometsäksi: Metsälain 10§ vertainen kalliometsäkuviu asemakaava-alueella.	
Kuvio 993	Kuvio 993: Maatalousmaalle luontaisesti metsittynyt monipuulajinen kulttuurilehto. Esitetty pienpuun vähentäminen kannattaa rajata vain ulkoilureitin varteen sekä pellon reunaan (kuvion itäältä), jolloin loppuosalla kuviota puuston luontainen kehitys saisi jatkoa.	Lisätty työohjeisiin tiheikköjen jätto alueen keskiosiin.	
Kuvio 996	Kuvio 996: Ruutustuksen keskiosan monipuolinen, eri-ikäisrakenteinen rehevä sekametsä, jolla on merkitystä METSO-arvojen ja liito-oravan kannalta. Esitetty ulkoilureitin huonokuntoisten reunapuiden poiminta on perusteltua, lahoppuun jätto syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään). Kuvion nuori ja nuorehko, puulajikoostumukseltaan monipuolinen sekapuusto on tiheyden ja puulajisuutensa perusteella kehittynyt täysin luontaisesti vanhojen suojuspuiden alle. Tiheydestä huolimatta esitämme, että valtaosa kuviosta jätetään luontaiseen kehitykseen (=itseharveneminen) ja pienpuustoa vähennetään vain ulkoilureitin reunalta.	Lahoppuun jätön ohjeistusta tarkennettu. Pienpuuston hoidon ohjeistusta tarkennettu, tiheiköitä jätetään ulkoilureittien ulkopuolisille alueille.	
Kuvio 1000	Kuvio 1000: Luontaisesti kehittynyt seitsemän puulajin sekametsikkö muutaman vanhan ylispuumännyn alla. Erinomainen kehityspotentiaali luontoarvojen jatkokehityksen kannalta eikä sijaintiaan edellytä hoitamista. Esitämme, että ehdotetusta pienpuuston hoidosta luovutaan.	Pienpuuston hoito on tarpeellinen suunnitelmakaudella alueen nuorempien puustoosajaksien kehittämiseksi. Elinvoimaisten nuorten puiden ympärille tehdään toimenpiteessä kasvutilaa ja valtapuuryhmien ympärille jätetään tiheiköitä.	
Kuvio 1008	Kuvio 1008: Kannattaa ohjeistaa säästämään taimikonhoidossa myös nuoret tuomet, joilla on erityismerkitystä kuvion tulevan puustorakenteen kerroksellisuuden kehittymisen kannalta. Vanhojen tammien olemassaolon takia perusteita on myös elinkelpoisimpien nuorten tammien täsmäpaapomiselle.	Lisätty työohjeisiin tuomien ja tammien täsmäpaapominen.	
Kuvio 1010	Kuvio 1010: Maapohjan kulumisen ehkäisemiseksi kannattaisi antaa aluspuuston tiheyttä edelleen ja rajata esitetty pienpuuston hoito vain reitin varteen ja mahdollisesti pellon puolelle tunkevaan vesakkoon.	Tiheikköjen jättoä tarkennettu työohjeisiin, jätetään ulkoilureittien ulkopuolelle laajempia tiheiköitä.	
Kuvio 1011	Kuvio 1011: Puustotietojen perusteella ilmeinen lehtokuviu. Esitetty huonokuntoisten puiden poiminta on toimenpiteenä perusteltu. Esitämme kuitenkin ehdotetusta pienpuuston hoidosta luopumista. Kuvion pienpuusto on monipuolinen (mm. merkittävästi tuomea ja raitaa) ja rehevähajaiseksi metsiköksi sopivan tiheä. Lisäksi metsäsuunnitelmassa esitetään tällä hetkellä kaikkien Lansanpuonpuuston kuvioiden osalta taimikonhoitoa tai pienpuuston harventamista, mikä yksipuolistaa turhan paljon laajemman alueen tulevaa metsikkönäkymää ja metsien jatkokehitystä.	Tarkastettu kasvupaikkatyyppi lehdoksi. Rajattu pienpuuston hoito ulkoilureitin reunalta.	
Kuvio 1014	Kuvio 1014: Monenlaisten luontoarvojen, jotka todettu myös suunnitelmassa, takia kuvio on syytä nostaa arvometsäksi. Esitetty ulkoilureitin huonokuntoisten reunapuiden poimintahakkuu suunnitelmakaudella on perusteltua, lahoppuun jätto syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään). Esitettylle lähes koko kuvion pienpuuston hoidolle ei ole riittäviä perusteita. Heikentäisi luontoarvoja ja metsän tuntua sekä altistaisi kuvion maapohjaa pahenevalle kulutukselle. Toimenpide on syytä rajata vain ulkoilureitin reunaan.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä siten ettei sillä olevat luontoarvot heikkene. Lahoppuun ja tiheikköjen jätön ohjeistusta tarkennettu.	
Kuvio 1018	Kuvio 1018: Kuvion luontoarvojen takia lahoppuun jätto syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään).	Lahoppuun jätön ohjeistusta täsmennetty.	
Kuvio 1019	Kuvio 1019: Esitetty reitin reunapuuston huonokuntoisten puiden poiminta suunnitelmakaudella on perusteltua. Kuvion selkeiden luontoarvojen takia lahoppuun jätto syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään).	Lahoppuun jätön ohjeistusta täsmennetty.	
Kuvio 1023	Kuvio 1023: Liito-oravan ydinaluekuviu, jolla myös merkittäviä METSO-arvoja. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty poimintahakkuu on perusteltu, mutta jo valmiiksi kulutuksesta kärsivän kuvion pienpuuston esitetty harventaminen ei ole järkevää. Esitämme toimenpiteen rajaamista vain ulkoilureittien varteen sekä haapavesakosta kärsivän pähkinäpensaiden täsmähoidoksi.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti lähimetsänä sen keskeisen sijainnin asuinalueiden keskellä vuoksi. Pienpuustonhoito rajattu työohjeissa, tiheikköjen jätto ohjeistettu.	
Kuvio 1025	Kuvio 1025: Esitetty poimintahakkuu perusteltu, mutta esitetty koko kuvion pienpuuston ei. Käsitelly kannattaa rajata vain ulkoilureitin reunaan.	Tiheikköjen jätto ulkoilureittien väliin listätty työohjeisiin.	
Kuvio 1032	Kuviolla 1032: Kuviolla perustellu pienpuuston vähentämistarve on ulkoilureitin lähimetricien alueella. Jos muualla toimitaan, niin kannattaa jättää paljon tiheiköitä sekä ohjeistaa mm. tuomien erityishuomiointi (raivataan helposti pihlajina).	Lisätty tuomien erityishuomiointi työohjeisiin	
Kuvio 1033	Kuvio 1033: METSO- ja liito-orava-arvoja omaava vanha sekametsäkuviu Friisinnäen ydinosa. Kuvio on ollut arvometsää jo edellisessä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa, joten esitämme hoitoluokan (C5) säilyttämistä.	Hoitoluokka muutettu arvometsäksi, luonnontilainen vanhapuustoinen metsikkö, joka kytkeytyy osaksi laajempaa luonnontilasta metsäkokonaisuutta.	
Kuvio 1035	Kuvio 1035: Monipuolinen eri-ikäisrakenteinen sekametsä on osa Friisinnäen ydinaluetta, joka on osoitettu arvometsäksi jo edellisessä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa. Esitämme hoitoluokan (C5) säilyttämistä. Kuviolle on esitetty valtaosan kuviosta kattavaa pienpuuston hoitoa. Kuvion aluspuuston monipuolisuuden, hyvän luontoarvojen kehityspotentiaalin ja jo havaittavan lievän aluskasvillisuuden kulumisen hillinnän takia esitämme toimenpiteestä luopumista.	Ei muutoksia, ulkoilureitin ja tiheän polkuverkoston halkomaa metsikköä hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymetsänä siten etteivät sen luontoarvot heikkene.	

Kuvio 1036	Kuvio 1036: Kuvion puuston harvennuksessa olisi suotavaa poistaa vieraslaji pihta kokonaan.	Poistetaan erityisesti nuorta pihtaa, mutta alueen suojametsävaikutuksen vuoksi valtaosan alueen puustosta muodostavaa pihtaa ei voida poistaa kokonaan mutta sitä vähennetään tulevaisuuden hoitotoimissa järjestelmällisesti.	
Kuvio 1040	Kuvio 1040: Luonnonhoitotoimenpiteeksi sopisi kuvion pohjoisosan jättipalsamin torjunta.	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoordinaattorille torjuntatoimien suunnittelemiseksi Espoon vieraslajilinjan mukaisesti.	
Kuvio 1042	Kuvio 1042: Friisinmäen ydinosa kuvio on ollut arvometstää jo edellisessä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa, joten esitämme hoitoluokan (C5) säilyttämistä.	Hoitoluokka muutettu arvometstäksi, luonnontilainen vanhapuustoinen metsikkö, joka kytkeytyy osaksi laajempaa luonnontilaista metsäkonaisuutta.	
Kuvio 1043	Kuvio 1043: Friisinmäen ydinosa pieni kalliomäki on ollut arvometstää jo edellisessä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa, joten esitämme hoitoluokan (C5) säilyttämistä.	Tällä kommentilla tarkoitetaan kaiketi kuviota 1034 Friisinmäessä. Hoitoluokka muutettu arvometstäksi, pienialainen kalliomettä metsälain 10§ elinympäristön vertainen asemakaava-alueella.	
Kuvio 1051	Kuvio 1051: Esitetty poimintahakkuu on reitin ja reunojen takia perusteltu. Pienpuuston käsittely kannattaa rajata ulkoilureitin ja siirtolapuutarhan reunaan (esitetty koko kuvion käsittelyä). Perustelemme tätä tarpeella pitää reunaosa aluspuustoltaan sen verran tiheänä, että siirtolapuutarhamökki ja varsinkin kuvion eteläosan itäkylikeen asemakaavoitettu tuleva rakentaminen eivät nouse kohtuuttoman vahvasti esille Friisinmäelle liikkuvien silmissä.	Tiheikköjen jättö alueelle ohjeistettu valttapuuryhmien ympärille ja alueen länsilaidalle.	
Kuvio 1056	Kuvio 1056: Friisinmäen keskiosan puustoltaan hyvin monipuolinen metsikkö on arvokas niin METSO-arvojen kuin liito-oravankin näkökulmasta. Kuvio on ollut arvometstään jo edellisessä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmassa. Esitämme sitä arvometstäksi (C5) myös uudessa suunnitelmassa. Esitetty ulkoilureittien ja pääpolkujen varsin huonokuntoisten puiden poiminnalle on perusteet, kunhan metsäpolkujen osalta kaadetaan vain aidosti turvallisuusongelmia synnyttävät puut (lähinnä konkelot). Lisäksi lahoppun jättö on syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään). Esitetty koko kuvion pienpuuston käsittelylle ei ole riittäviä perusteita. Pienpuusto on koostumukseltaan monipuolista ja ohjaa tällä hetkellä erinomaisen hyvin liikkumista vakiintuneille poluille. Toimenpide on syytä rajata vain ulkoilureittien varteen.	Hoitoluokka muutettu arvometstäksi, luonnontilainen metsikkö keskeisellä sijainnilla ja monipuolisilla luontoarvoilla. Pienpuustonhoidosta suunnitelmakaudella luovuttu, lahoppun jätön ohjeistusta täsmennetty.	
Kuvio 1060	Kuvio 1060: Esitetty 30 % poimintahakkuu mahdollistaisi tällä vanhapuustoilla 0,3 ha kuviolla maksimissaan noin 60 järeän puun poiminnan, mikä olisi vaikutukseltaan keskirakas väljentäväharvennus. Oletettavasti reunojen tonttien kannalta ongelmallisten huonokuntoisten puiden poiminta on mahdollista hoitaa selvästi kevyemmälläkin poiminnalla. Jos ei ole, niin toimenpiteen nimi kannattaa muuttaa harvennushakkuuksi.	Toimenpide muutettu harvennuksiksi, tulevaisuudessa metsikkö kehitetään eri-ikäisrakenteiseksi jatkuvan kasvatuksen menetelmin.	
Kuvio 1064	Kuvio 1064: Kulumisen hillitsemiseksi kannattaa jättää ainakin kuvion kuluneimpien osien pienpuusto melko tiheäksi.	Lisätty työohjeisiin tiheikköjen jättö myös kulutukselle alttiisiin maastonkohtiin.	
Kuvio 1065	Kuvio 1065: Monipuolinen, myös luontoarvoja omaava kuvio. Esitetty poimintahakkuu on perusteltu ja kiitettävän hyvin ohjeistettu. Esitetty pienpuuston hoito kannattaa rajata vieläkin selvemmin risteyskohdan näkyvien avaimien sekä aivan reitin lähimetreihin.	Kommentti jäi epäselväksi, kuvio 1065 on maisemaniittyä, jolle ei ole osoitettu poimintahakkuuta tai pienpuustonhoitoja.	
Kuvio 1066	Kuvio 1066: Nykyinen pienpuuston tiheys ja koostumus on aivan sopiva ulkoilureitin ja asuintontin väliselle metsikölle. Esitämme pienpuuston vähentämisen rajaamista vain ulkoilureitin varteen.	Ei muutoksia.	
Kuvio 1068	Kuva 1068: Friisinmäen luontovirkistysalueen eteläosan luontoarvojen lisäämisen kannalta kehityskelpoisimpia kuviota. Erinomainen eri-ikäisrakenteen luontaisen jatkokehityksen kannalta. Kuviolle esitetty pienpuuston laajemmalle käsittelylle ei ole mitään erityistarvetta. Esitämme toimenpiteestä luopumista tai sen rajaamista tiukasti pähkinäpensaiden, tammien ja nuorten mäntyjen täsmähoitoksi. Jo todettujen METSO-arvojen, sijainnin sekä erinomaisen luontoarvojen kehityspotentiaalain takia esitämme kuviota arvometstäksi (C5).	Pienpuuston hoito suunnitelmakauden loppupuoliskolla on jo varmasti ajankohtainen. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä, siten että kehittyvät luontoarvot (eri-ikäisrakenteen, vanha puusto, liito-oravan kulkureitit ja elinympäristö) säilyvät ja niitä kehitetään.	
Kuvio 1070	Kuvio 1070: METSO-arvoja omaava eri-ikäisrakenteinen kuusivaltainen sekametsäkuviota, joka rajoittuu lounaassa tontteihin ja etelässä ja pohjoisessa tiehen. Esitetty reunojen huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltu, mutta ongelmapuuden määrä tuskin ylittää lähellekään esitettyä 20 % osuutta kuvion järeästä puustosta. Esitämme toimenpiteen maltillistamista.	Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%.	
Kuvio 1074	Kuvio 1074: Nuijalanrinne-Nuijalanpuiston alueella on tarkoitus toteuttaa pienpuuston harvennusta (taimikonharvennusta) lähes kaikilla metsämaan kuviolla. Tämä yksipuolista metsikkömaisemia kohtuuttomasti, lisää maapohjan kulumista sekä nostaa lähialueen rakennuksia näkyviin reiteille. Esitämme, että edes tämä aluspuustoltaan monipuolinen, eikä mitenkään kohtuuttoman tiheä kuvio, jätetään käsittelemättä.	Ei muutoksia. Alueella on tarpeen hoitaa alikasvokseen luontaisesti muodostuneita taimikoita puuston eri-ikäisrakenteen kehittämiseksi ja elinvoimaisten nuorten puiden kasvun turvaamiseksi alueelle ominaisen puuston ja maiseman ylläpitämiseksi myös tulevaisuudessa. Toimenpiteissä on ohjeistettu tiheikköjen jättäminen, jotta metsän tuntu ja näkösuoja maisemassa säilyisi asuintonttien ja koulun pihan välillä.	
Kuvio 1075	Kuvio 1075: Kulumisen hillitsemiseksi kannattaa rajata pienpuuston vähentäminen ulkoilureittien reunamille.	Lisätty työohjeisiin tiheikköjen jättäminen ulkoilureittien ulkopuolisille kulutukselle alttiille maastonkohdille.	
Kuvio 1076	Kuvio 1076: Maapohjan kulumisen hillitsemiseksi tälläkin eri-ikäisrakenteisella, valmiiksi selvästi kuluneella kuviolla kannattaisi säilyttää tiheäkö pienpuusto. Esitämme taimikonharvennuksesta luopumista tai edes sitä, että pienpuuston vähentäminen rajataan ulkoilureitin reunaan.	Lisätty työohjeisiin tiheikköjen jättäminen ulkoilureittien ulkopuolisille kulutukselle alttiille maastonkohdille.	

	Kuvio 1078	Kuvio 1078: Esitetty taimikonharvennus/pienpuuston räivaus on syytä kohdentaa kuvion etelä- ja länsireunan ulkoilureittien varteen jättäen pääosa kuviota aluspuustoltaan tiheimmäksi. Perusteena kulumisenhillintä sekä metsän tunnun säilyttäminen (= ei järkevää nostaa taloja vahvemmin näkyville reiteille).	Lisätty työohjeisiin tihekköjen jätto ulkoilureittien ulkopuolisille alueen osille.	
	Kuvio 1079	Kuvio 1079: Leveähkön pelto kuvion takia pahasti katkeava, kehittämistä vaativaksi todettu liito-oravayhteys pitäisi saada toimivaksi esim. istuttamalla kuvion pohjoisreunaan kapea puurivistö.	Aluetta hoidetaan maisema- ja liito-oravan on tällä hetkellä mahdollista ylittää niitty olemassa olevaa puustoa hyödyntäen.	
	Kuvio 1080	Kuvio 1080: Esitämme kuviota arvometäksi (C5). Perusteena kuvion todetut METSO- ja pienvesiarvot.	Ei muutoksia, asuintonttien ja ulkoilualan reuna-alueita hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymisenä siten ettei sillä olevat luontoarvot heikkene.	
	Kuvio 1087	Kuvio 1087: Liito-oravan ydinalue estänee asemakaavan mukaisen maankäytön toteutuksen, joten tämä moninaisia luontoarvoja (mm. METSO) omaava metsikkö kannattaa osoittaa arvometäksi (C5).	Muutettu kunnossapitoluokasta lähimetsä kunnossapitoluokkaan ulkoilu- ja virkistymisenä, jona metsikköä hoidetaan alueen sijainnin vilkkaasti liikennöityjen tiealueiden risteyksessä vuoksi. Liito-orava- ja lahoppuarvoja ylläpidetään alueella.	
	Kuvio 1099	Kuvio 1099: [nimi poistettu]n maastokäynnin perusteella hyvä, puustoltaan luonnontilaisen kaltainen METSO II-luokan kalliometsä (osin kitumaan kalliota, osin kallioista kuivaa ja kuivahkoa kangasta). Esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymisenä siten ettei sillä olevat luontoarvot heikkene.	
	Kuvio 1104	Kuvio 1104: Kuvion pienpuuston tiheys ei ole mitenkään kohtuuton, joten esitämme, että pienpuustoa vähennetään vain tonttien laidassa ja muu osa kuviota jätetään tiheimmäksi.	Lisätty työohjeisiin kuvion pohjoisiltaan jätettäväksi tihekköä.	
	Kuvio 1107	Kuvio 1107: Esitämme tätä METSO-arvoja omaavaa eri-ikäisrakenteista sekametsäkuviota arvometäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymisenä siten ettei sillä olevat luontoarvot heikkene.	
	Kuvio 1119	Kuvio 1119: Kuvion voisi hyvin nostaa arvometäksi (C5). Perusteena pienvesiarvot, monipuolinen eri-ikäisrakenteinen puusto, varttuneet taimet ja jalavat sekä liittyminen eteläpuoliseen arvometäskuvioon 1120.	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti tonttien, ulkoilureitin sekä ulkoilualan lähimetsänä siten ettei sillä olevat luontoarvot heikkene.	
	Kuvio 1129	Kuvio 1129: Kuvion itä- ja länsipuoliset kuviot on tarkoitus harventaa. taimikon/alikasvoksen osalta. Tämä valmiiksi eri-ikäisrakenteinen, pienpuuston tiheyden osalta vain maltillisen tiheä sekametsikkö kannattaisi jättää luontaiseen kehitykseen. Tämä lisäksi osaltaan metsikkö- ja kangasrakenteiden monipuolisuutta alueella.	Nuorempien puustojakojen käsittely on tehtävä alueen eri-ikäisrakenteen kehittämiseksi. Taimikonharvennuksen työohjeisiin on tarkennettu tihekköjen jättoa valtapuiden ympärille.	
Sähköposti Espoon Ympäristöyhdistys ry kommenttien liite: Kuvio-kohtaiset huomiot LEPPÄVAARA	Kuvio 1143	Kuvio 1143: Kuvioille on esitetty perusteltua ja ohjeistettua huonokuntoisten puiden poimintaa sekä perustelematonta ja ohjeistamatonta pienpuuston hoitoa. Aluspuuston tiheys ja puulajikoostumus on tällä hetkellä sellainen, ettei sen käsittelyyn oikein ole asiaperusteita. Esitämme toimenpiteistä luopumista.	Pienpuustonhoito poistettu kuvion toimenpiteistä.	
	Kuvio 1143.1	Kuvio 1143.1: Pieni, puustoltaan eri-ikäisrakenteinen korpi (kaikki tyypit uhanalaisia Etelä-Suomessa) on syytä nostaa arvometäksi (C5).	Muutettu kunnossapitoluokkaan arvometäksi.	
	Kuvio 1150	Kuvio 1150: Kuvioilla on selkeitä METSO-arvoja puuston luonnontilan ja lahoppun takia, lisäksi liittyy muihin puustoltaan luonnontilaisen kaltaisiin ja siten arvokkaisiin kallio- ja kangasmetsäkuvioihin. Esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymisenä siten ettei sillä olevat luontoarvot heikkene.	
	Kuvio 1154	Kuvio 1154: Merkittäviä METSO-arvoja omaava kuvio. Esitetty reitinvarsin huonokuntoisten puiden poiminta on perusteltu, mutta esitetty 20 % volyymi on ilmeistä liioittelua. Mahdollistaisi maksimissaan yli 300 valtapuuston puun poiminnan kuvioilta. Esitämme poimintahakkuun maltillistamista sekä kuvion nostamista arvometäksi (C5).	Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%. Aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymisenä siten ettei alueen luontoarvot heikkene.	
	Kuvio 1160	Kuvio 1160: Kuvio on selkeä osa myös luontokohteena aidosti merkittävää Kenttäpäälikönpuisto-Sotatuomarinpuiston aluetta, joka jatkuu koillisessa hieman myös Helsingin puolelle. Kuvioilla on parin vuoden takaisella [nimi poistettu]n maastokäynnillä havaittu METSO-arvoja (mm. lahoppuistoisuus, osittainen lehtopohja), joita ei ole lms-suunnitelmassa havaittu. Arvojen ja sijainnin takia esitämme kuviota arvometäksi (C5). Lisäksi esitämme kuvioille ilman riittäviä perusteita esitetystä pienpuuston hoidosta luopumista (perusteina muutokselle luontoarvojen jatkokehitys, kulutuksen hillintä ja kulunohjaus). Esitetty poimintahakkuu on syytä kohdentaa vain aitoja turvallisuusongelmia aiheuttaviin tontin reunan ja pääpolun varren muutamisiin ongelmapuihin. Lisäksi lahoppun jätto on syytä ohjeistaa selkeämmin (nyt muotoilu "voidaan jättää").	Lahoppun jätön ohjeistusta tarkennettu. Tihekköjen jätto alueen pohjoisreunaan lisätty työohjeisiin. Aluetta hoidetaan käytön ja sijainnin huomioiden ulkoilu- ja virkistymisenä, siten ettei alueen kehittyviä luontoarvoja (lahoppun määrän lisääminen, kehittyvä eri-ikäisrakente) heikkene.	
	Kuvio 1162	Kuvio 1162: Monipuolinen, selkeitä METSO-arvoja omaava kallioinen metsäkuvio vastaavia arvoja omaavan kangasmetsäkuvion 1171 ja pienen arvometäsoistuman 1186 kupeessa. Esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymisenä siten ettei sillä olevat luontoarvot heikkene.	
	Kuvio 1168	Kuvio 1168: Esitetty pienpuuston käsittely on tämän arvometäkuvion kohdalla perusteltu ja kohdentaminen selkeästi määritetty ("Linnoituksista poistetaan lehtipuveusakko").	Ei muutoksia.	
	Kuvio 1171	Kuvio 1171: METSO-arvoja omaava luonnontilaisen kaltainen kangasmetsäkuvio vastaavia arvoja omaavan kalliometsäkuvion 1162 sekä arvometäsoistuman 1186 kupeessa. Esitämme kuviota arvometäksi (C5).	Ei muutoksia, aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistymisenä siten ettei sillä olevat luontoarvot heikkene.	

Kuvio 1178	Kuvio 1178: Merkittäviä luonto- ja kulttuuriympäristöarvoja sisältävä metsikkökuvio, joka on samalla osa Kenttäpäällikönpuisto-Sotatuomarinpuiston laajempaa, erityishuomiointia suunnittelussa ja luonnonhoidossa kaipaavaa, luontokokonaisuutta. On hyvä, että kuvio on esitetty suunnitelmassa arvometsäksi (C5). Kuvioilla on Savolan maastokäynnin perusteella merkittäviä metsäluontoarvoja (mm. Leppävaaran metsien mitassa hyvää lahoppujatkumoa), joita tulisi vaalia kuvion sijainnista (reunat) sekä linnoitusrakennelmista huolimatta. Esitetyistä toimenpiteistä linnoitusrakenteisiin kasvaneen vesakon poisto on kaikin puolin perusteltua, muualla vesakosta on hyötystä mm. maapohjan kulumisen hillinnän kannalta. Kuvion sijainnin ja valtapuuston kuusten ja koivujen iän takia myös rajoitettu poimintahakkuu on suunnitelmakaudella perusteltavissa, mutta esitetty 20 % poimintavolyymi on selvästi liian korkea. Toimenpide kannattaa ohjeistaa kohdentumaan selvästi vain turvallisuusriskejä aiheuttaviin reunapuihin sekä linnoitusrakennelmien säilymisen kannalta selvästi ongelmallisiin puihin. Kuvion arvometsästatuksen takia lahoppuun jätto kannattaa ohjeistaa selkeämmin eli "voidaan jättää" ohjeistus on syytä muuttaa muotoon "jätetään".	Lahoppuun jätto ohjeistettu, lahoppuuta jätetään linnoitusrakennelmien ulkopuolelle. Alueen käyttö ja sijainti huomioiden on tärkeää että puustoa hoidetaan siten että koulun, asuintonttien sekä palvelutalon reunalla sijaitsevan lahoppuustaisen kookkaan metsikön ulkoilu- ja virkistyskäyttö on turvallista, alueen rauhoitettujen muinaisjäännostien säilyminen otetaan riittävästi laajuudella huomioon ja havaittuja luontoarvoja (lahoppuustoisuus) ylläpidetään. Tällöin toimenpidevoimakkuus 20% on aivan hyvä poimintahakkuussa.	
Kuvio 1180	Kuvio 1180: Vanha- ja lahoppuustoinen, liito-oravallekin tärkeä metsikkökuvio, joka on samalla osa Kenttäpäällikönpuisto-Sotatuomarinpuiston arvokasta luonto- ja kulttuuriympäristökokonaisuutta. Esitämme kuviota arvometsäksi (C5). Esitetty reunapuiden poiminta on perusteltu ja riittävässä määrin ohjeistettu.	Ei muutoksia, alueen sijainti ja käyttö huomioiden aluetta hoidetaan tavoitteellisesti ulkoilu- ja virkistysmetsänä siten ettei sen luonto- ja kulttuuriarvot heikkene.	
Kuvio 1187	Kuvio 1187: Kulumisen hillitsemiseksi kannattaa antaa pääosan kuviosta kehittyä aluspuuston osalta melko tiheäpuustoisena. Esitetty pienpuuston hoito kannattaisi rajata vain reitinvarsiin sekä kaikkein elinkykyimpien nuorten tammien täsmähoitoon.	Lisätty työohjeisiin tiheikön jätto alueen pohjoisosaan.	
Kuvio 1192	Kuvio 1192: Lahoppuuarvojen ja arvometsästatuksen takia lahoppuun jätto poiminnosta syytä ohjeistaa yksiselitteisemmin (voidaan jättää > jätetään).	Lahoppuun jätön ohjeistusta täsmennetty.	
Kuvio 1198	Kuvio 1198: Merkittäviä kulttuuriympäristö- ja luontoarvoja sisältävä kangasmetsäkuvio on esitetty syystäkin arvometsäksi (C5). Suunnitelmassa kuviolle on esitetty hakkuutoimenpiteenä tonttien ja reittien reunojen huonokuntoisten puiden ja pystykonkeloiden poimintaa (20 % voimakkuus) sekä ilmeistikkoko kuvion kattavaa pienpuuston hoitoa. Huonokuntoisten reunapuiden poiminta on suunnitelmakaudella perusteltua, mutta esitetty toimenpiteen voimakkuus on kovin korkea. Koska kuvio on arvometsä ja jo valmiiksi selvästi kulunut, kannattaisi myös pienpuuston antaa kasvaa mahdollisimman tiheänä, jolloin kustannustehokkain kulumisen hillitsijä olisi käytössä. Esitämme poimintahakkuun olennaista keventämistä sekä pienpuuston hoidon rajoittamista reunoihin sekä mahdolliseen linnoitusrakennelmien kannalta ongelmalliseen vesakkoon.	Toimenpidevoimakkuutta laskettu 10%. Pienpuuston hoidon työohjeeseen lisätty tiheikköjen jätto ulkoilureittien ja tonttien reunojen ulkopuoliselle alueelle kallioalueen reunalle.	
Kuvio 1201	Kuvio 1201: Kaavailtu, pääosan kuviosta kattava pienpuuston hoito kannattaa ohjeistaa rajattavaksi pelkästään linnoituslaitteissa kasvavan vesakon poistoon sekä tonttien ja ulkoilureittien reunojen lähimetreihin. Loppuosalla kuviosta nykyisestä matillisen tiheästä pienpuustosta on hyötystä kulun ohjaamisen ja aluskasvillisuuden kulumisen vähentämisen kannalta.	Pienpuuston hoidon työohjeeseen lisätty tiheikköjen jätto ulkoilureittien ja tonttien reunojen ulkopuolisille alueille suojaamaan maastoa kulutukselta.	
Kuvio 1204	Kuvio 1204: Ainakin kuvion eteläosaan kannattaa ohjeistaa jättämään toimenpiteestä lahoppuuta.	Lahoppuun jätön ohjeistus kuviolla asianmukainen.	
Kuvio 1223	Kuvio 1223: Erittäin merkittävien kulttuuriympäristöarvojen sekä merkittävien luontoarvojen (= rakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista lähenevä eri-ikäisrakenteinen METSO II-luokan karu kangasmetsä, joita nykyisissä Leppävaaran suunnan arvometsissä hyvin vähän) takia esitämme kuviota arvometsien hoitoluokkaan (C5).	Muutettu kunnossapitoluokkaan Arvometsä: Muinaismuistolaila rauhoitettu muinaisjäännost ja monipuolinen vaihteleva kallioalue.	
Kuvio 1224	Kuvio 1224: Kulumisen hillinnän takia kannattaa kasvattaa kuvio aluspuustoltaan melko tiheänä eli vähentää pienpuustoa vain reunoilta.	Tiheikön jätto alueen keskiosaan lisätty työohjeisiin.	
Kuvio 1226	Kuvio 1226: Kuvio on selkeä osa Nupukivenkallion luonto- ja kulttuuriarvojen kannalta tärkeää kokonaisuutta, joten myös se kannattaisi muiden lähikuvioiden tapaan osoittaa arvometsäksi (C5).	Muutettu kunnossapitoluokkaan Arvometsä: Muinaismuistolaila rauhoitettu muinaisjäännost ja monipuolinen vaihteleva kallioalue.	
Kuvio 1229	Kuvio 1229: Monipuolinen puronvarsilehto, joka on osa Puustellinmäen rakentamiselta säästynyt jalopuustoisten puronvarsilehtojen kokonaisuutta. Kuvio on myös osa Espoon Luonto-selvityksen arvokasta luontokohdetta (Kohde 48. Puustellinpuisto). Esitämme kuviota arvometsäksi (C5).	Muutettu kunnossapitoluokkaan Arvometsä: PEFC-metsäsertifiointin arvokas elinympäristö ja Espoon luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelman paikallinen arvokohde.	
Kuvio 1234	Kuvio 1234: Kuvio on osa selkeä osa rakentamiselta säästynyt Puustellinmäen jalopuustoisten puronvarsilehtojen kokonaisuutta. Se on syytä osoittaa arvometsäksi. Kuviolle on esitetty toimenpideyhdistelmä huonokuntoisten valtupuiden poiminta sekä pienpuuston hoito (=vesakon raivaus elinvoimaisten nuorten puiden ympäriltä). Ulkoilureitin sijainnin sekä koivujen ja raitojen iän takia kuviolla on suunnitelmakaudella perustetua toteuttaa harkittu huonokuntoisten puiden poiminta, osa järeämmistä rungoista/rungon osista kannattaa ohjeistaa jätettäväksi maalahoppuiksi. Kuvion luontoarvojen takia esitämme, että pienpuuston hoito rajataan ulkoilureitin lähimetreihin (0-2 m).	Kuvion kaistalemainen muoto tien ja ulkoilureitin välisellä alueella asuinalueiden reunalla ohjaa alueen hoitoa lähimetsän kunnossapitoluokkaan ja tavoitteelliseen hoitoon monipuoliseksi, turvallisiksi, viihtyisiksi ja käyttäjätystävälliseksi metsäalueeksi, jolle ominainen puusto olisi pitkäikäistä ja maisemallisesti edustavaa. Työohjeita on täsmennetty pienpuuston hoidon osalta siten että alueen keskelle jätetään kaistale tiheikköä ja toimenpiteessä painotetaan alueen reunoja.	
Kuvio 1236	Kuvio 1236: Kuvion sijainnin, suojaominaisuuksien sekä kulutuksen hillinnän kannalta olisi parempi poistaa kuviolle esitetty pienpuuston hoito. Tiheän pienpuuston säilyttämisen hyödyt on selvästi tajuttu suunnitelmaa tehtäessä (kt. Lisätiedot-kohta), mutta johtopäätökset ovat jääneet vaillaaniksi.	Tiheän lehtipuualikasvoksen tehtävä pienpuuston hoito, jossa vapautetaan kasvutilaa elinvoimaisten nuorten puiden ympärille on hyvinkin perusteltu toimenpide paikalla, jossa suojametsää pyritään kehittämään eri-ikäisrakenteiseksi ja monilajiseksi kookkaan mutta harvan puuston alle. Toimenpiteessä on ohjeistettu jättämään kasvutilan vapauttamisen ulkopuolelle lomittaisia tiheikköjä, joilla alueen suojametsävaikutusta sekä käytön ja kulutuksen hillintää voidaan tehokkaasti toteuttaa menettämättä alimpien puustojaksojen kasvukilpailun voittaneiden nuorten puiden kasvu- ja kehitysmahdollisuuksia.	

Kuvio 1242	Kuviot 1242: Kuvion sijainnin, suojaominaisuuksien sekä kulutuksen hillinnän kannalta olisi parempi poistaa kuviole esitetty pienpuuston hoito. Tihään pienpuuston säilyttämisen hyödyt on selvästi tajuttu suunnitelmaa tehtäessä (ks. Lisätiedot-kohta), mutta johtopäätökset ovat jääneet vailla naisyksi.	Tihään lehtipuualikasvoksen tehtävä pienpuuston hoito, jossa vapautetaan kasvutilaa elinvoimaisien nuorten puiden ympärille on hyvinkin perusteltu toimenpide paikalla, jossa suojametsää pyritään kehittämään eri-ikäisrakenteiseksi ja monilajiseksi kookkaan mutta harvan puuston alle. Toimenpiteessä on ohjeistettu jättämään kasvutilan vapauttamisen ulkopuolelle lomittaisia tihkeitä, joilla alueen suojametsävaikutusta sekä käytön ja kulutuksen hillintää voidaan tehokkaasti toteuttaa menettämättä alimpien puustojaksojen kasvukilpailun voittaneiden nuorten puiden kasvu- ja kehitysmahdollisuuksia.	
Kuvio 1243	Kuvio 1243: Esitetylle huonokuntoisten puiden poimintahakuille on selkeät perusteet. Lahopuun jätto kannattaa kuvion lehto- ja arvometasästatuksen takia kirjoittaa yksiselitteisemmäksi (voidaan jättää >jätetään). Jättäpalsamin torjunta on syytä lisätä toimenpiteisiin.	Lahopuun jätön ohjeistusta muokattu: Jätetään toimenpiteestä turvallista lahoppuuta, ojaan ei saa jättää lahoppuuta.	Vieraslajihavainnot välitetään vieraslajikoordinaattorille vieraslajien poistotoimien suunnittelua varten.
Kuvio 1259	Kuvio 1259: Jo valmiiksi kuluneen, suojametsänä tärkeän metsikön tilannetta ei kannata pahentaa esitetyllä, pääosan kuviosta kattavalla pienpuuston hoidolla. Hoito kannattaa rajata vain niihin reunoosiin (reitit, tie, kenttä), joissa vesakosta aiheutuu käyttäjähaittaa.	Työohjeita täsmennetty: Hoidetaan pienpuusto ryhmittäisellä raivauksella, tehdään hyvin kasvuun lähteneiden nuorten lehtipuiden ympärille kasvutilaa ja jätetään alueelle tihkeitä suojavaikutuksen säilyttämiseksi ja kulutuksen hillitsemiseksi	
Kuvio 1263	Kuvio 1263: Jo selvästi kuluneen metsikön kulutusongelmaa ei kannata pahentaa koko kuvion kattavalla pienpuuston hoidolla. Esitämme toimenpiteen rajaamista vain linnoitusrakennelmien kannalta ongelmalliseen vesakkoon.	Työohjeita täsmennetty: muinaisjäännsalueluiden ulkopuolelle jätetään pienpuuston hoidoss tihkeitä ohjaamaan alueen kulkua ja kulutusta kävelyteille.	
Kuvio 1264	Kuvio 1264: Esitetty pienpuuston hoito kannattaa rajoittaa kulutuksen hillinnän takia vain linnoitusrakenteiden kannalta haitalliseen puustoon. Lisäperuste tälle muutokselle tulee siitä, että kuvio on nostettu arvometasien hoitoluokkaan (C5), joilla tehtävien toimien tulisi olla erityisen hyvin perusteltuja ja mielellään arvoja tukevia.	Kuvio on arvometasluokassa kaavassa olevan kiinteän muinaisjäännsalueluiden suojelumääräyksen vuoksi. Linnoitusrakenteista poistetaan siellä kasvava vesakko, toimenpiteellä ylläpidetään muinaismuistolaila suojellun muinaisjäännsalueluiden säilymistä. Muinaisjäännsalueluiden väliin jäävää puustoa voidaan kehittää tavoitteellisesti pienpuuston hoidolla monilajiseksi ja eri-ikäisrakenteiseksi.	
Kuvio 1265	Kuvio 1265: Maapohjan kulutuksen hillitsemiseksi kuvion pienpuusto kannattaa pitää pääosin melko tihäänä. Esitämme, että pienpuuston käsittely rajataan tien varren pienpuuston hoidoksi ja linnoitusrakennelmien pienpuuston poistoksi.	Työohjeisiin täydennetty: kuvion lounaisosa jätetään pinepuuston hoidossa tihemmäksi. Kuvio nostettu hoitoluokkaan C5:arvometsä muinaismuistolaila suojellun muinaisjäännsalueluiden kohteeksi.	
Kuvio 1272	Kuvio 1272: Säterinmetsän yhtenäisen metsäalueen länsiosan kuvio, jolla kasvaa monipuolista, eri-ikäisrakenteista sekapuustoa. Huomioitavia tekijöitä jatkohoidon kannalta ovat aluspuuston monipuolisuus, ulkoilureitit, linnoitusrakennelmat sekä reitit metsiin laajeneva kulutuspaikka. Kuviole on esitetty pääosan kuviota kattavaa nuoren aluspuuston harvennusta. Pohjakaavallisuuden ja metsän erinomaisen hyvin kehityspotentiaalin turvaamiseksi esitämme, että toimenpide ohjeistetaan vain linnoitusrakennelmien kannalta ongelmalliseen puustoon sekä reittien ja tonttien reunoihin. Lopputulos turvaa keskeiset arvot, tihään aluspuuston kulkua reiteille ja pikkupuulille suuntaavan vaikutuksen sekä häiriöherkemman eläimistön huomiointitarpeet.	Työohjeita täsmennetty: Vesakkoa harvennetaan tekemällä elinvoimaisien nuorten puiden ympärille kasvutilaa, poistamalla reiteille, muinaisjäännsalueluille sekä tonteille kasvavaa lehtipuustoa sekä avaamalla ulkoilureittien risteyskohtien näkymää. Jätetään ulkoilureittien ja tonttien välisille alueille tihkeitä ulkoilureittien ympärille.	
Kuvio 1282	Kuvio 1282: Säterinmetsän rakentamiselta säästävän osan arvokkaimpiin kuuluva, puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista lähenevä metsikkö on syytä osoittaa arvometasiksi (C5). Muodostaisi näin hyvän, biotooppijakaumaltaan monipuolisen arvometasluokan kokonaisuuden kyseiseen hoitoluokkaan luonnoksessa jo osoitettujen pienten kalliometasikuvioiden 1274, 1278 ja 1281 kanssa. Suunnitelmassa esitetty ulkoilureittien ja tonttien reunojen huonokuntoisten puiden poiminta on suunnitelmakaudella perusteltu, mutta on syytä todeta, että esitetty 10 % toimenpidevolyyymi on asialliseen hoitotarpeeseen nähden moninkertaisesti liioitteleva.	Ei muutoksia. Pienpuuston hoito ja poimintahakkuu ovat hyvin ohjeistettuja ja parantavat puuston yleiskuntoa, alueen käytön turvallisuutta ja alikasvoksen kasvuedellytyksiä. Alueen sijainti ja vilkas ulkoilu- ja virkistyskäyttö antavat perusteita hoitoluokan C2-ulkoilu- ja virkistysmetsä mukaisten tavoitteiden mukaiseen hoitoon siten ettei alueella olevat luontoarvot tai erilliset tärkeät elinympäristöt heikkene.	
Kuvio 1290	Kuvio 1290: Säterinmetsän yhtenäisen metsäalueen lounaisreunan kuvio, jolla kasvaa monipuolista, eri-ikäisrakenteista puustoa. Kuvion puuston luonne ja sen sijainti on hyvä luontoarvojen kehittämisen kannalta. Esitetty huonokuntoisten puiden poiminta reunoilta on perusteltavissa, joskin poistettavan puuston määrä lienee paljon vähäisempi kuin suunnitelmassa mainittu 10 %. Pienpuuston hoito kannattaisi rajata esitettyä hieman suppeammaksi eli vain ulkoilureittien ja tien reunoille (sekä erityisesti risteyskohtiin), muualla perusteita on lähinnä nuorten tammien vähäiseen avittamiseen.	Ei muutoksia. Pienpuuston hoito ja poimintahakkuu ovat hyvin ohjeistettuja ja parantavat puuston yleiskuntoa, alueen käytön turvallisuutta ja alikasvoksen kasvuedellytyksiä	
Kuvio 1299	Kuvio 1299: Kuvion vain kohtalaisen tihään aluspuustoa kannattaisi hyödyntää enemmän maapohjan kulutuksen hillintään ja kulunohjaukseen. Esitetty pienpuuston hoito syytä kohdentaa vain reunoille sekä palokentän lähimetreihin.	Ei muutoksia. Pienpuuston hoito on ohjeistettu jätettävän nuoren puuston ja tihkeitä osalta hyvin.	
Kuvio 1309	Kuvio 1309: Sijainnin (=Osa Ison Huopalahden monipuolisia rantametsiä) ja biotooppiarvojen takia esitämme kuviota arvometasien hoitoluokkaan (C5). On myös osa ylikunnallista Espoon Luonto-kohdetta (28. Iso Huopalahti ja Talin lehdot).	Nostettu hoitoluokkaan C5-arvometsä: PEFC-sertifioinnin arvokas elinympäristö, Luonto-kohde	
Sähköpostilla	Ruoppaus, Auroran Pesutuvan ja ympäristön tilanne ennen ja nyt, sekä ideoita tulevaisuudelle	Hei! Ohessa esitys jonka olen kertonut Lippajärveläiset ry:n kokouksessa viime toukokuussa. Olen asunut Heiniemen huvila alueella vuodesta 1938, ja selvästi pidän joitakin maisemallisia asioita lapsuteni ajoilta nykyisiä parempina. Järven tilaa olen aktiivisesti seurannut ollessani vuosikymmeniä kalastuskunnan jäsen ja nykyisin toimitsija eli puheenjohtaja. Tuohon esitykseni Lippajärveläisille tein joitakin lisäyksiä, jotta se olisi helpompi liittää tässä kaupungin suunnitelman asioihin.	(Vastattu sähköpostilla kommentin antajalle) Hei, Kiitoksia hyvin jäsennellystä esityksestä. Itä-Espoon luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmaan kuuluvia asioita esityksestä ovat rantametsien pienpuuston hoidot ja taimikonraivaukset, joilla voidaan avata myös maisemallisesti tärkeitä näkymäsektoreita. Mainitsemasi alue 331 Pesutuvasta Lähderantaan ja sillä kulkeva kävelytie/ulkoilureitti on vilkkaassa käytössä ja merkisin

	<p>Pitkäjärven ranta, hieman Lählerannasta lounaaseen, aina Glims-joen alkuun eli Pitkäjärven luusuaan asti kuuluu Lippajärven kaupunginosan alueeseen. Aikojen saatossa on maisema alueella kovasti muuttunut. Vielä 1900-luvun alussa järven rannat olivat peitoaukeita. Nyt alueella on asuin taloja, metsää ja muuta kasvillisuutta, ”pusikoiksikin” niitä on kutsuttu. Vanhoilta ajoilta, jopa 1800-luvun lopulta on valokuvia ja kuuluisa taiteilija Magnus v. Wright on maalannut näkyviä Träskändan kartanosta ja näkymistä joen ylittävältä sillalta järvelle.</p> <p>Aurora Karamzin omisti kartanon 1840-1895. Hänen aikanaan kartanoa ympäröivää puistoa muokattiin ns, englantilaisen puistomallin mukaisesti, oli kaarevia käytäviä, kukkaistuksia, siltoja joen yli ja näkyvä järvelle. Kartta vuodelta 1867 kuvaa ruoppausaluetta ja saarta. Hän antoi ruoppauttaa joen alkuun leveän alueen ja pienet saaret muodostettiin sillan kummallekin puolelle. Kartanonsa yläkerran ikkunasta hän varmaan nautti järven maisemasta. Kartanon puistosta on pidetty hyvin huolta siitä lähtien kun se huomioitiin suojelukohteena 1963 ja puiston metsäalue silloin määrättiin luonnonsuojelu kohteeksi. Pitkäjärven luusua on siis aikoinaan ollut oleellinen osa puistokokonaisuutta. Tämä kirjoitus on ehdotus alueen saattamisesta osittain silloiseen asuunsa maisemallisesti sekä ehdotuksia alueen muun virkistyskäytön mahdollisuuksien toteuttamisesta ns. Auroran pesutuvan alueella joen eteläpuolella. Kun kartanon kohtaloa nyt kuumeisesti pohditaan, olisi sopiva aika liittää tämäkin osa sillan järvenpuoleista ympäristöä tuohon kokonaisuuteen. Järvenperän kalastuskunta, nykyisin Järvenperän osakskunta, joka edelleen voimassa olevan lain mukaan on järven vesialueen oikeustoiminen haltija, on v. 2010 lähettänyt kaupungin ympäristökeskukselle kirjelmän, jossa ehdotetaan ja kysellään mahdollisuuksia ko. alueen hyväksikäytön suhteen.</p> <p>Kirjelmässä kosketeltiin mm. seuraavia asioita: -vesikasvuston poistoa -veneväylien ruoppausta -rantapusikoiden osittaista raivausta -venepaikkoja -vanhan kulttuurimaiseman palauttamista joen uomaa leventämällä -lintutornin rakentamista</p> <p>Asiaista on keskusteltu useamminkin yhteisissä Espoon Ympäristökeskuksen kanssa, mutta mitään ei ole koskaan tapahtunut. Joen luusuan lentämisen suhteen kanta on ollut kielteinen, on vedottu alueen suojelutaloon ja ruoppauksen aiheuttamaan häiriöön. Lintutornin väitettiin tässä paikassa tarjoavan heikot mahdollisuudet lintujen tarkkailuun, vaikka juuri tälle alueelle ainakin vesilinnut keväisin saapuvat koska joki on sulana.</p> <p>Erillisenä kysymyksenä on ollut padon merkitys Glims-joen tulvaongelmien lievittämiseksi. Padon rakentamista nykyisen maantiesillan alle ei ole puolluttu, se ei tutkimusten mukaan auta tulva ongelman ratkaisussa.</p> <p>Auroran pesutuvaksi kutsuttu kiinteistö on nyt asumaton. Sen vartiointi ja kunnossapito on ulkoistettu. Oletettavasti sille pitäisi asiallista käyttöä keksiä. Rakennus ympäristöineen on jonkin tasoinen suojelun alainen. Rakennus on ollut perheasuntona yli sata vuotta (rakennettu pesulaksi 1850-luvulla). Rakennuksen nykyisestä kunnosta ei liene tehty tutkimusta.</p>	<p>ehdotuksesta alueelle näkymään avaavan pienpuuston hoidon tehtäväksi tulevaisuudessa.</p> <p>Rantametsäalueen 85 länsipuolella oleva numeroimaton maa-alue ei ole kaupungin omistuksessa, joten sen hoitoon ei voida tällä suunnitelmalla vaikuttaa.</p> <p>Vesistön ruoppauksiin ja vanhojen rakennusten käyttöön asukastoiminnassa ei myöskään tällä luonnon- ja maisemanhoitosuunnitelmalla voida vaikuttaa. Vesistöjä ja Träskändan suojelun alueen maisemia koskevia asioita hoitaa Espoon ympäristökeskus, joten välitän esityksenne myös heille.</p> <p>Vanhan kartanon pesula-alue osoitteessa Träskändan puistotie 5 on ymmärtääkseni vuokrattu Espoon kaupungin tonttiyksikön toimesta kolmannelle osapuolelle. Voitte tiedustella asiaa ja alueen käyttömahdollisuuksia tonttiyksiköstä.</p>	
<p>PESULA ALUEEN KUNNOSTUS</p>	<p>Voisiko Lippajärveläiset ry ottaa toimekseen alueen kehittämisen edistämisen? Seuraavassa esitetään priorisoimattomia ajatuksia erilaisista mahdollisuuksista alueen hyväksikäytöstä.</p> <ul style="list-style-type: none"> -talon ja maantien välisen alueen raivaaminen väljemmäksi puistoksi. -asemakaavaan merkityn parkkipaikan kunnostaminen -venevalkaman/laituripenkereen rakentaminen (ainoa, mutta heikkotasoinen veneellä pääsy järvelle on Heiniemen kohdalla.) <p>Joen ranta on aikoinaan ollut kivillä reunustettu pesutuvan kohdalta.</p> <ul style="list-style-type: none"> -uimapaikan rakentaminen (soveltuisi myös avantoimiseen koska yleensä sulana läpi talven) 40-luvulla oli paikalla hyvä uimapaikka. Vesihän on nykyisinkin aivan hyvää uimavettä. Järvenperän Osakskunnan alueella ei ole ainoatakaan uimapaikkaa, kun Järvenperän Omakotiyhdistys on lopettanut toimintansa ja heidän uimarantansa on rappiolla. Heiniemen pönttoon uimalaituri lähti ajalehtimaan jo 30 vuotta sitten. Sen jälkeen ei Heiniemen huvila yhteisö (n.20 perhettä) ole tuntenut tarvetta uima- ja venelaiturille. -pieni vesilukumäki lapsille -onkapaikka joen penkereelle. - Savustus uuni kaloille. -veneiden, supillauden, optimisti jollan ja kanoottien vuokraus mahdollisuus -viljelyspalstaus (Espoolla on 11 viljelyspalsta- aluetta) (paikka erinomainen, aurinkoinen ja vettä saa joesta, alueella on ollut maanalainen kasteluvesiverkosto) -talon käyttö: kahvila, kioski, talonmiehen asunto, sauna, avantouinti pukukoppi, vesiluento museo, yhdistysten kokoustila, pien-esitystila (piano), akvaariot luonnonkaloille, Pitkäjärven ja Lippajärven tilan esitys seinätauluilla, järvi- ekologian demonstratio esitystaulut, mikroskooppi-demo vesikirppujen ja planktonin esittämiseen. ym. ym. Taloa voisi kutsua ”Vesiluento Taloksi”. -alueella voisi olla myös eläimiä, mutta se edellyttäisi, että talossa asuisi jatkuvasti eläinten hoitoon innostunut ja työtä osaava henkilö. Eläimiä voisivat olla hanhet, ankat, kalkkunat, kanat, viiriäiset, lampaat, vuohet, siat (ankoja, kanoja, sika ja lampaita oli lehmän lisäksi sodan aikana talossa asuneella perhe Saariolla) -Perennakukkien esittelykokoelma. -Koristepensaiden esittelykokoelma. -Alueen reunoille voisi alkaa kasvattaa kotimaisten puiden arborentumia, puulajipuistoa. -lentopallokenttä -skeittiramppi -ulkopuunttiala laitteita -rekkitanko vedessä, voisi harjoitella voltteja ilman vaaraa 		

	<p>-koripalloteline, voisi harjoitella heittoa -pituushyppy paikka, 3-loikka paikka, korkeushyppy telineet, 100 metrin ratakin mahtuisi alueelle ja aitajuoksu myös (ei heittolajeja, vaarallisia) -frisbee-golfille voisi olla harjoitusheittopaikka -oikeallekin golfille voisi olla greeni -hevosenkengän heitto on kiva peli (voin opettaa) - koronapeliä voi pelata myös ukona -tikanheitto on vanha ja varma harrastus -kyyykkä on ikivanha suomalainen heittopeli -koirien uimaharrastukselle voisi löytyä sopiva paikka siltojen alta -leikki ja rimpuiluvälineitä lapsille, keinu ja karuselli -keramiikka paja, dreijja, uuni, savea on maassa paikalla -lintupöytäojen rakennus paikka -kivilaji kokoelma pihalle -mäkiatorata rinteeseen -tempppuyörien tempuilurata Asemakaavassa em. toimintojen sijaintialue on siis VL, lähivirkistysalue. Siihen rajoittuu omakotipaistoja, joiden asujilla voi olla oma käsityksensä virkistysarvoista. Erityisesti ääntä tuottavien virkistys toimintojen mukaanotto on ongelmallista. (Auroran kappelin alueella harrastettu, kolinaa aiheuttava skeittailu aiheutti suurta närää)</p>		
Alue 331 pesutuvan jälke	<p>Pesutuvalta Lähderantaan ulottuva alue 331 on siis METSO kriteerit täyttävä luonnonhoitokohde. Alueen läpi kulkee ns. virkistyspolku. Linjaus on keskiosaltaan melko kaukana rannasta, mutta alku ja loppu lähellä rantaa. Olisiko mahdollista raivata edes jostakin paikasta näkymää järvelle. Nyt ovat kaikki rannat pusikoiden ja puuston vallassa. Kunnollista venepaikkaa ei järven tällä rannalla Heiniemestä Lähderantaan ole. Heiniemen rannassa entisen huvilanomistan rannasta on muodostunut ainoa paikka josta järvelle voi jotenkin mennä. Venepaikalle olisi tarvetta, nyt rantaa käyttää 10-12 veneilijää. Venepaikan kunnostus vaatisi vanhan uoman perkauksen ja siitä saatavan kiinteän maan läjittämisen, jotta rannalle muodostuisi hieman korkeampi alue.</p>		
MAISEMAN PALAUTUS	<p>(alue 85 on sillalta katsottuna ehkä 100m:n päässä, varsinaisesti järvelle näkymän estävä alue ei ole numeroitu) Luusuan ruoppaaminen maiseman avartamiseksi on jo toinen asia. On tietysti huomioitava, että se ei ole Lippajärven kaupunginosan alueella. Kaupungin asemakaavassa alue on merkitty P karttamerkillä, joka on puistoalue. Toisissa kartoissa on koko ranta-alue molemmilla rannoilla, aina Lähderantaan asti määritelty termillä "arvokas luontokohde". Miten tätä tulkitaan, rantaviivan muutosta suunniteltaessa ei ole tiedossani. Toistaiseksi Espoon ympäristökeskuksen asenne on ollut kaikkea alueeseen koskemista vastaan. Varovaista myöntymistä näköalojen avaamiseksi virkistyspolulta Lippajärven kaupunginosan puolelta on joskus esiintynyt, mutta toimenpiteisiin ei ole ryhdytty. Maa-alue on siis kaupungin omistuksessa. Teknisesti alueen saattaminen Auroran aikaiseen tilaan on nykyteknikalla tehtävissä koneilla. Ilmeisesti entinen ruoppausalue on ollut varsin matala, koska vesi peittää sen nykyin jo avan normaalin kevät ja syystulvan aikana. Alueen pinta-ala olisi n. 6000 neliömetriä ja metrin syvyys ehkä riittäisi. Ruoppaus voitane tehdä siten, että lietevalumat jokene jäisivät pieniksi. Maa-aines on viljelykelpoista, tosin saattaa vaatia kalkitusta ja sen läjitys ympäristöön sellaisenaan tuskin lienee suurempi ongelma. Kuiva-aine pitoisuus on arvioituna vain puolet lietteen tilavuudesta. Mainittakoon, että juuri nyt Gilms –joella suoritetaan Espoon kirkolta lähtien alaspäin, huomattavia ruoppaustöitä suoraan joesta. (siellä arvoitu maansiirto 13000 kuutiometriä, on suuruusluokkaa kaksi kertaa suurempi kuin olisi tämä Träskändan ruoppaus) Jos haluttaisiin pelkkä maiseman avarrus järvelle, riittäisi pusikoiden raivaus. Maisema aukko järvelle kasvaisi noin kymmenkertaiseksi nykyisestä.</p> <p>Jätän ajatukset Lippajärveläiset ry hallituksen kannanottoon. Tämän saman esityksen olen lisäyksillä varustettuna jättänyt Espoon maisema suunnittelu hankkeelle.</p>		